

Karel May

Přízrak

DÍI,0 KARLA MAYE (SEBRANĚ SPISY) V OLYMPII: ‡

1. CHUDÝ

KRAJ

Pouští (1) 1970,1992*

—

Divokým Kurdistánem (2) 1971,1993*

Z Bagdádu do Cařihradu (3) 1971,1993*

Bylo

poledne, poslední sobota před masopustem. Sotva půl

v balkánských roklinách (4) 1972,1993*

hodiny

od vesnice Hohenthal se na samém okraji lesa tyčil na strmé

zemí škipetarů (5) 1972,1993*

' haldě

pochmurný shluk budov, z jehož středu čněl dýmající tovární

řet (6) 1973,1993*

komín:

důl "Boží požehnání".

Na Río de la Plata (12) 1974,1989

Rozezvučel se zvon ohlašující konec šichty. ve fedrovně přepnuli na

v Kordillerách (13) 1975,1990

osobní výtah a za chvíli se muži černí od mouru, kteří od půlnoci praco-

Lovci lidí (16) 1976 ‡ vali

hluboko v podzemí, vyhrnuli z temného jícnu dolu, aby si na povr-

Mahdí (17) 1977 chu

odpočinuli. Další sfárali místo nich.

V Súdánu (18) 1979 ve

vesničkách saského Rudohoří jsou lidé zbožní. Chlapi ze směny se

Kapitán Kajman ‡ (19) 1980 ‡

shromáždili kolem štajgra a sepjali ruce. Štajgr v krátké modlitbě podě-

Poklad ve stříbrném jezeře (36) 1981 koval

Bohu, že je po těch dvanáct hodin ráčil ochraňovat, a pak se sbor

Petrolejový princ (37) 1982

Old Surehand I. díl (14) 1984,1994*

jejich

drsných hlasů spojil v chorálu:

Old Surehand II. díl (15) 1985,1994*

Co čini,

dobře činí Pán,

Syn lovce medvědů (35a) 1987,1963* ‡ tot'

pravda odevěťcá.

Duch Llana Estacada (35b) 1989

Náš kraj

sic není Kanaan,

Old Firehand (71) 1991

kde

tečou řeky mléka,

Já, náčelník Apačů (34) 1992*

však

přece ti, co Boha cti

Vinnetouovi dědicové (33) 1992‡ ‡ a čelo

před ním sklánějí,

komanč a zálesák (70) 1993* ", do

sytosti se najedi

Cizinec přichází (65) 1994 , dik jeho

požehnání.

Tituly označené * si můžete objednat

když

dozněla poslední slova, odebrali se chlapi k colmistrovi pro

sobotní

v Nakladatelství Olympia a. s., Obchodní středisko,

colmistr

výplatu. Do kanceláře se smělo vstupovat jen jednotlivě.

Klimentská 1, 11588 Praha 1

byl nabručený, na slovo skoupý muž, každému vstrčil do ruky

jeho

peníze a letmým kývnutím hlavy se s ním rozloučil. Proto se chlapi

divili,

když je požádal, aby na něho venku počkali.

Byla

odporná zima, sněhu na metr vysoko a pořád ještě padal ve vel-

kých

vložkách. Muži se třásli zimou, tenké obleky jim neskýtaly dosta-

AA 3‡ 10'‡

vložkách. Muži se třásli zimou, tenké obleky jim neskýtaly dosta-

Stránka 1

zima,

všechno,

chłapi

šum.

5

♀

6

ttíttttttt1tt7tv't,. tt

♀

Karl May - Prizrak

Říkal jí Andělko, ale ve skutečnosti se jmenovala Angelika, byla to hezká dívka kolem osmnácti let, oblečená prostě a čistě. Flanelová sukně jí sahala do půli lýtek, zimní blůzu měla vpředu trochu otevřenou. Obličej jí zářil pod bohatými vlasy.

Eduard se brzy vrátil s plnými konvemi. Angelika před ním otevřela dveře dokořán.

"Pojď dovnitř, Eduarde! Dneska ty konve venku postavit nemůžeš!"

Vklouzl do domu a zamnul si ruce.

"Odporné počasí," prohodil. "Jestli to půjde takhle dál, za chvíli nepřejdeme ani přes ulici."

"A ty přes ní chodíš každou chvíli, abys mi doběhl pro vodu!"

Podala mu ruku, kterou on srdečně stiskl.

"Sousedí si přece musejí pomáhat!"

"Ale ty jsi kvůli tomu musel nechat práce!"

"Těch pár minut snadno dohoním."

"A přitom toho máš tolik! Slyšela jsem tě pracovat celou noc."

Přikývl a jeho hezký obličej nabyl smutného výrazu.

"Jinak to nešlo, Andělko, musím být do večera hotov. Vždyť to víš-táta se nastudil a za celých čtrnáct dní udělal jen jeden kus. Proto musím teď dělat za tři."

"Ty se z toho roznemůžeš. Nesmíš se tak honit. Proč toho vlastně musíš tolik odevzdat, Eduarde?"

"Protože potřebujeme spoustu peněz. Seidelmann vypověděl tátovi úvěr."

"Prokristapána, je to možné?" zvolala polekaně. "Ten boháč Seidelmann to přece vůbec nepotřebuje!"

"To se ví, že ne. Ale copak nám to pomůže? Říká, že hodně prodělal a musí stáhnout všechny peníze, co má venku."

"Tomu nevěřím. Za tím bude něco jiného."

"Možné to je," odpověděl Eduard se zjevnou zdrženlivostí. "Ajá myslím, že vím co, ale to ti řeknu někdy jindy. teď máš spoustu práce s obědem."

"Ale kdepak, my už jsme po obědě! Měli jsme tatínkovo oblíbené jídlo, uzené s chlupatými knedlíky. Co vy máte dneska k obědu?"

Eduard zrudl a aby to na něm nebylo vidět, odvrátil se.

"To opravdu nevím, Andělko. Když má člověk tolik práce, nemá čas se dívat, co matka vaří. Však se to za chvíli dozvím. Měj se dobře!"

"Ty taky! Zajdeš k nám večer?"

"Zajdu," odpověděl a vyběhl do vánice.

Domek, do něhož spěchal, byl ještě menší než ten, co patřil

Angeličiným rodičům. Podlahu měl z udusané hlíny, napravo byla kůlna a kozí chlívek, nalevo obytná místnost. Měla jen dvě okna a pod každým, z nich stál stav. Právě ve chvíli, když Eduard vcházel, uslyšel matku, jak říká: "Táto, vstaři od stavu! Budeme obědvat."

Tkadlec se pomalu a těžkopádně zvedl. Byl nahrbený, a vlasy měl stejně jako matka předčasně zešedivělé. Bída a starosti dokázaly svoje. Na matčino zavolání se to v koutech místnosti zahemžilo. Pět dětí, mimo Eduarda, se nahrnulo k vydrhnutému stolu, když matka přinášela hrnec s bramborami.

Otec sepjál ruce a pronesl: "Pomodleme se!"

Všichni pokorně sklonili hlavy a odříkávali modlitbu. Teprve po posledních slovech se otec posadil. To bylo znamení, že oběd začíná.

Děti se lačně pustily do jídla, jako kdyby měly na talíři samé lahůdky, a přitom to byly jen brambory a k nim nic jiného než sůl, kterou matka do hněda opražila, aby jí dodala aspoň trochu jinou chuf.

Tu se otevřely dveře a dovnitř vešel starý, hubený mužík.

"Dobrý den, bratrance Hauser!" pozdravil host a snažil se potlačit nával kašle. "Zrovna obědváte? Nebudu vás rušit. Přijdu jindy."

"Jen zůstaň!" odpověděl Hauser. "A posad se! Nás vůbec nerušíš."

Stařec se posadil ke kamnům a sáhl na kachle.

"Hrůza!" zabručel. "Vyhaslo vám to!"

"Bratranec se chce zahrát," řekl tkadlec ženě. "Přilož přece!"

"Uhlí došlo, táto, a dřevo taky už není. Bylo ho akorát tak na uvaření brambor."

"A kolik máš ještě peněz?"

"Deset feniků."

"Tak pošli pro uhlí! Už jsi jedl, bratranče?"

Stařec zavrtěl hlavou a žádostivě pohlédl na rendlík, který se vůčihledě prázdněl.

; "Dneska ještě ne. Byl jsem, ehm, no, zašel jsem k panu Seidelmannovi, jestli by mi, no však víš, ale on že ne."

"Tak si pojd sednout ke stolu a vezmi si s námi!"

Mužík se nedal dvakrát pobízet. Místo šestnácti rukou se jich teď přičiřovalo o vyprázdnění rendlíku osmnáct.

' Když byl sněden poslední brambor, otec Hauser se zvedl.

"Pomodleme se!"

Všichni sepjali ruce.

"Děkujeme ti, Ježíši Kriste, že jsi byl dnes naším hostem."

, Poté spustil sepjaté ruce. Tu mu host podal hubenou pravici:

"Děkuju ti, bratranče! Ani nevíš, cojsi pro mě udělal. Před chvílí jsem

9

†

řekl, že jsem dnes ještě nejedl. teď však se ti musím přiznat, že jsem neměl od předvčírka v ústech."

"Pane Bože!" zvolal Hauser. "Matko, ukroj mu ještě kus chleba!"

Matka rozpačitě zakašlala: "Chleba už je taky pryč."

Hauser se na ni podíval a ona ihned pochopila. Uvázala si šátek a vyšla z místnosti. Po krátké chvíli se vrátila. Zaběhla k pekaři a za deset feniků určených na uhlí koupila kousek chleba.

Stařec byl tak dojat, že mu vyhrkly slzy z očí.

"Bůh vám to oplat! Ale přijmout to od vás nemůžu, vaše děti to potřebují stejně jako já."

"Jen ber a jez!" přikázal mu Hauser. "Eduard potom půjde k Seidelmannovi s těmi čtyřmi kusy, co jsme dneska udělali. Dostaneme peníze a budeme si moct to nejnutnější koupit. Ty však takovou naději nemáš."

"To je pravda," pztťkývl starý a lačně se pustil do jídla. "Kdysi to bývalo jiné. To jsem byl jediný holič široko daleko. Dnes je jich tu plno a mně už se třesou ruce tak, že v nich sotva udržím břitvu. Zkrátka všechno se zhoršilo a lidí nejvíc. Už víš, co se stalo včera v noci?"

"Co se stalo?"

"Když šel dneska fořt v tom nečase do lesa, jeho pes se najednou zastavil u jedné závěje a ne a ne se dát odvolat. Když si fořt tu závěj prohlédl; našel pod ní mrtvolu."

"Prokristapána! Někdo zmrznul'?"

"Ne, zavraždili ho."

Hauserovi zůstali užasle koukat a nezmohli se na slovo. První se vzpamatoval Eduard.

"Kdo to byl? Někdo zdejší?"

"Jeden lajtnant od financů. Kulka mu proletěla hlavou."

"Tak to udělali pašeráci!"

"Ba ne, sám Přízrak! Ten mrtvý měl v kapse cedulku: Tohle se stane každému, kdo nedá pašerákům pokoj. Přízrak."

"To je hrůza," povzdychla si paní Hauserová.

"Ano," přikývl starý. "To je opravdu hrůza. Ráno jeden z těch financů v hospodě povídal, že včera v noci přešlo přes hranici víc než třicet pašeráků. viděli je zdaleka, ale chytit je nemohli."

"Proč nestříleli? Vždyť mají pušky."

"Co jsou platné pušky proti lidem, které chrání Přízrak?" řekl stařec a zhluboka si povzdychl.

"To není křesťanská řeč, bratránku. všechno na světě má svůj přirozený řád a Pánbůh dohlíží na to, aby dobro vždycky zvítězilo nad zlem."

10

†

V tomhle taky nestrpí žádnou výjimku. Kdo je podle tebe ten Přízrak?" znovu se vložil do hovoru Hauser.

"Určitě čerchlnant sám!" otrásl se stařec. "Já to můžu dosvědčit, protože jsem ho na vlastní oči viděl. Mohl jsem z toho mít smrt."

"Proč o tom bratránek ještě nikdy nevyprávěl, že viděl Přízrak?" zeptal se Eduard.

"Já ti na to hned odpovím. Ale napřed musí tahle mrňata z místnosti!" ukázal na Eduardovy mladší sourozence. "Když už o tom mám mluvit, musí to být před lidmi, na které se můžu spolehnout."

Všech pět dětí poslali do komory. Bez odmluvy šly. Ale tiskly nosy ke škvírákům ve dveřích, aby zaslechly aspoň něco z toho, co bude bratránek vyprávět.

"Sám Přízrak mi nakázal, že nesmím říct ani slovo," začal starý, hned jak se za dětmi zavřely dveře. Přitom se opatrně rozhlédl, jako kdyby počítal s možnostmi, že se ta nadpřirozená bytost, jejíž varování nedbá, zničehonic objeví za jeho zády. Pak promluvil znovu: "A pohrozil mi..."

"Proboha, kmotře!" vyhrkla hospodyně, "Já to nechci ani poslouchat!"

Eduard a otec jí posunkem naznačili, že má mlčet.

"Povídej!" vybídl Hauser starce. "Jak se to stalo, kdy a kde?"

"Budou to asi tak čtyři týdny," řekl stařec, "zastihl mě tékrát v lese, když jsem sbíral dříví. Musel jsem si každou chvíli sednout, protože mi kručelo v břiše a nohy se mi tráslly slabostí. Nakonec jsem svázel otep a vzal jsem to švejdovou roklí, abych si zkrátil cestu, bořil jsem se do sněhu, fícel vítr a znělo to, jakó kdyby si šeptala stovka duchů. Ze samého strachu mi upadla hůl, o kterou jsem se opíral. Sehnul jsem se, abych hůl sebral. A když jsem se zase narovnal - jak bych to řekl? Krve by se ve mně nedořezal a nebyl jsem schopen ze sebe vypravit hlásek. Vpravo nade mnou na holé stráni stála bílá postava, jasně ozářená měsícem. Velitelsky zvedla ruku a pak se ozvala dutým hlasem, jako kdyby z hrobu vycházel: Co tu de žáš, lidský červe? Co jsem odpověděl, už ani nevím. Byl jsem leknutím bez sebe. Skoro myslím, že jsem tomu strašidlu chtěl dát pracně nasbírané dřevo i s nůsí a poslední tři feniky, které jsem měl v kapse. Nestojím o tvé krámy, řeklo to, já jsem všemocný Přízrak. Utikej domů, a běda ti, jestli se ve vsi o mně ne7comu zminiš! Zjevim se ti o půlnoci a zakroutím ti krkem! To si můžete myslet, že jsem utíkal jako o život. Polomrtvý jsem došel domů a s nikým jsem o tom nepromluvil."

"

A teď ses odvážil. Proč?"

"Protože bych se zadusil. Musel jsem se s tím někomu svěřit."

"To máš asi pravdu, kmotře. Můžeš si být jist, že Hauserovi nejsou žvaniví."

"To vím a je mi teď opravdu líp. Ale podle mě je ten Přízrak dábel v lidském těle!"

Poté se rozloučil se všemi. Hauser ho ze starého zvyku doprovodil až ke dveřím. Právě když tam stáli, projely kolem saně tažené párem koní, v nichž seděl muž zachumlaný v kožešinách.

"Nějaký cizinec," usoudil stařec.

"Ale kdež! Tys ho nepoznal? To byl přece důchodní Seidelmann, bratr toho zdejšího kupce."

"No nazdar! To neznamená nic dobrého. Když ten se ukáže, vždycky dojde k nějakému neštěstí. Špatné časy, špatné časy, kmotře! Bud zdrav!"

Když zanesla Angelika Hofmannová konve s vodou k matce do kuchyně a vešla do světnice, stál její otec u stolu a prohlížel právě utkaný kus plátna. Také tato jizba byla malá, vypadalo to tu však přece jen úpravněji než u Hauserových. Tam museli rodiče krmit šest hladových krků, kdežto Angelika byla jedináček.

"Kdes byla?" vrhl na ni otec podmračený pohled.

"Pro vodu."

"Sama? Odpověz!"

"Jp."

"Eduard mi i řinesl, přiznala tiše.

"Eduard, pořád ten Eduard!" zabručel otec. "Žebrota jedna!"

"My taky nejsme bohatí."

"O důvod víc hledět zbohatnout!"

"My a zbohatnout?" zeptala se. "Toho se nedočkáme ani do soudného dne."

"Nevykládej hlouposti!" zabručel Hofmann. "Ty jsi mladá a hezká. Není vyloučeno, že padneš do oka nějakému zámožnému mládežci. No, co ty na to?" naléhal. "Všichni za tebou běhají a ty..."

"

Já žádného nechci!" vyhrkla.

"

Žádného? To se na to podívejme! To nejspíš znamená žádného kromě Eduarda. Já proti němu nic nemám, je to hodný chlapec, ale bída s nouzí si u nich podávají dveře. Nehodíte se k sobě, a já bych ti svazek s ním nikdy nedovolil. teď víš, na čem jsi, a koukej se podle toho zaradit!" složil své dílo, oblékl si kabát a šel odevzdat práci k Seidelmannovi.

O čtvrt hodiny později vešel do Seidelmannova domu dveřmi, na nich bylo napsáno Kontoár. U pultíku tam stál podmračený mladík a něco psal. Byl to František Seidelmann, syn obchodníka Martina Seidelmanna. Nebyl moc velký, ale pevně stavěný, vypadal jako švihák,

12 ' 13

♀

a taky se podle toho choval. Jeho obličej, v němž se nezračila zrovna nejlepší nálada, se okamžitě rozjasnil, když spatřil tkalce Hofmanna.

"Ták to jste vy!" odpověděl na Hofmannův pozdrav. "Další hotový kus tenhle týden?"

"Ano, celý kus. Ale dal mi hroznou práci. Příze byla mimořádně špatná."

"Tomu sám nevěřite," odporoval Seidelmann. "Vždyť víte, že pro vás vždycky vybírám tu nejlepší."

Hofmann se zatvářil nevěřičně.

"Vy o tom pochybujete?" pokračoval mladý Seidelmann. "To od vás není hezké, protože já vám soustavně nadřžuji. Platím vám víc než komukoli jinému. Za takovouhle práci, když je bez chybičky, dávám osm marek, a vám jsem vždycky dával deset."

"To jo, pane Seidelmanne," troufl si poznamenat tkadlec, , jenže já jsem váš nejlepší dodavatel."

"Jen si nic nenamlouvejte, Hofmanne! Nepracujete zdaleka tak dobře, jak si myslíte. Naopak, málokdo mi nosí tak vadné kusy jako vy. Víte, kdo je můj nejlepší pracovník? Eduard Hauser! Ještě nikdy neměl kaz a udělá dvakrát tolik co vy! Že mu přesto nejsem zrovna nakloněný, to má svoje důvody. - Tak ukažte, co jste mi přinesl!"

"Hm," zabručel. "Tadyje zrovna přetržený útek! Copak jste to neviděl sám?"

"Viděl, ale s tím se přece nedá nic dělat."

"Za to vám srazím. Tentokrát o dvě marky méně."

"Za jeden přetržený útek? Dvě marky?" zakoktal tkadlec. "To mi přece nemůžete udělat!"

"Jak to, že ne? Vaše práce opravdu za víc nestojí. Ale, hm, snad by se o tom ještě dalo mluvit, když budete rozumný."

"Směl bych se zeptat, co tím chcete říct?"

"Hned vám vysvětlím, oč mi jde. Znáte přece kasino v okresním městě?"

"Vím jenom, že si tak říká skupina mladých pánů, kteří mají všichni mnohem víc peněz než my tkalci. Nejspíš k nim patříte i vy, pane Seidelmanne."

"Patřím. A od teď k nim budete patřit taky! Pozval jsem pány z toho klubu na příští úterý k nám. 1-ťodláme si trochu zkrátit dlouhou chvíli. V hostinci se bude pořádat malý maškarní bál. K tomu samozřejmě potřebujeme tanečnice, a já jsem si vzpomněl na vaši dceru."

František Seidelmann se významně odmlčel. Chtěl zjistit, jak jeho slova na Hofmanna působí. Jak otce té krásné dívky znal, byl do své

dcery celý blázen a kromě toho nadmíru ješitný. Měl by tedy být na tu

nabídku nejspíš hrdý.

A opravdu, na Hofmannově tváři se objevil nejdříve údiv, potom radost.

"Vy chcete pozvat Andělku? Do Kasina?"

"To skutečně chci, a doufám, že si toho umíte vážit. Musíte si uvědomit, že si moji přátelé přivedou dámy odjinud, samé dívky z dobrých rodin. Vaše dcera bude mezi nimi v nejlepší společnosti a ...

"Ale prosím vás, pane Seidelmanne," přerušil ho ješitný otec, "jak můžete takhle mluvit! Andělka bude bez sebe radostí, když jí to pozvání vyřídím."

"To doufám. Je to pro ní skutečně vyznamenání, které jí bude celá vesnice závidět. Už jsem si všechno promyslel. Pošlu vaši dceru kostým Italky. Nebudete s tím mít žádné vydání. Šlo mi jen o to, získat váš souhlas, milý Hofmanne. Samozřejmě záleží především na tom, jestli bude Angelika chtít."

"Jakpak by nechtěla!" ujistil ho Hofmann.

, Myslíte? Mladá děvčata mají mnohdy svou hlavu, zejména když jsou hezká a chlapci si je předcházejí. Vaše dcera už má přece jistě nějakého galána."

"Ani pomyšlení!"

"No, pokud vím, běhá za ní Eduard Hauser."

, Ať si běhá, žebrota! Ten a moje Andělka, to by byla partie! Nikdy bych to nedovolil!"

"V tom máte naprostou pravdu. Tak hezké děvče může dostat někoho docela jiného než takového nuzáka. Ale vraťme se k naší záležitosti. Můžu se tedy spolehnout, že Andělka přijde v úterý na maškarní ples jako moje dáma?"

"

Slovo na to."

"A teď to hlavní: nesmí se dozvědět, od koho to pozvání je. Bude to maškarní ples, kde se nesmí vědět, kdo je kdo."

"Aha, tak je to tedy!" přikývl tkadlec prostoduše.

,

"A budete držet slovo? Nic neprozradíte?"

"To vám slibuju, pane Seidelmanne."

"Dobrá. A teď budu trochu velkomyslný a ten přetržený útek přehlédnu. Tady máte deset marek!"

Hofmann pokorně vzal peníze a šel, šťastný, že si syn zámožného obchodníka pozval na bál právě jeho dceru. Myslel na to, jak budou ostatní děvčata z vesnice žárlit. Byl si jist, že František Seidelmann je do jeho Angeliky zamilován až po uši. A začal si dělat plány do budoucna.

14 (15

♀

Skončil tím, že Andělka musí být rozumná - a brzy se bude slavit bohatá svatba!

Seidelmann však hleděl za tkalcem s prezíravým úsměvem. A spokojeně si mnul ruce při pomyšlení na večer v Kasinu. V tom okamžiku se venku ozvaly sáně, které spatřil Hauser a starý lazebník; zastavily před Seidelmannovou usedlostí. František je zaslechl a přistoupil k oknu. K svému překvapení spatřil v saních bratra svého otce. Hrome, strýček. proběhlo mu myslí. Přijíždí neohlášeně. To se určitě stalo něco vážného. Spěchal ven pozdravit strýčka, který se zatím vyhrabal z příkrývek a kožichů a vylezl ze saní.

"Vítám tě, strýčku!" zavolaal mladý Seidelmann.

, Kde je tvůj otec, milý Františku?" řekl strýc strojeně.

,

, Ve svém pokoji, milý strýčku."

Zatímco si vozka rozvláčně ukládal odměnu za jízdu, vešel strýc se synovcem do domu a vystoupili po schodišti do bytu Seidelmannových. Tam už jim vyšel naproti domácí pán. Pozdravil s mnoha krásnými frázemi, ale skutečná srdečnost, jaká by měla panovat mezi příbuznými, se v tom cítit nedala.

Karl May - Prizrak

Když se potom ti tři muži posadili v kupcově pracovně, skýтали už obraz bezstarostného rodinného shromáždění. Bratři Seidelmannové si byli téměř k nerozeznání podobní a syn a synovec se k nim svými rysy, postavou i chováním přesně hodil. Až na to, že Martin a František Seidelmannovi projevovali více energie a rozhodnosti, zatímco důchodní August Seidelmann vypadal zchytraleji. Udělali si každý svým způsobem pohodlí. Strýček vytáhl tabatěrku, dal si šříupek a zeptal se, jak se jim v poslední době daří.

"Po městě se o horách nic dobrého neproslýchá," dodal. "Noviny píšou, že tady nahoře lidi umírají hlady. Ale vy dva na to nevypadáte." Chráptivě se svým vlastním slovům zasmál. Kupec však zabručel:

"O hladovění se dá mluvit jen relativně. Schopný se vždycky prosadí, i když jsou časy někdy těžké."

O těchhle věcech žertovat nebudeme, milý bratře," řekl důchodník. "Tahle zima je pro mnohé lidi opravdu zlá a neměli bychom myslet jen na sebe, ale taky na druhé, kterým štěstí přeje méně."

"Oho!" prohodil Martin Seidelmann. "Chceš nám snad zase jednou udělat kázání o morálce? Ušetři nás těch frází!"

Tak to ne! Já tady hodiám naopak uvést své myšlenky ve známost. Bída, která tady podle všeho panuje, mnou otřásla do té míry, že jsem zahájil sbírku ve prospěch hladovějících horalů. Uspořádám tu přednášku o svých názorech. Čistý výtěžek půjde na mou sbírku. Doted jsem

16

sebral dva tisíce marek a hodlám je rozdělit mezi ty, kteří si toho nejvíc zasluhují."

František, který se usadil v rohu místnosti, se jen ušklíbl. Kupec se však rozesmál nahlas.

To je dobrý vtip, Auguste. Samozřejmě si to nejvíc zasluhuješ ty. Nebo myslíš, že můj syn a já také patříme k těm, co si to zasluhují?"

"Hm," zabručel August Seidelmann, "ať už si toho zasluhujete nebo ne, nevypadáte na to, že byste nějak nuzovali. Četl jsem na tvých dveřích nápis Seidelmann a syn. To vypadá, jako kdyby se z tebe stal najednou velkoobchodník."

"

Taky že ano. Jsem teď to, čemu se u nás říká faktor."

"Faktor? Co to má být?"

To ti vysvětlím. Jsou, jak známo, továrníci, jejichž podniky jsou tak důležité, že nemají čas ani náladu jednat s domácími pracovníky. Jednají se svými tkalci přes prostředníky. A to jsou faktori. Předurčily mě k tomu místní poměry. Je tady spousta tkalců a ti nemohou v kraji najít práci. Navázal jsem proto spojení s několika továrníky, kteří mi posílají přízi a vzorky a za každý mi platí určitou částku. Já rozdělují práci mezi domácí pracovníky a za to si nechávám určitou nepatrnou část jejich mzdy pro sebe."

"A kolik obnáší ta nepatrná část?"

"Přijde na to! Když dostanu dvacet marek od kusu, dostane dělník osm, nejvýš deset marek."

"To není špatný obchod," usoudil "lidumil" August Seidelmann.

Jistě. Tím to ovšem nekončí. Když dostanu na kus čtyřicet liber příze, obdrží tkadlec jen pětatřicet. Když mu to nestačí, je nucen si zbytek u mě koupit."

Na tomto místě bylo kupcovo líčení, které by v každém slušném člověk muselo vzbudit nevoli, přerušeno hlášením, že oběd je na stole.

Zatímco v pohodějedli, dole v kontoáru čekali domácí tkalci, kteří přišli po Hofmannovi odevzdat výsledky týdenní práce a vyzvednout si skrovnou odměnu za svou píli. Mezi nimi byl i Eduard Hauser. Přinesl své čtyři kusy sukna a netrpělivě čekal na své peníze.

Konečně se objevil František Seidelmann. Napřed vyřídil všechny ostatní a Eduarda nechal na zúčtování čekat až nakonec, třebaže si od něho čtyři kusy látky vzal jako od jednoho z prvních. Konečně byli

všichni ostatní odměnění a František se jal zkoumat kusy od Eduarda Hausera. Jeho čelo se při tom stáhlo do hlubokých vrásek.

"Co je tohle? Skoro bych řekl, že je to přetržený útek."

"Přetržený útek? Něco takového u mě ještě nebylo."

/ .ť C ..ý ,ťť.

, 9 !c

17

ť ť ť ťz J :

ť J

ť,.;\ ť

†

"A přece je tady! A jaký!"

"To není možné, pane Seidelmanne!"

"Myslíte si snad," řekl zvýšeným hlasem, "že nemám oči? Proč by to bylo nemožné?"

"Protože jsem si ty kusy předem důkladně prohlédl."

"Tak se podívejte! Sem!" A podržel Eduardovi před očima chybu, která tam opravdu byla, ale pocházela od Hofmanna. Eduard mu vzal kus látky z ruky a důkladně si její prohlédl.

"Pane Seidelmanne," řekl pak klidně a s jistotou v hlase, "tenhle kus není ode mne. Poznám svou práci a práci svého otce taky."

"Chcete snad říci, že jsem vám ty kusy tady v kontoáru vyměnil?"

"Jistě ne úmyslně, pane Seidelmanne, ale asi jste vzal do ruky práci někoho jiného, která náhodou ležela vedle mé."

"Vyloučeno! Já se nemýlím."

"Pak tedy nevím, co si mám myslet."

"Hned vám v tom udělám trochu jasno. Víte, jakou cenu takový kus má?"

"Tisť víc než šedesát marek."

"Dvaasedmdesát marek! A vy jste ho zkazil! Tenhle kus neudám! Tady ho máte zpátky, je váš! A teď mi za něj zaplaťte sedmdesát dva marek!"

"Panebože! Vždyť já nemám ani dvaasedmdesát feniků!" zakoktal Eduard.

"To se uvidí. Ale napřed si prohlédnu ty ostatní tři kusy."

Seidelmann hledal a zkoumal, ale žádnou chybu nenašel. Vzal odpocítávač vláken a zvětšovací sklo, aby spočítal osnovu i útek.

"Vida," řekl potom, "to není špatné! Kolik máte mít vláken na palec?"

"Padesát."

"A tady jim počítám jen pětačtyricet. Ne, ne, můj milý, tohle není sukno, ale hadr! Kdo si takový šmejď koupí? Už vám žádnou zakázku dát nemohu. A teď mi povězte: můžete zaplatit těch dvaasedmdesát marek?"

Eduard nebyl mocen slova. Hleděl na kupcova syna jako blázen.

"Dobrá, tahle věc je vyrizena," prohlásil František Seidelmann, "vezmu tu škodu na sebe, aby mezi námi nebyla zlá krev. Žádnou mzdu ovšem nedostanete a práci taky ne."

'
,Pane Seidelmanne," zasténal Eduard Hauser, "Chcete nás přivést do neštěstí?"

"Co je mi po vás? Každý je svého štěstí strůjcem. Máte pracovat líp! Konec. Sbohem!"

Odložil utkané kusy stranou, otočil se a vyšel z kontoáru.

Pro Eduarda to všechno bylo jako zlý sen. Stál uprostřed místnosti a nevěděl, co dělat. Nakonec se vzpamatoval; tady zbývá jen jediná možnost: musí mluvit se starým Seidelmannem, s otcem. S těžkým srdcem se zastavil před jeho kanceláří a oddechl si, když byl vyzván, aby vstoupil. Pak však jeho sebevědomí zase rychle opadlo, neboť v místnosti spatřil kupce, Františka Seidelmanna a strýčka.

"Co si přejete?" zeptal se Martin Seidelmann přísně.

"Chtěl jsem vás poprosit, abyste si laskavě ty kusy..."

, Jo, abych si je sám prohlédl?" přerušil ho kupec. "To není zapotřebí.

†
Můj syn už mě o tom informoval. Jeho soud je pro mne směrodatný, pro vás tedy tím spíš. Vyšel jste z toho ještě velice dobře."

"Ale pane Seidelmanne, já nevím o žádném přetrženém útku a všechny kusy sukna mají po padesáti vlákních na palec. Váš syn se musel přepočítat! Nemáme doma ani feník a zůstali jsme v téhle zimě bez topiva i bez jídla!"

"Co je mi po tom? Měl jste lépe pracovat! Můj syn má jistě pravdu. V poslední době jste toho odevzdával příliš mnoho. Při takovém vypětí ta práce nemůže za mnoho stát."

"Pane Seidelmanne, pracoval jsem ve dne v noci, protože jste nám vypověděl těch sto dvacet marek!"

"A co má být? Rozhodnutí mého syna platí. Žádnou práci už nedostanete. A nebude-li do konce měsíce dlužná částka zaplacená, vezmu vaše-
mu otci i tu barabiznu!"

Eduard se vypotácel ven.

Doma jeho zpráva vyvolala nářek a zoufalství. Matka lomila rukama a bratři a sestry plakali. Otec vyslechl Eduardovu zprávu mlčky a mnul si čelo dlaní.

"

Zajdu k sousedu Hofmannovi," řekl nejistým hlasem. "Půjčí mi aspoň pár kousků uhlí. A pak nám matka uvaří brambory, které ještě zbyly."

Starý Hauser vzal košík a vyšel ven.

Eduard se za ním díval a říkal si, že tahle cesta má málo smyslu. Soused sám neměl nazbyt a jestli otci něco dá, bude to nanejvýš košík uhlí. Jak dlouho jim může vydržet? Ne, tady se bude muset udělat něco jiného. Znovu si nasadil čepici, v kůlně vzal pilu a zamířil z vesnice k lese. Zpočátku vůbec neuvažoval o tom, jestli je jeho počínání správné či není. Mnoho chudých lidí chodilo do lesa a nosilo domů plné koše dříví. Ale to bylo v létě. Teď se pod sněhem hledat nedalo, teď se dal nanejvýš olamovat suchý podrost.

Eduard věděl v lese o suchém smrku. Zastavil se u něj, jako na zkouš-

18 / 19

♀

ku zvedl pilu a poklekl ve sněhu, aby se dal do práce. Náhle nechal pilu klesnout k zemi. Leknutí mu proběhlo všemi údy. Jako uhranutý hleděl na druhý konec mýtiny.

Nepohybuje se tam mezi stromy, které namrzající sníh změnil v tenké bílé sloupy, strašidelná postava Přízraku? Teď teprve si uvědomil, že ho nouze a starost dohnaly na pokraj krádeže. Pomalu, nemotorně se postavil. Přitom se neustále ustrašeně díval kolem sebe v temnotě lesa. Napínal oči, ale po strašidle ani památky. Nakonec si mládenec z hluboka povzdychl a napadlo ho, že hned zítra zajde do dolu a požádá o práci tam!

Když se člověk v neštěstí k něčemu odhodlá, je mu už zpola pomoheno. Eduard si opět připadal klidný a sebejistý. Sníh se třpytil a kolem bylo hluboké ticho. Když však vykročil po úzké pěšině vedoucí k vozové cestě, zaslechl proti sobě kroky. Zastavil se. Ani se neohlédl. Ozval se mužský hlas.

"To je Eduard Hauser? Jsi to ty. Co děláš takhle pozdě a ještě ke všemu v takovém nečase v lese?"

Byl to nadlesní wunderlich, který byl zasýpat zvěři. Podezíravě se podíval na pilu v Eduardově ruce.

"Chtěl jsem přinést nějaké dříví. Rodiče a sourozenci doma mrznou. Ale v posledním okamžiku..."

"Copak se dneska u Seidelmanna nebralo? Tak mám dojem, Eduarde, že jsi chtěl provést nějakou hloupost. To bych od tebe nečekal."

S hlubokým povzdechem se káraný odhodlal k podrobné zpovědi.

Vyprávěl, jak to u nich doma vypadá a co ho postihlo u Seidelmanna.

Nadlesního znali jako trochu obhroublého chlapíka, ale to bylo jen vnější zdání; v nitru byl laskavý a srdce měl plné lásky k lidem. Pozorně vyslechl Eduardovu zpověď. Potom zavrčel spíš pro sebe:

"Tak je to tedy! Seidelmanni tady drží otěže a využívají toho k vyko-

řistování chudých. Kéž by je za to stihl Boží soud!" Lesník sevřel ruku v pěst a zahrozil jí směrem k vesnici. „No, nic jsem neřekl," pronesl potom jiným tónem, "a ty jsi nic neslyšel! Seidelmanni mají peníze, a na

čí straně jsou peníze, tam je i právo."
"Ano, pane nadlesní," odvážil se prohodit Eduard. "Proto jsem taky s tím přetrženým útkem neměl pravdu, třebaže přesně vím, že ten kus nebyl můj."

"Ty jsi hodný chlapec a poctivý pracovník, to je jednou jisté. Kdo ví, co proti tobě ten Seidelmann má? Jestlipak tys mu někdy nešlápl na kuří oko? Nebo že bys mu někde stál v cestě?"

"Jak bych mohl? Jeho cesta vede jinudy."

"To je pravda. Ale rozhodně má, prevít, nějaký důvod tě vystrnadit. Ale to nechme být. Hlavní je budoucnost. Co hodláš dělat? Už se z tebe málem stal zloděj - kvůli tomu neřádkovi. Ještě štěstí, že máš tak dobrý základ. Takže u tebe nehrozí takové nebezpečí jako u jiných. Nebo se chceš dát k pašerákům?"

"To radši umřu hladu."

"No no, to není tak lehká věc!"

"Umínil jsem si, že se hned ráno stavím u štajgra. Třeba pro mě bude mít práci."

"Ty bys chtěl jít rubat?"

"Nic jiného mi nezbývá."

"No jo, jenže se v té práci nevyznaš a budou tě platit jako nevyučené-
ho."

"Líp dostávat týdně málo než měsíčně vůbec nic."

"To je pravda. Já bych ti rád nějak pomohl, jenže nevím jak. V iimě se v lese nepracuje. Není tu co dělat, Hausere, při nejlepší vůli není."

"Tak dobrou noc, pane nadlesní. A odpusťte ..."

Starý se na něho podíval zpola překvapeně, zpola pobaveně.

"

Odpustit ti mám? Člověče, ty to nemáš v hlavě všechno v pořádku! Myslíš, že nemám srdce? A žádné „Dobrou noc, pane nadlesní"! Já sám jsem taky jen chudák, ale pro dobré lidi, kteří mají ještě míří než já, se u mně ve spíži vždycky kus chleba najde."

"Pane nadlesní... Já jsem nechtěl žebrať..."

"Co tě to popadlo? U mně nejsou žádné tkalcovské kličky a háčky!

My chudí si prostě musíme pomáhat! A teď hybaj se mnou, ať tady netrčíme v tom nečase!" Pokračoval v cestě a Eduard šel za ním.

2. ZÁHADNÁ NÁVŠTĚVA

Na místě, kde úzká lesní pěšina ústila na širokou cestu vedoucí k hájovně, se hajný náhle zastavil.

"Slyšíš? Co to bylo? Někdo jede na saních. Kdo by to mohl být takhle pozdě a v téhle chumelenici? To je divné. Pašeráci to nebudou, ti na saních nejezdí. Nebo si aspoň nevěší na koně rolničky."

20 § 21

♀

Šli dál. Silnice stoupala do kopce, přesto je saně brzy dohonily. Zastavily vedle nich a vozka pozdravil.

"Dobrý večer! Vyznáte se tady?"

"To bych řekl!" zabručel hajný, který si nerad zadával s neznámými.

"Vede tahle cesta k fořtovně?"

, Ovšem."

"Je to ještě daleko?"

"To jedete jen tam?"

"Ano. Tenhle pán jede za nadlesním wunderlichem."

"Za starým wunderlichem? To jsem já."

Tu se do toho vložil cestující. Rozhalil kožich, takže bylo vidět jeho obličej s černou bradkou. To mělo zřejmě nahradit představení, které neznámý vynechal.

"Vy jste pan nadlesní? To je znamenité! Jak dlouho ještě pojedeme?"

"Pět minut."

"Tak si nasedněte."

"Děkuju. Já radši půjdu pěšky. Je to do kopce a koně se v tom hlubokém sněhu zbytečně unaví..."

"Jsou silní a sám říkáte, že je to kousek. Jen si pojdte sednout!"

"No, když myslíte," řekl starý wunderlich. "Já jsem teple oblečený a můžu si stoupnout dozadu. Ale tenhle mladík má na sobě letní šaty, protože jiné ani nemá. Vezměte do saní jeho!"

Eduard se rozpokoal, ale cizinec ho popadl za ruku a vtáhl do saní. Hajný wunderlich se postavil dozadu na sanice a jeli dál. Nikdo nepromluvil ani slovo. Vítr, který fičel lesem a hnál před sebou sněhové vločky, jim žádný rozhovor nedovolil. Eduard se zachumlal do teplých přikrývek. Cizinec, který mu ochotně udělal místo se o něho více nestaral, a wunderlich přemýšlel o tom, co tahle nenadálá návštěva asi znamená. Po pěti minutách se kousek stranou od cesty vynořila mezi vysokými zasněženými stromy hájovna. Vozka na wunderlichův pokyn zabočil, ale ještě než zastavili, otevřely se dveře, v nichž se objevila ženská postava s lucernou v ruce.

"Dobrý večer, Baruško!" zavolal hajný. "Ty jsi zaslechla rolničky? Tos jistě nečekala, že si tvůj starý přijede domů jako pán, že ne?"

Paní rychle seběhla po schodech.

"Tebe jsem opravdu nečekala, ale saně ano!"

"Jak tomu mám rozumět?"

"Hned jak jsi odjel, přivezl povozník z města dva kufry a řekl, že pán od těch kufrů přijede na saních později."

Hajný pohlédl na cizince, který vystoupil hned po Eduardovi.

"Takže to byly vaše kufry?"

"Byly. Hned vám to vysvětlím. teď však pojdme rychle dovnitř, ať tu zbytečně nemrzeme!" Přitom vtiskl vozkovi do ruky spropitné.

"Tady vidíte, milý pane nadlesní, že za sebou pálím mosty," zasmál se cizinec v dobré náladě. "Už se nemůžu vrátit a jsem v téhle chumelenici odkázán na vaše pohostinství. Ať chcete nebo nechcete, musíte se teď o mě postarat."

Hajný, kterému se způsoby toho člověka líbily, mávl rukou.

"Tak jsme domluveni. Pojdte dál!"

Paní wunderlichová jim svítila na temné chodbě do obývacího pokoje, nízké místnosti, jejíž stěny byly obloženy dřevem. Nábytek byl velice prostý; všechno se však lesklo čistotou a obrovská kachlová kamna v koutě sálala příjemné teplo.

"Tak buďte vítán, pane. Odložte si a udělejte si pohodlí! Matko, máš nějakou polévku? Dneska musí vystačit pro dva navíc." Hajný podal srdečně cizinci ruku.

"Však už jdu," ujistila ho paní nadlesní a odběhla do kuchyně.

"Na mě neberte žádné ohledy!" odporoval cizinec. "Nemám hlad a než budu smět usednout k vašemu stolu, musím se vám představit, abyste věděl, kdo vám tak neomaleně vtrhl do vaší útulné domácnosti. Tento mladý muž patří k domu?"

"Ne. Potkal jsem ho cestou a přivedl jsem ho s sebou, protože si s ním musím něco domluvit."

"Tak si to vyřídte! Já nemám naspěch!"

Hajný pokynul Eduardovi, který celou dobu trpělivě stál u dveří, aby s ním šel do kuchyně. Tam stála u sporáku paní wunderlichová a míchala kourící se polévku.

"Tady ti, matko, přivádím jednoho hladového hosta. Ze všeho nejdřív mu nalij talíř polévky! S Hauserovými je to špatné - sedni si tady ke stolu, Eduarde! Tady máš chleba, máslo a nůž! Můžeš mu taky dát kus salámu, Baruško!"

Eduard si sedl a dal se do jídla. Hajná pobíhala sem a tam a obskakovala hladového. Muž jí mezitím vyprávěl, co od Eduarda slyšel. Zmínil se taky o setkání v lese. A paní Baruška vyvalovala oči, v nichž se nej-

dříve odrazil údiv a potom hluboký soucit.

"Zabalíš potom Eduardovi bočník chleba, trochu mouky a takové ty věci. A nezapomeň taky na otep dříví a pytel uhlí! Může si to naložit na sánky. Já teď půjdu do pokoje a podívám se na toho cizince. Vypadá jako slušný člověk, ale bude to nějaký podivín, když dělá takové tajnosti se svým jménem. Víš snad o něm něco víc, Baruško?"

22 † 23

♀

"Nic než to, co jsem ti řekla."

Podívám se mu na zoubek. Postarej se mi o Eduarda dobře! A ať se se mnou přijde rozloučit."

Když hajný wunderlich opět vešel do hostinského pokoje, ležel cizinec rozvalený na pohovce, jako kdyby tu byl doma. Spokojeně se na vstupujícího usmíval a podal mu otevřenou cigártašku.

"Prosím, pane hajný, vezměte si doutník, abych si mohl taky jeden zapálit. Už mám na něj dlouho chuť."

"Děkuju, pane. S těmihle věcmi jsem se jakživ nespřátelil. Jen s pánembohem kuřte! Já zůstanu u své fajíky. A teď si můžeme konečně trochu pohovořit. Zatím se ten chlapec v kuchyni nají. Jeho rodina je na tom opravdu špatně. Vy to možná nevíte, ale tady v horách je situace zlá."

"Řekl bych," poznamenal cizinec, "že o tom taky leccos vím. Co je to vlastně za mladíka?"

Tak se stočil hovor na Eduarda Hausera. Hajný opakoval ještě jednou zprávu, kterou podal své ženě v kuchyni. A když své vyprávění o Hauserových a jejich nouzi skončil, přišel Eduard z kuchyně, aby hajnému poděkoval a rozloučil se. Ale tak brzy ho nepustili.

"Pan hajný mi o vás už leccos vyprávěl. Řekněte mi, mladý muži, umíte držet jazyk za zuby?" zeptal se ho cizinec.

"Umím," řekl váhavě Eduard.

"Tak nastavte ruku! Tohle je částka, kterou dlužíte Seidelmannovi, a tohle je pro vás, když jste tak statečně odolal pokušení krást."

Dvakrát sáhl do peněženky a vtiskl Eduardovi napřed do pravé a pak do levé ruky několik zlatáků.

Radostným překvapením zapomněl Eduard ruce zavřít.

"To jsou věci!" zvolal nadlesní. "To má být žert nebo to myslíte vážně, pane?"

"Smrtelně vážně, ale mám z toho velkou legraci."

"Nemůžete přeci takovou hromadu peněz vydat jen tak pro nic za nic?"

"Žádnou škodu si tím nedělám."

"U všech všudy, to jsou mi věci! - Poslouchej Eduarde, co ty na to? Seidelmann dostane své peníze a tobě taky ještě dost zbude. Tak se na to podívej, nakonec se všechno ještě k dobrému obrátí. Zítra ráno si promluvíš se štajgrem. Myslím, že už kvůli mně ti nějakou práci najde. - Jo jo, mladý muži, starej Pánbůh ještě neumřel!"

"Pane," řekl Eduard zajímavě, "to nemůžu od vás přijmout!"

"Udělejte mi tu radost!" řekl cizinec. "Nejsem žádný chudák a rád

vám pomůžu. Mám jen jednu podmínku: že budete mlčet. Nikdo kromě vašeho otce se nesmí dozvědět, od koho ty peníze máte, ani vaše matka ne."

Eduardovi radostné vzrušení vehnalo slzy do očí. Teprve teď sevřel svůj zlatý poklad v dlaních. Přitom se jako ve snu díval na dárce.

"Co mám říct otci, když se mě na vás zeptá?"

"Řekněte mu, že jsem bratranec pana nadlesního a že jsem přijel na několik dní na návštěvu."

"Pane, já samým štěstím nevím, co dřív. Pomohl jste nám z velké

nouze. Kéž bych se vám mohl nějak odvděčit!"

"Třeba se nějaká možnost najde. teď ale utíkejte domů! Kdo nese štěstí, nesmí se loudat."

Jako ve snu vyšel Eduard Hauser s hajným ven.

Cizinec poznal zjasného, udiveného hlasu paní nadlesní v kuchyni, že jí oba vyprávěli, co se stalo. Znovu se posadil na pohovku a ponořil se do svých myšlenek, dokud se hajný a jeho paní nevrátili.

"Jste dobrý chlápek, ale to, co jste říkal o bratranci, to přece jen asi pravda nebude. Baruška žádné příbuzné nemá, a já, i kdybych všechny hrnce prohrabal, nenašel bych nikoho, o kom by se dalo říct, že je můj bratraneček."

Cizinec si s úsměvem prohrábl černou bradku.

"To víte, že nejsem váš příbuzný, ale něco jsem tomu chlapci přece říct musel! Protože se tu nikdo nesmí dozvědět, kdo opravdu jsem, budu se prostě vydávat za vašeho bratrance. Doufám, že to bude lidem stačit a ušetří mě to zbytečných dotazů."

"To jistě. Ale nemějte mi to za zlé, pane - když už jsem takhle přišel k příbuznému, tak bych aspoň rád věděl, kdo to je!"

"Na to máte samozřejmě plné právo a já vám rád vyhovím. Je vám samozřejmě divné, jak k vám mohl někdo úplně cizí vpadnout s dvěma kufry, a tak vám na svou omluvu musím říct, že mě poslal člověk, který o sobě tvrdí, že je váš dobrý přítel."

"Přítel? Hm. Já jsem na tohle slovo v životě nikdy moc štědrý nebyl. Lidi si to nezaslouží. Můj nejmilejší přítel je tadyhle moje Baruška; možná že se najde ještě pár takových, co jsou mi nakloněni, ale přátelé? Mám jednoho, kterému tak říkám. A to je starý Mayer, který býval forstem ve Wildsteinu."

"Teď bydlí v Drážďanech, v Labské ulici."

, To je pravda! Je vidět, že ho opravdu znáte."

"Ano. A ten mi říkal, že mě ode dveří nevyženete."

"To že říkal, starý Mayer? Tak to vás nesmím zklamat. Tak ještě jed-

24 25

♀

nou: pěkně vítám, pane! Nechalas ty kufry zanést do komůrky, Banzško? A pěkně jsi tam hostovi uklidila?"

,I to víš že ano!"

Tak se honem utíkej podívat, jestli v domě po Eduardovi zbylo ještě

"

něco k snědku! Moje Baruška totiž, když jde o to někomu pomoci, by rozdala první poslední."

Paní Wunderlichová chtěla odejít, ale host ji zadržel.

"Počkejte! Už jsem vám říkal, že nemám hlad. Jestli se u vás s večerí moc nespěchá, rád bych vám napřed řekl proč jsem tady."

Všichni tři teď seděli vedle sebe jako dobří přátelé. Wunderlich bafal ze své dýmky, paní si plná napětí popotahovala zástěru, cizinec ještě jednou zatahl ze svého doutníku a začal:

"Jmenuji se Arndt, a protože mám své důvody vydávat se za vašeho bratrance, prosím, abyste mi rikali bratranec Arndt. Privedla mne k vám jedna velmi důležitá záležitost. Potřebuji, abyste mi pomohli zjistit, kdo je ta záhadná postava, které se tu říká Přízrak. Musím vám prozradit, že jsem vlastně detektiv."

"Hm! Tak vy jste tedy tajný!" Hajný tiše hvízdal.

"Jak chcete. A teď mi povězte: to tady opravdu nikdo nemá tušení, kdo to ten Přízrak je?"

"Já myslím, že za tímhle duchem, který tady na hranici straší prosté lidi, vězí člověk z masa a kůže. To je jednou jasné," řekl Wunderlich.

"Máte pravdu, pane nadlesní," přikývl Arndt. "Jsou ovšem lidé, kteří věří na duchy, a jejich pověřčivostí využívají. A mezi takové patří i Přízrak. Našinec už má s podobnými věcmi své zkušenosti. Vsadím se, že se to strašidlo zjevuje lidem, které chce vyděsit, v mnoha maskách."

Můžete mi o tom něco říci?"

"Hm," zabručel nadlesní, "říká se o něm, že je bílý jako padlý sníh, velký jako obr a oči má prý ohnivé a velké jako kola od vozu. Ale nikdo o tom nic určitého neví. Nejspíš jsou to všechno žvásty. Ale něco na tom nakonec bude: rozhodně je tu nějaká neznámá osoba, která si hraje na ochránce pašeráků. Ta se ukazuje v krátké, přiléhavé kazajce a vysokých holínkách. Kolem pasu nosí řemen s nožem a revolverem na obličejí masku a přes rameno má pušku. Tenhle neznámý tvrdí, že jedná jménem Přízraku. Nutí lidi, kteří se octli v nouzi, aby se dali na pašování, všemožně pašeráky chrání a zle se vypořádává s těmi, kdo jim v tom chtějí překážet."

"Pak se tedy ptám znovu," řekl Arndt. "Máte tušení, kdo by to mohl být?"

"Nemám. Objevuje se, jako kdyby ho přinesl vítr, a pak zase zmizí, jako kdyby ho země pohltila. Věřte mi, pane bratranče, není divu, že se ho vesničané tak bojí!"

"Tedy nějaký protřelý zločinec, žádný obyčejný člověk."

"Ne, to určitě ne. Vést takovou sebranku, jako jsou pašeráci, to chce velice schopného chlapa. Někdy má člověk dojem, že je vševědoucí, čerchmant jeden!"

"Čerchmanty vynechte! Zůstaňte při lidech! Slyšel jsem na poslední zastávce, že tady včera opět došlo k zločinu."

'Zastřelili důstojníka od financů," přikývl wunderlich. "To je určité dílo pašeráků."

'Nenašla se žádná stopa po pachateli?"

Na tuto otázku chtěl wunderlich vyprávět o cedulce, která se našla v kapse zavražděného, ale nový bratranec to odmítl.

"O tom už vím. To je samozřejmě jen trik k odvedení pozornosti. Schovává se za strašidlo a využívá pověrečného strachu zdejších horalů, jak už jsem řekl. Já jsem myslel na skutečné stopy ve sněhu."

"Vítř všechno zavál," vysvětlil wunderlich. "Hledali jsme, jak jsme mohli, sám jsem byl při tom. Na jaře se možná ještě něco najde, až sleze sníh."

"Mým úkolem je právě po těchto věcech pátrat. Můžu počítat s vaší pomocí?"

"Tady jde o sprostou vraždu, ke které došlo v mém lese, a já jako nadlesní jsem povinen tuhle věc vyšetřit. Jen si myslím, pane bratranče, že bude jen ku prospěchu věci, když se nebudu drát moc do popředí. Později mi jistě dáte za pravdu."

"To není vyloučeno, a já od vás ani nic jiného nechci, než abyste mi potají pomáhal. Nikdo tady nesmí mít ponětí, co tu vlastně dělám."

Nadlesní přikývl. Začal se o záměry údajného bratrance zajímat.

"Máte už nějaký plán?" zkoumal. "Jakým způsobem to chcete provést?"

"

To mi není ještě docela jasné. Především se tu trochu porozhlédnu."

"Tak vám přeju hodně štěstí, pane bratranče, třebaže o úspěchu trochu pochybuju."

"To pochybujete už předem? Proč?"

Nadlesní přehlédl Arndtovu postavu zkoumavým pohledem.

"Hm, jste silně stavěný a vypadáte dost pohyblivý, ale jestli jste připraven na potíže a nebezpečí, kterým budete vystaven tady, to je otázka. Musíte si uvědomit, že už se zkusilo všechno, aby se Přízraku přišlo na stopu a aby se udělala přítrž řádění pašeráků, a všechno bez výsledku. Myslíte, že zrovna vy budete mít víc štěstí?"

"To se pozná." Arndt pokrčil rameny. "Rozhodně udělám všechno, abych se tomu tajemnému Přízraku, v jehož rukou se sbíhají nitky vší zločinné činnosti zde na hranicích, dostal na kobytku. Nevím, jestli se s ním můžu chytit do křížku; také nemůžu říct, jestli stačím na jeho důvtip. Ale musím se pokusit. Jistou výhodu proti němu mám."

"To bych rád věděl, jakou?"

"Znám jeho kousky, a on naproti tomu nemá o mých záměrech ani ponětí."

"Zatím," řekl nadlesní. "Ostatně myslím, že ten vykutálený darebák brzy přijde na to, že po něm někdo jde, a že jste to vy, pane bratrance."

"A co když se pokusím nevystupovat vždycky jako jeden a tentýž? Nejspíš víte, že jisté umění proměřovat se patří k našemu řemeslu."

"Slyšel jsem o tom. Ale myslím, že se paruka a falešné vousy poznají celkem snadno."

"Myslíte? Jen chvílku počkejte!"

Arndt vstal a přistoupil k lavici u kamen, na které stálo plné umyvadlo. Namočil cíp svého kapesníku ve vodě a zeptal se přes rameno:

"Kolik byste řekl, že mi je let?"

"Tak kolem čtyřiceti."

"A ted?"

Sáhl si na hlavu, trhl a obrátil se. Jeho černé vlasy byly náhle blond. Nadlesní vyvalil oči a jeho paní udiveně vykřikla.

"Tak co, všimli jste si, že mám paruku?" usmál se Arndt.

"Ne, to opravdu ne, a prohlédl jsem si vás důkladně, když jsem ještě nevěděl, s kým mám co činit."

"Tak to vidíte! A teď vám ukážu ještě něco."

Tentokrát si cizinec sundal bradku. Potom si mokrým kapesníkem dvakrát či třikrát přešel přes obličej.

"Tak, a co říkáte ted, pane nadlesní?"

"U svatého Slamnika, to bych nikdy nepokládal za možné! Předtím jste vypadal na čtyřicet, pak na třicet a teď mi připadáte ještě mladší. To je kousek, který po vás jen tak někdo nedokáže, pane tajný. teď už tomu skoro věřím, že dokážete zločinci, kterému jste na stopě, třikrát po sobě proběhnout před nosem, aniž by si všiml, že má před sebou pořád jednoho a téhož. Co říkáš, Baruško?"

Dobrá paní nadlesní jenom kývla. Nenalézala slov. Arndt však vyprávěl těm lidem, kteří ve svém opuštěném zákoutí skoro vůbec nepřišli do styku se světem, o všelijakých tricích, kterých musí používat při svém těžkém a nebezpečném povolání. Vyprávěl o nejrůznějších převlecích, například o kabátě, který se dá nosit i obráceně, dokonce se čtyřmi rukávy, a dá se obratem ruky změnit na kazajku. Vyprávěl, jak se mění chůze, hlas i chování podle toho, jestli chce člověk vypadat jako velký pán, mladík nebo stařec. To všechno byly pro nadlesního a jeho ženu hotové divy. Jejich úcta k bratranci Arndtovi rostla minutu od minuty a s tím rostla i důvěra nadlesního v úspěch plánů, které se tu kuly proti Přízraku.

Wunderlich si už živě představoval události, k nimž tu dojde, a stále víc a víc se mu líbila role pomocníka, kterou při tom měl hrát.

"Pane," řekl, "ted si ani sám nejsem jist, jestli vás poznám pokaždé, když vás potkám v některé z vašich masek."

"Dobře, že na to myslíte. Musíme si určit nějaké poznávací znamení, a sice takové, jaké nikomu jinému nepřijde na mysl. Co byste říkal tomuto návrhu: když se uvidíme z dálky ve dne, chytну se pravou rukou za levé ucho."

"Dobře, ale co večer, když bude tma?"

"V takovém případě k vám hned přistoupím co nejbliž a pošeptám vám: cizinec. Souhlasíte?"

"Samozřejmě, to se mi zvláště líbí. Je to skutečně dobrodružné a zní to jako v nějakém románu."

"Takže jsme se dohodli a zbývá nám ještě vyřešit jednu důležitou věc: můžu po těchto přiznáních ještě u vás bydlet?"

"Na to se přece nemusíte ptát," poznamenala paní wunderlichová.

"

To se rozumí samo sebou," zabručel nadlesní. Ale jak vás mám hlásit na úřadech?"

"To udělám sám. Postarám se o to, aby mi ani policie, ani pohraniční stráž nestála v cestě. Jako tajný policista mám své průkazy. Takže to nechte na mně. Musím vás však ještě požádat, abyste si určili cenu za byt a stravu."

"To by tak scházelo! Člověk, který přišel, aby tady chudým lidem pomohl v nouzi, mi má platit? Dostanete jenom to, co sami máme, a to zadarmo!"

"Dobře, jsme dohodnutí, a ostatní se uvidí! Tady je moje ruka! Paní teta se teď může jít podívat, jestli se tam pro nás najde ještě něco k snědku. A vy byste mi měl ukázat, kde budu bydlet a kde jsou moje kufry."

Paní nadlesní spěšně odběhla do kuchyně. Wunderlich se zvedl.

"Pojďte, pokojík pro hosty je v prvním patře. Žádný přepych tu nemáme, ale budete mít měkkou postel, stůl, židli, zrcadlo a dokonce i zouvák. Ten jsem si vyřezal z březové rozsochy."

Usmál se a odvedl hosta po schodech do malého útulného pokoje, kde už stály jeho kufry. Venku mezitím vyšel měsíc a chumelenice přestala. Nadlesní přistoupil k okénku a ukázal na les.

28 § 29

♀

"Vidíte ty tři veliké jedle tamhle naproti? U té prostřední ležel ten zavražděný financ. Chcete tam se mnou ráno zajít?"

"Tuhle otázku jsem chtěl položit já vám. Půjďme a vy mi na místě ; všechno podrobně vyložíte. Třeba přitom na něco přijdu." Mezitím Eduard Hauser došel skoro až domů. Při pomyslení na rodnou se mu srdce rozbušilo radostí. Táhl sánky plné dříví a uhlí a nadrž s košem plným jídla - to byly věci, které by mu ještě před hodinou připadaly jako nedosažitelné poklady. Cesta vedla skoro stále z kopce. Stoupl si na sanice a nechal saně jet, jak se jim zachtělo, jen v zatáčkách brzdil.

U dveří domku, kteří Seidelmannovi chtěli jeho otci vzít jako zástavu na dluh, nechal svůj povoz chvíli stát a spěchal do světnice. Celá rodina sklesle seděla kolem stolu. U kamen však klečela Andělka. Eduard nechtěl věřit svým očím. Byla to opravdu Angelika Hofmannová, která se tu snažila s několika kousky dřeva a pár hručkami uhlí rozdělat oheň?

"Eduard přišel!" vykřikli sourozenci.

"Kds byl tak dlouho, Eduarde? Všichni jsme o tebe měli velkou starost," řekla matka

"Hu, to je odporná zima! Nejvyšší čas, že jste rozdělali oheň!

Vypomohl vám soused, maminko?" Eduard si třel prokřehlou ruce.

"Půjčil nám pár třísek dřeva a dvě lopaty uhlí. Říkal, že víc nemůže, že by nevystačil do jara."

"Uvařili jste brambory?"

i

"Ještě ne, dřevo nechce chytout."

"Takže máte hlad. A já jsem dneska večeřel jako král!"

; "A co jsi večeřel?" volali sourozenci jeden přes druhého.

"Kroupovou polévku, velkou mísu, až po okraj plnou, chleba s máslem a k tomu ještě kus salámu!"

"Ty ses měl!" povzdechli si sourozenci užasle a trochu se závistí. Otec s matkou na sebe tázavě pohlédli. Nemohli svého Eduarda poznat. I Andělka se tvářila udiveně.

"Počkejte, však taky kousek dostanete!" prohlásil Eduard, poté vyběhl ven a přinesl nejdříve košík.

"Tady máš, maminko, něco proti hladu!" Jen to dořekl už byl zase venku, aby zanesl dříví a uhlí do přístěnku. Jen něco málo přinesl do kuchyně, aby se trochu zahřáli.

Ale k tomu hned tak nedošlo. Všechny oči se na něho upíraly, a v nich se vedle nekonečného údivu dala vyčíst i nesmírná radost. Paní Hauserová tiše sepjala ruce. Andělka nevěděla, co to všechno má znamenat. Otec však si hned zjednal jistotu.

;', Napřed mi řekni, odkud to všechno máš?"

"Od nadlesního wunderlicha a jeho paní."

"Tomu nerozumím. Wunderlichovi jsou hodní lidé, to ví celá vesnice."

Ale jak k tomu přijdou, aby tě obdarovávali?"

"To vám budu vyprávět. Nejdřív to ale vybalte a podívejte, co všech-
no jsem přinesl! Tady je chléba a máslo a celá šiška salámu. A taky kus
špeku. A taky je tu mouka, cukr a kafe!"

"Kafe, kafe!" jásalí sourozenci. Už jednou dostali kávu ochutnat
a věděli, jaká je to dobrota.

A nastal všeobecný údiv a jásot. Potom musela matka hned nakrájet
chléb, aby děti ukojili nejhorší hlad. Otec Hauser však trval na tom, že
musí nejdříve slyšet, jak to všechno bylo.

Eduard tedy vyprávěl, co v lese zažil. Otevřeně přiznal, že už málem
kradl dřevo v lese. Mluvil taky o tom, jak si v jednu chvíli myslel, že
mezi zasněženými kmeny zahlédl přízrak. Nakonec vyprávěl, jak se set-
kal s nadlesním. Pak ale odbočil. Zamtl setkáni s cizincem. Muž, který
mu tak velkomyšlně vtiskl do ruky zlatáky, by se na něho zlobit nemu-
sel. Neznámý sice po něm chtěl jen to, aby o dárci nemluvil s nikým než
s otcem, ale Eduard to pochopil tak, že o něm nemá hovořit vůbec.

Vyprávěl tedy jen o tom, jak ho wunderlichovi pohostinně přijali a navíc
ještě obdarovali, když jim pověděl o své bídě.

Andělka byla první, kdo se k tomu vyjádřil.

"To mi od toho dědy připadá moc hezké," prohlásila. "Nečekala bych
to od takového brundibára. Vždycky jsem si myslela, že umí být hodný
jenom na mě a na všechny ostatní že bručí."

Otec Hauser si však štědrost nadlesního vysvětlil po svém.

"Už začínám chápat, jak to bylo. wunderlich slyšel, jak s tebou
Seidemann vyběhl, a řekl si: Počkejte, já vám ukážu, že Hauserovi
nejdou závislí jen na vaší milosti! On totiž Seidemanny moc rád nemá.
To já vím, sám mi to jednou říkal."

Malí sourozenci se hned pustili do svých chlebů s máslem. Matka už
umyla brambory a postavila je na kamna. Andělka uložila drahocenná
jídla do skříně. Eduard však pořád seděl za stolem a hleděl z jednoho na
druhého. Připadalo mu, jako kdyby z matčiných úst zaslechl tichý
povzdech. To ho zarazilo. Proč by měla matka vzdychat, když jim náhle
do domu přišlo štěstí? Proto se jí rovnou zeptal a ona mu stejně otevřeně
odpověděla.

"Víš, Eduarde, udělal jsi nám opravdu velkou radost, ale starosti tím
ještě zdaleka neskončily. Co bude dál? Tohle všechno nám na dlouho
nevystačí, když nemáme žádný výdělek. A pak jsou tu ty dluhy! Ty přece

30 ‡ ‡ 31

♀

musíme taky splatit! Jednoho krásného dne zase nebudeme mít co jíst
a ještě přijdeme o střechu nad hlavou."

Eduard sáhl do kapsy, v které měl cizincovy zlatáky, a jeden po dru-
hém je vešle odpočítal na stůl. Byla jich celá řada.

"Tohle přece stačí. Není to snad dost na zaplacení Seidemannovi? Jen
se podívejte, ještě něco zbude, a pan nadlesní mi slíbil, že se přimluví
u štajgra, abych dostal práci. Co byste chtěli víc?"

"Poslouchej," řekl vážně otec, "ted mi ta tvoje historka připadá zvlášť
prapodivná. Ty peníze přece nemůžeš mít od wunderlichových."

"Taky nemám."

"A od koho tedy?"

"To ti povím až mezi čtyřma očima; táto."

"Já tě nepodezírám, chlapče. Ale musíš uznat, že peníze se na cestě
nepovalují. Pojd se mnou do komory a pověz, co máš na srdci!"

Eduard vtiskl peníze otci do dlaně a vyšel za ním. Vyprávěl mu
o cizinci, který přijel na saních a zastavil před fořtovnou. Moc toho
o něm nevěděl, jen to, že se představil jako bratranec nadlesního a byl
velice laskavý a ochotný pomoci. Hauser jen vrtěl hlavou, ale neshledá-
val žádný důvod synovi nevěřit. Vrátili se tedy oba zpátky do světnice,
kde na ně hleděly oči plné napětí.

"Eduard mi všechno vysvětlil. Můžeme ty peníze klidně přijmout.
všechno je podle práva a nikomu se nemůže nic vytýkat. Je to dar od vel-

komyslného přítele chudých. A teď pojďte všichni ke stolu! konečně se můžeme zas jednou pořádně najíst!" rozhodl otec.

Když se všichni najedli, Andělka odcházela. Eduard šel s ní, aby jí vrátil to půjčené dříví a dvě lopaty uhlí. Přitom se jí zeptal:

"Jsi nezvykle vážná. Ublížil ti někdo z nás, Andělko?"

"Ne, Eduarde, ovšemže ne. Myslela jsem na to, proč je můj otec odepřel."

A proč?"

Znała důvod, nemohla však o něm mluvit. Příčinou její zamlklosti bylo však ještě něco jiného. Myslela na zábavu, na kterou měla v úterý jít. Právě před chvílí dostala balíček s maskou a pozvánku do kasina. Představovala si sama sebe v tanečním sále - byl to velký kontrast proti chudé světničce Hauserových! Neměl otec koneckonců pravdu? Byli Hauserovi opravdu lidé, s kterými se měla stýkat? Ona, která dostala takové skvělé nabídky?

"Ty víš proč?" naléhal Eduard.

"Ne," odpověděla váhavě. To bylo poprvé, kdy sousedovu synovi lhala.

32

"Třeba nejsme tvému otci dost dobří?" dohadoval se Eduard.

"Na co ty hned nemyslíš!" uhnula. "Možná byl na tvého otce jen proto tak úsečný, že měl plnou hlavu vlastních starostí."

"Třeba dostal od Seidelmannů nějaký zvlášť složitý vzor? Rád mu pomůžu ty nitě spočítat."

To Eduard dělal často, byl. šikovnější tkadlec než Hofmann. Ale Andělka jen mávla rukou.

"To se týká mě a ne jeho."

"

Tebe? Jak to?"

"Já jsem dostala balík."

"A z toho jde tvému otci hlava kolem? Tomu nerozumím. Mluv jasněji! Ty jsi divná! Co bylo v tom balíku?"

Angelika byla z gruntu hodně děvče, měla však po otci jednu slabost, a to byla ješitnost. :Pozvání od neznámého, který byl členem kasina a tedy musel být zámožný, jí velice zalichotilo. Kvůli tomu byla ochotná do jisté míry zapomenout i na svou náklonnost k Eduardu Hauserovi. Proto si s ním teď chtěla trochu pohrát, než mu sdělí tu novinku, která ho jistě moc nepotěší.

, V tom balíku bylo něco docela zvláštního. Hádej co!"

,"Tak to můžu vědět? Asi nějaký dárek."

"Ano i ne. Byl v něm kostým na maškarní ples."

"Cože?"

"Šaty, které se nosí na maškarním plese."

Eduard byl čím dál tím zmatenější. Co mu to Andělka vykládá o maškarním plese? Slyšel, že o masopustním úterý pořádá v místním hostinci něco takového Kasino. Ale to byla věc, která se ho netýkala. Členové Kasina patřili mezi zámožné a prostým tkalcům se úzkostlivě vyhýbali. Tuhle maškarní zábavu tedy Andělka mít na mysli nemohla.

Brzy se však měl dozvědět něco jiného, neboť Angelika mu vyklopila celou pravdu. A on si v první chvíli myslel, že špatně slyší.

"Ty půjdeš na ten bál, co pořádá Kasino? Dostala jsi pozvání? od koho?"

"To nevím."

"Poslouchej, Andělko, to se mi nějak nezdá. Člověk, který se ani nepředstaví, tě pozve na zábavu a dokonce ti pošle i kostým, a tobě to připadá docela normální? Co tomu říkají vaši?"

Právě tenhle tón neměl Eduard nasadit. Andělka byla jediné dítě a miláček starého Hofmanna. Proto nesnášela, když jí někdo dělal kázání. Hned do ní vjel vzdor.

"Jdi se jich zeptat, co tomu říkají! Třeba ti tatínek odpoví, jak se patří!"

33

♀

To je neslýchané, abys mě ty káral pro věci, které moji vlastní rodiče schvalují! Tak abys věděl: Tatínek toho pána, který mě zve, dobře zná a je pyšný na vyznamenání jakého se jeho dceři dostalo!"

Euarda tahle řeč polekala.

Ale Andělko!" zakoktal.

Z tebe beztak mluví en závist, že tam taky nemůžeš! Kdybys mě měl

"bavy přál.

opravdu tak rád; jak říkáš tak bys mi trochu té nevinné zá "

"Vždyť já ti to přeju. Mně to všechno připadalo jenom trochu... podivné a neobvyklé."

"Taky to je neobvyklé, když obyčejná holka z Hohenthalu dostane pozvání na ples, který pořádá kasino."

"No - no právě. A proto proto jsem myslel..."

"Myslel sis, že mi do toho můžeš mluvit, a to nebylo od tebe zrovna hezké. Spíš by ses měl radovat se mnou! Já jsem byla tak pyšná a chtěla jsem se tě zrovna zeptat, jestli se na ten kostým nechceš podívat."

"Stejně musím jít s tebou k vám, abych vrátil to dříví a uhlí."

"Ne, to nejde. Dej mi to tady. Už je pozdě, tatínek by se asi zlobil, kdybych tě přivedla s sebou a ukázala se ti v maškarním kostýmu."

"Tak tys mi ho chtěla ukázat na sobě? To bych tedy opravdu rád viděl."

"Něco to povím: teď běž klidně domů! Táta si půjde za chvíli lehnout, a já se potom převleču a ještě na chvíli k vám zaběhnu; Maminka mi to jistě dovolí, tak čekej!"

"Dobře, počkám." Eduard nevěděl má-li se z toho slibu radovat či ne. vlastně vůbec nic nevěděl. "Tak na shledanou, Andělko!"

Podal jí ruku. Ona pak spěšně popadla košík s dřívím a uhlím a zmizela za domovními dveřmi. Chvilí stál a díval se za ní. Znali se už jako děti, vždycky byli dobří kamarádi. Nikdy nepomyslel na to, že by mohl být bez ní. Tak vedle sebe vyrostli. O svém srdci Eduard nikdy nepřemýšlel. Až dnes náhle zjistil, že ji miluje a že ji ztrácí, ještě než si svou lásku uvědomil.

Když vešla Andělka do místnosti byli její rodiče ještě vzhůru. Otec začal hned mluvit o tom pozvání a o štěstí, které z toho může vzít. Matka před ní rozkládala šaty pošívané zlatými a stříbrnými flitry a radila jí, jak to tu či onde ještě vylepšit.

Angelika se toho zúčastnila jen napůl. Myslela na neznámého, který si ji vybral za svou dámu na bál. Jistě to je nějaký bohatý pán a navíc její tajný ctitel. Není to snad dostatečný důvod odsunout stranou dětské přá-

34

telství s Eduardem Hauserem? Třeba má teď v rukou svou budoucnost! Třeba z ní bude bohatá paní a ona i její rodiče se rázem vytrhnou z bídy dosavadního života!

Otce Hofmanna začala nakonec dceřina jednoslabičnost a manželčiny řeči o stuhách a sárncích nudit. Vstal, zív a dal dobrou noc.

Jakmile si byla Andělka jista, že se uložil a spí, řekla matce o svém záměru.

"Chtěla bych si to na chvíli obléct a zaskočit ještě k Hauserům."

"Teď? V té zimě?"

"Vezmu si vlřiák. Puť mě, pěkně prosím! Já jsem to Hauserovým slíbila. Oni už se na to těší. Jsem na ty šaty moc pyšná a ráda bych se v nich někomu ukázala! Za čtvrt hodinky jsem zpátky."

Matka povolila, protože ani ona nebyla docela prosta té pošetilé pýchy na krásnou dceru. Tak příběhla Andělka k Hauserům do místnosti, kde na ni čekal jen Eduard. Sourozenci už dávno spali, i staří Hauserovi se uložili ke spánku, protože jim Eduard řekl, že se Andělka ještě chce přijít

ukázat v nových šatech, ale že to má být překvapení jenom pro něj. Přáli mu tu radost, protože se dovítí, jak to s ním je a mysleli, že z Eduarda a Andělky bude nakonec přes všechny potíže přece jen pár.

Eduard pustil dívku dovnitř. Nejdříve viděl jen její rozzářenou tvář a velký vlříak, který ji celou halil. Pak však tento obal spadl a Eduard zůstal okouzlen a vyděšený zároveň.

Andělka se před ním otáčela na špičkách a krátká sukénka vlála. Čekala výkřiky nadšení, které její vzhled nutně musí vyvolat. Ale Eduard byl zticha, a když se mu podívala do tváře, četla v ní všechno jiné, jen ne nadšení.

"Tak jak se ti líbím?" zeptala se trochu nejistě.

"Ani trochu!" přiznal.

"To jsem si mohla ušetřit cestu. Nechceš mi aspoň říct, proč se ti nelíbím?" Dívku zalil lehký ruměnek.

Na to Eduard jen vzdychl. Nebylo lehké odít do slov to, co cítil. Byl vesnický kluk a znal ženy a dívky jen tak, jak je denně vídal - v upjatých halenách a dlouhých sukních z hrubé látky. Ale maškarní kostým, který měla Angelika na sobě, odhaloval hrdlo i paže, živůtek byl hluboce vystřižený a sukénka nedosahovala ani ke kolenům.

"Já to nedovedu říct," zabručel rozpačitě. "Ty sama nejlíp víš, jak to myslím. Takhle - takhle nahatá přece žádná slušná holka nechodí, a tím spíš před cizími mužskými."

"To je vidět, že nevíš nic o světě," zarazila ho pohrdavým gestem, "tohle je italský dívčí kroj. Takové halenky a sukně jsou v Itálii v módě

35

♀

a chodí tam tak všechny. Jenomže o tom ty nemáš ponětí. Mrzí mě, že poškozený, bude nájemce smluvně vázán dát ho na vlastní útraty opravit,

"nebo za něj zaplatit čtyřicet marek.

jsem kvůli tobě tu cestu vážila. "Ty umíš věru nakládat s hřivnou, která ti byla svěřena!" řekl.

"Andělko," přerušil ji. "Bud přece rozumná a..."

"Spíš jsi měl být rozumný ty! Místo abys mi poděkoval za mou dob- v té době seděl mladý Seidelmann v kontoáru a psal dopis svému příte-

"li," li Súauchovi s dalšími pokyny pro útemí večer. Na maškarním bále muse-rou vůli řekneš mi takovou neomalenost? lo všechno klapnout. Dopis byl jen krátký. František jej zalepil, napsal adre-

"Já jsem se vlastně trochu styděl, víš? su a zazvonil. vešel chlapec, který v krámu pracoval jako příručí.

"Říkat takové věci by ses měl stydět. h b 1 izí muži tě oči- "Doběhneš do okresního města a odevzdáš tenhle dopis obchodníku

"Já jsem si představoval, že takhle bánáš na á e a c Strauchovi! A pospěš si, abys byl brzy zpátky!"

mují. Andělko, moc tě prosím, nechod t . Příručí se v dal hned na cestu.

Brodil se sněhem a tu řed sebou na

Tento tón, z něhož mluvila úzkost a opravdová láska, by jindy na y P

dívku jistě zapůsobil, neboť v hloubi srdce t Eduarda milovala stejně jako silnici spatřil kohosi, kdo měl zřejmě stejnou cestu. Když poznal, že je to mladý Hauser, rozběhl se, aby ho dohonil. Zavolal za ním:

on ji, jen si své lásky dosud nebyla vědoma. Haló Eduarde, očke řece chvíli!"

i teď však byla dotčena ve své ješitnosti, uražena a podrážděna. Zlostně P 1 P Eduard byl časně ráno u štajgra, hlásil se na doporučení starého

; dupla nožkou. wunderlicha a pta! se na práci, ale štajgr ho přesto nepřijal. Proto se roz-

! "Dej mi pokoj s těmihle řečmi! Je to tak, jak jsem ti to už řekla. Ty mi

tu zábavu nepřejješ, žárlíš, že tam taky nemůžeš být. Vůbec myslíš jen na hodl pokusit se o štěstí ve městě.

sebe? A já bych měla kvůli tomu sedět doma a odepřít si ten krásný jdeš takando města? lli Oba mladíci se pozdravili stiskem ruky.

večer! Ale to mě ani nenapadne! A kromě toho ani nemůžu, tatínek mi " y epta! se Eduard. "

nařídil, že to pozvání musím přijmout. Tak teď to víš. Dobrou noc." "Mám doručit nějaký dopis od mladého Seidelmanna.

i

, A já se tam chci poptat na práci."

Dveře se za ní zabouchly. Eduard si uvědomil, že se Andělka žene do I! strašného nebezpečí a že ji musí ochránit. Ráno se probudil s těžkou hlavou. Příručí se podíval na Eduarda ze strany. , V neděli se chceš ptát na

vou, ale i tak ujistil otce: práci. To nebude snadné. Jsou špatné časy, nikde se nedá na nic narazit.

"Zajdu k štajgrovi a zeptám se po práci.;` V duchu si říkal: a pak Jen proto zůstávám u Seidelmannů, jinak by mi mohli být ukradeni, šej-
musím něco udělat pro Andělku... cokolivť díři. Čert ví, čím to, že tady mají všechno v rukou. Všechno si můžou

' dovolit a o všem rozhodují. Tobě to nemusím vyprávět. S tebou pěkně vymetli. Napřed ti vypověděli smlouvy a potom -jak to vlastně dopadlo v dole? Já jsem tam ráno musel s dopisem na správu. Leccos jsem před-
' tím slyšel v kanceláři. Myslím, že v tom dopise šlo o tebe. Že se asi budeš zajímat o práci a že ti žádnou nemají dát, protože jsi nespolehlivý. To je,

3. TKALCOVSKÁ VESNICE co?"

teď Eduard Hauser věděl, komu má děkovat za svůj neúspěch u štaj-

V neděli ráno zastavily před vraty Seidelmannova domu dva valníky, z nichž dělníci složili několik stavů.

"

Co s nimi budeš dělat?" zeptal se důchodní svého bratra. "Vždyť jsou to staré krámy."

"Tomu ty nerozumíš. Tyhle stavy jsem koupil z konkurzní podstaty; jeden mě přišel na osm marek. Kdo chce ode mne dostat práci, bude si muset takový stav koupit anebo najmout. Já je budu prodávat po čtyřiceti markách, a nájem bude dělat patnáct marek ročně. Když bude stav

36

gra.

"Taková podlost!" řekl hněvivě. "Rád bych věděl, co proti mně mají."

Příručí jen pokrčil rameny. Potom se zmínil, že dopis, který má doručit, je adresován obchodníku Strauchovi.

"Toho přece znáš," řekl. "Jsou s Františkem Seidelmannem v kasinu. Nejspíš půjde o ten maškarní bál, co se má konat v úterý. Ti si žijí! Našinec si něco takového dovolit nemůže. Jen bych rád věděl, koho si náš junior pozval. Strauch půjde samozřejmě se svou nevěstou, Marií Tannertovou."

37

†

Ve městě se rozloučili. Příručí šel k obchodníku Strauchovi a Eduard se poptával po práci ale bezvýsledně. Nakonec ho unavilo bouchat stále na další dveře, pokorně opakovat svou říkačku a nechat se vždycky znovu odbýt. Stál na nároží a přemýšlel o sobě a o svém životě. Třebaže měl velké starosti o budoucnost a osud své rodiny, přece se stále dral do popředí strach o Andělku. Stále znovu hledal nějakou možnost, jak ji ochránit před nebezpečím, jež jí, podle jeho mínění na maškarním plese hrozilo. Pak dostal nápad. Prvním předpokladem aby ji vůbec mohl vzít pod ochranu bylo zúčastnit se maškarního bálu. Musí se tam tedy dostat. Ale jak to udělat? Jde přece o uzavřenou společnost. Nepoznají ho sice, protože může přijít v přestrojení, s maskou na obličeji. Ale bude přespolečtný. Jak to vyřešit?

Na tuto otázku nemohl Eduard zpočátku najít odpověď. Pevně se však rozhodl, že se večer do kasina vetře, ať už to dopadne, jak chce. A tak se vyptal na půjčovnu masek. Dozvěděl se, že v městě je jen jedna a šel tam. Obchodní místnosti byly v prvním patře. Dole v průjezdu sáhl ještě jednou do kapsy a přepočítal peníze. Tak bohatý ještě nikdy nebyl. Z toho, co mu cizinec v hájovně daroval, zbylo ještě spousta peněz, a otec mu z toho nechal slušnou částku jako kapesné. Nesměl ovšem

utratiť všechno. Ale byl odhodlán něco z toho obětovat, aby mohl ochránit Andělku.

Zaklepal na dveře a ukázal se kostnatý mužský obličej s obrovskými brýlemi na nose.

„Co si račte?“ ozvalo se z širokých, bezbarvých úst.

„Chtěl bych si půjčit kostým.“

„Prosím, račte dál. Je sice neděle, ale když to spěchá, udělám výjimku. Pro koho to má být?“ zeptal se obchodník.

„Pro mě.“

„Tak toho tady moc nebude. Pánové z Kasina si rezervovali celou mou zásobu. Na kdy to potřebujete?“

„Na úterý večer.“

„Aha, taky na ten bál, co pořádá kasino. Škoda. Oba nejlepší kostýmy jsem včera slíbil obchodníku Strauchovi a jeho nevěstě. On půjde za Turka, slečna Tannertová za Čerkesku. To vám ovšem,“ a muž s obrovskými brýlemi se rozpačitě usmál, „říkám důvěrně. Vlastně bych to neměl prozrazovat. Ani slečna Tannertová neví, že si její snoubenec vybral turecký kostým. A teď se podíváme, co bychom tu měli pro vás. Myslím, že vám mohu nabídnout jen domino.“

„Ukažte mi to, prosím,“ řekl Eduard.

„Okamžik.“

38

Odešel a Eduard zůstal sám. Jeho pohled zabloudil z okna na čtvercový dvůr. Jeden bude na plese přebytný, myslel si. Musím to být zrovna já? Kdyby se někdo nedostavil, mohl bych nastoupit na jeho místo. A náhle měl před očima celý plán, tak bláznivý a tak nezralý, jaký jen mohl vzniknout z úzkosti bezelstného prostého chlapce o zbožňovanou dívku. Eduard o tom podivném nápadu uvažoval, když se obchodník vrátil. To, čemu říkal domino, byl černý plášť z tenké špatné látky s kapucí.

„Chcete k tomu také škrabošku?“ zeptal se. „Mám tu jednu hedvábnou, která zakrývá celý obličej. Dohromady by to stálo čtyři marky.“

„Ano, ano, to se mi hodí,“ přikývl Eduard bez rozmýšlení.

„

Chcete si ty věci vzít hned s sebou?“

„Přijdu si pro ně pozítří.“

„Dobře, ale musíte mi dát marku jako zálohu. To jenom pro jistotu, poněvadž tu masku už nemohu udat.“

Eduard zaplatil a obrátil se k odchodu. Ale majitel půjčovny ho ještě chvíli zdržel.

„Prosím vás, pane, ještě okamžik, mohl byste mi udělat laskavost?“

„Co byste potřeboval?“

„Pan Strauch mi včera, když si objednával ten turecký kostým, ukázal jehlici, kterou kasino hodlá použít jako vstupenku na ten maskarní bál, a pak ji tady nedopatřením nechal ležet. Mohl byste mu tu jehlici odnést, aby ji nepohřešoval?“

„Dejte mi ji, já to zařídím,“ řekl Eduard a rychle odešel. Byl plný radostné jistoty, že se mu ten záměr musí podařit, a tak se dopustil nejuváženějšího kousku svého života. V blízkém hostinci u zlatého vola vypil jedno pivo a nechal si přinést inkoust, pero a papír. Po krátkém váhání napsal změněným písmem následující dopis:

Pane obchodníku Strauchu!

Zúčastníte-li se maskarního bálu Kasina, hrozi vám velké nebezpečí. Vymluvte se na nemoc a zůstaňte doma! A především o tom nikomu neříkejte ani slovo, ani o tomto varování ne! I Marie

Tannertová musí věřit, že v úterý na tu slavnost přijdete! Vim, že poslechnete.

Přízrak.

Napsal adresu a hodil dopis do nejbližší poštovní schránky. Pak se vydal na cestu k domovu a pevně věřil v úspěch svého plánu, ale vůbec ho nenapadlo, že by Strauch třeba mohl s tím dopisem jít na policii. Byl přesvědčen, že se Přízraku všichni bojí stejně jako on sám. Proto před-

39
♀

pokládal, že i Strauch bude strachy bez sebe a nejen že na maškarní bál nepůjde, ale ani se o tom nikomu slovem nezmíní.

Ráno téhož dne zavedl nadlesní wunderlich svého hosta na místo, kde ležela flnancova mrtvola. Arndt si všechno pozorně prohlédl, ty jedle i okolí.

"Copak se nenašla žádná stopa, která by dokazovala, že k vraždě došlo tady a ne někde docela jinde? Třeba sem mrtvolu dodatečně přenesli?"

"Nic takového se nenašlo."

Hm. Podle vás tedy šlo o úkladnou vraždu. Pak ovšem musel pacha-

teř číhat v záloze, a to by tady těžko mohl. Jen se podívejte - zde jsou tři jedle, za nimi mýtina, nalevo holé místo a na druhé straně řídký les s kmeny daleko od sebe - kde by se tady mohl ukrýt vrah?"

"Za kterýmkoli stromem."

To by musel přesně vědět, kdy a odkud jeho oběť přijde. Ale to se nedá předpokládat, protože tu nevede žádná cesta. Do jaké vzdálenosti to páni od soudu prohledali?"

"

Až tamhle k těm keřům."

"Takže předpokládali, že vražda byla spáchána ze zálohy. Já jsem ovšem jiného mínění. Podívejte tady jedna zbloudilá kulka poškrábala kmen jedle." Arndt přitom ukázal na strom, o který šlo.

"To je pravda! Tohle všem uniklo," řekl nadlesní.

A teď dál! Tady oběť padla; tuhle je stopa po kulce na kmeni. Takže

"

ten lump musel stát tamhle. Pojdme dál "

,Co vlastně hledáte?" zeptal se wunderlich.

,Nic určitého. Pojdte dál

,

Ušli několik stovek kroků stále stejným směrem. Náhle se Arndt zastavil, sehnul se a zvedl cosi ze země a ukázal nadlesnímu trojúhelníkový útržek bílého plátna, které jeho cvičené oči našly v hustém podrostu. Musel jej tam zanést vítr, jinak by byl dávno zavátý novým sněhem.

"To vypadá jako kus plátna!" usoudil nadlesní zklamaně. "Co na tom vidíte?"

"Já myslím, že to tak docela bezvýznamné není. Je to zřejmě útržek z nějaké plachty, nejspíš ubrusu nebo prostěradla. Kolem leží hluboký sníh. Pašerákům záleží na tom, aby byli nenápadní. Tmavé oblečení se od sněhu odráží. Nic není pravděpodobnější, než že si přehodí prostěradla, aby oklamali pohraniční stráž. Pak se nedají, zejména v noci, odlišit od sněhu."

"

U sta hromů! Když mi to tak vysvětlujete, pane bratranče, hned mi začíná svítat!"

"Já mám s sebou také prostěradlo, které mi má posloužit k týmž účelům."

Mezitím ušli ještě několik kroků. Tam čouhal ze sněhu pařízek, ulomený jalovcový kmínek. A na něm visela dvě bílá vlákna.

„Co z toho vyvozujete?“ zeptal se Arndt.

„

„Že se ten roh prostěradla utrhł tady.“

„

Správně! Je to tak, jak jsem se domníval. Pašerák byl dopaden, utekl a hraničář ho pronásledoval. Byl zabalený do prostěradla, a to se tady zachytilo, kousek se utrhł a pašerák utíkal dál. Útržek s vyšitým T zanesl vítr tamhle do podrostu. U těch jedlí uprchlík poznal, že neuteče, otočil se a pronásledovatele zastřelil. Musíme vyslechnout podřízené toho zavražděného. Ti mohou říci, jaký od něho toho dne dostali rozkaz. Budou taky vědět, jestli měl jít tudy, třeba při kontrole hlídek, což, jak jsem už řekl, nepředpokládám, anebo jestli to setkání bylo náhodné. Rozhodně už jsme ale získali dva body...”

„

Dva?”

„Ovšem. Máte dvě důležitá zjištění. Myslíte, že si někdo vypůjčí cizí prostěradlo, aby je použil takovýmhle způsobem?”

„Ne. To určitě patřilo tomu pašerákovi.”

„A písmeno T, co je na něm?”

„

„To bude první písmeno jeho jména.”

„Vidíte, pane nadlesní, to máme jeden bod. Na prostěradlech bývají zpravidla dvě písmena. Jedno, kterým začíná křestní jméno, a druhé za příjmení. Tady se to utrhlo zrovna mezi nimi.”

„A ten druhý bod?”

„Tady se vás musím na něco zeptat: Kam utíká člověk, když ho pronásledují?”

„Samozřejmě tam, kde se může nejlíp schovat.”

„Správně. Snaží se dosáhnout svého úkrytu. Vrah utíkal od jedlí přímo sem. Když budeme pokračovat stejným směrem, musíme se dostat přinejmenším do blízkosti místa, kde se chtěl ukrýt. A teď budeme pokračovat v pátrání. Jdeme!”

Šli po té myšlené čáře lesem, pak přes cestu, která vedla z vesnice do fořtovny, a znovu do lesa. Arndt kráčel velice pomalu a pozorně si prohlížel každý, i ten nejmenší předmět. Tak uplynulo více než čtvrt hodiny. Blížili se k okraji lesa, který se stácel k vesnici, a došli k vysokému, jistě několik set let starému dubu. Arndt už byl dva nebo tři kroky od něho, když tu se náhle zastavil a pozorně zkoumal zem pokrytou půlmetrovou vrstvou sněhu.

40 41

♀

„Co tam máte?” zeptal se starý wunderlich.

„Vidíte ty důlky ve sněhu? To jsou staré zaváté stopy. vedou k dubu

ze všech stran a zase se od něj na všechny strany rozbíhají. Sem přišlo víc lidí, bohužel už se nedá zjistit, jestli společně nebo každý zvlášť. Co tu dělali? Byli to pašeráci? Je snad ten dub místo jejich pravidelných schůzek? Budeme si ho muset pořádně prohlédnout!”

Přes všechnu snahu však nemohli na tom stromě nic nápadného či neobvyklého najít.

„

Pro dnešek toho necháme,” rozhodl posléze Arndt. „Ale dáme si na ten dub pozor. Zatím se spokojíme s tím, co jsme našli.”

„ J ?

"

"Myslíte že máme ít domů "

"Ano, já rozhodně. Vy jste nejspíš chtěl ještě zajít za štajgrem.

"To máte pravdu. Když jsem to Eduardu Hauserovi slíbil, musím držet slovo. Vydám se tam rovnou. Co uděláme s tím cípem prostěradla?"

"Předáme jej policii. Já bych nechtěl, aby se o mně v téhle souvislosti zatím mluvilo. Udělejte to vy. Ižekněte jim, že jste tenhle výlet a celý ten průzkum podnikl sám. A navrhněte, aby podřízené úředníky vyslechli v tom smyslu, jak jsme o tom mluvili."

"Dobře. Mám se zmínit o tom dubu?"

, Radši ne! Po téhle stopě se vydám sám. Proč bych měl dát jinému

možnost, aby mi to zkazil? Tady máte ten cípek prostěradla. Vezměte ho s sebou!"

Rozdělili se. Arndt zamířil zpátky k fořtovně, kde ho po nějaké době zastihl i Wunderlich. Vyprávěl, že jeho cesta ke štajgrovi byla zbytečná a policistu že nenašel doma. U něj se ještě o štěstí pokusí, ale v dole se nedá nic dělat - Eduard Hauser se tam nedostane.

Tak uplynulo dopoledne. Po obědě se nadlesní vydal znovu do lesa. Arndt zalezl do svého pokojíku a sedl si s knihou u okna, dokud nespátl přícházet nadlesního. Nato hned sešel dolů do obývacího pokoje.

Starý Wunderlich byl rozčilený, to bylo na něm hned vidět. Hodil kožešinovou čepici na stůl, posadil se na židli a vzdychl. Paní Barbara v tom poznala neklamné znamení, že se mu přihodilo něco nepříjemného.

"

Tak co, dědo?" zeptala se. , Co ti přeletělo přes nos "

S ousta věcí!" zabručel. "Napřed vám musím oznámit, že se dneska odpo edne v hospodě koná přednáška pana důchodního Seidelmannu."

"Tam půjdu! Toho musím slyšet!" zvolal Arndt.

"Přeju dobrou chuť a příjemnou zábavu! Já zas tak zvědavý nejsem, abych na takovéhle věci chodil. Já tohle žvanění o lidskosti a bratrství nesnáším, a když sedím v hospodě, chci mít klid.

42

†

"A co je ještě nového?"
,Stalo se neštěstí."

"

"Zase? Tak povídej.

"Malý Beyer..."

"Ten co dělá písaře u Seidelmannů?"

"Jo, ten. To se člověku zrovna srdce zastavuje! Přece víš, jak dlouho už jeho žena leží."

"Ovšem. Doktor už nedoufá, že ještě někdy vstane."

"To má pravdu. Představ si, Beyer je mrtvý."

"Tak najednou? Propánaťale!" Paní Barbara spráskla roce.

, Včera večer šel po práci do městečka, aby přinesl něco pro svou

ženu. A na zpáteční cestě se zhroutil slabostí. Ve tmě ho nikdo nenašel a ráno ho sebrali na silnici zmrzlého. Přivezli ho na saních."

"A co jeho žena?"

"Jo, jeho žena! To je na tom to nejhorší. Ta zlá zpráva se rychle rozkřikla a ještě než saně dojely, běželi lidi k Beyerovým. Ne snad se zlým úmyslem. Kdežpak! Utěšit ji chtěli. Lidi jsou strašně laskaví a soucitní. Půl tuctu žvanilů vtrhlo do světnice a hned že jejího muže našli zmrzlé-

ho a že ho co nevidět přivezou. Chudák ženská vyskočila z postele

y, P, P
a spustila náramn nárek. Ch`tila se za srdce na řed zrudla ak zbled-
la, no a pak byla naráz mrtvá.

Paní Barbara si rukama zakryla oči.

Nadlesní vstal ze židle a nervózními kroky přecházel po místnosti. Také Arndt byl silně vzrušený, což by pozornému divákovi muselo připadat podivné. Jemu jakožto cizinci, který byl tady v horách teprve krátce, byla celá ta věc na hony vzdálená, a přesto nespouštěl z vyprávějícího oči.

"Jsou ti Beyerovi slušní lidé?"

"To je mi otázka!" zabručel wunderlich. "Copak bych takhle vyváděl, kdyby nebyli?"

"Mají nějaké děti?"

"Hned čtyři, čtyři ubohé, hladové špunty! Já bych všem těm prevítům hlavy rozmlátil! Víte, co s těmi dětmi udělali? Strčili je do chudobince, kde se nenaučí nic jiného než žebrat. To byste musel vidět, tam to vypadá ještě hůř než u Kalmyků nebo u Hotentotů! Spí na otepi slámy. Jídlo a pití mají dostávat, tak to aspoň stojí na papíře. Ale kdo nechce umřít hlady, musí chodit po vesnicích žebrotou. Jako stará Löfflerová, docela slušně se protloukala dělala svou práci a dlouhá léta posluhovala u Seidelmannů. Jednoho dne praskla lampa, hořící petrolej jí prskl do obličeje a ona oslepla. A teď si nevydělá ani groš."

, A co Seidelmannovi?"

"Jo, Seidelmannovi! Löfflerka musela do chudobince, je jí přes osmdesát a chodí od dveří ke dveřím, aby si vyžebrała kus chleba." V Arndtovi vyvolala nadlesního slova bouři, jejíž důvody nebyly zcela zřejmé. Neřekl však ani slovo a vyběhl do svého pokojíku. Tam si vzal cosi z kufru a vyšel z domu. Rychlým krokem zamířil k vesnici, ne však po cestě, nýbrž lesem. Na jednom opuštěném místě zůstal stál a pozorně se rozhlédl. Když se ujistil, že ho nikdo nepozoruje, sundal kazajku a obrátil ji na ruby, a čepici rovněž. Dříve černá kazajka byla teď šedivá a kožešinová čepice se změnila v plyšovou. Pak vytáhl z kapsy paruku a prokvetlý plnovous. Když si to nasadil, vypadal na statného padesátníka. Tak pokračoval v cestě. Byl plný myšlenek zvláštního druhu. Jak často tudy chodíval - před dávnými léty, když se proháněl lesem v dětských hrách! Pamatoval si tu ještě každou píď. Pokračoval v cestě. Hohenthal byl jeho rodištěm. Na otce se nemohl upamátovat; zahynul při důlním neštěstí, když mu byly sotva dva roky. Ale matka, ta žila v jeho paměti jako světlá, dobrotivá víla. Každé dva týdny se mu v neděli odpoledne na hodinku zjevila, vzala ho do náruče a polaskala. A pak zase na čtrnáct dní zmizela. Sloužila od předčasné smrti svého manžela u boháče Seidelmanna a pomáhala jeho ženě v domácnosti. A paní Seidelmannová byla přísná hospodyně, která svým zaměstnancům nechávala jen málo volnosti. Ani svého chlapce, svou jedinou radost, si nesměla u sebe nechat, musela ho dát k svým rodičům, k starým Beyerovým. A ten Beyer, který teď tak tragicky přišel o život, byl její bratr.

Malému Arndtovi bylo sedm let, když je postihla strašná rána, která připravila jeho matku o život. Jednoho rána přišel strážník a odvedl ji ze Seidelmannova domu. Prý kradla! Ona, jeho milovaná matka! Ztratil se drahocenný náramek, který Seidelmann několik dní před tím své ženě daroval. A podezření padlo na mladou vdovu, kterou naposledy spatřili v místnosti, kde šperk chovali. Prohlídka v komůrce obviněné v přítomnosti starého Beyera ovšem k ničemu nevedla, ale žalobu přesto nestáhli a obviněnou drželi ve vyšetřovací vazbě. Malý Ferdinand bezmocně hrozil pěstičkami policistovi, který jeho matce po bezvýsledné prohlídce její komůrky nasadil pouta. Jeho matka tu hanbu dlouho nepřežila. Stud a starost o jejího miláčka podlomily její zdraví a ještě před skončením vyšetřování ji odnesli na hřbitov.

Jelikož krátce na to zemřeli i prarodiče, přišel chlapec do chudobince; to bylo v tehdejších časech běžné. Odstrkovaný a všemi přezíraný, aniž by ho někdo čemukoli učil, tam prožil dva roky.

Potom došlo k velkému zvratu v jeho životě. Do kraje přišli bohatí, už ne nejmladší statkáři, pán a paní. Uviděli hezkého, třebaže zanedbaného chlapce na ulici a hned k němu pocítili soucit. Vyptali se na jeho rodinné poměry a správce chudobince považoval za nutné nalít jim čistého vína. Říkal to šeptem, ale bystrý hoch to přece zaslechl.

"Jeho matka kradla a zemřela ve vězení."

"To není pravda! Moje maminka nic neukradla!" vyhrkl chlapec s pláčem a pláče zraků. Ostatní zaniklo ve vzlycích a chlapec s pláčem odběhl.

Tento projevený smysl pro čest zapůsobil. Manželé si chlapce odvedli a dali mu pečlivé vychování. A nemuseli toho litovat. Přirostl jim k srdci, a nakonec se odhodlali k činu, kterým korunovali své láskyplné dílo: přijali chlapce za vlastního.

Ale ani jako nositel neposkvrněného jména nezapomněl Ferdinand na stíny minulosti. A tisíckrát si přísahal že očistí jméno svých rodičů a matce vrátí dobrou pověst i v hrobě. Když mu bylo dvacet let, jeho pěstouni jeden po druhém zemřeli. Stal se náhle majitelem panství, které mu jako zralý plod spadlo do klína. Nevábily ho však peníze ani společenské postavení, které teď mohl od světa požadovat. Poháněla ho jen myšlenka na povinnost k mrtvé matce. Tomu byl ochoten věnovat celý svůj majetek a zasvětit všechny své síly. Nechtěl ten případ svěřit cizímu advokátovi, sám se ujal úkolu odhalit tajemství justičního omylu, jehož obětí se nebožka matka nepochybně stala. Samozřejmě se na to musel důkladně připravit. Od té doby uteklo hodně vody a on sám se odcizil svému rodišti i lidem v něm. Bylo také třeba provést pátrání, pro které jako laik neměl předpoklady, zejména znalost práva a všechno to, co musí dobrý detektiv ovládat.

Ale Ferdinand byl tvrdý chlapík. Se zápallem se pustil do úkolu vychovat ze sebe dobrého detektiva. V některých komplikovaných případech, na nichž si i zkušení policisté vylámali zuby, získal cenné údaje, které vedly k vypátrání pachatele. Tím si získal u policie dobrou reputaci.

Když se potom začalo hovořit o tajemném Přízraku, nabídl policii své služby. Zpočátku ovšem marně. Když však policejní úředníci při pátrání po tajemném jevu selhali a záhadný zločinec začal řídit o to víc, až nakonec zavraždil i důstojníka pohraniční stráže, policie dále neváhala a přizvala úspěšného amatéra. Tak dostal Ferdinand konečně pověření odebrat se na místo a podle svého uvážení byt na objednávku úřadů, zahájit pátrání. Teď byl tedy v Hohenthalu, aby postrachu celého okolí nasadil želízka. Ale ještě více mu leželo na srdci pomyšlení na matku. Podaří se mu očistit její památku od té ošklivé poskvrny?

Arndt byl tak žabrán do svých myšlenek, že vůbec nedával pozor na

46

cestu, a náhle k svému překvapení zjistil, že má Hohenthal před sebou. Vydal se po hlavní ulici, která se na první pohled za těch osmnáct let sotva změnila. Když potom s pozdravem vešel do farářovy studovny, našel tam starého, důstojného muže a laskavými očima a s obličejem jako svatý Jan.

"Co si přejete?" zeptal se duchovní a odložil noviny.

"Přicházím s prosbou, pane faráři."

"Proste a bude vám dáno. Posadte se a přednestě mi svou žádost. Předpokládám, že jsem vás ještě nikdy neviděl. Zřejmě nepocházíte odsud."

"Jsem tu docela cizí, pane faráři. Právě jsem přijel a doslechl jsem se o neštěstí, které tu postihlo jednu počestnou rodinu."

"Myslíte Beyerovy? To je opravdu tragická záležitost. Máte nějaký důvod k účasti s nimi? Myslím nějaký zvláštní důvod, který by přesahoval prostou lásku k bližnímu."

"

Cítím se spoluúčasten," vydechl Ferdinand Arndt. "Proto bych chtěl něco udělat pro ty ubohé děti. Slyšel jsem, že je dali do chudobince."

, Bohužel! Kdo by se jich chtěl, anebo spíše kdo by se jich mohl

v téhle chudé dědině ujmout?"

"Snad by se tu našla rodina, která by byla ochotna se o ty děti za úhradu postarat. Tkálce Hausera přece znáte? Myslel jsem na něho. Jemu bych to svěřil nejraději."

"Hauser je čestný člověk a dobrý křesťan, je sice velice chudý a má spoustu dětí, ale těžko by se našel pro ty ubohé sirotky lepší pěstoun. A kromě toho je s Beyerovými v příbuzenském vztahu." ť

, Pak vás tedy prosím, pane faráři, abyste ode mne přijal potřebné peněžní prostředky. Tady máte sto marek na pohřbení mrtvých a tady dvě stě marek, z nichž můžete podle potřeby platit Hauserovým. A pak je tu ještě tento balíček. Obsahuje dalších pět set marek, které by měly být použity k zlepšení podmínek ve zdejších chudobinci. Všechno to vkládám s, důvěrou do vašich rukou."

"To jste tak bohatý, že můžete darovat takové částky?"

"Ty peníze můžu postrádat."

"Ano, ano, já vám věřím. Musíte mi prominout, vy - váš zevnějšek..."

"

. nevypadá podle toho, já vím. Ale přesto je všechno v pořádku. Můžu tedy doufat, že splníte mé přání?"

"Jistě, jistě! Děti k Hauserům sám odvedu. Ale řekněte mi jenom jedno, vážený pane: komu vděčím za tyto dary?"

"To právě nemám v úmyslu vám prozradit, pane faráři. ťChtěl bych

47

yy P P, y

zůstat bezejmenný. Kd b se někdo tal na dárce, řekněte rostě že t peníze pocházejí od neznámého. Na shledanou.

V příštím okamžiku byl Arndt za dveřmi. Faráž' zůstal udiveně stát. Za

chvíli se však vzpamatoval a vyšel ven, aby slíbené uskutečnil. Před domem se rozhlédl doprava i doleva, ale nikoho neviděl. Jen za roh právě zahnul muž s černým plnovousem a mířil rovnou k němu.

"Dobrý večer!" pozdravil. "Dnes se tu má pořádat nějaká přednáška,

jestli se nemýlím. Kde to je?"

V hostinci. Jděte dolů touhle ulicí a tam ho uvidíte. teď jsou čtyři

"

hodiny, přednáška začíná v pět. Ale řekněte mi: nepotkal jste nějakého rý šel odsud?"

pána kte

Nevšiml jsem si."

Duchovní neměl tušení, že ten koho hledá, stojí před ním. Během krátké chvíle Arndt obrátil kazajku a vyměnil si vousy. teď zdvořile poděkoval za informaci a šel. Dopřál si to potěšení zeptat se faráře na hospodu, třebaže cestu dobře znal.

V hostinci bylo živo, takže si Arndtova příchodu sotva někdo všiml. Ve výčepu seděli ti z vesničanů, kteří si před zahájením přednášky mohli dopřát ještě sklenici piva.

Arndt vešel do lokálu. Tam čekali ti chudší na příchod důchodního Augusta Seidelmannu. Viděl tam mnoho tváří, na nichž se zračil hlad a starosti. Ti všichni přišli, neboť si od této chvíle slibovali útěchu a snad i pomoc, anebo proto, že byli na Seidelmannovi závislí a báli se, že by jim neúčast mohli mít za zlé.

Na malém pódiu stál klavír, vedle notový pult, na němž ležel zpěvník. Po obou stranách stály polstrované židle - pro koho, to nikdo nevěděl.

Všichni v sále jen šeptali, nikdo si netroufal promluvit nahlas. Ani tady si Arndta nikdo nevšiml. Nepozorován došel do rohu a tam si sedl. Asi půl hodiny musel ještě čekat. Sál se plnil. Pak přišla skupina aspoň dvanácti osob. první z nich byl důchodní Seidelmann. Za ním šli majitelé flty Seidelmann a syn a rovněž hospodyně; dále zaměstnanci a nakonec vedoucí úředníci dolu Boží požehnání. Bez pozdravu vyšli na scénu a usadili se do polstrovaných židlí. Důchodní se však postavil k notovému pultu, otevřel zpěvník a upozornil tím přítomné, že jeho přednášce má předcházet společný zpěv. Přečetl verše, které se měly zpívat jeden po druhém. František Seidelmann si sedl ke klavíru a zahrál doprovod. Napřed bylo slyšet jen jednotlivé hlasy, brzy však se přidali ostatní a nakonec zněla píseň hlasitě a silně. ptc pozvedl důchodní Seidelmann hlas a začal přednášet. Téma

znělo: časy jsou špatné, je třeba bratrství mezi lidmi. Důchodní byl dobrý řečník. Znal lidi, k nimž mluvil. Znal také jejich poměry. Líčil bídu výmluvnými a chytrými slovy v její nahé, děsivé realitě, ale střelil se ukázat najejí pravé příčiny. Mluvil více o nedostatku bratrských pocitů a obětavosti, který mezi lidmi vládne. A potom se svými vývody přenesl do oblasti, kde se mohl blýsknout krásnými slovy a mistrovsky si pohrát s líbivými frázemi, takže to znělo jako kdyby jeho nitro bylo plné účasti s bídou druhých, přičemž ve skutečnosti těm, kteří potřebovali sytící chléb, nabízel jen kameny. Ale chudí tkalci, havíři a domkáři to nevěděli. August Seidelmann byl obdivuhodně schopný - a oni byli bezradní ve svém osudu. Připadalo jim jako zázrak, že představitel třídy vlastníků s takovým porozuměním a zdánlivě bratrsky k nim hovoří. Byli dojati a když přednáška skončila, poděkovali mu bouřlivým potleskem. Potom si dal důchodní od jednoho zaměstnance svého podat plechovou pokladničku a jal se vybírat, nejdrive od svých příbuzných. Bylo slyšet, jak mince těžce dopadají do plechovky. Pak přišli na řadu zaměstnanci a nakonec sestoupil mezi lidi a chodil od řady k řadě.

Mnozí, kteří neměli s sebou peníze, si vypůjčili nějakou maličkost od souseda; přispěli všichni. Af byli sebechudší, chtěli ukázat, že mají smysl pro bratrství. Mnozí obětovali doslova poslední feník, který měli. Doma přeče ještě byly brambory a sůl. Také farář, který přišel dosti pozdě, hodil do plechovky svůj příspěvek. Nakonec prohlásil důchodní, že on jakožto iniciátor této dobročinné sbírky jmenuje svého bratra, obchodníka Seidelmanntia, pokladníkem. Předal mu před očima shromážděných pokladničku a pak všechny místní veličiny odešly tak hrdě, jako přišly, krležto chudí zůstali, aby si ještě chvíli promluvili o tom, co slyšeli.

Doma Seidelmannovi otevřeli pokladničku, aby peníze spočítali.

"Šestadvacet marek, řekl obchodník. "To sice není mnoho, ale na uhrazení výloh to bude stačit. Aspoň jsme tvým bratrským vpádem netrpěli škodu."

Důchodní pohlédl mluvčímu do tváře.

"Ušetři si taková slova. Víš zcela přesně, že jsem svým projevem sledoval potřebný cíl. Musíme těm lidem, kteří jsou v tom až po krk, aspoň občas poskytnout nějaké krásné gesto, aby mezi nimi nebujel plevel nespokojenosti a vzpoury. Jinak by mohly jednou nastat zlé časy i těm,

48 49

♀

kteri si dnes ještě nemají na co stěžovat. Ale prosím! Spočítáme to. Jaké jsi měl výdaje? Já o žádných nevím."

"Já jsem půjčil klavír a moji zaměstnanci ho dopravili. To jsou dvě položky."

"A kolik si za to účtuješ."

"Myslím, že pět marek není nijak moc."

"Ty jsi opravdu chytrý. teď by ještě chybělo, aby si nechal František zaplatit za to svoje brnkání."

Syn a s novc se ozval zezadu.

, Já se t ho zrikám, milý strýčku," řekl jako když máslo ukrájí.

"Udělal jsem to z bratrství a z obětavosti."

,Znamenitě!" usmál se tentokrát i duchodní. "Jsi velmi učenlivý."

Mohl bys to převzít po mně."

pak vytáhl August Seidelmann z kapsy cedulku.

"Tady jsem si poznamenal svoje výdaje. Osm marek mě stál jen vlak a saně. K tomu přijde moje strava: jeden grog, jedna káva, dva kořáky řízek se smaženými brambůrky. Myslím, že když ti těch požadovaných

i

m přisu ví pení

j

pět marek dám," a přito nul bratřo ze, ,budeme přibližně vyrovnání. teď bychom se měli připravit na hosty. Předpokládám, že byli

i

někteří páni pozváni na večeři?"

"Zajisté. Přijde pan farář starosta, doktor z Horního tovaryšstva a někteří další hodnostáři z Hohenthalu. Myslím, že na sebe nenechají dlouho čekat. Potom můžeme přejít do velkého pokoje. František si musí bohužel ještě na chvíli odskočit, jak mi sdělil."

"I dnes večer?" podivil se duchodní.

, Je to mrzuté, milý strýčku," řekl František už ve dveřích, "ale jak víš,

it

'budeme tu mít v úterý bál kasina, a já musím vykonat ještě nějaké přípravy." Tím se rozloučil a za několik minut opustil dům.

Nahoře ve velkém pokoji se mezitím shromáždili hosté. Usadili se u bohatě prostřeného stolu. Martin Seidelmann požádal faráře a starostu aby se posadili po jeho pravici a levici. Duchodní se bavil s lékařem od Horního tovaryšstva, který byl zároveň I-Hohenthalským chudinským lékařem. Tento velice zaměstnaný muž přišel rovnou z návštěvy u nemocné. Vyprávěl o tom duchodnímu. Šlo o starou, nemocnou ženu.

"Co té ženě chybí?" zeptal se August Seidelmann.

"Co by jí chybělo? Onemocněla z bídy, z podvýživy, jako skoro všichni tady."

, Nedá se jí pomoci?"

"Jak může člověk zachraňovat nemocné, za které platí obec. Nemohu jí nic předepsat," pokrčil lékař rameny.

j

50

"Můj milý, tohle nerikejte! Za minulý rok jste způsobil Tovařšstvu velké výdaje," svažtil obočí duchodní.

,To myslíte těch osm set marek, které dostávám?"

"O tom nehovořím. Ale byly vyplaceny sto čtyři marky za léky. Jen považte, tolik peněz za jediný rok!"

Lékař se k němu naklonil, aby je ostatní nemohli poslouchat.

"Víte, pane Seidelmanne," zašeptal, "na kolik nemocných musela tahle částka vystačit?"

"Do toho mně nic není. Mě se týká jen vydaná částka. Jsem zmocněnec pana barona wildsteina, hlavního majitele dolu, a svého bratra, který se na dolu významně fmančně podílí, a musím hájit jejich zájmy."

"To jistě musíte. Ale měl byste při tom aspoň občas brát v úvahu fakta. Tyto sto čtyři marky ve dvou stech trinácti případech onemocnění, pane

Seidelmanne, to je víc než dva nemocní na jednu marku. Ani ne padesát feniků na hlavu a rok! To nesmím nikomu říkat, jinak...

"To by ještě scházelo. Jste úředník pana barona. Ostatně jste uvedl, že se jednalo jen o lehčí onemocnění."

"Lehčí onemocnění!" skočil mu do řeči doktor. "To mám snad veřejně rozhlašovat, že je zrovna v mém okrsku zdravotní stav obyvatelstva nejhorší v celé zemi?"

V té chvíli byl rozhovor přerušen. Domácí pán přednesl přípitek na svého bratra a velebil ušlechtilou lidskost, kterou dnes duchodní projevil ve své přednášce. Sklenky vesele zazvonily.

Nikdo si nevšímal staré ženy, která právě v té chvíli vešla do místnosti a opřela se o zárubeň dveří. Byla slepá. Vlasy měla rozčuchané od větru a oblečena byla do tenkých hadříků. Trásla se zimou na celém těle.

Když si všichni zase sedli, všiml si Martin Seidelmann nezvaného hosta.

, Kdo je to?" vyhrkl. "Stará Ldfflerová? Co ta u nás chce?"

,

"

Nemějte mi to za zlé," řekla žena bezzubými ústy. "Hledám pana pastora Seidelmanna."

, "Tájem ten, kterého hledáte, milá ženo. Co si přejete?" řekl duchodní.

"

Byla jsem dnes v hospodě. Mladej mě tam odvedl. Chtěla jsem..."

"

Cože?" přerušil ji příkře. "Copak nebydlíte ve starobinci?"

,

, Bydlím, už dávno."

"A to chodíte do hospody? Já jsem myslel, že musíte být v určitou hodinu doma?"

"To se u nás tak přísně nebere, protože se musíme sami přičinit o svou obživu. Kromě toho jsem se dovolila správce. Chtěl jsem si vás poslechnout."

51

♀

"To je něco jiného! A co ode mne chcete teď?"

"Pane pastore," řekla váhavě, "vy jste mluvil o bídě a nouzi a o pomoci. Bída a nouze jsou tady všude, ale ta nejubožejší ze všech jsem já."

"Ano. Jste na tom špatně. Slepota - to je velké navštívení z nebe. Jen se pilně modlete! Třeba se najde nějaký prostředek na vyléčení. Farář si odkašlal. Byl to pokorný, skromný sluha Boží, žádný bojovník, ale to, co slyšel, bylo na něho příliš."

; "Mně není pomoci," odpověděla slepá. "Já nemám zřítelnice. Přišla

j p y y

sem o ně v ráci. Nemohla bych teď dostat od svého bývalého zaměstnavatele nějakou podporu, pane pastore?"

"Jak to? Můj bratr vám přesně vyplatil, co vám patřilo, dokud jste pracovala. teď nepracujete nemůžete tedy ani nic žádat."

"Nemohl byste za mě ztratit slovo? Od svého neštěstí žiju tak bídě, že to víc nejde. Ostatní můžou chodit po vesnicích, kde se přece jen najde o kousek chleba víc než tady. Já ale obcháším jen po domech, kde žijí sami chudí lidé. Měl jste takovou krásnou řeč, krásnou a dojemnou..."

"Přišla jste tedy žebrat?" svažtil čelo August Seidelmann. viděl, jak se slepá zaposlouchala do ticha, které po jejích slovech zavládlo v pokoji. A po její tváři přeběhl záblesk hořkého úsměvu.

"Ach tak, teď vím, na čem jsem. Pán má pro nás chudé spoustu krásných slov, ale když má dát, vypadá to jinak!"

Co tím chcete říct?" zeptal se duchodní:

li,
stařena se znovu opřela o zárubeň a pronesla jako by do dá přes jeho hlavu: "Co tím chceš říct? Že jsem vás měla za anděla, kterého chudým Pánbůh seslal, a teď vidím, jak jsem byla hloupá. Vy jste taky jenom člověk a ne z těch nejlaskavějších."

"Jaká nestydatost! To je ale drzá bába!" ozývalo se kolem stolu.

"vyhodte ji!" vykřikl duchodní.

V té chvíli se zvedl farář.

"Počkejte, paní Ldfflerová!" řekl nahlas, aby to všichni slyšeli. "Já půjdu s vámi. Kdo takovýmhle způsobem vyhazuje vás, vyhání i mne."
A už stál ve dveřích.

"Co? Přece nechcete kvůli téhle ženské opustit můj dům?" zeptal se Martin Seidelmann dotčeně.

"Ne kvůli paní Ldfflerové, ale kvůli tomu, jak se k ní chováte. Takhle se v křesťanském domě s prosebníkem, který je v nouzi, nejedná. Ostatně mohu vám říci, že té slepé ženě už je pomozeno. Já jsem sice jen špatně placený farář, ale kousek chleba a teplého nápoje pro ni vždycky mám.

' ,Tím se stavíte proti zavedenému pořádku všeobecné chudinské péče!" ozval se duchodní.

' , Má to snad být narážka na tu částku, kterou jste dneska vybral na chudé? Mohu se zeptat, kolik ta sbírka vynesla?"

"

Nejsme povinni vám předkládat účty," řekl August Seidelmann povýšeně, "nejste sem dosazen svou vrchností proto, abyste zkoumali stav naší pokladny."

"Dobře, ale proč tedy říkáte, že se dobročinností jedná proti všeobecné chudinské péči?"

"Pane faráři, vyslechl jste dnes můj proslov. Snad jste si všiml, že slovům lásky k bližnímu rozumím stejně dobře jako vy. Jsem křesťan, ale..."

"Ne, vy nejste pravý křesťan, pane Seidelmanne!" přerušil ho farář.

"Vy nosíte jen masku křesťana a házíte kolem sebe hezkými slovy o lásce k bližnímu, ale skutků se vám nedostává. To byste si počínal jinak. Já jako duchovní pastýř mám svatou povinnost se těmito věcmi zabývat. My dva jsme spolu vyřízení, pane! A té ženě bude pomozeno." V celé společnosti zavládla stísněná nálada. Proto se bratr duchodního, který dbal na pověst svého domu a nechtěl se rozkmotřit s farářem, pokusil v poslerlní chvíli celou záležitost urovnat.

"Snad si nechcete tu Ldfflerku nechat u sebe napořád, pane faráři?" zeptal se nejistě.

"To nebude třeba. Postarám se o to, aby obyvatelé chudobince nemuseli žebrot a hladovět."

"Pri vši účtě k vašim dobrým úmyslům, pane faráři, jak to hodláte provést? Naše obec je příliš chudá na to, aby mohla dělat víc než dosud."

"Já mám peněz dost," odpověděl farář. "Našla se milosrdná duše, která věnovala našemu chudobinci větší částku peněz."

"Můj bratr, obchodník Seidelmann, má záležitosti obecních chudých na starosti. Pod jeho správou spadá i chudobinec. A vy mu pošlete to, co vám bylo svěřeno."

"To je bohužel omyl. Dárce tu částku svěřil výslovně do správy mně.

Jen já budu určovat, k čemu jí má být použito."

"Pak tedy tomu dárci nejsou známa obecní ustanovení. Kdo to vůbec

"Neřekl mi své jméno. Celou tu záležitost náležitě uvážím, abych o tom na příštím zasedání obecní rady mohl podat zprávu a předložit své návrhy. Dobrou noc, pánové!" Farář vzal slepou za ruku a odvedl ji ven.

52 53

♀

4. POKUŠITEL

Také Eduard Hauser se svým otcem vyslechl přednášku Augusta Seidelmanna.

"Co tomu říkáš, táto?" zeptal se Eduard cestou k domovu.

"Hezké řeči, ale skutek utek. Z toho nic kloudného nekouká."

"Taky myslím. Mně se to nelíbilo."

"Ten člověk je planý žvanil. Měl by si to kázání nechat pro svého bratra a synovce. Můžou za naši bídu. Dals mu něco do pokladničky.

, Deset feniků"

"Já taky. Koukal člověku na prsty tak, že jsem si netroufl nedat nic nebo nejvýš dva feniky. A přitom peníze tak potřebujeme."

"Pánbůh nám pomůže, jako už nám pomohl. "

"Co děláš dneska večer? Hodláš zajít k Hofmannovým?"

"Ne. Hofmann to moc rád nevidí."

"To bych věřil. Nechová se k nám přátelsky, nejspíš myslí, že máš nějaké záměry s Andělkou."

"Ať si myslí, co chce!"

"Takže nemá pravdu?"

"Ne."

"Hledme, hledme! Andělka je hodná holka, všichni ji máme rádi a nebyli bychom proti, kdybyste spolu jednou vytvořili pěkný pár. Nebo se snad mezi vámi něco stalo?"

"Netrap mě, táto! Nenuť mě, abych ti na to odpovídal. To se musí překousnout abych už na to nemyslel."

"Jo tak, ona tě nechce! Má snad někoho jiného? Já se ti do toho plést nebudu. Je mi jen líto toho vašeho dávného kamarádství. - Půjdeš se mnou domů?"

"Nepůjdu, táto. Zajdu si ještě do lesa.ť`

"

Do lesa? Co tam máš ještě co dělat? ` zeptal se starý Hauser překvapeně.

"Zapomněl jsem, že u nás ještě stojí wunderlichovy sánky. Musím je vrátit."

"

Jak chceš, ale brzy se vrať. v lese to není bezpečné. Nezapomeň na Přízrak!"

54

Arndt zamířil ze schůze rovnou do fořtovny. Když seděli u večere, zeptal se wunderlich, o čem ta přednáška byla.

"Nic zvlášť chytrého ani naléhavého," řekl Arndt. "Řekl bych, že šlo

Karl May - Přízrak

jen o to, vymámit z lidí nějaké peníze."

"Tomu bych docela věřil. Bylo by jim to podobné. On vybíral?"

"vybíral."

"Aby ho hrom po poli honil! Tak on ty chudáky obírá i o poslední peníze! Já ho jednou pověsím za nohy, hlavou do mraveniště!"

"To bude teď v zimě těžké," zasmál se Arndt a už stál ve dveřích.

"Půjdu do svého pokojíku, pane bratrance. Nedělejte si se mnou starosti! Možná že si ještě zajdu do lesa."

V síni potkal Eduarda, který chtěl ohlásit nadlesnímu, že přišel vrátit saně. Poděkoval mu na pozdrav a vyšel po schodech do své světničky.

Když byl uvnitř, ani nerozsvítil, postavil se k oknu a zahleděl se na zasněženou krajinu. Náhle sebou trhl, odskočil od okna a z bezpečnější vzdálenosti se znovu podíval.

To, co venku spatřil, by u jen trochu bázlivého člověka vyvolalo mrazení v zádech. Mezi třemi jedlemi, kde ležel mrtvý důstojník pohraniční stráže, a blízkým krajem lesa stála bílá postava, nehybně a němě. Světlo měsíce kreslilo její mohutný stín. To je Přízrak! Blesklo Arndtovi hlavou.

Je třeba okamžitě jednat! Rychle otevřel kufr, vyndal prostěradlo a několik jiných potřeb k přestrojení a seběhl po schodech dolů. Vyběhl předními dveřmi ven. Tam se zahalil bílým prostěradlem a širokým obloukem oběhl fořtovnu s úmyslem dostat se tomu strašidlu do zad. Když dosáhl svého cíle, prostěradlo zase sundal, protože jeho hlavním účelem bylo chránit ho před lidskými zraky na otevřeném prostranství. Zde rostlo křoví dost a prostěradlo by mu bylo leda na překážku.

Arndt se skrčil a opatrně se kradl blíž. Správně, teď se bílá postava tyčila před ním, sněhový sloup, záhadné cosi. Vida, tak takhle vypadá Přízrak! Ten člověk zřejmě čekal na Hausera. Nesmím ho, darebáka, ani na chvíli spustit z očí! Chce-li mluvit s Eduardem, jistě to neudělá v blízkosti fořtovny, nýbrž počká, až bude dál odtud, a pak ho mezi stromy v lese rychle předejde, aby ho překvapil. A já půjdu s ním, protože musím vyslechnout, co chce Eduardovi říci.

Arndtův odhad se ukázal správný. Když Eduard za nějakou chvíli vyšel z fořtovny, do bílého sloupu vjel život. Sunul se po okraji lesa jako člověk, který se brodí ve sněhu. Arndt ho nepozorovaně následoval, přičemž se kryl od stromu ke stromu.

Eduard Hauser neměl tušení, že ho někdo pozoruje. Kráčel po cestě zabrán v myšlenkách, až ho vytrhlo hlasité "Stůj!". Zvolání vycházelo

55

♀

z tajemné postavy, která se vynorila z houští právě tak, jako to líčil jejich kmotr. Vypadala nadživotně velká. Všechno na ní bylo bílé, i obličej, na němž byly jen dva tmavé body, asi oční důlky, a pod nimi široká černá čára na místě, kde normální člověk mívá ústa.

Eduard stál bez hnutí, a měl pocit, že mu krev zmrzla v žilách.

"Co tady děláš?" byla první otázka Přízraku.

"Jdu domů," vypravil ze sebe Eduard.

"Kde jsi byl?"
, ve fořtovně."

„Vídím, že mluvíš pravdu, a to je pro tebe dobře. Lež nebo výmluva bytť mohla stát život. Pamatuji si to! Já jsem Přízrak! A kdo jsi ty?

"Já se jmenuju Eduard Hauser."

"Pracuješ pro Seidelmana?"

,

"Pracoval jsem, ale teď mě vyhodil."

„Vím, že máš starosti o budoucnost. Co bys řekl tomu, kdybych ti nabídl výdělek?"

Karl May - Přízrak

"Kéž by to bylo pravda!" vykřikl Eduard.

"A co by se stalo?"

"Vystoupil bych proti každému ve vesnici, kdo by o Přízraku řekl špatné slovo a nazval bych ho lhářem. Všude bych vyprávěl, že Přízrak pomáhá chudým v bídě."

V zkouším si, jak vážně lze brát tvoje slova, Eduarde Hausere. Dobře posl úchej! Nabízím ti výdělek. Dej se k nám!"

"Co to znamená k nám?"

"

Jsi snad blázen? Copak nevíš, koho Přízrak ochraňuje?"

"Říká se, že chrání pašeráky."

"A je to pravda! teď však odpověz na mou otázku!"

Eduard svěsil hlavu a mlčel.
, Odpověz, červe!" zavrčel Přízrak.

V té chvíli se Eduard vzchopil. Jeho ruce, které byly ztuhlé mrazem, se sevřely v pěst.

'Nemůžu," vykoktal.

"Nemůžeš? Proč?"

Protože to co pašeráci provádějí je proti zákonu."

' na právu nepravu? Ří

"Jsi hlupák! Co ti záleží či kám ti, že je pro tebe

čest, když tě Přízrak chce přijmout do družiny svých lidí! Rozhodovat, jestli má či nemá stát pravdu, když na věci potřebné k životu uvaluje vysoké clo, takže j sou stále dražší, to nech j iným! Tvoje rodina živoří, tak bys mohl

být rád, když ti nabízím krásné příjmy! Za jediný den vyděláš tolik jako jinde za celé týdny. A jako zálohu ti na místě vyplatím dvacetimarkovku."

56

♀

Bílá postava se pohnula směrem k Eduardovi jako kdyby si s ním

chtěla plácnout. Mladík však před ní o krok couvl,

"Ne, ne, raději bych umřel, než bych se dal k pašerákům Lépe být

mrtvý než ztratit čest!"

"A to se odvažuješ říct mně? Poslouchej, chlapečku, já ti můžu zlomit

vaz! Ale jestli jsi opravdu tak statečný, jak předstíráš, a nebojíš se smrti, jsou tu ještě jiné prostředky, jak tě přivést k rozumu. Nepřistoupíš-li na můj návrh, odpyká to dívka, do které jsi po uši zamilovaný."

"

Dí-dívka?"

"Jistá Angelika, které se říká Andělka! Ještě jednou ti říkám: Já jsem všemocný Přízrak! Mě stačí mrknout, a krásná Angelika se odebere mezi anděly. Rozumíš, co ti říkám?"

"Jen to ne jen to ne!" začal prosit Eduard.

"Tvoje žadonění na mě neplatí!" odsekl Přízrak. "Jsem duch, a duchové nemají srdce. Žádám od tebe jasné rozhodnutí: ano nebo ne!"

"Ale já nemůžu!"

, Pak musí Andělka umřít!"

"

Pak ochrání Andělku Bůh, a Bůh je mocnější než Přízrak

"Jsi mazaný, synu," ozvalo se skoro přátelsky. "Vidím stálejasněji, jak bychom tě mezi sebou potřebovali. Ale nemysli si, že mi tak snadno vyklouzneš! Dám ti čas na rozmyšlenou. Jednou si ještě spolu promluvíme. Moje hrozba platí: Angelika Hofmannová je ve smrtelném nebezpečí, jestli při našem příštím setkání na můj návrh nepřistoupíš. A ještě něco: Žádám tvou mlčenlivost, jinak se pomstím tobě i tvým blízkým. A teď koukej zmizet!"

Eduard udělal dva tři kroky, a pak se rozběhl a zmizel v lese. Přízrak však ještě dlouho stál s velitelsky zvednutou rukou. Eduard ale spěchal do Hohenthalu. Když tam přiběhl, nebylo ještě ani tak pozdě. Zdráhal se jít rovnou domů, protože věděl, že stejně neusne. Setkání s Přízrakem ho zaměstnávalo víc, než mohl snést, a tak se pomalu vlekl ulicí. Proti němu šla dívka, a když ho míjela, poznal že je to Angelika, třeba byla v té zimě od hlavy po paty zachumlána ve vlřiáku.

"Andělko!" zavolał polohlasně.

"Co je?" zeptala se úsečně. Pritom se zastavila, ale na Eduarda nepohlédla. Přistoupil těsně k ní. "Trváš na tom, co jsi řekla? Opravdu půjdeš na ten bál?"

"Ano."

"Dobře, tak já tam půjdu."

"Na ples? Ale to je jen pro zvané hosty! ť

"O tom nemluvím. K pašerákům půjdu."

58

"A jakpak to chceš udělat?" zasmála se pochybovačně.

"

Náramně jednoduše. Měl jsem tu čest mluvit s Přízrakem!"

"Proboha, a nic ti neudělal?"

"Co by mi měl udělat. Byl na mě dokonce moc hodný a nabídl mi spoustu peněz."

"

To není možné!"

"To je ryzí pravda, ale víc říct nemůžu, protože jsem slíbil, že budu mlčet."

"

Co tedy uděláš?"

"Odolám pokušení, a jestli jsi chytrá, uděláš to taky."

"Já? Ty myslíš, že se někdy dostanu do pokušení pašovat?"

"To ne. Ale tvoje statečnost bude vystavena pokušení na maškarním plese."

"Dobrou noc!" řekla Andělka uraženě a obrátila se k odchodu.

Eduard vzdychl. Musím se na ten bál za každou cenu dostat, určitě jí tarn hrozí nebezpečí, řekl si.

Když se Přízrak postavil na kraj cesty, aby zastavil Eduarda Hausera, přikradl se Arndt co nejbliž. V hustém doubí, na němž ještě visely suché listy, našel vhodnou skrýš. Byl té tajemné bílé postavě tak blízko, že si ji mohl dobře prohlédnout a rozuměl každému slovu z toho rozhovo-

Karl May - Přízrak

ru. Potvrdilo se, že má před sebou člověka od hlavy k patě zahaleného v prostěradle. Mohl všechno vidět jasně, protože svítil měsíc a jeho paprsky se odrážely od sněhu. Toho Arndt využil: pozorně si prohlédl cíp prostěradla a viděl, že je na něm monogram M.T. Arndt měl cukání neznámého na místě zatknout, ale k čemu by mu to bylo? Chtěl nejprve přijít na stopu celé té zločinecké bandě a navždycky ji zneškodnit. Musel tedy nejprve poznat všechny její skrýše, a to vyžaduje čas a trpělivost, a především ještě důkladné pátrání. Lepší bylo nechat Přízrak zatím běžet a sledovat jej.

Sledoval tedy zakuklence, který se opět dal do pohybu, stále hlouběji do lesa, a brzy zjistil, že míří k známému dubu. Tam neznámý cosi udělal na kmeni a spěchal dál.

Arndt rychle zaběhl k dubu a prozkoumal kmen na místě, kde se ho zakuklenec dotkl; neobjevil však nic. Díky tomuto zdržení získal Přízrak značný náskok; když se za ním Arndt zase pustil, opustil kraj lesa a vešel do osamělé stavby, které se tu podle cihlových zdí říkalo Červený mlýn. Na volném prostranství si Arndt opět přehodil své prostěradlo a následoval neznámého rychlým během.

59

♀

právě doběhli k polorozbořené zahradní zdi za mlýnek, když neznámý náhle zmizel. Arndt marně napínal oči. Myslel, že se bude moci dát po zakuklencových stopách, ale nevedlo to k cíli, protože všude kolem byla spo usta stop patricích zřejmě obyvatelům mlýna. Rozzlobeně zmizel na okamžik za krovím u děravé zdi sřít prostěradlo a strčil je pod kazajku. potom vykročil směrem ke vsi. Chtěl se podívat na místo kde mu strážidlo tak náhle zmizelo. z očí. Více se v té chvíli nedalo udělat.

tdyž vzápětí ušel kus po vesnické ulici, narazil na Eduarda Hausera.

„Tak jak je u vás doma? Držel jste jazyk za zuby, jak jsem po vás žádal?“ zastavil ho Arndt.

„Ano, pane. Jen otec ví, odkud ty peníze pocházejí.“

„Měl z toho radost?“

„Velkou.“

„Proto jste asi mohl odmítnout nabídku, která byla sice lákavá, ale rozhodně ne nezávadná.“

Eduard nevěděl, jak si má ta slova vyložit. Bezradně se podíval na cizince.

„Já? Jak to?“

„Viděl jsem vás mluvit s nějakým člověkem. Nabízel vám dvacet marek a vy jste odmítl.“

„Copak jste vševědoucí?“ zakoktal Eduard.

„Ne, ale mám dobré uši. ťpehoval jsem vás.“

„Mě a ten - Přízrak?“

„Nu řekněme vás a toho zakukleného darebáka.“

„Pane, teď nevím, jestli se vás mám bát nebo...“

p ? yP

„Bát.“ přerušil ho Arndt. „Proč ak Svěřím se vám, že se tad otloukám jen proto abych ten Přízrak dopadl.“

„Dopadl? Vy? Tak jste od policie.“

„Přiznávám to, protože vím že dovedete mlčet. Odmítl jste od toho darebáka přijmout dvacet marek. To jsem zvědavý, jestli odmítnete také tou nabídku. Chcete si vydělat pět set marek?“

"To se mi jen zdá!"

"Ale nezdá. Už jsem říkal že chci dopadnout Přízrak, a nejen náčel-
tíka těch pašeráků, ale i jeho kumpány. Když mi při tom pomůžete
g budeme mít úspěch, vyplatím vám odměnu pět set marek.

"Já bych s vámi spolupracoval, ale bojím se, že si těch pět set marek
pezasloužím. Prosím vás, pane, kdo si troufne udělat něco proti
přízraku?"

"Ach tak odsud vítr fouká! Ten chlapík, co vás v lese zastavil, je
z masa a krve jako vy a já. Žádná strašidla nejsou."

60

"Po tom setkání už mě taky napadlo, že to není žádný duch. Ale sotva
bude snadné toho lumpa chytit."

"Uvidíme. teď je hlavní, jestli se mi zavážete jako pomocník."

"Rád."

"Dobře, domluveno! Abyste se nemusel nikde vázat a mohl mi být
kdykoli k dispozici, dám vám týdně třicet marek."

"

"Třicet marek?" opakoval Eduard nevěřicně. Taková částka za sedm
dní mu připadala pohádkově vysoká. "Co za to budu muset udělat?"

"Zatím nic. Přemýšlejte o tom, jak bychom mohli něco o Přízraku zji-
stit. Především musíme vědět, kdo ten záhadný ochránce pašeráků je.
Jakmile vás něco napadne, přijďte za mnou do fořtovny."

"

Smí o tom vědět fořt?"

"Ten ano, ale jinak nikdo! Jenom ve městě mám ještě jednoho důvěr-
níka. Mlčení, to je první podmínka, kterou si kladu. Mluvte o naší tajné
úmluvě jen s panem nadlesním, abych zůstal ve vesnici neznámý, a zatím
se pokuste zjistit, čím jméno tady ve vsi začíná písmeny M. a T."

,

Má to nějakou souvislost s Přízrakem?"

"Ano. Dále od vás vyžaduji naprostou upřímnost."

"Na to se můžete spolehnout," řekl Eduard. "To vám hned dokážu.

Musím vám prozradit, že v úterý musím jít na maskarní ples."

"Na maskarní ples?" zeptal se Arndt udiveně. "A musíte? Proč musí-
te?"

"Abych... Abych pomohl jedné dívce."

"Ach tak! Jde zřejmě o vaši sousedku Angeliku Hofmannovou?

Nadlesní Wunderlich mi o té hezké dívce vyprávěl, a ten darebák v lese
také vyslovil její jméno."

"Ano. Pozvali ji na bál. Kasino tu totiž v úterý pořádá maskarní ples.
A jeden člen ozval Andělku a už 'í oslal italsk' kro'."

J P Jp y J

"Chápu," usmál se Arndt. "Vy máte Andělku rád a celá ta věc se vám
nelíbí, protože nebudete při tom. Ten druhý by vám mohl vlézt do zelí.
Nu dobrá, když spolu chceme mluvit čestně, nesmíme si brát servítky. Vy
se chcete na ten bál vetřít jako maska, abyste - řekněme - Andělku ochrá-
nil."

"Ano, je to tak," sklopil oči Eduard.

"Nebudu se míchat do vašich srdečních záležitostí," pokračoval
Arndt, když Eduard uhnul jeho pohledu. "Dělejte, co vám srdce a rozum
velí - slyšíte? Nejen srdce, ale taky rozum! Tady máte třicet marek za
první týden, a tady ještě pět na ten bál. Přeji vám dobrou zábavu a hodně
úspěchů!" Vtiskl mu peníze do ruky a zmizel, dříve než Eduard mohl
poděkovat.

61

♀

Karl May - Přízrak

podobného. teď vím, kam vás mám. zařadit. My lidi tady na hranici MODRÉ BRÝLE máme na jisté věci své názory. Takže můžete být klidný. Ten, na koho se

5- chcete obrátit, je spolehlivý člověk.

" j

"Nevím, o čem mluvíte, řekl cizinec chladně. "Budeme radě i hovo- U zlatého vola, v nejlepším hostinci sousedního okresního řit o něčem jiném."

rriěsta, se objevil kolem poledne následu ícího dne host, z něhož nebyl "Jak je ctěná libost," zabručel hostinský, "nic ve zlém! Jak se vám an hostinský Binder zrovna moudrý. N dalo se poznat, jestli je to mla- u nás libí "

díků nebo už starší pán. Měl tmavý plášť, černý oblek a modré brýle, které "Ujde to. Jenom - vypadá to tu nejisté a lidi jsou nějací zakřiknutí. Už znu dodávaly vzhledu učence. Protože nikdo jiný ve výčepu nebyl, dal se cestou jsem slyšel že tady řadí nějaký - já nevím, co si o tom mám myslet." s ním hostinský do řeči. "Jo tak, Přízrak.

' "Vy jste tady asi cizí, že?" zeptal se mimochodem. "Smím se zeptat, Ano. S kýmkoli se člověk dá do řeči, nakonec se vždycky hovor stočí na ,Přízrak."

odkud přicházíte?"

Host ukázal palcem přes rameno - to mělo znamenat z druhé strany "Vy jste s ním ještě neměl co do činění "

"Já? Proč?"

hranice. " "Jste přece obchodník?" odpověděl mazaný hostinský otázkou.

"Za obchodem? "A jistě obchodujete odtamtud sem a odsud tam."

Možná."

" " "To bych teprve chtěl," zněla váhavá odpověď.

"Jak to myslíte? nec. "Konečně otevřená řeč! Když totiž budete takhle opatrný, milý pane,

"Přijde na to, pokrčil rameny cizí ť" tak se nikdy nedozvíte to, co chcete vědět.

"To znamená, že ten obchod je ještě nejistý. "

" "A co to podle vás je?

"Přesně tak. ť,e!" zasmál se hostinský. Chcete se dozvědět, kdo si tu hraje na Přízrak a kde byste ho našel.

"A vy zasmluavťe,jako kdyby pašo ání byl bůhvíjaký zločin." Chtěl byste s ním navázat obchodní spojení. Jen si netroufáte přiznat

Hostinský přimhouřil pravé oko. Vypadal jako starý fluta, který ví řiarvuťprotože nevíte do jaké míry se mi dá důvěřovat. Je to tak nebo víc, y p kl hostinský důvěrně na cizího hosta.

než chce říci. Skoro b si člověk mohl myslet, že mu ašování není "Vsadím všechno na jednu kartu," řekl cizinec, "a přiznám, že máte

ni ak cizí. Ve skutečnosti však se věci měly docela jinak. Práv pi poli mu p tó iž bratr, který byl v hlavním městě zaměstnaný u kriminál cie, pravdu. Ale

vy musíte taky přiznat barvu a nejdřív mi dokázat, že o rav- poslal doporučený dopis v němž mu sděloval, že má přijet "tajný", který du máte na ten Přízrak spojení. Tak co?

bude pátrat po Přízraku. A on, hostinský, že ho má podporovat. Hostinský významně pozvedl obočí.

Hostinský dlouho přemýšlel, kde by měl začít ale žádné osvětlení nedo- Budete se ještě divit, milý pane, jak dobré styky mám. Vy máte bud

stal. Ten "tajný" se zatím neohlásil. Místo toho se tu ukázal tenhle člo- dobrý nos anebo vám někdo dal tip. Jen si to nechte pro sebe! Nechci nic

věk, který zřejmě chtěl vydělat na pašování. Jakmile Binder odhadl bližšího vědět. Hlavně abyste mi teď opravdu důvěřoval a nalil mi čisté-

zá,něry muže s modrými brýlemi, hned měl hotový plán, jak ho použít ho, ťen. M ť nežolik otázek."

jako vějičku, aby se Přízrak chytil na lep. la. "Co chcete vědět?al cizinec. Zdálo se, že jeho odvaha značně, vzrost-

To si neděle te starosti!" ušklíbl se. "V desateru, pokud vím, není

" ť "Má jít zboží odtamtud sem anebo odsud tam?"

o pašování ani slovo." ť" "Odsud tam."

"Vy jste zřejmě otevřená hlava, pane hostinský. " ,Dobře. Je toho hodně?"

"A vy mi zas můžete otevřeně říct, co máte na srdci. Co e to hodně? v " p y t,ý, j " j každém případě se to vyplatí.

"Opravdu ze tal se modré b le ne istě. "Potom b b lo dobré, ab ste co ne dřív sám mluvil s tím s rávn m

Hostinský složil tlusté ruce na stůl. Jeho tón byl stále důvěrnější. člověkem." y y y t p

"Já vám něco povím, pane! Napřed jsem vás měl za učence nebo něco

62

63

♀

"To právě chci. Musíte mi jen říct..."

"Pomalu, pomalu, žádný kvat! Vy si to představujete jednodušší, než

to je. Přízrak..."

"Nesmysl!" skočil cizinec hostinskému do řeči. "My dva si přece nebudeme nic vykládat. Na Přízrak ať věří děti a staré báby. Nám dvěma je přece jasné, že za vším tím je nějaký šikovný chlapík, který ty pašeráky vede."

"Jo," připustil hostinský, "to by mohlo být, ale s tím se daleko nedostaneme. Nikdo totiž neví, kdo to je."

"Na tom ostatně nesejde. Já s ním chci jenom mluvit. Zavedte mě k němu."

"

; ,Myslíte, že to s vámi můžu zkusit `

"

Všichni se mnou udělají nejlepší možné obchody, ` kasal se cizinec, který zřejmě odložil všechnu opatrnost.

Odpovědělo mu nezřetelné zabručení. Masivní postava hostinského se zabořila do židle.

"

Nuže?" naléhal muž s modrými brýlemi.

" y , " ý ?

V říkáte začal hostinsk váhavě; "že ta zásilka bude cenná Jakou bude mít hodnotu?"

"Ze začátku pět tisíc marek."

"Hm! Člověk, který vás ohlásí, musí za vás ručit. Musí vás bud znát to znamená vědět vaše jméno; anebo budete muset, pokud chcete dál zůstat v skrytu, složit určitou záruku."

"Kolik by to dělalo?"

"Desetinu první zásilky, to je pět set marek."

"Vidím, že jste dobře zpraven, pane hostinský. Ujmete se toho a ohlásíte mě?"

"Jste ochotný mi říct své jméno?"

j , j

"Ne, raději složím záruku. Přirozeně mi musíte ne dřív dokázat že ste do věci opravdu zasvěcený."

"Jen žádný spěch! Já se taky musím pojistit. Dám vám návrh: Přijáte dneska přesně o půlnoci k poslední stodole na cestě do hor. Když mi tam tu domluvenou částku odevzdáte, odvedu vás k Přízraku."

"Říkejme mu náčelník pašeráků! On je tedy blízko?"

"Já mu dám vědět."

"A kdy dostanu peníze zpátky?"

"

Jakmile bude zásilka v našich rukou."

Muž s modrými brýlemi dopil pivo a zvedl se.

"Takže jsme domluveni?"

"Domluveni," kývl hostinský.

64

, A mlčenlivost?"

"Je otázkou cti."

Cizinec se pousmál.

"Je především otázkou chytrosti na obou stranách. teď se známe, a vy víte: před soudcem je na tom přechovávác stejně jako zloděj, v našem případě pašerák."

Podali si ruce, pak muž s modrými brýlemi zaplatil, vstal a opustil šenkovnu.

Také hostinský vstal. Spokojeně se prošel po místnosti.

"

Šlo to hladce," zachichotal se sám pro sebe. "To se mi náramně hodí."

Luskl prsty. teď byl připravený, teď mohl ten "tajný" přijít.

Sotva to domyslel, dveře se znovu otevřely a vstoupil nový host. Měl na sobě šedý oblek a zpod šedé zimní čepice mu vykukovaly plavé vlasy. Zimník měl jen přehozený přes ramena.

"Čím můžu sloužit?" zeptal se hostinský.

"Prosím o sklenici grogu," odpověděl cizinec hlubokým hlasem; pověsil plášť a čepici na věšák, pohládl si plavý knírek a posadil se k nejbližšímu stolu.

Binder vyšel a po krátké chvíli přinesl grog.

"Byl u vás dneska nějaký člověk v černém obleku s modrými brýlemi na nose?" zeptal se jakoby mimochodem.

"Zajisté, pane."

"Byl zhruba tak velký jako já a vypadal jako učitel nebo vědec, že? Co tu chtěl?"

"Dal si sklenici piva."

"Jinak nechtěl nic?"

"Ne."

"Lžete, milý pane!"

Hostinský strnul. Ustoupil o krok a nedůvěřivě si prohlížel světlovlasého cizince, který se, jak se zdálo, zabýval jen svým grogem - míchal jej lžičkou.

"Jak jste na to přišel?" pokusil se hostinský vymanévrovat.

"Protože se vám ten člověk svěřil, že chce s Přízrakem uzavřít obchod za pět tisíc marek. Je to tak?"

teď mohl Binder svůj úlek těžko skrýt.

"Jakže? Co?" vykoktal. "O tom nic nevím."

"Dobře, já se na to vyptám jeho." Blondák se začal chovat velice podivně. Hodil na stůl peníze za svou útratu, grog však nechal stát a popadl kabát i čepici a odešel, aniž by hostinskému věnoval jediný pohled.

65

♀

Binder stál zaraženě uprostřed místnosti. Co to všechno má znamenat? Byl ten druhý host známý toho prvního nebo...?

Nedomyslel to. Předně mu připadalo důležitější zjistit, kam ten neznámý šel. Proto se rozběhl ke dveřím. Zde se ale srazil s člověkem, který jako potřeštěný spěchal dovnitř; byl to ten obchodník s modrými brýlemi. Co to, že se vracíte?"

"To jste vy?" uvítal ho hostinský. ,

"Protože jsem na něco zapomněl. Chtěl jsem vám rict, že se tu po mně bude někdo ptát. Takovým blondák v šedivém obleku a černém zimníku."

"Zatracená práce, ten už tu byl! Zrovna odešel, není to ani minuta.

"Musím rychle za ním. Na shledanou."

"Moment, pane! Ne tak rychle! Co když ještě přijde. Co mu mám říct?"

"Že se o něj, u všech čertů nemá starat. S těmito slovy za sebou zabouchl dveře."

"Že se o něj, u všech čertů, nemá starat," bručel hostinský. "Moc dobrí přátelé tedy nejsou!"

vyšel ze dveří a podíval se doprava a pak zas doleva. Za roh kdosi zahnul, ale nedalo se říci, jestli to byl cizinec v modrých brýlích.

, Ten ale musel letět, jestli už je za rohem " zabručel hostinský sám pro

sebe. Náhle se něco za ním ozvalo. Polekaně se obrátil. Sklenice, mu málem vypadla z ruky, protože teď v dveřích stál - blondák.

y j zvolal hostinský.

"Já jsem m slel, že ste pry "

, Jak vidíte, jsem už zase tady.

"To bych vás přece musel vidět přicházet! Vždyť jsem byl zrovna venku!" ý

,Kdo ví, kam jste koukal. Ale řekněte mi, nebyl tu zas ten čern

v modrých brýlích "

"Byl, před chvílí."

"Opravdu? A co říkal?"

Že se o něj, u všech čertů, nemáte starat."

,,Cože? No, však já ho naučím způsobům! Kam šel?"

"Myslím, že doprava."

"Děicuju.

vyřít se ven. Hostinský jen zavrtěl hlavou. Když však potom vyběhl ze dveří, nebyl na ulici, zrovna jako prve, nikdo.

"Zatraceně! Má ten chlap ale nohy! Anebo jsem krátkozraký," zabručel hostinský. Vrátil se do šenkovny. Sotva však se za ním dveře zavřely, už tu byl zas ten s modrými brýlemi.

66

"Tak co, stačil jste tomu blondákovi vyřídit můj vzkaz?" zeptal se s úsměvem.

Hostinský se zachvěl na celé těle.

"Pane," řekl nejistým hlasem. "Já už nevím, kde mi hlava stojí.

Dovolte, abych si na vás sáhl! Musím se přesvědčit, že jste člověk z masa

a krve!" Popadl neznámého za ruku a vydechl úlevou. "Zaplaťpánbůh!

Aspoň jedno je jisté: že jsem se nezbláznil!"

"Já tu teď počkám, až ten lump přijde," řekl cizinec.

"Udělejte mi to potěšení! Já už opravdu nevím, jestli jsem hostinský

od Zlatého vola nebo..."

, ...nebo ten vůl sám!" zasmál se muž v modrých brýlích. "Ale žerty

stranou, pane hostinský! Uklidněte se a dejte mi ještě jedno pivo!"

Když Binder jeho přání vyhověl, dosedl proti hostu na židli.

"Vy toho blondáka znáte?" zeptal se nejistě.

"Hm! Vlastně bych to neměl prozrazovat, ale když si s vámi tak oškli-

vě zahrál, řeknu vám to: je to policista."

"Policista? Jak se jmenuje?"

"Já myslím, že Arndt."

"Arndt?" vykřikl hostinský a znovu se zachvěl.

Arndt! To je přece ten muž, kterého mu bratr ohlásil!

"Ano," pokračoval mezitím cizinec ve svých odhaleních. "Bydlí, jak

se proslýchá, u starého nadlesního wunderlícha. Dejte si na něj pozor!"

"Pozor? Já? A proč?"

"Protože jste zasvěcenec. Je tady, aby Přízrak a pomocníky jeho pomocníků..." Cizinec si udělal ukazovákem kruh kolem hlavy a pak ukázal na strop.

Dobráku Binderovi bylo čím dál tím hůř. Myšlenky mu v hlavě jen vířily. Jestli ten blondák je opravdu ten ohlášený detektiv, který chce lapit Přízrak i s pašeráckou bandou, pak je chlapovi v modrých brýlích na stopě. Ten člověk ale už byl varován. Dal by si pozor, aby nevlezl do nějaké pasti, včetně té, na kterou byl hostinský od Zlatého vola před krátkou chvílí tak hrdý. To tedy Binder s celou svou mazaností nedosáhl ničeho jiného, než že sám sebe uvedl do nebezpečí, že ho pašeráci prokouknou jako špicla a pomstí se mu.

Aby skryl své rozpaky, vzpomněl si na hodiny, které se zastavily. "Jo, hodiny!" řekl zcela nepřipadně, vylezl na židli a jal se je natahovat. Věnoval se tomu tak pozorně, že si vůbec nevšiml, co udělaly modré brýle za jeho zády s kabátem, s bradkou a s čepicí. Pak si cizinec přejel několikrát hadříkem po obličeji. To všechno se dalo s podivuhodnou rychlostí, aniž by ustal rozhovor.

67

♀

y y p t" zeptal se cizinec.

"Tak vy si teď m slíte, že se mu to ne ovede.

Určitě ne!" ujistil ho Binder. `

"To by byla hrozná škoda pro náš pětitisícový obchod. `

Hostinský pozorně natáhl závaží.

"Já už ho nějak svedu z cesty." v ste fluta a on vypadá

"To udělejte; pro vás to nebude nic těžkého, y j

p ' 1 k lně rozhoupal ky

hrozně hlou ě vadlo.

Hostinský vytáhl i druhé závaží a ás yp schopen tady něco poří-
přitom říkal: "Ano, to je těžko člověk, který je

dit. Kdo chce ch tit Přízrak, ten si musí přivstat. To jsem zvědav, jestli ještě přijde. Je to hlupák a mimo to já nemám policajty v domě rád. Pokud de o mě, může ít do háje. - Tak, až to zase jde; a teď můžeme..."

Slež ze židle, obrátil se a zůstal s otevřenými ústy koukat, protože

roti němu seděl a pil pivo, vůbec nebyl ten černý s modrými muž, který p měl jít d háje" - blondák.

brýlemi, nýbrž "ten hlupák, který by o h st tak přátelsky, jako

"On tu mezitím zase byl? ` zeptal se nový o

kdyby si zrovna sedl.

Jeho hlas zněl docela jinak než hlas toho z modrými brýlemi.

"K-k-k-kdo" zakoktal hostinský.

"Přece ten černý," zasmál se blondák zdánlivě jako by nic.

"Vždyť on tady zrovna teď s-s-s-seděl! u počkat."

"Přejde vás to syčení brzo?" zeptal se host trpělivě. "Já můž

"J-j-j-já už nevím, čí jsem."

"To je špatné. To e známka ztráty paměti a stařecké ochablosti. Naštěstí vám můžu ó oci: jste pan Binder, hostinský U zlatého vola, a máte bratra u kriminální policie. Posadte se tady. Tak! A teď mi povězte, jestli jste náhodou v poslední době nedostal od bratra dopis."

, Ano."

,

Karl May - Přízrak

"Co bylo v tom dopise?" pokračoval výslech. olicista Arndt
"Když už víte všechno, můžu říct i tohle: jakýsi tajný p
se má ubítovat u nadlesního wunderlícha a má mě navštívit. A já mu
y "mám poskytnout veškerou pomoc.
"Ten člověk jsem já milý pane Bindere." říkal. Je
y
"To jsem zpozoroval. Ten člověk s mod` mi b`lemi to tak
to nebezpečný chlapík: chce totiž pašovat.

,'Nechce, on to jen tak dělá, aby dopadl Přízrak."

Teprve teď počestný hostinský od Zlatého vola opět přimhouřil jedno
oko protože byl konečně osvěcen.

,'Aha, už mi svítá!" zvolal. "Vy jste asi kolegové. `

,'Víc než to."

"A já jsem myslel, že chce opravdu pašovat, a abych ho spletl, nastro-
jil jsem na něj boudu!" sem hlupák a že mám jít

, Nevadí. Jenom jste mu nemusel povídat, že j

do háje." i t` Ted
b`lo tak míněno, drahý pane. To mi nesmíte mít za zlé.

"To ne y
mi povězte kde ten váš kolega zůstal.

' j`ozor!"

, Tady vězí v mém obleku. Dáve te p` zatáhl za
y outko na opasku

Arndt založil šos kabátu navlékl si jej, p` za čeroét`
a hned se spustily černé nohavice; p` vyměnil světýt` řasy nce i n'sy
obrátil naruby čepici - a před hostinským stál ten čern` oko
tváře vypadaly změněné. overi i veselím. Konečně

Binder sledoval tu proměnu s údivem a zár

našel opět svou duševní rovnováhu. Dva páni a přece

,Koho b`

y něco takového napadlo!" vteř te i aohó ejmazanějšího. Ale

jeden a tentýž! To si dám líbit, takhle sp` y

za vámi v běhl na ulici a nikoho

jak mi vysvětlíte tohle: pokaždé jsem

l?" y jen v kuchyni."

jsem neviděl y! jsem vždyck

"Vůbec jsem na ulici nevyšel. B`

"V kuchyni? Ale tam je přece moje žena, syn a dcera.

, "Jistě. Všichni tři mi pomáhali."

"Cože? Tak oni to věděli?" sem se nejdř

m přišel, nebyl j` ste doma, proáb j` ch se př`

, Už je to tak. Když jse esvěd-

představil vaší rodině. Převlékal jsem se jenom proto, mou Istí."

čil, jestli ani vaše b stré oči a chytrá ťťval hó tinskýou
y a ťbal se za ušima.

"Moje bystré oči a chytrá hlava. `op mně. Jsem rád, že j
,Už toho nechte a posadte se zase ke sme tu sami.
Můžeme si nerušeně pohovořit?"
"Jistě. Touhle dobou žádní hosti nechodí."

"Váš bratr mě za vámi poslal v přesvědčení, že nám můžete být užitečný." m sice ještě přesně, oč jde, ale jestli

"Jen abyste se nezklamal. Neví eti pro m jedno vám
p y všemi des . Jen
chcete o ravdu ch tit Přízrak, jsem "
musím říct: bude to moc těžké a nebezpečné. kem musí-
"O to radostnější bude úspěch, milý Bindere! S tím Přízra
y skoncuje."
me skoncovat co nejdřív - a tak
"A co mám při tom dělat já?" l ěka, na kterého je spolehnutí,
,Zatím nic určitého. Potřebuju č ov

a myslel jsem na vás.

"To mě těší " ujišťoval ho hostinský.

"Mohl bych v případě potřeby u vás přenocovat?"
69

68

†

6` POSELSTVÍ TAJNÝM PÍSMEM

O hodně později vstoupil do šenkovny u zlatého vola muž
šav ťm Inovousem. Měl na sobě obvyklý oděv
s ryšavými vlasy a ry y p
horalů resto však nepůsobil dojmem obyčejného dělníka. Mrkl na hos-
tinského, aby šel s ním, a tak se sešli za otevřenými dveřmi do sklepa.

"Co si přejete, pane?" zeptal se hostinský.

,Cizinec!" zněla tichá odpověď.

Ú všech čertů v kolika podobách, pane Arndt vlastně chodíte po

"Ale přiš
ť` podivil se Binder. el jste právě vhod. Mám pro váý důle-
světě.
žitou z rávu. Asi před hodinou tu byli dva muži, které jsem tu nikd nevi-
p y vám stal nedůvěřivým, nechal jsem je v šen-
děl. Protože jsem se dík ý
kovně samotné, ale potají jsem poslouchal za dvěři. Mluvili tlumen m
hlasem a rozuměl jsem jen to, že byla řeč o nějakém velkém dubu u kte-
rého se mají něco dozvědět. Asi před triceti minutami oba odešli."

„Před triceti minutami? To tedy nesmím ztrácet čas. Pěšky je to trochu
daleko. Dal by se tu někde sehnat kůří?"

"Hm. Jednoho starého hnědáka bych vám mohl půjčit, ale už celá léta
neměl na zádech člověka."

"To nevadí, já se s ním nějak srovnám. Musím rychle domů, a nemů-
žu nechat žádnou možnost nevyzkoušenou. Koně vám hned zase přivedu
nebo po někom pošlu."

Karl May - Prizrak

"Dobře," souhlasil hostinský a za několik minut na to hnál Arndt koníka z města do podvečerního soumraku. Když přijel k Hohenthalu, odbočil. Nechtěl, aby ho někdo z vesnice spatřil v tomhle ustrojení, ještě by z toho bylo pozdvižení. Potom se vydal po cestě k fořtovně. Po krátké chvíli spatřil před sebou muže, kterého rychle dohnal. Zastavil koně. ť ť večer!"

Ach, to jste vy." zvolal. "Dobrý

Eduard Hauser si udiveně prohlížel koně i jezdce.

,Dobr večer," odpověděl na pozdrav. ,Čím můžu sloužit?"

ť,Slou it? Ach tak, vy jste mě nepoznal!" Arndt si přejel pravou rukou

od levého k pravému uchu. "Já jsem přece...

"Už jsem vás poznal! To je dobře, že vás potkávám. Zrovna jsem na cestě k vám."

"Ke mně? Máte pro mě nějakou důležitou zprávu?"

"Jestli mám pravdu nebo ne, nemůžu říct, ale myslím, že jsem udělal důležitý objev, který..."

"Počkejte s tírn! Jak vidím, bude to vyžadovat delší rozhovor. Nemám sice moc času, protože musím rychle do fořtovny, ale seskočím a...`

teď skočil do řeči Eduard jemu.

"Ještě ne! Jen jedte krokem dál. A může to být dost rychlý krok. Já mám dobré plíce a rád běhám. Tak neztratíte čas a budete moct vyslechnout, co vám chci sdělit."

"Dobře," souhlasil Arndt. "Tak tedy kupředu! A vy vyprávějte!"

Eduard se chytil pravou rnkou za otěže koně a bystře kráčel podle jezdce lesem. Přitom podával podrobnou zprávu.

"Měl byste vědět, že jsem byl dneska trochu lehkomyšlný a dal jsem si v hospodě pivo."

, Oho!" zasmál se Arndt.

"Ano, to jsem udělal, a měl jsem k tomu dobrý důvod. Jeden známý mého otce mě požádal, abych něco vyřídil hostinskému. Tak jsem vešel do šenkovny. Bylo to časně odpoledne. A teď poslouchejte! Když jsem tam přišel, seděli tam dva muži, které neznám. Určitě nejsou odsud. Podíval jsem se na ně letmo a řekl jsem si, že se mi nějak nelíbí. Tu jsem si všiml, že na mě jeden z nich hledí a a stahuje si dolní víčko. Nic by mě nebylo napadlo, ale ten druhý to udělal taky. A pak se najednou otevřely dveře a dovnitř vešli dva zdejší. Taky si stáhli víčka. A to mně bylo nápadné."

Arndt pozorně poslouchal a pokyvoval hlavou.

"Musím vás pochválit, Eduarde Hausere. Máte pozorovací nadání. Ale napřed jednu otázku: Kterou rnkou ti lidé stahovali které víčko?"

"

"Všichni pravou prave.

"Je to tedy tajné znamení. A teď dál! Kdo byli ti domácí lidé, kteří vešli?"

"Lidi, o kterých se ve vesnici moc dobře nemluví."

"Bavili se s těmi dvěma cizinci?"

"Dali se do řeči a pak se sesedli k jednomu stolu. Ale o ničem podezřelém se nebavili. Poslouchal jsem je celou dobu. Proto jsem si koupil to pivo - nechtěl jsem být nápadný. Pak jsem ale musel jít. Hostinský by se mohl něco domýšlet, a ti domácí lidé taky. Všichni přece vědí, že nemám peníze na vysedávání v hospodě."

"A co jste udělal pak?" zeptal se Arndt. "Nenapadlo vás počkat si, co budou ti lidé dělat?"

"To jsem chtěl. Ale pak to na mě trvalo moc dlouho. A tak jsem přišel na něco jiného. Vzpomněl jsem si na ten starý dub, u kterého se podle vašeho minění pašeráci scházívali. Nadlesní wunderlich mi o tom vyprávěl, když jsem se ho ptal na znamení, podle kterých vás poznám.

71

70

+

Nemůžu se zbavit dojmu, že šel tam dnes má zase jedna taková schůzka konat. Proto jsem se tam rozběhl a vzal jsem si taky prostěradlo. Mám ho tady pod kazajkou. A teď jsem šel za vámi do fořtovny, abych vás požádal, jestli byste se nešel se mnou podívat na ty muže."

"To jste všechno udělal znamenitě " řekl Arndt. "Především je skvělé, že jste myslel i na to prostěradlo. teď pojdte se mnou do fořtovny. Na ten dub se podíváme potom. Anebo - mám ještě lepší nápad. Pojedu domů sám a přijdu tam později. Vy ale jděte k dubu hned. Troufáte si dostat se tam nepozorovaně?"

"Ano, nikdo mě neuvidí."

' "Dobře. Pokud si dobře vzpomínám, je tam někde veliký smrk. Dolní větve jsou velice husté a dosahují skoro až na zem. To bude pro vás dobrá skrýš. Ale buďte opatrný, abyste nesetřásl sních z větví!"

Arndt odcvála. Když seskočil u fořtovny z koně, vyšel nadlesní ze dveří, aby si nečekaného jezdce prohlédl zblízka.

Arndt si s úsměvem přejel pravou naxkou od levého k pravému uchu.

"To jsem já, pane bratranče!" hle kobylu?"
 "U všech čertů! Vy? Kde jste sehnal tu eší?"
 "U zlatého voła. Najdu tu pro ni nějtě pristř

, Takže u voła, hmť To se ví, že najdete! Odvedu koně do stáje. Ráno ho může adjunkt odvést do města, jestli už ho nebudete potřebovat. Jděte zatím do tepla!"
 "Děkuji. Musím hned zase pryč. Nechte mi, prosím, v mém pokojíku něco k jídlo, abych to našel, až se vrátím!"

Wunderlich kývl. Potom se naklonil k detektivovu uchu.

"Opatrně, pane bratranče ť Byl tu jeden financ, takový mladý chlapec, který za mnou občas zajde. Mluvil o tom, že dnes v noci bude dobrý lov."

"Uvedl nějaké místo?" "

"To sám nevěděl, ale z příprav usoudil, že se jedná o číhanou.

("Chápu. Nechtěl nic vyžvanit, a přece povědět všechno. To byla zřejmá narážka na místo, kterému se říká Čihadlo. Uvidíme."
 Arndt šel do svého pokojíku sundal převlek, vzal si všechno potřebné

, a oklikou spěchal k dubu. V jeho blízkosti spatřil že někdo jde proti němu, a měl právě tak čas ukrýt se za stromem. Od té chvíle byl opatrnější. Po chvíli dorazil ke košatému smi'ku. Sehnul se pod zasněžené větve.

"Tady jsem," uslyšel tlutnený hlas Eduarda Hausera. "Pojďte dovnitř, já vám udělám místo."

Ferdinand Amdt se opatrně vkradl do skrýše.

y ? P

"Cestou sem kohosi potkal. Už tu někdo b 1 ` ze tal se Arndt.

j

72

"Už jich tu bylo víc."

"Nikoho z nich jste nepoznal?"

"Ani jednoho, všichni byli zakuklení. Chodili ke kmeni dubu a škrta-
li přitom sirkami."

Sirkami, říkáte? To je neopatrnost, kterou bych u pašeráků nepředpo-
kládal. A co bylo dál?"

"Drželi něco v ruce, zřejmě cedulku, kterou četli, a pak ji zase ukryli
na původní místo."

Tu si všimli temné postavy brodící se sněhem. Natáhla ruku, zase ji
spustila a rozškrtla zápalku. Arndtovy bystré oči postřehly, že drží v ruce
jakousi cedulku a pozorně si ji prohlíží. Pak světélko zhaslo. Ten člověk
zřejmě zase uložil cedulku na původní místo a spěšně odešel.

"Díval jste se dobře?" zeptal se Arndt.

"Ano, ale tenhle člověk taky nebyl k poznání. Zato teď vím, v jaké
výšce ta skrýš je. Mám tam zaběhnout a cedulku přinést?"

"Jen to neuspěchejte. Ještě chvíli počkáme!"

Minula dlouhá chvíle, než se oba zvědové cítili bezpečni. Zvedli se
a šli, jeden ve stopách druhého, k dubu. Hauser sáhl rukou vzhůru.

"Tady je suchý souček," řekl. "Už to mám! Musí se za něj zatáhnout."

Je to klička od schránky, která tu leží v hranatém otvoru. Vidíte, pane
Arndte?"

Držel cosi v ruce.

Arndt se obrátil zády k vesnici, roztáhl prostěradlo, které si s sebou
přinesl, hodil je přes sebe jako plášť a takto skryt rozsvítil malou lampič-
ku.

"Zajímavá schránka na dopisy!" řekl. "My však jsme na válečné stez-
ce a za takových okolností nám může být listovní tajemství Ihostejné.
Pojďte sem, prosím vás. Aha, rozkaz z hlavního stanu: Přesně v jednu
v Haingrundu. Hm. Máme co dělat s protřelými chlapíky a musíme dát
pozor, abychom jim někdy nepadli do spárů. Tady šíří falešné zvěsti,
necháávají pohraničáře, aby si mysleli, že se něco chystá na Čihadle,
a zatím hodlají přejít hranici v Haingrundu. Jsou zchytralí! A teď pryč!
Schránku na místo! Musíme jít do Haingrundu nebo..."

Eduard Hauser uložil schránku s cedulkou opět do úkrytu. Pak ho
Arndt popadl za rukáv.

"Někdo sem jde. Slyšel jsem praskat větvičky. Rychle zpátky pod
smrk ale kláste nohy na stejná místa, aby nás stopy neprozradily!"

Oba se skrčili pod svými prostěradly na sněhu a vplížili se opět pod
smrk. Skutečně sotva minutu nato přišel ještě jeden pašerák, který si ve
světle zápalky přečetl cedulku a zase odešel.

73

♀

Když byl ten muž z dohledu, vytlezzl A á d e Eduardamu.

"Vydržel byste tu ještě hodinku. eP

, Proč ne?"

, j

"Dobře, tak já teď navštívím ešte Čihadlo.

"Najdete to?"

, Budte bez starosti, Hausere! Chovejte se tu však až do mého návratu
ně! y j očkal ale z Čihadla k Haingrundu je
klid Rád b ch tu s vámi ešte P mit pohraničníky; má-
to dobrá hodinka cesty. Musím proto rychle upoť že budu za hodinu
li být pašerákům ta akce překažena. Předpoklá ám,

zpátky. `

Haingrund bylo zalesněné údolí které se táhlo hustým lesem
 Iťolmo k hranici. Asi hodinu odtud leželo Čihadlo tiché, pusté místo
 v hlubokém lese, skalnaté a bez jediného křovíčka. Když tam Arndt dora-
 zil, zůstal stát a hvízdal.
 Nic se nepohnulo.
 Za nejbližším skaliskem se tcrčil kl vať ohlasně JAmDtP,ředsunutá hlídka.
 , vážení páni pohraničníci, ře p ,viděl jsPem ve
 , sněhu vaši navštívku. Hledám vás, abych vám sdělil důležitou z rávu.
 Jeho slova zůstala bez odpovědi.

j Dobře, půjdu tedy kuš rovně, abyste viděli, že za mnou nikdo další
 nejde," řekl a klidně pokračoval v cedsténTovedl ze pněhu múz. V jed u
 strážných. Náhle se právě před Arn né
 ruce držel tasenou dýku, v druhé revolver. he tišet k

"Stůj i
 "přikázal tlumeným hlasem. "Zůstaňte stát a hovo do
 jste?" hle věci mají leckdy
 "Můžete tu svou bouchačku klidně schovat. 'Iť'

neprijemnou vlastnost, že spustí samy, a to..."

V té chvíli se jako na znamení vynorilo zpoza balvanů větší množství
 postav. A ústí revolveru stále ještě mířilo na Arndta.

"Chcete si z nás tropit šašky?" zvolal pohraničník zlostně. ,
 I ,šašky?" odpověděl Arndt otłzk áce.,Nej du sem, aby sizimě touhle
 , p g z vás netro-
 dobou a na tomhle míst atná e
 pili šašky jiní."

"
 Jiní? Jak to?"
 P y y, ale ta hláška byla falešná. Panstvo, na které
 , "Vy čekáte ašerák ta ťici nerušeně přes Haingrund."
 tu cíháte, přejde zatím hra ne!"
 "Nežeríte ty své žertíky
 moc daleko, pa

74
 ♀

"Máte prapodivné způsoby jednání s dobrovolnými pomocníky," brá-
 nil se Arndt."Copak se mě bojíte? Máte tu přeci své lidáž`já jsem sám.
 y p y p j průk
 Chovejte se teď řátersk a odíve te se 1 ťmo na něj pohlédl.
 ' Důstojník vzal průkaz, škrtl zápalkou a é posťtnuta veškerá podpo-
 ' Držiteli tohoto průkazu bccdiž na požádání
 ra ze strany všech orgánů.
 Pod tím stál přes velké kulaté razítko výrazný podpis policejního šéfa
 z okresního města.
 !" zamumlal důstojník pohraniční stráže skrz zuby
 "U všech hromů to ane, neřekl hned?"
 i a zasunul revolver do pouzdra."Proč jste ,p
 "Promiřite, ale měl jsem tu co dělat s nepřátelsky naladěnými lidmi.
 "U čerta, a my tu už hodinu drkotáme zuby a chytáme lelky! Ale sám
 , uznáte, že rozhodně nejsem v záviděníhodné situaci. Jestli opustím tohle
 " místo, abych své lidi odvedl do Haingrundu tak...
 ...tak odeženete pašerákům kořist," vpadl mu do řeči Amdt.
 ,,"Anebo," usoudil důstojník, stále ještě trochu nedůvěřivý, "mi dají
 šřiupku a přljdou zrovna sem."
 "Chápete že vám můžu pouze radit. Poroučet vám nemám p rávo.
 Rozhodnutí,záleží na vás. Dobrou noc," pokrčil rameny Amdt.
 Už za půl hodiny na to vlezl Arndt opět pod smrk k Eduardu

Hauserovi.

"Ještě se něco dálo?"

j "Ještě pár pašeráků si přišlo přečíst tu cedulku, ale asi tak čtvrt hodiny už je tu klid."

' ,Navrhuji, abychom přesto ještě chvíli počkali. Je vám velká zima.

i "Dá se to snést."

Nechali uplynout ještě čtvrt hodinku. Pak teprve si troufli vylézt ze svého úkrytu a šli k dubu.

"Ted nás nejspíš už nikdo nepřekvapí," usoudil Arndt. "Podívejme se nejdřív do té tajné schránky!"

Sáhl po suché větévce a v okamžiku měl schránku v ruce.

,Světlo!" nařídil. "Tady je moje malá lampička a sirky. Zapalte ji!"

Eduard poslechl a Arndt si posvítil na dno schránky. Stále ještě tam byla cedulka s instrukcí na Haingrund. Eduard už chtěl ten drobný předmět zastrčit zpátky do otvoru, ale Arndt ho ý ýl6ýl0 ylepeno papírem! ,Moment! Dno té skrinky vypadá, jako kd b

ovšem - a něco je na něm napsáno."

Přistrčil světlo blíže a důkladněji se podíval.

,Jsou to čísla," řekl posléze. "Počkejte, já si je rychle opíšu, nesmíme

tu být moc dlouho.

76

vytáhl svůj zápisník a poznamenal si následující čísla:

1. 8. 7. 33. 3. 23.

12. 23. 4. 22. 19.

6. 23. 21. 16. 5. 23.

Pak sfoukl lampičku, zastrčil notes a strčil schránku zpět.

"Vy víte, co ta čísla znamenají?"

"Zatím ne, ale myslím, že jde o druh tajného písma. Ale teď rychle odsud! Pojdte!"

"

Kam?"

"Do vesnice. Tam je blíž než do fořtovny. Musím rozluštit to tajné písmo a k tomu bych vás mohl potřebovat."

"Pojďte tedy na chvíli k nám, pane Arndte! Rodiče už budou spát a sourozenci taky."

"Dobře. Pojďte tedy k vám."

Nikoho nepotkali a nepozorováni se dostali k Hauserovým. Arndt se rozhlédl po chudobné světničce a pokýval hlavou.

"Takhle tedy bydlíte, žijete a pracujete!" řekl tiše, jako v hlubokém dojetí. "Doufejme, že brzy vaše nouze skončí."

Sedli si ke stolu a Arndt vytáhl svůj zápisník. Eduard si na detektivův pokyn ta čísla opsal, aby mu mohl být při dešifrování nápomocen.

"Vypadá to, že jsou to tři slova," usoudil Arndt.

"A každé číslo znamená jedno písmeno?"

"Asi. Ale které číslo znamená které písmeno? To je ten problém."

"Třeba jednoduše podle abecedy!"

"To by bylo moc jednoduché! Ale zkusme to."

"Takhle to nejde," řekl Eduard po chvíli zklamaně.

"Nesmíte tak brzy ztrácet odvahu," zasmál se Arndt. "Nějaká zvlášť složitá šifra to nebude, protože pašeráci nejsou žádní učenící lidé. Klíč musí odpovídat jejich vzdělání, to znamená, že i ti nejprostší s ním musí umět zacházet, a to jsou pravděpodobně ti, kteří se naučili pouze číst a psát."

"A pro takové lidi, když už to má být opravdu tajné a nesrozumitelné, by nejspíš stačila abeceda obráceně."

Áha, obráceně!" zvolal Eduard. "To tady znamená, že A je 23 a Z 1?"

"

Zhruba tak."

Eduard se sehnul nad písmeny a za chvíli se opět narovnal.

"Už to mám!" Napsal řadu čísel a pod ně písmena, takže to vypadalo takhle: 1. 8. 7. 23. 3. 23.

Z P R A V A

77

♀

ť" řekl Arndt, který schválně nechal pracovat

"Zpráva - výborně. hož jednoduchého klíče písmena pod Eduarda. Pak přiřadil sám podle té

další řádky.

Vznikl následující text:

LAUBE

SACHTA

,'Talc jsme zas o krok dál: Zpráva - Laube - sachta. Sachta, to bude

zřejmě šachta." Pak však nadzvedl obočí: "Laube, Laube - to mi nic neříká! Vám snad ano?"

"Jťpak by ne!" zvolal Eduard. "Tak se jmenuje šachtmistr, hlídač na šachtě."

Arndt si odkašlal a pak řekl: ť`

"Výborně! Šachtmistr Laube! Co je to za člověka`

"Takový potměšilý bručoun," zněla Eduardova informace. "Nic špatného o něm nevím ale nic dobrého taky ne."

"Takoví jsou nejhorší. Kdy má směnu?"

"Vždycky jen v noci."

,'A kde bydlí? Nahoře na šachtě.

"Ano, jeho domek je kousek od staré haldy, u velkého komína. Chcete s ním mluvit?"

,' Pozdě i. Pro dnešek můžeme být s výsledky své námahy spokojeni. Dále dbejte především o dvě věci: držet vodyaa š h ánku p óhlíž jhe jen k dubu ťen tehdy, když máte závažné ů

je-li to nezbytné!" p ?`

; Budu se řídit vašimi instrukcemi. Kdy mě budete zase otřebovat`

"To vám ještě teď nemohu říct. Vlastně jsem myslel na zítřejší večer, ale teď mě napadá, že je zítra ten bál."

`

,'Ano, zítra je ten bál,` hlesl`Eduard.

,'Vy tam opravdu chcete jít.

, Musím."

Kolem Arndtových rtů se objevil lehký úsměv. „Ovšem, vy tam musíte! Srdeční záležitosti jsou v určitém věku to nemám,“ dodal, když viděl, jak na něho důležitější. Nic proti tomu p-
Eduard plaše pohlédl, „ale nemohu si pomoci, mně celá ta záplpžítost ři padá trochu nedomyšlená. Chcete se vetřít do uzavřené s olečnosti. Nechal jsem si to projít hlavou. Chcete tam chránit svou Andělku. Jak si to vlastně představujete?“ p
Eduarda jistě netrápilo svědomí když tenkrát ve městě na sal ten do is, kte měl odradit obchodníka Straucha od účasti na maškarním bá e, a podepsal se jako tZrť. Jednal tehdy slepě. Že použil pochyb-

78

ného triku, nevycházelo to z jeho podstaty, nýbrž z poměrů v jeho okolí. Eduard Hauser byl kluk z chudobné tkalcovské vesničky Hohenthal, kde obcházel Přízrak kde se lidé toho strašidla báli a brali je jako něco nevyhnutelného, ale také reálného, jako věc, s kterou se musí počítat. Byl to svým způsobem zdánlivý svět. A kupodivu pod přísnýma, jasnýma očima detektiva se tento zdánlivý svět v Eduardu Hauserovi náhle zhroutil. Mladík se instinktivně styděl za svůj čin, teď však už byl tak daleko, že začal vyprávět Arndtovi o dopise.

A stálo se to, čeho se v skrytu obával. Arndt se zatvářil zprvu nevěřícně. Jeho rysy ztvrdly a zprísněly. A přísně zněla i jeho slova:

„To jste skutečně dělat neměl. Patrně vůbec nemáte tušení, do jakého nebezpečí jste se tím dostal.“

„S tím dopisem?“ zeptal se Eduard tiše.

„Ovšem,“ řekl Arndt tvrdě a stručně, „především tím dopisem! Nejste přece malé dítě! Musíte vědět, co děláte! Ten dopis je podvod a nic jiného. Pokud jde o ten maškarní ples, mohlo by to být pro vás docela příznivé. Jděte tam a dohlédněte na Andělku! Já -já si pravděpodobně dovo-
lím převzít nad vším vrchní dozor.“

Tak se stalo, že Eduard Hauser byl toho večera zcela tichý a nesmělý, zatímco Ferdinand Arndt se trochu nakvap vydal na cestu do fořtovny, kde se zavřel ve svém pokoji. Náhle uslyšel výstřel, zanedlouho jich následovalo ještě několik. Arndt naslouchal skrz zavřené okno. Byla to přestřelka z pušek. Věděl, odkud přichází. A nebyl jediný, kdo to slyšel, protože za chvíli nato se ozvaly na schodech těžké kroky pana nadlesního a jeho zaklepání na dveře.

„Spíte, pane bratranče?“

„Nespím, jen pojdte dál!“

Starý pán vešel do místnosti.

„Slyšel jste tu střelbu?“

„Ovšem. To bylo v Haingrundu.“

„Tak to víte?“

„Srazili se tam pohraničníci s pašeráky. Sám jsem je upozornil, že Přízrak hodlá dnes překročit hranici přes Haingrund.“

Tato zpráva dobráka wunderliche velice překvapila. Hleděl na svého hosta s úctou, protože mu začalo být jasné, že se tento muž dokáže s pohromou pohraničí, s Přízrakem, vypořádat.

79

†

7. ODVÁŽNÝ KOUSEK

Také Eduard Hauser nemohl té noci spát, ovšem z jiných důvodů než bratranec Arndt. Myslel na Angeliku, a to ho připravovalo o klid. Dnzhý den ráno, na masopustní úterý, našel rodiče a sourozence s novými obyvateli domu, dětmi písaře Beyera, už u kávy. Protože neměli dost židlí, seděli děti na staré bedně. V té chvíli se ozvalo zaklepání na dveře a vešel starý lazebník.

„Dobré jitro!“ pozdravil a třel si prokřehlý nze.

Udiveně nasál vůni kávy.

"Copak to, kmotře Hausere?" žasl. "Vy si dneska nějak žijete! Voní to tu u vás jako o křtinách!"

"Vždyť to taky skoro křtiny jsou," zasmála se paní Hauserová.

"Chcete si s námi dát šálek?"

"To je přece pozvání! Tak se mi zdá, že jste najednou zbohatli!" švadelil lazebník a sedl si na roh bedny, který mu děti uvolnily. Takové výborné kafe jsem ještě ani zdálky nečuchal! A dokonce cukr? To si nechám líbit! Ale nevezmu si ho zadarmo. Nesu vám za to znamenité novinky." Tajuplně ztlumil hlas. Myslím, že Přízraku odzvonili."

"Tomu bílému lesnímu strašidlu?" řekl otec Hauser udiveně.
, Lesnímu strašidlu! Nemluvme o tom strašáku do zelí! Myslím toho

náčelníka pašeráků. Přízrak přece nic jiného není. To vím ze spolehlivého pramene."

"Tak, tak," pokýval hlavou otec Hauser. "Taky už mě to napadlo. Takže toho náčelníka chytili?"

"No vlastně, když se to tak vezme, nechtyli."

"Tak aspoň jeho lidi?"

"Ty vlastně taky ještě ne. Ale zastavili je, lidičky! To už je něco! V noci v Haingrundu. Hraničáři, kteří se tu pořád poflakují po vesnici, dostali odněkud hlášku, že se něco děje na Čihadle. Co udělali? Lehli si do sněhu za balvany a čekali na pašeráky. Čekali a čekali, ale nic se nedělo. Pak k nim najednou přišel nějaký cizí člověk a řekl jim, že jsou tady jenom za blázy, že pašeráci půjdou za hodinu přes Haingrund."

"Cizinec?" zeptal se Eduard.

"Ano, naprosto neznámý," přikývl lazebník. Hraničáři mu napřed vůbec nevěřili, ale nakonec se přece vydali do Haingrundu, a opravdu, tam jim padl do nžky celý kontraband. Ti chlapi " v té chvíli vypravěč jen stěží potlačil svou radost, "zahodili náklad a utekli. Tak mohlo být všech-

80

no zabaveno. Nechytili nikoho a pořád se ještě nic neví."

Pro Eduarda Hausera na tom mnoho nového nebylo. Po obědě se vydal na cestu, aby si vyzvedl domino na ten maškarní ples.

Cestou ho potkal starý sedlák s hustým plnovousem a prošedivělými vlasy, na nichž měl ošuntělou roztrhanou plstěnou čepici. Vydutě bafal s dýmky s bařiatou hlavičkou.

"Dobrý den, dědo!" pozdravil ho Eduard.

"Děkuju pěkně, chlapče! Odkudpak a kam, jestli se můžu zeptat?"

"Jsem z Hohenthalu a jdu do města."

"Patříš asi k bohatším?"

"Skoro," zasmál se Eduard, jehož starcovy podivné způsoby rozesmály.

"To se hned pozná. Kdo chodí na maškarní bály, musí mít plné kapsy peněz."

"Jak to myslíte?" zeptal se. "A kdo vlastně jste?"

V té chvíli neznámý odhodil masku a řekl:

"Cizinec! Tak co, mládenče, už víte, kdo jsem? Není každý to, čím se zdá, pamatujte si to!" A pokračoval v cestě.

"Já hlava skopová!" řekl si Eduard, když se tak za ním díval. "Vždyť to přece byl Arndt, ale takhle by ho ani vlastní bratr nepoznal!"

Když přišel Eduard do půjčovny masek, trochu mu bušilo srdce. Báal se, že Strauch mohl pohřešit svůj špendlík, který byl vstupenkou na ten bál, a ptát se po něm. Zatímco se nejistě rozhlížel kolem, obchodník se mu zdvořile uklonil.

"Dnes vám mohu nabídnout něco lepšího než domino, pokud jste ochoten obětovat několik marek."

, Co by to bylo?"

"Nádherná maska! Jen se podívejte: Turek! Pan Strauch si ho u mně

zamluvil, ale na poslední chvíli to po poslovi zrušil."

To se Eduardovi náramně hodilo. teď mohl, pokud nikdo nevěděl, jaký kostým si Strauch původně zvolil, směle na ten bál jít. Za druhé měl jistotu, že tam Strauch opravdu nepřijde, že ten dopis, ten hloupý dopis, který Arndt tak odsoudil, zapůsobil. A za třetí mu bylo jasné, že Strauch jehličí buď vůbec nepostrádal, anebo ji aspoň nechtěl zpátky.

"A cena?" zeptal se.

"Šest marek, po odečtení zálohy."

Dnes Eduard skrbilit nemusel. Vysázel peníze na pult.

Když byl opět v Hohenthalu, vyhnul se hlavní ulici, nikdo neměl vidět balík, který nesl. Báł se, že by mohli uhodnout, co je v něm. Proto se vydal cestou za domy.

81

♀

Přesto se mu nepodařilo dostat se domů nepozorovaně. U vrátek do

Hofmannovic zahrádky zametala Angelika sních. Když spatřila Eduarda, zrudla jako pivořika. Odvrátila se, aby to vypadalo, jako by ho nezahledla. Eduard věděl, že se jen staví, jako když ho nevidí. A to se ho dotklo. Cítil se uražen, přesto však se u ní zastavil a zašeptal její jméno. Andělka však stála dál k němu zády a mávala koštětem tak energicky, že sních jen létal.

"Andělko!" opakoval.

Dělala že neslyší.

Angeliko!"

Teprve na to se napolo otočila, pracovala však dál.

, Slečno Hofmannová!"

'Ted' zareagovala.

"Co si přejete, pane Hausere?"

'Smířit se s tebou chci, Andělko, smířit! Tak mi přece podej ruku na usmířenou !

Andělka musela mít hodně špatné svědomí, když na ten srdečný tón nereagovala a přehlédla nastavenou ruku. Hrdost a povýšenost jsou však zlé a dokáží v nevinné duši natropit hodně neplechy. Angelika tedy udělala to jediné, co jí zbývalo, nechtěla-li se před Eduardem ponížit. Zavrtěla hlavou.

"Nevím, co chcete..."

Eduard jí vpadl do řeči:

Ale Andělko, já jsem to přece tak nemyslel. Chtěl jsem jen - chtěl

y
jsem tě jen vytrhnout z roztržitosti. Ty jsi mě vůbec neviděla ani neslyšela. A mě z toho zbolelo u srdce. To se chceš, Andělko, opravdu se mnou hněvat?"

"Já se nehněvám." A když na to Eduard nic neřekl, pokračovala pro-
vinile. "Já vím, co si myslíš. Ty mi vyčítáš, že chci jít na maškamí bál, že se chci jednou pobavit, což tady není zrovna každý den. Kdybys mě opravdu měl rád, kdybys nemyslel pořád jen na sebe, tak bys mi tu nevin-
nou radost přál."

"Já ti přeju všechno, všechno opravdové štěstí na tomhle světě. Ale to, co hledáš, není žádná nevinná radost. To je velice pochybné potěše-
ní."

'Áno?"

V tom okamžiku se Eduard opravdu rozzlobil. Vybuchl:

"Neptej se tak! Ty přece víš, jak to myslím! Kdybys šla na zábavu se mnou, bylo by to..."

No ovšem, s vámi, pane Eduarde Hausere! To by bylo něco docela

"

jiného! Žárlíš, jen žárlíš!" Popadla smeták a běžela ke dveřím. Přes rameno ještě zavolala: "Po bále si prdmluvíme! Třeba se ti do té doby ta žárlivost vykouří z hlavy!"

Eduard si přejel rukou přes oči, jako kdyby odháněl ošklivý dojem. Těžce oddychoval. Ne, to je všechno pryč, už je se vším konec. Překročil plot rodičovské usedlosti a schoval svůj kostým tam, kde měli krmení pro kozu. Doma nesměl nikdo ani tušit, co má toho večera v úmyslu.

Masopustní úterý bývá všude den radosti a veselí. Kdo však je chce slavit, musí mít peníze, a tak přišli tkalci, kteří v neděli večer se svou prací nebyli hotovi, do Seidelmannova kontoáru, aby práci odevzdali a dostali mzdu. Mnozí pracovali i v noci, aby si k masopustu vydělali pár grošů navíc.

Proto bylo u Seidelmanna a syna to odpoledne mnoho práce. Teprve když se setmělo, odešel poslední tkadlec.

Seidelmannovi časně večer usedli k jídlu. Po večeři zašel František ještě jednou do skladiště za kontoárem, aby ještě něco zanesl do knih. Po krátké chvíli za ním přišel strýc.

"Nedej se rušit!" řekl, když se posadil na židli. "Není to nic důležitého, co mě k tobě přivádí."

"Už jsem hotov." František odložil pero a s očekáváním pohlédl na strýce.

"Jde jen o tu dnešní zábavu. Ty si opravdu myslíš, že to děvče přijde?"

"Docela určitě."

"Ženské jsou někdy náladové jako dubnové počasí."

"Může být, ale italský kostým láká. Kromě toho mám taky ještě v záloze jejího otce. Kdyby se dceruška chtěla zařidit jinak, on dohlédne, aby držela slovo."

August Seidelmann se zašklebil; vypadal v té chvíli jako faun. Našpulil ústa, jako kdyby před sebou viděl nějakou lahůdku. Synovec věděl, co to má znamenat, a drze se zasmál.

"Ano, malá Hofmannová je moc pěkná holka. A sekt už jsem dal vychladit, ha, ha!"

"To měli pohaní nejradši," řekl důchodní a ze starého zvyku padl do svého tónu. "Sekt, hm. Tahle tkalcova dcerka jistě sekt v životě nepila. Musím říci, že ti dnešní večer závidím."

"

To si dovedu představit," zasmál se František.

"Ty bys mi vlastně mohl něco udělat k vůli!" řekl mu strýc. "Vezmi mě s sebou! Chtěl bych se také zúčastnit."

"Tak to ne, milý strýčku, je to uzavřená společnost!"

"O jednoho víc nebo míři, na tom přece nesejde!"

82 83

♀

"Nemůžeme připustit žádnou výjimku. Jinak by si nakonec každý někoho chtěl přivést."

Za dveřmi skřířiky na stěně se hluše ozval zvon. František se ohlédl a začal počítat. "Jeden, dva, tři, čtyři... U čerta, nějaká zpráva, a já teď nemám čas!"

"Kvůli tomu plesu?"

"Y j

"Ano, za půl hodiny musím ít`

"Ale tu zprávu přeci musíš přijmout."

Ovšem. Udělej mi tu laskavost a převezmi ji sám."

"převezmu. Dobře vím, oč jde. Odpověz!"

Dobře, já to

František vytáhl z kapsy klíč, otevřel jím skřířiku v koutě místnosti a zatahl mezi láhvemi a sklenicemi za páčku, která byla z jakéhosi důvodu na zadní stěně skřířiky. Pak zase skřířiku zavřel.

"Čert ví, kdo zase něco chce! Lucerna je ve sklepe a všechno ostatní taky. Tady máš klíč!"

August Seidelmann opustil místnost. Sešel do temného sklepa a rozsvítil tam lucernu. V zadní stěně otevřel dveře prošel jimi a zase za sebou zavřel. Nacházel se teď ve štolovité chodbě, která jak se zdálo, vedla pod zem. Vedle dveří stála stará truhla, jejíž zámek klíč odemkl. U této truhly se strýc napřed na chvíli zastavil, než se vydal temnou chodbou.

† r

Když Hauserovi se čtyřmi dětmi písaře Beyera seděli u večeře, měl Eduard dojem, že někdo tiše zatukal na okno.

Nikdo si toho nevšiml a Eduard využil nejbližší příležitosti aby nenápadně vyšel ven. A viděl že se nezmýlil. Arndt stál za domkem opřený o kozí chlívěk, aby ho nikdo nemohl vidět.

, Něco důležitého?" zeptal se Eduard napjatě.

"Ještě ne," odpověděl Arndt. "Ale hodlám udělat něco, co by mohlo mít důležité následky. Vy tedy určitě na ten maskámí ples půjdete."

, Ano."

"Možná, že s vámi ještě dnes budu chtít mluvit."

"Kdy a kde se mám hlásit?"

,Já přijdu do šenkovny a dám si tam sklenici piva."

Vypadalo to, že se Eduardovi tento návrh moc nelíbí.

, Chcete říct do hostince. řekl váhavě. "Myslíte, že vás tam budu moct vyhledat v kostýmu a promluvit s vámi?"

Arndt se usmál. Mladíkova starost, aby nic neopomněl, se mu líbila.

84

Sám už všechno zrale uvážil. Nešlo mu ani tak o to, aby měl svého pomocníka Eduarda Hausera tento večer po ruce, ale spíše chtěl na svého chráněnce dohlédnout, neboť měl pocit, že návštěva maskárního plesu by nemusela pro Eduarda proběhnout zcela hladce. Bylo v tom příliš mnoho háčků a nebezpečí.

"Chodit za mnou nemusíte," vysvětlil mu. "Já si sednu tak, abyste mě mohl vidět, kdykoli se otevřou dveře. Pak byste se za mnou mohl podívat, až budete odcházet. Samozřejmě vám budu vždycky k dispozici a..."

"Ach tak," skočil mu Eduard do řeči. teď mladý Hauser pochopil, jak to bylo míněno. "Máte nějaké obavy?"

"Já mám rád ve všem opatrnost. To už nese s sebou moje povolání, a doporučuji to i vám. Je toho moc ve hře. Vy máte to děvče rád. Celý večer s ní bude tančit druhý. A láska a žárlivost by vás snadno mohly svést k nějaké nepředloženosti."

"Slibuju vám..."

"Vždyť je dobře," mávl Arndt rukou. "Tá vím, že máte nejlepší úmysly. Počkáme, co se z toho vyvrbí."

Arndt stiskl mladému muži ruku a odešel. Jeho cesta ho vedla za vesnici k dolu. Tam minul několik domů, až přišel k osvětlenému okýnku naproti velkému komínu.

Že se tam Arndt tak dobře vyznal, bylo výsledkem pečlivého průzkumu, který odpoledne zcela nenápadně provedl. Dokonce už tu jednou byl a z bezpečné vzdálenosti si všechno prohlédl. Pak ale počkal s provedením svého plánu na večer. Potřeboval k tomu ochranu tmy a počítal s tím, že by jeho dobrodružství nemuselo proběhnout zcela hladce. Bylo tu nebezpečí. Arndt se v jistém smyslu odvažoval sestoupit do jámy lvové.. Zaklepal na malé, zevnitř zatemněné okénko. Ozval se hlas už jdu! Pak

se otevřely dveře a objevila se ženská hlava.

"O co jde?" zeptala se žena.

"Bydlí tady hlídač Laube?"

"Ano."

"Mohl bych s ním mluvit?"

"Pojd'te dál!"

"Já bych mu to raději řekl venku."

"Ale je zima a on sedí u večeře."

"To nevádí, já můžu chvíli počkat. A mimo to by váš muž mohl nechat večeři na pár minut stát."

Znělo to tak rozhodně, že si žena netroufla odporovat. Zmizela a za chvíli se objevil hlídač Laube, o kterém Eduard mluvil v souvislosti s tajnou zprávou pašerákům.

85

♀

Proč vlastně nechcete dovnitř?" zeptal se mrzutě a vůbec nepustil

"

klíku otevřených dverí."

, Mám k tomu své důvody," vysvětlil mu Arndt. "Jde mi o věc zcela

zvláštního druhu. Jen ty dveře zavřete"

Hlídač váhavě uposlechl a prohlížel si cizince, jak jen tma dovolovala. Přitom však si všiml, že si neznámý pravou rukou protřel pravé oko.

"Ach tak," řekl uklidněně. "Co si přejete?"

"Na to přece musíte přijít sám."

"Sám?" zeptal se Laube. "A proč?"

"Proto," řekl Arndt a ještě jednou opakoval tajné poznávací znamení Přízrakovy bandy.

Ale Laube byl opatrný muž. Pokýval hlavou.

"Neškodilo by, kdybyste se vyjádřil zřetelněji," usoudil. "Když budeme takhle pokračovat, nedostaneme se z místa a budeme tu mrznout do rána."

"V takovém případě vám radím, abyste si pak dal horký grog. To pomáhá," zasmál se Arndt, vytáhl peněženku a podal hlídači celý tolar.

Laube se na minci zběžně podíval a strčil ji do kapsy.

"Děkuju," zabručel. "Vy jste nějaký dobrý obchodník. Víte, že se do obchodu musí něco vrazit, když má přinést zisk."

"To jste trefil hřebík na hlavičku," přikývl Arndt. "Opravdu pomýšlím na obchod, a sice na velmi výnosný."

"Tak, tak, ale časy jsou zlé."

, To vím. Zrovna včera večer zdejší podnikatelům sklaplo."

"Včera? Tady?"

"Ovšem, v Haingrundu."

Laube ještě jednou sehrál divadlo aby se zajistil.

"Pane," vyhrkl. "O čem mluvíte? Doufám, že si nemyslíte, že mám něco společného s pašeráky?"

,Ovšem, že si to myslím, milý příteli. Jinak bych přeci za vámi nepři-

šel. Já s nimi mám taky něco společného, nebo lépe řečeno, chtěl bych mít. Chtěl bych ty lidi, o kterých jste se zmínil, použít k tomu, aby mi něco dopravili přes hranice. Už se nepřetvařujte. Škoda času. Vidíte přece, že jsem do všeho zasvěcený. Odpovězte mi najednu otázku: Můžu mluvit se šéfem?"

"Koho myslíte?"

"Jeho, velkého neznámého!"

"Vy ho znáte?"

"Ne, jinak bych si ušetřil okliku přes vás. Kromě toho jsem slyšel, že ho vůbec nikdo nezná."

Hlídači se ta věc pořád ještě nelíbila. Ale Arndt nepovolil a tak nakonec jeho tvrdohlavost zvítězila. Když zmizel i drnhý tolar v Laubeho kapse, zavedl cizince k prkenné stodole a otevřel dveře.

"Počkejte tady, já se podívám, co se dá dělat!"

Arndt vešel do domku. Tam si všiml, že prostor je z větší části vyplněn balíky slámy. Laube chtěl odejít a zavřít dveře, ale detektiv to nepustil.

"Moment, zavřít se tu nenechám. Uvědomte si laskavě, že musím být stejně opatrný jako vy. Jděte, já tu počkám s otevřenými dveřmi."

Po půlhodině se ozvaly tiché kroky. Pak Arndt spatřil, že do domku vstoupila postava; jeho ostré oči si mezitím zvykly na tmou do té míry, že toho muže mohl rozeznat. Byl střední postavy, měl na sobě starou halenu, jejíž límec byl pečlivě zapnut a na hlavě měl tmavý plstěný klobouk se širokou střešou. Obličej mu kryla černá maska, ruce vězely v rukavicích.

Je velice opatrný, řekl si Arndt. Nebude s ním lehké porizení. A čekal, až ho ten člověk osloví.

"Je tu někdo?" zeptal se zakuklenec hlubokým, zjevně změněným hlasem.

Arndt sklouzl s hromady slámy přímo neznámému k nohám.

"Tady jsem," řekl, přičemž i on se snažil skrýt skutečný zvuk svého hlasu. Měl přinejmenším stejný důvod jako ten druhý, aby nebyl později poznán podle řeči.

"

Co mi chceš?"

"Dojednat obchod," vysvětlil Arndt.

"To už mi říkal hlídač, ajá jsem z jeho řeči nebyl moudrý. Mám jenom dojem, že si nás pleteš s těmi pašeráky, kteří jsou pod Přízrakovým komandem. Ale to jsi na omylu. My jsme taky tajná společnost, ale naším úkolem je pašerákům zatit tipec a Přízrak odhalit. Vidím, že ty s pašeráky chceš spolupracovat. Proto tě chytím a předám policii. Dej si pozor, nemysli na odpor! Mám zbraň a venku stojí Laube s odjištěným revolverem. Jsi v naší moci..."

"Ušetři si ty hloupé řeči, Přízraku! Ty i já jsme na tom stejně a bude dobře, když se v klidu domluvíme. Bude to výnosné pro oba."

"Já nejsem Přízrak," zavrčel druhý.

"To mi nedokážeš!"

"Věř nebo nevěř, je to tak."

"Pak je mi líto, že se oba zbytečně namáháme. Byli bychom si oba vydělali šest tisíc marek."

"

Šest tisíc marek? To ti mám věřit?

"Možná ještě víc."

"Tolik by se při tom - při tom tvém obchodě ušetřilo na clu?"

"Jistě."

"A kdo nebo čo mi ručí za to, že to myslíš čestně?"

"Můj vlastní podíl. Já vás potřebuju."

"To říkáš ty. Ale ty můžeš taky být špeh financů."

Arndt se vysmál muži v kazajce přímo do obličeje.

"Mně se zdá, že jsem upřímnější než ty. Já jsem ti rovnou řekl, co chci, ale ty ses ze začátku vymlouval. teď konečně mlčky přiznáváš, žejsi pro mé účely ten pravý muž. Tak už se zbytečně nešprajcuj."

"Já musím mít jistotu," řekl ten druhý.

"Tu už máš. Uvědom si, že jsem Laubeho pozdravil tajným pozdravem!"

"O tom by ses taky mohl dozvědět zradou!"

"Nech mě domluvit. Dál jsem věděl, že se musím obrátit zrovna na něho. To je taky důkaz, že jsem zasvěcený."

"Jistě, ale jak jsi to zjistil?"

"Starý dub nahore v lese mi to vyprávěl."

"Ty znáš..."

"...skryš schránky s tajnými zprávami!"

"Hm," zabručel náčelník pašeráků zamyšleně. Potom náhle nasadil docela jiný tón. Začal být zdvořilý. "Dám vám návrh. Já opravdu nejsem vůdce, takže nemohu o ničem rozhodovat. Ale předám vaše přání navázat s vámi spojení. Přijďte sem zítra zas!"

Arndt si oddechl. Nakonec ještě využil otázky neznámého o druhu a množství zboží, které se údajně mělo propašovat přes hranice, aby se jakoby podíval na cedulku, kterou si před touto cestou prozíravě uložil do kabely. Při tom vytáhl, aby mohl číst, malou lampičku kterou stále nosil pod kabátem, a rozsvítil ji. To mělo dvojí význam. Předně mohl pašerák spatřit množství bankovek, které Arndt úmyslně s tou cedulkou vytáhl. To opět podráždilo jeho chtivost a zlákal ho, aby to s ním zkusil. Arndt však hleděl méně do své kabely než do tváře toho druhého, která byla zakryta maskou. Ve svém vzrušení pašerák posouval masku sem a tam, aby lépe viděl. A tím odkryl část svého obličeje.

Arndt uspokojeně zhasl lampu. Jeho lest byla úspěšná a zatímco si věcně s mužem v kazajce vyměřoval poslední slova, ujistil se, že teď ví o přízraku téměř vše. Konečně oba vyšli z kůlny do noci.

"Na shledanou zítra," ozvalo se zpoza znasky.

"Na shledanou zítra nebo pozítří, jak to moje obchody dovolí," odpověděl Arndt a pak bez ohlížení opustil území dolu. Stranou zpozoroval postavu. Byl to Laube, hlídač. Arndt dělal, že ho nevidí.

Vykročil cestou, která za vesnicí navazovala na silnici a vedla dál k městu. To udělal pro případ, že by ho někdo sledoval. Teprve když si byl zcela jist svou věcí, vrátil se obloukem zpátky, přičemž za hustě zasněženým křovím nejdříve důkladně změnil svůj zevnějšek. Chtěl přece zajít do šenkovny, aby dohlédl na Eduarda Hausera. A bylo docela možné, že se tam ukáže i Laube, aby si koupil ten doporučený grog. Proto byla opatrnost na místě. Laube nesměl v hostinci poznat toho člověka, který před krátkou chvílí jednal s Přízrakovým zástupcem.

8. TUREK

Když paní Hauserová po večeři uklízela, zaslechli zvenku svištění sanic.

"Měšfáci se sjíždějí" usoudil tkadlec.

"Kasino," dodala jeho žena.

Při těch slovech pohlédla starostlivě na Eduarda, který se rodičům v jedné klidné chvíli přiznal se svými starostmi, aniž však by prozradil, že se sám také hodlá plesu zúčastnit.

"Andělka tam opravdu půjde?" zeptala se ho.

, Půjde!" přikývl krátce.

"Kdo by tomu rozuměl!" povzdychla si matka. "Ta holka přece není tak nerozumná!"

Odpověď nedostala, protože v té chvíli se otevřely dveře. Teprve potom se ozvalo zaklepání a dovnitř vpadl soused Hofmann, Angeličin otec.

, Dobrý večer!" pozdravil, ale jeho hlas tněl chladně a nepřátelsky.

"Posad se, sousede, a bud nám vítán!" nabídl mu Hauser zdvořile židli u stolu.

Hofmann váhavě pristoupil a posadil se jako člověk, který chce hned zas jít, jen na přední část židle.

"Děkuju, já nebudu rušit a dlouho se nezdržím."

„Rušit? Co tím myslíš?“

„Přišel jsem se jenom zeptat...“ Zarazil se, protože mu náhle samotnému připadalo nepříjemné o tom mluvit. Pak však přemohl svou zdvořilost. „Já jsem chtěl - chtěl jsem se zeptat na to dřevo.“

88 † 89

†

„Aha na tu náruč dřeva cos mi v sobotu půjčil?“

„Ano. Bylo to rovných dvacet polínek.“

„Já jsem myslel, že ti to Eduard už vrátil s uhlím.“

j P , P y

„Ne, Andělka přinesla jen olovic deset olínek ch bělo.“

„

„Pošlu s tím nějaké dítě.“

„Ale brzy! Nutně to dříví potřebuju. Vůbec bude lepší, když si to odnesu sám.“

„Jak to? Co tím chceš říct?“ zeptal se Hauser.

„Ty se ještě ptáš? Tvůj Eduard dneska zase mluvil s mou Angelikou.“

To jednou provždycky zakazuju. On s ní koketuje a to nestrpím protože to není žádný muž pro mou dceru, a navíc mi Seidelmann zakázal se s vámi stýkat.“

„Seidelmann? Co je tomu do toho?“

„To je jeho věc. Možná to souvisí s tím, že Angelika půjde

k Seidelmannovým.“`

„To má být vtip? Co by tam dělala?``

„Dostane tam krásné místo, bude něco jako pravá ruka hospodyně.“`

„Tomu nerozumím. Ale mám pocit, že na na tom není něco v pořád-

ku.`

„Dej si na to pozor, sousede``

„Nepotřebuju tvé rady, sám vím nejlíp, co je dobré.“`

„Víš už o tom Andělka, že má jít sloužit k Seidelmannovým?“ zeptal se

Eduard.

„Neví, ještě jsem jí to neřekl, ale přísně ti zakazuju, aby ses míchal do mých záležitostí. Slyšel jsi co jsem říkal tvému otci. Do mé dcery ti nic není! Proč se vlastně ptáš?“

„Protože si myslím, že nebude souhlasit.“

„Jseš si tím nějak jist!“

„Já myslím, že se Andělka nevystaví tak lehkomyšlně zlým řečem.“

„Nemluv o lehkomyšlnosti, kluku!“ vybuchl Hofmann. Mzda, kterou

Angelika u Seidelmannů dostane, se rozhodně vyplatí a pokud jde o řeči, uškodit si moje dcera může nanejvýš tím, když se bude stýkat s tebou!“

Sehnul se nad kamny, odpočítal si deset polínek a beze slova šel ke dveřím.

Eduard za ním hleděl, jako kdyby dostal ránu do obličeje. Matce bylo do pláče a otec uhodil těžkou pěstí do stolu.

"

Už toho mám dost!" zařval. "S Hofmannovými je konec! Pamatuji si to, mladej!"
Eduarda to hnalo ven. Navzdory všemu byl připravený toho nešťastného večera Andělku chránit.
Ale ještě nenašel odvahu obléci si ten turecký kostým. Napřed se podí-

90

vám, jak to vypadá v šenkovně, řekl si a zamyšleně se vydal vesnickou ulicí. Když přišel k hostinci, viděl, že už je tam veselo. Sál byl jasně osvětlený, hudba hrála. Hostinec vypadal nabitý.

Eduard se pomalu otočil. Nijak netoužil po ruchu toho večera a nejraději by zůstal sedět doma ve své komůrce, ale poháněla ho myšlenka na Andělku. Nesmí ji nechat bez ochrany!

Zatímco tak uvažoval, spatřil proti sobě ženskou postavu, zahalenou do vlříáku; chtěla rychle projít kolem něho, on však ji přece poznal.

"Andělko!" zavolal.

Andělka však neslyšela. Rozběhl se za ní a chytil ji za ruku.

"Na slovíčko, Andělko! Slyšel jsem o tobě něco, čemu nechci věřit. Ty chceš jít opravdu k Seidelmannovým?"

"K Seidelmannovým" zeptala se udiveně. "Co bych tam dělala

"Pravou ruku hospodyně!"

"Kdo to povídal?"

"Tvůj otec. Před chvílí byl u nás."

"U vás?" Andělka žasla stále víc. Jako by ji v té chvíli přešla všechna pýcha. "Co u vás dělal?"

"Přišel si pro zbytek dříví, na které jsme zapomněli. Především mi ale zakázal s tebou mluvit."

"O ničem takovém nevím."

"Tak se to dozvídáš teď. Asi se tě to moc nedotkne, stejně už o mně nechceš slyšet."

"To ti taky říkal můj otec?"

"Ne. To mi nikdo říkat nemusel, to jsem si sám všiml. Tak ty tedy jdeš na ten maškarní bál."

"Ovšem!"

"Takže se nemýlím: jsem ti lhostejný. Jinak bys mi to nemohla udělat."

"Z tebe mluví obyčejná žárlivost."

"To není žárlivost, Andělko. Mám o tebe strach. Věř mi, ty se na tuhle slavnost nehodíš."

"Myslíš si snad, že je kasino pro mě moc nóbl?" pohodila hlavou.

"Ty mi schválně nerozumíš! Samozřejmě chci jenom říct, že tam nikdo z tvých kruhů nebude."

"Teď třeba ne, ale v budoucnosti možná ano!" řekla podrážděně.

"Dobrou noc!"

S tím odspěchala. Pouto mezi oběma mladými lidmi bylo opět zpřetrháno.

Se svěšenou hlavou kráčel Eduard Hauser ulicí vzhůru, ovládala ho

91

♀

zlost na toho člověka, který si Andělku dovolil na ten maškarní ples pozvat. V takové náladě vešel do otcovského domu. Vyndal turecký kostým z úkrytu, v dřevníku si jej navlékl, uvázal si škrabošku, pak vzal starou šálu, která visela v síni a kterou používal nejčastěji otec Hauser, a vydal se podruhé dolů do vsi kde byla hospoda.

Angelika měla zatím první dojmy toho významného večera za sebou.

Velmi sebevědomě vystoupila do prvního poschodí a nechala si od šatnářky vzít vlříák. Ze sálu sem doléhala hudba a hovor. Když se obrátila, spatřila náhle ve vysokém zrcadle na stěně svou podobu. Blesklo jí poznání, že se sem nehodí. Mlčky a nejistě přešlapovala mezi schodištěm a vchodem do sálu.

Tu se náhle dveře sálu otevřely vyšel muž v elegantní masce důstojníka jezdeckva, překvapeně zvedl hlavu a rychlými kroky k Angelice přistoupil. "A,"

"Ach, to jste vy, moje krásná přítelkyně. Konečně Uchopil dívčinu ruku a dvorně ji políbil na konečky prstů. Zmateně si to nechala líbit. Nebyla na takové projevy zvyklá. Pak si důstojník - byl to František Seidelmann, jeho rysy se od maskou nedaly poznat - vložil Angeličinu paži pod svou a odvedl ji pryč.

"Toužebně jsem tě očekával, krásná Italko," šeptal jí do ucha. "Slyšíš? Hudba nás zve k tanci! Tento tanec patří přirozeně mně."

Angelika nešla s neznámým ochotně, ale ani se nebránila. Byla jako panenka, která necítí, co se s ní děje. Když ji oslnila záře světél v sále pro-

nikající otvory její masky, zůstala stát. Kolem viděla tančící páry, pány a dámy v pestrých, často podivných kostýmech, všechny s maskami na tvářích. Housle vábily. Sálem zněl šepot hovor a smích veselých hlasů.

Tu ten cizí muž uchopil Angeliku kolem pasu a vplul s ní v tanci do veselého zástupu. Při tom dívka našla chvíli času, aby trochu uspořádala své myšlenky, a když hudba zmlkla, položila svému tanečníku první otázku.

"Vy víte, kdo jsem?" "

"Ovšem. Slečna Angelika Hofmannová.

"To jste mě poznal podle kostýmu? Jste to tedy vy, kdo mě pozval?"

"Ovšem," přikývl, zatímco ji vedl k boční straně sálu.

"Smím se i já dozvědět vaše jméno?"

"Ó nikoli, tím byste sebe i mne připravila o překvapení," které má přijít až o půlnoci. Ve dvanáct hodin se budou snímat masky.

Mlčela. Blízkost cizího muže ji tísnila stejně jako celé to nádherné prostředí. Jezdecký důstojník ji odvedl k malému stolku, kousek stranou od tanečního parketu. Stálo tam víno v kbelíku s ledem a dvě sklenice.

92

Angelika si musela se svým tanečníkem připít na veselý večer a na dobré kamarádství. Víno se jí jako ohnivý proud lilo rovnou do krve. Zнала takové nápoje dosud jen z vyprávění.

Pak s ní začal neznámý lehký rozhovor. Jestli přišla ráda, jestli se jí tam líbí, jestli ji rodiče ochotně pustili. Angelika na všechno řekla ano.

"

A co tomu říkal váš znejmilejší?" zeptal se Seidelmann.

Angelika svěsila hlavu. Věděla, že tato narážka platí synovi jejich souseda, Eduardu Hauserovi. Z nějakého důvodu ji to podráždilo.

"Nevím o kom mluvíte. Nemám žádného znejmilejšího."

, Opravdu ne?" zasmál se důstojník pod svou maskou. "Těšilo by mě,

kdybyste mluvila pravdu. Byla byste volná a mohl bych se vám nabídnout za rytíře. Co vy na to? Souhlasila byste, vážená slečno?"

"

Ano!" řekla tiše.

, Tak pojďte!"

Opět ji vzal k tanci a potom k pultu, kde bylo víno a jiné občerstvení. Musela okusit sladké víno a lahůdky, jaké v životě nikdy neviděla.

Seděly tam a stály kolem také jiné páry zábava byla všeobecná. Žerty

Karl May - Prizrak

poletovaly od skupiny ke skupině, od stolu ke stolu, Angelika si v tom slavnostním ruchu připadala jako ve snu. Neviděla nic a neslyšela nic a přece všechno sála svou hladovou duší: omamnou záři světél, lesk flitry pošíťých kostýmů, bezstarostné veselí kolem, hudbu. Ach, být takhle bohatá a moci se stále podílet na takových radovánkách, pomyslela si. Kradmo pozorovala svého tanečníka, kterému za všechno zde vděčila. Kdo to asi je? Ale nemohla to uhodnout; přece však si všimla, že v této společnosti nejspíš něco platí. Beze slova seděla po jeho boku a nechala si líbit, když držel její ruku ve své. Náhle ji však pustil a ukázal na Turka, který se právě vynoril ve vchodu.

j y pj

"Konečně," řekl a rychle vstal. "Už sem m slel, že ne ři de."

"Kdo?" zeptala se Andělka.

Ten ve dveřích, můj přítel. Omluvte mě, prosím, na okamžik." Přešel sál k Turkovi a stiskl mu ruku.

'Tady jsi! Jak jsi se sem dostal?"

Eduard Hauser se ve svém převleku a v cizím prostředí necítil dobře a nemohl se zbavit pocitu, že tento večer skončí nešťastně. Když však viděl, jak se k němu žene jezdecký důstojník, zarazil se. Jeho mozek horečně pracoval. Z cizincova oslovení usoudil, že má před sebou Strauchova dobrého přítele, který dokonce ví, v jaké masce chtěl Strauch přijít. Rozhodl se odpovědět co nejlhostejněji.

"Náhodou jsem potkal kohosi, kdo jel právě do Hohenthalu," zasmál se. "Jinak bych si nevěděl rady."

93

Byl už několikrát u Strauchů a věděl že si mladý Strauch trochu šlape na jazyk, napodoboval ho jak to šlo. Jinak byl jeho hlas přes hedvábí masky změněný a takřka k nepoznání.

"Ty jsi báječný, jako pravý Turek," poznamenal důstojník. "Jsem opravdu zvědav, jestli tě pozná aspoň tvoje Marie. Ale kde jsi nechal prsteny?"

j , y

"Sundal jsem e ` v mluvil se Eduard chle.

"Aha, ty fliluto! Jinak by tě podle nich mohli poznat."

Eduard Hauser se rychle podíval na prsteny ověšené ruce toho druhého. Neukazoval ten pečetní prsten na prostředníku pravé ruky na Františka Seidelmana?

"Ty jsi dnes těžkopádný jako pařez," zabručel ten druhý vyčítavě. Pak však ztlumil hlas. "Ani se neptáš, jestli jsem toho dosáhl!"

"Hm," zabručel. "Jestli mohu soudit podle tvé nálady, je všechno v nejlepším pořádku."

"Taky že je. Jak se ti líbí?"

'Trochu všední."

"Všední? Copak jsi slepý? Jen si ji porovnej s ostatními! Rozhodně je tu ze všech nejhezčí. Teprve v těchto šatech její krása vynikne. Jsem do ní celý blázen. Udělám všechno, abych ji dostal. Brzy bude u nás v domě nastálo jako pomocnice v domácnosti. Sám jsem to otcí navrhl."

teď věděl Eduard, že jde opravdu o mladého Seidelmana.

"Jestli bude chtít k vám jít," poznamenal zdánlivě klidně.

?" opáčil Seidelmann s významným gestem.

"Jak to, jestli bude chtít

"Její otec souhlasí, takže bude muset. A kromě toho " udělal rukou, jako že počítá peníze, "kromě toho to nebude zadarmo. Můžeš mi věřit, že to děvče bude moje. Ještě dnes večer ode mne dostane první pusu."

"To by bylo..." vybuchl Eduard, pak se však opět ovládl... "to by bylo ovšem hladké vítězství!"

"Ano, hladké vítězství, milý příteli. Můžeš nás nenápadně pozorovat. Třeba se ti podaří být svědkem mého úspěchu."

S tím přerušil rozhovor, aby se opět vrátil k Angelice. Eduard se však ztratil v zástupu u pultu. Jeho nálada se nedala popsat. Trápila ho starost o Andělku, rozněcoval ho s námahou skrývaný hněv na Seidelmana, jenž s tou dívkou, která o tom neměla ani tušení, hrál nedůstojnou hru, sužovalo ho cizí prostředí, které ho nutilo tvářit se vesele, zatímco to v jeho nitru vypadalo docela jinak.

Tu a tam vypil sklenici vína, od tance se však držel stranou, a tak se zdánlivě bezcílně procházel sálem a úkradkem pozoroval Andělku a jejího kavalíra.

94

Dojmy, které přitom získal byly jako udělané pro to, aby rozmnožily jeho starost a jeho hněv a nechaly ho dojít k rozhodnutí přispěchat milované dívce, kdyby to muselo být, rychlým činem ku pomoci. Co však z toho vzejde, na to se neptal.

A toho právě se obával Arndt, zralý, zkušený muž. Všechno probíhalo opravdu tak, jak předvídal.

Eduard Hauser se dočkal okamžiku, kdy František Seidelmann vyvedl svoji Italku ze sálu. Skokem byl Turek ještě dříve než oni ze dveří venku a vběhl do šatny. Tento prostor tvořil mezi stojany s obleky a schodištěm kout, kde se člověk mohl ukrýt. Tam se Eduard schoval v naději, že Angelika a Seidelmann se na volném prostranství před ním na chvíli zastaví. Zde byli nerušení, což Seidelmann přirozeně cenil. Šatnářka spala na své židli se založenýma rukama a s hlavou skloněnou na prsou.

teď prošel pár létacími dveřmi. Angelika Hofmannová chtěla sejít po schodech, ale Seidelmann ji zadržel.

"Ne! Co tam dole chcete? Tam bude vaše maskajen přitahovat pohledy zvědavců. Kromě toho byste mohla na mrazivém vzduchu ve svých lehkých šatečkách nastydnout. Jen zůstaňte tady!"

"Mně se tak točí hlava," postěžovala si.

"To je od tance a vína," uklidňoval ji. "Já jsem na tom právě tak.

Sundejte si přece masku, to vám uleví."

"Je tam odporně horko," vzdychla a sejmula masku z obličeje.

"Jenom jste si nezvykla tančit a pít," chtěl ji poučit. "Váš otec není velkým přítelem zábav a kromě toho na to ani nemáte. Promiřte, to neměla být netaktnost. Myslel jsem to tak: až budete u nás a až se..."

"U vás?" vpadla mu Angelika do řeči.

"Ano, u nás," řekl. Pak si sundal masku. "Jsem František Seidelmann."

Andělka na vteřinu zbledla. Ale už v příštím okamžiku se jí o to žhavěji nahrnula krev do tváře.

"Pan Seidelmann!" vykřikla překvapeně.

"Tíše, dítě, ne tak nahlas. Nesmí nás tu slyšet. Nikdo nesmí vědět, že my dva..."

Zarazil se však, když viděl výraz její tváře.

"Prosím," řekla tíše, ale rozhodně, "nechte mě jít!"

"Kampak?" zakoktal. "Zpátky do horkého sálu?"

"Ne, musím domů."

Chtěla se od něj uvolnit, on však ji pevně držel.

, zůstaňte aspoň ještě chvíli," žadonil. "Zůstaňte, dokud nevyslechnete

te všechno, co vám chci říci! Budte rozumná! Copak se mne bojíte?"

95

♀

Podívala se mu přímo do tváře. "Ne."

"Proč tedy chcete utéci?"

m"

"Protože k vám nepatří -

"Že ke mně nepatříte? Co to má znamenat Já vás miluji, Angeliko.
Copak milující k sobě nepatří, Angeliko?"

"To se jen tak říká. Já vás nevěřím."

, Mám vám to dokázat`'"

Angelika byla náhle velice vážná. Padlo to na ni jako znechucenost.

viděla tvář mladého obchodníka těsně vedle své a viděla, jak na ni hledí jeho oči s podivným výrazem. Ten pohled ji přivedl k poznání, že Eduardovo varování rřiělo dobrý důvod. Styděla se a temný ruměnc zaliil její tvář a šíji. , ` I t čně. "Opakuji, že se
"Nechte mě, pane Seidelmanne ` požáda a`sta e

k vám nehodím. Jsem chudá a vy jste bohatý.

ť ` vz lál. "Co e mi platno všechno bohatství před tebou?

, Ach. ` p 7

Dokážu ti, jak tě miluji ť Copak ti tvůj otec ještě neřekl, o čem jsme spolu hovorili?"

Angelika se schoulila. Byla snad jeho láska opravdu tak velká, že už o tom hovoril s jejím otcem? Hrdost a ješitnost ještě jednou převládly.

"Vy jste - mého otce - o mou ruku..." zakoktala.

"Ne, ne!" přerušil ji. "Nejdříve přece musíme být zajedno, že? Ale
mluvil jsem s ním o něčem jiném.

Hleděla na něho němě a v očekávání. myslela přitom na Eduarda, myslela na to, jak jinak se projevovala jeho láska.

"Copak nechceš být stále v mé blízkosti " zašeptal Seidelmann.

"Jak to myslíte`?" opáčila Angelika. "

V nějakém dobře placeném místě v našem domě.

Pomalu se vytratila bar'va z jejího obličeje. Tohle tedy byla jeho láska?

"Ne!" řekla chladně.

"Ale ano, tvůj otec mi to už slíbil!" triumfoval.

, Jako služka?"

"Ale, Angeliko, nemluť tak přece. Jako pomocnice mé matky! Mladá dáma v tomto postavení je hned druhá po domácí paní. Patří do rodiny. Jen si pomysli!" vtíral se. "Budeme se vidět každý den a ty dostaneš dvě stě marek za rok."

,Dvě stě marek?" V této otázce bylo vše. On to však neslyšel.

"A ode mne potají dostaneš ještě jednou tolik," ujišťoval ji. "Protože tě miluju. Protože tě chci za ženu. Ale toto přání se bohužel ještě nemů- že splnit, neboť rodiče o tom nesmějí vědět. Taky se oba ještě málo známe. Musíme si napřed na sebe zvyknout. A aby se to mohlo stát bez

vědomí ostatních, přestěhuješ se k nám! Uvaž přece: pak si budeme spolu moci večer co večer tajně povídat!"

Andělčiny oči zaplály. Stud a odpor jí vehnaly krev do tváře. To už opravdu klesla tak hluboko, že se jí odvažuje něco takového nabídnout?

"To tedy bylo vaším záměrem?" zeptala se. "Koupit si mě za čtyři sta marek ročně?"

"Cože, ty odmítáš moji nabídku?" zavrčel.

"Nechte mne odejít," žádala.

p-

"Ještě minutku," řekl. "Tu mi ještě budete muset věnovat. Jistě ři-
pustíte, že mám na vás jisté právo, slečno!"

"Právo?" užasla Angelika, která na takové způsoby nebyla zvyklá.

"Ano, moje ctěná dámo, právo! Pozval jsem vás do kasina, do vybra-
né společnosti, do níž byste se nikdy nedostala, a zaplatil jsem šaty, které
máte na sobě."

"Já jsem se vás - o to přece - neprosila," zakoktala.

Surově se zasmál.

"Ale přijala jste to, má drahá. A to ostatní přijmete taky, tím jsem si
jist."

Polekaná dívka si už nevěděla rady. Rozběhla se ke schodům, aniž
pomyslela na svůj vlřiák. A i kdyby na něj pomyslela, byla by se stydě-
lat probudit spící šatnářku.

"Já chci pryč!" prosila v slzách.

"Tak vy chcete pryč?" František Seidelmann se postavil přímo proti
ní. "To vám tedy musím ještě něco říci! Pro mě za mě si jděte, ale upo-
zorřiuji vás, že to bude mít následky. Vy víte, že jako faktor mám vašeho
otce v hrsti. Když moje nabídky takovýmhle způsobem odmítáte, může-
te jít s celou rodinou žebrať! Pro vaši rodinu u nás už nikdy žádná práce
nebude! Potká vás to, co potkalo Hauserovy. Budete na ulici!"

Hauserovi! Tohle slovo vrátilo Angelice vědomí i odvahu.

"Ted jste ukázal svou pravou tvář, pane Seidelmanne!" vyšlo směle
z jejích úst. "Ted jste projevil svůj pravý charakter! Jistě, Hauserovi a my
jsme jen chudí tkalci. Ale máme svou čest. Tu si nedáme od nikoho vzít,
ani od vás ne! Před chvílí jste narážel na Eduarda Hausera. Dobře, já vám
tedy řeknu pravdu. Skutečně si ho vážím a mám ho ráda. Je tisíckrát lepší
než vy. Nikdy by nebyl schopen se chovat takhle podle. Varoval mě,
abych nechodila na tenhle maškarní bál, ale já jsem ho neposlechla. Ted
nesu následky. Ale můžete si být jist, že už takovou hloupost nikdy ne-
udělám! Podruhé už mě nezlákáte! Nejste čestný muž, ale darebák..."

Seidelmann byl bledý vzteky, zatail pěsti. Viděl, že se šatnářka při
Angeličiných hlasitých, vzrušených slovech probudila a všechno

97

96

♀

vyslechla. To ho docela připravilo o rozum. Chtěl po Angelice skočit. Tu
však náhle na jeho rameno dopadla tvrdá ruka.

"Nech to děvče na pokoji, Seidelmanne!" řekl mužný hlas přísně
a pánovitě.

Seidelmann se otočil.

"Strauchu! U všech čertů, co to do tebe vjelo? Jsi snad opilý? Copak
nevidíš, že ta hloupá děvka..."

Turek se rozkročmo postavil před Seidelmanna a přistrčil mu pěst
k nosu.

"Ještě jedno takové slovo a naučím tě, jak se jedná se slušnými dívkami!"

"Ale Strauchu!"

"Jaký Strauchu? Tahle komedie skončila!" Eduard si strhl masku
z tváře. "Jen se podívej kdo jsem..."

Eduarde!" vzlykla Andělka. "To jsi ty? Chvála Bohu!"

František Seidelmann se díval, jako kdyby spatřil strašidlo. Pak se
však na něho se zurivým výkřikem vrhl. Eduard to čekal, odstrčil dívku
levou rukou stranou a pravicí útočníka udeřil.

Poté co vyslechl rozhovor mezi Seidelmannem a Angelikou, cítil
v sobě bezmeznou odvahu. Dobrovolně se priznala, že ho miluje.

Eduard odstrčil Seidelmanna a zavolal na polekanou šatnářku, aby mu
podal jeho šálu a Angeličin vlřiák. Okamžitě uposlechla. Seidelmann se
však do toho vložil.

"Pomalu, mládenče! Takhle snadno mi neuklouzneš! Vetřel jsi se sem
potají do naší společnosti. Do šálu s tebou! Tam si to zodpovíš před
všemi ostatními!"

Popadl Eduarda za rameno. Ten však se mu vytrhl a odstrčil ho.

"Nesahej na mě, nebo za sebe neručím!" řekl mladý Hauser. „Ještě si o tom promluvíme. Vlastně bys zasloužil výprask za své nestydaté chování k téhle slušné dívce. Nech nás na pokoji, nebo si s tebou vyrovnám účty rovnou na místě!"
„Je opilý," zabručel Seidelmann obrácen k šatnářce.

Eduard s dívkou byl už na schodech a ta slova neslyšel. Seidelmann si nechal podat kabát, rychle si jej oblékl a spěchal po schodech dolů za dvojicí. Dole však zažil mrzuté překvapení.

Ze dveří nálevny - tak to aspoň Seidelmannovi připadalo - vyrazil v té chvíli kdosi neznámý a vběhl mu do cesty tak nešikovně, že se s ním Seidelmann srazil a těžce dopadl na prkennou podlahu.
"Promiřite!" omluvil se neznámý zdvorile a spěchal dál na ulici. Seidelmann zaklel. Neutrpěl žádnou škodu, ale bolely ho všechny kosti v těle. Namáhavě se zvedl a vykulhal ven.

98

Svěží noční vzduch mu ochladil hlavu a on začal klidně přemýšlet. Po té dvojici ani po tom neohrabaném cizinci, kterého tajně posílal do horoucích pekel, nebylo ani stopy. Kam se poděl Eduard Hauser s tím děvčetem? Na ulici rozhodně nezůstali. Jejich cílem byl určitě Hofmannův dvůr.
Seidelmann zlostně sevřel pěsti. Eduard, ten žebrák, doprovodil krásnou Angeliku domů. Bude sklízet polibky, které jemu byly odepřeny! V hlavě mu uzrál plán: vezme to přes zahrady a bude u domu Hofmannových ještě dřív než oni dva a bude se moci ukrýt. Zadní vchod byl uzavřen jen dřevěnou závorou, kterou mohl nadzvednout i zvenku pomocí provázku. To také Seidelmann bez rozmýšlení udělal, tiše vklouzl do sířiky, zase za sebou zavřel a zalezl do temného kouta pod schody a čekal.
Eduard se s Andělkou vracel domů mlčky a beze spěchu. Oba mladí lidé, jejichž život dosud probíhal tak tiše, měli po vzrušujících událostech poslední hodiny srdce tak plná, že plaše potlačovali záplavu myšlenek a dojmů a nevěděli, čím začít hovor, a proto raději neríkali nic. U domu se chtěl Eduard rozloučit.
"Tak jsme tady. Dobrou noc, Andělko, dobře se vyspi."
Ale dívka ho zadržela se slovy:
"Eduarde, byl jsem na tebe ošklivá. Ale nesmíš se se mnou hned loučit, to bych nesnesla! Mám ti toho ještě tolik co říct.",
"Jindy, Andělko! Je ti zima, ještě se nastudíš."
"Tak pojd aspoň na pár minut dovnitř. Rodiče už spí."
"Kam chceš, abych šel?"
"Jenom do sířiky," žadonila a tiskla jeho ruku, vtáhla ho jenom slabě se bránícího za dům a otevřela dveře, kterými před několika minutami vklouzl dovnitř Seidelmann.
Posadili se těsně vedle sebe na lavici a neměli tušení, že dva kroky od nich je ten, který chtěl zničit jejich štěstí.
Začal tichý rozhovor. Angelika, která byla náhle plná vděčnosti k svému zachránci, chtěla vědět, jak se dostal na bál. On však mávl rukou.
"O tom jindy, Andělko. teď něco důležitějšího. Jestlipak víš, že jsem byl v posledních dnech opravdu nešťastný?"
"Vím, a já jsem za to mohla! Odpusť mi to!"
Místo odpovědi ji k sobě mlčky přitiskl a políbil ji.
"Sama se teď nechápu, Eduarde," šeptala Andělka dále. "věřiš mi to?"
"Věřím," přikývl Eduard vážně. "Bylo toho na tebe moc. Tvůj otec chtěl, abys přijala pozvání neznámého člověka - to za prvé. A za druhé ten krásný lesklý italský kostým - to ti dodalo. Že je to tak?"

99

♀

"Ano," přiznala Angelika zahanbeně.
"A to třetí, Andělko, je nejhorší."
"To třetí?"
"Ano, snad bych ti to ani neměl říkat. Mohla by ses zase na mě roz-
zlobit."

"To si nesmíš myslet, Eduarde! To, co jsem dneska zažila, je poučení na celý život."

"To se mi ulevilo. Víš, tvůj otec je řádný muž, ale myslí si, že je lepší než jiní. Dábel ješitnosti mu sedí v zádech."

"A co já s tím?"

"Ty jsi jeho dcera."

"Ano," přikývla. "Můj otec je takový a já taky. Nebo ne Eduarde. Já jsem byla taková. teď jsem rázem jiná. teď vím, jak tě mám ráda. Poznala jsem, jaké zlé a domýšlivé stvoření jsem byla!"

"Ó moje milá, krásná Andělko!" rozzářil se Eduard štěstím.

"A jaký jsi pro mě skvělý muž, Eduarde o tom jsem dosud neměla ani tušení. Když ses do toho Seidelmannu tak statečně pustil, byla jsem na tebe pyšná. A věř mi, teď je mi jasné, že nechci za muže žádného jiného než tebe."

Pak bylo v temné sířice dlouho ticho.

"Co však tomu řekne tvůj otec?" začal po chvíli Eduard.

"Nedělej si starosti. Seidelmann mu sice popletl hlavu, ale až mu budu o podlosti toho člověka vyprávět, bude se na to dívat jinak."

"Ale teď mi konečně pověz," začala Andělka právě v té chvíli, "jak ses dostal do té uzavřené společnosti. Na to jsem skutečně zvědavá."

"To bylo věru dost obtížné," přiznal Eduard s povzdechem. "Když jsi trvala na tom, že půjdeš na bál, měl jsem o tebe strach. Tušil jsem, že se dostaneš do pastí a chtěl jsem být za každou cenu v tvé blízkosti, abych tě mohl ochránit. Základním předpokladem bylo, abych se na ten ples dostal."

"A jak jsi to dokázal?"

"Určitě bylo nějak zajištěno, aby se nikdo bez pozvání do sálu nevešel," pokračoval Eduard ve svém výkladu. "Proto jsem musel napřed zjišťovat, jak to bylo zajištěno. Měl jsem štěstí. Ten člověk v půjčovně masek, u něhož jsem si chtěl vypůjčit kostým, mi dal odznáček, který u něho obchodník Strauch zapomněl, s prosbou, abych mu ho odevzdal. Ted jsem měl, co jsem potřeboval, přesto však hrozilo nebezpečí, že si

Strauch své ztráty všimne a obrátí se na tu půjčovnu masek. Tomu jsem musel zabránit. Napadlo mě varovat Straucha, aby se slavnosti vůbec nezúčastnil. Ach, Andělko, lehko mi při tom nebylo a i potom mě z toho dlouho bolela hlava!"

100

"A co jsi udělal?" zeptala se plná starostí.

"Napsal jsem kupci Strauchovi dopis a zakázal jsem mu zúčastnit se maškarního bálu. K tomu jsem přidal varování, že se nesmí ostatním členům kasina o důvodech své neúčasti ani zmínit."

"Tys mu to zakázal? A on tě poslechl? To je zvláštní!"

"Ne tak moc, jak si myslíš. Mě by samozřejmě neposlechl, jen by se mi vysmál. Ale dostal jsem nápad. Změnil jsem písmo. A víš, jak jsem ten dopis podepsal?"

"

Jak?"

"Přízrak!"

"Panebože," zakoktala dívka v prvním leknutí.

"Udělal jsem to, jako kdyby ten dopis pocházel od Přízraku a Strauch tomu zřejmě uvěřil. Už dneska ráno jsem slyšel, že odřekl svůj kostým, tyhlety turecké šaty. To mi poskytlo jistotu, že se můj plán daří. Půjčil jsem si tedy toho uvolněného Turka a šel jsem na bál místo Straucha. Tak si mě nikdo nevšiml a dokonce i Seidelmann mě považoval za Straucha a mluvil se mnou, jako bych byl jeho nejlepší přítel. To bylo u dveří, na to ses přece taky dívala."

"Ach, Eduarde," zašeptala, "to byl statečný kousek. "Jsem na tebe pyšná. Obdivuji tě!"

"Já na sebe moc hrdý nejsem. Ten dopis mi dělá vážné starosti. Napsal jsem ho, abych oklamal Straucha, zajistil si přístup na tu slavnost a mohl tě ochránit. Ale jiní by mohli v tom podpisu vidět nějakou trestnou činnost..."

"To by ještě scházelo!"

"Počítat se s tím musí. Jeden člověk, který se v takových věcech vyzná, mě na to upozornil."

"Ale co," pokusila se dívka zlehčit situaci, "tjak by na to někdo mohl přijít, žes ten dopis napsal ty?"

"To by nemuselo být zrovna těžké. Byl jsem místo Straucha na bále za Tlžrka na jeho odznak, třebaže jsem tam podle práva neměl přístup. Seidelmaniť je sotva tak hloupý, aby si všechno ostatní nedomyslel. A před tím se musím mít na pozoru, ten mi hned tak dnešní večer nepromine!"

"To je pravda!" vzdychla Angelika. "A má spoustu přátel. - Eduarde,"
j , ;t1 !
ob aľa ho á se o tebe strašně bojím "

"

Nedělej si zase příliš velké starosti. Mám mocného ochránce."

"Mocného ochránce?"

"Ano," kývl Eduard, který při pomyslení na svého příznivce opět nabyl sebejistoty.. "Seidelmann mě vyhodil a ošidil mě o mzdu. Myslel,

101

♀

že upadnu do bídy, ale mně se tohle neštěstí obrátilo ve štěstí. Z první nouze nám pomohl nadlesní a pak se nás ujal někdo jiný."

"Někdo jiný? A kdo?"

"Tajemný cizinec. Neměl bych vlastně prozradit ani slovo, ale vy

budete za chvíli taky potřebovat pomoc, protože Seidelmannovi vám nejspíš taky odeprou práci, a tak ti můžu říct, že znám jednoho, který si rozhodně bude vědět rady."

"Já žasnu, Eduarde! Kdopak je to ten všemocný dobrodinec?"

"To já taky nevím, kdo to je."

"Ty ho taky neznáš? To je mi záhada! Musíš přece znát jeho jméno, musíš vědět, kde se zdržuje ..."

"Jistě, ale nesmím to nikomu prozradit. Jsem v jeho službách, a to za vysokou mzdu. K mým povinnostem patří především mlčenlivost. Ale podívej se, Andělko, my se máme rádi a jednou se vezmeme. Tak se snad můžu odvážit aspoň ti něco naznačit, abys nemusela mít o mne ani o vás starost. Ale nesmíš se o tom nikomu zmínit, ani před rodiči ne. Dáš mi na to slovo?"

"Slibuji ti to."

"

Když se podari to, co plánujeme, jsem si jist, že se ten cizinec o mě bude starát dál."

"A co chcete udělat."

"Chytit jednoho člověka."

"Koho?"

"

O tom musím mlčet."

Dívka se na něho ustrašeně podívala. .

teď nebudu mít ani chvílku pokoj! Bojím se, že mi něco zamlčuješ."

"

"Spokoj se s tím, co jsem ti řekl. Víc mi leží na srdci ta záležitost s Františkem Seidelmannem. A pak mám především starost, co řekne tvůj otec."

"Kvůli tomu dnešnímu večeru?"

"Jistě. Seidelmann si ho podá."

"Já ho na to připravím. Budu mu všechno vyprávět a on pozná že je Seidelmann darebák, a tobě bude nakonec za tvůj odvážný zákrok táta

vděčný, a pak ti zase dovolí, abys k nám chodil."

"A vezme ten svůj zákaz, zpátky," dodal Eduard rychle, "a požehná xtám k tomu, aby..." Dívka sebou trhla. Ale Eduard, opojen štěstím, větu dokoričil.

.. aby ses jednou stala mou ženou, moje milá, zlatá Andělko.

Tak si ještě hodnou chvíli špitáli. Nakonec si uvědomili, že je čas se rozloučit. Ještě jedno políbení, a Eduard se odkradl ke dveřím, které za

102.

ním Andělka pečlivě zavřela. Bezstarostně zašla do své komůrky a netušila, že prochází těsně kolem Františka Seidelmanna, který se ještě stále krčil v koutku pod schody.

Eduard mezitím přelezl plot, který dělil Hofmannovic pozemek od jejich maličké zahrádky. Tu se od kmene jednoho stromu oddělila temná postava a na Eduarda zavolał mužský hlas.

, Pst! To jsem já, cizinec. Vy jste byl u Hofmannových?"

"Ano, doprovodil jsem Angeliku a..."

"Raději mi řekněte, jak to probíhalo. Měl jste nějaké nepříjemnosti?"

Eduard, který si připadal jako vítěz, neboť na tomto památném večírku získal Andělku, se hrdě zhluboka nadechl.

"Vůbec ne!" ujišťoval. "Střetl jsem se sice se Seidelmannem..."

"To jsem si všiml."

"... ale jinak všechno probíhalo, jak jsem chtěl. Seidelmann mě považoval za Straucha..."

"Až do poslední chvíle?"

"Ne. Nakonec jsem se dobrovolně prohlásil."

"Aha. O tom byste mi měl vyprávět podrobněji."

A Eduard Hauser vyprávěl. Arndt mlčel a nechal mladíka, aby se vypovídal. Jeho tvář se přitom skládala do zamyšlených vrásek.

"To bude mít ještě dohru," řekl, když Eduard dokončil svou zprávu.

"Musím vám bohužel říci, že s vámi nejsem příliš spokojen. Doufám, že jste se nedopustil ještě nějakých jiných nepředložeností?"

Tón, jakým to Arndt řekl, zapůsobil na Eduarda drtivě. Svěsil hlavu a mlčel. Arndt ho vybídl ještě jednou.

Tak jak je to?"

"..."

"Nevím, co tím myslíte," odpověděl tiše.

"Tak já vám trochu pomohu. Je stará známá věc, že zamilovaní jsou slepí a mají sklon k hloupostem, nebo, řekněme, k nepředloženostem. Angelika Hofmannová se po tom dobrodružství jistě chtěla dozvědět, jak jste se vůbec na ten maskární ples dostal. - Kýváte. Hm. A vy jste jí jistě vyprávěl historku s poznávacím znamením a s dopisem."

"To jsem opravdu udělal."

"A dál?"

"Ona měla o mne starost, protože se dá čekat, že mi František Seidelmann něco provede, a pak jsme taky mluvili o situaci Hofmannových, k nimž už jistě nebude Seidelmann tak nakloněn jako dosud."

"A vy jste nakonec Angeliku utěšil tím, že jste se zmínil o příteli a příznivci, v jehož službách jste, abyste společně dopadli Přízrak. Nebylo to tak?"

103

♀

"ne!" bránil se Eduard energicky.

"Ne,

Jak to tedy bylo?"

"Jsem jí řekl, že jde o uprchlého zločince z Čech

, Já

, To jste tedy provedl znamenitě! Vaše Andělka teď bude určitě pře-

ta, že jste jí řekl pravdu. Ví teď také, že jsem ten člověk, který svtďce ho?"

bydlí u nadlesní

tom jsem se ani nezmínil "

licista?"

„A te jsem tajný po-
„ji to napadlo, ale já jsem to popřel!“
„Hť. No to jste tedy, Hausere, provedl náramné hrdinství! Dej Bůh,
se Angelika ukázala rozumnější než vy a držela pusu! Jinak by se
abť lo všechno zhroutit.“
m já ji ještě ráno v klidu přísně napomenu aby mlčela!“

“
To udělejte, třeba to bude něco platné. Řekněte jí také, že kdyby žva-
“!
ůjdou jim po krku! To snad pomůže. A teď se seberte a jděte domů
nila, p em pro vás vlastně důležité sdělení, ale přešla mě chuť vám svěřo-
mťlj p
vat tajemství. Nejste teď scho en soudně uvažovat. Dobrou noc. Zítra si
romluvíme.“
ještě p y
Eduar'd stál jako provinilec a hleděl před sebe do sněhu. Kd ž koneč-
nť zvedl hlavu, byl Ax'ndt pryč.

NIC NENÍ TAK JEMNĚ UTKANÉ...

9.

František Seidelmann měl tvář zkřivenou škodolibostí a touhou
o omstě. Byl velmi spokojen se svým nápadem špehovat ten zamilo-
ap Párek. Získal tak zbraň proti oběma, a budou litovat, že si toho
tečer

a s ním tak zahrávali!

V této náladě Seidelmann zastihl Arndta v rozhovoru s Hauserem.
Detektiv byl pro něho cizí, a přece mu byl čímsi povědomý. Nebyl to ten
hlupáček, který mu v šenkovně tak nešikovně vběhl do cesty a zdržel ho?
Seidelmann ho prve zahlédl jen letmo. Přesto byl přesvědčen, že tu
ostať a její držení těla na bělostném pozadí sněhu jasně poznává. Ta
p ážka v prizemí hospody se teď začala Seidelmannovi jevit v docela
inět světle. Přivedla mu toho člověka do cesty nešikovnost nebo pro-
šlený záměr? Kryl snad ten člověk mladému Hauserovi záda? Co
my ž ten neznámý byl právě onen velkomyslný cizinec, o kterém ten žeb-
kdy

104

rák Hauser před chvílí té domýšlivé holce vyprávěl? František
Seidelmann si vztekle zarýval nehty do dlaní a rozhodl se, že toho člo-
věka nepustí z očí. Tak zůstal přikrčen do chvíle, dokud cizinec neode-
šel. Teprve pak se odvážil napřímit a krást se za ním. Neznámý se vydal
cestou směrem k východu a šel tak až k místu, kde se cesta dělila a nale-
vo směřovala do sousední vesnice, napravo k fořtovně. A zde cizinec
náhle zmizel. Seidelmann zůstal stát a naslouchal. Avšak marně.
Podezřelého cizince jako by pohltila zem. Vypadalo to jako zázrak,
vysvětlení však bylo docela prosté. Ferdinand Arndt byl soupeř, na kte-
rého jeho protivník nestačil. Měl mimořádně ostrý sluch. Brzy nato, co
se rozloučil s Eduardem, začal mít pocit, že v nějaké vzdálenosti za
sebou slyší na umrzlém sněhu tiché kroky. A protože mu to myslelo veli-
ce rychle, řekl si, že kdyby se teď zastavil, prozradil by, že má podezře-
ní - proto šel pomalu dál. Po nějaké chvíli se vysmrkal a schválně upus-
til kapesník. Když jej zvedal, nenápadně se ohlédl. A zpozoroval za
sebou člověka. Okamžitě ho napadlo, že je to Seidelmann. Arndt počkal,
až přišel k rozcestí a zde bleskově vklouzl pod ochranu keřů, vytáhl pro-
stěradlo, které s sebou neustále nosil, a přehodil si je. Potom ulehł do pří-
kopu, který se táhl podle křoví. Tak nebyl na bílé ploše k rozeznání.

Pronásledovatel se zastavil a hleděl do tmy. Zdálo se, že neví, na čem
je. Po chvíli se obrátil a šel zpět.

Za ním se opatrně zvedl Arndt a okamžitě se rozhodl, že si se
Seidelmannem vymění úlohy a trochu si zašpehuje.

Došli znovu do Hohenthalu. Za rohem prvního domu sundal Arndt
prostěradlo a kradl se dál za Seidelmannem. Když šli kolem
Hauserových, Seidelmann se zastavil, přikradl se k domu zezadu a dobře

čtvrt hodiny stál nehybně u okna obytné světnice a zřejmě poslouchal; pak se sebral a odešel. I teď ho Arndt následoval až k jeho domu, a teprve když zmizel za dveřmi, zůstal zamyšleně stát. Měl pocit, jako kdyby se teprve teď mělo stát něco opravdu důležitého.

Po nějaké chvíli zhaslo světlo v horním patře. A místo toho se rozsvítilo v přízemí jedno okno do zahrady.

Arndt sebou trhl. Co to má znamenat? V přízemí přece byly obchodní místnosti, jak mu jednou vyprávěl Eduard Hauser. To se tu teď, v této pozdní hodině, hodlali o něčem bavit? To bylo málo pravděpodobné.

Pro zkušeného detektiva nebylo nic těžkého dostat se na střechu nízké kůlny, která se hned vedle osvětleného okna napojovala kolmo na hlavní budovu. Skoro z poloviny její nakloněné plochy se zřejmě před nedáv-
nem sesul sníh. Proto se mohl Arndt odvážit vylézt na střechu a odtud nahlédnout do místnosti za vlastním kontoárem, která byla obvykle

105

♀

zavřená. Uviděl tam všechny tři Seidelmanny: otce, syna i strýce. František Seidelmann seděl vedle důchodního u stolu a zřejmě jim něco vysvětloval. Otec stál na židli u stěny a zrovna sundával jeden obraz.

Za obrazem se ukázala velká, hluboká díra ve zdi, jakási tajná skříň. Seidelmann z ní vytáhl krabici a položil ji na stůl. Nejdříve z ní vyndal jakýsi lesklý předmět, který odložil stranou, šperk při jehož spatření oči tajného pozorovatele náhle zasvítily. Potom vytáhl obchodník z krabice cosi černého. S údivem shledal detektiv, že jsou to krajky, drahocenné krajky, které Seidelmann ukazoval synovi a bratrovi.

Dále však Arndt pozorovat nemohl. Z nějakého důvodu - patrně proto že se uvnitř jednalo o tajných věcech - důchodní náhle vyskočil a zatáhl záclony.

Arndt tedy slezl ze své pozorovatelny a vydal se na cestu domů do fořtovny. Byl s výsledky dnešní námahy spokojen. Hlavní roli při tom sehrál šperk, který spatřil na Seidelmannově stole. Pak se vynorily dvě myšlenky: proč poslouchal František Seidelmann tak dlouho u Hauserů pod oknem? A co zamýšleli ti tři s černými krajkami? Žádné řešení téhle hádanky detektiva nenapadlo. Snad to bylo proto, že všechno bezděčně spojoval s Přízrakem, který mu v těch dnech neustále ležel v hlavě.

František Seidelmann našel po svém návratu a neúspěšném sledování otce a strýce ještě vzhůru.

"To je dost, že jdeš!" uvítal ho otec s mrzutou tváří.

"Ano, trvalo to dlouho."

"Potřebuji si s tebou promluvit. Cos to, prosím tě, dneska vyváděl za hlouposti?"

"Hlouposti?" bránil se syn.

"

"Mám na mysli zen vyttuť ṭu,.y.`. .ṭ....,....-ṭ---"

"To byla opravdu hloupost, ale já za ni nezodpovídám. Jak to, že už o tom víte?"

"Ty se ještě ptáš? Celé tohle hnízdo o tom ví, od faráře po ponocného.

- r

domů jsem potkal mládka ze mlýna, který se vracel z hospooy a vsečt-
no mi o tobě, Hauserovi a té mladé Hofmannové vyprávěl. Dovedeš si představit, jak škodolibě se ten darebák šklebil. A já jsem to všechno musel mlčky vyslechnout. To byla od tebe hloupost, chlapče, strašná hloupost. Měl jsem tě za chytřejšího."

\ ṭr

I t t

(t t t t .
t, t1

\!
1
/

/ 7 / ' .1 : /.'
iIt

'J f t

"

:/ i

,

106

†

"Kdyby se tam ten syčák, ten Hauser, nevloudil, všechno by dopadlo jinak." t otec Jak si mohl přijít.na ten pito ý

'Hlavní vina leží na tobě,` ře . " j m
nápad, pozvat si na maškarní ples dceru chudého tkalce! To byla naprostá pitomost! teď jsi pro smích celé vesnici."

"Už jsem ti o tom říkal dávno, a tys nic nenamítal. Na to nezapomínej! A strýček tam kvůli.ní chtěl dokonce jít se mnou!"

teď teprve se vmísil do hovoru i důchodní Seidelmann.

"Na mě. nic nesváděj Františku to si vyprošuji. Ano, říkal jsi mi

o tom, a já jsem sám měl chuť se toho zúčastnit, to přiznávám ale jinak se mě ta věc vůbec netýká. A co bys mi asi odpověděl, kdybych se nějak vyjádřil k tvé volbě dámy na dnešní večer?"

František Seidelmann chtěl něco odpovědět, ale otec ho předešel.

"Nehádejte se o hlouposti! Co se stalo, to se stalo, na tom už se nedá nic změnit. Doufejme, že tahle hloupá historie nepoškodí naši pověst. Jak víte..."

"Žádná starost!" skočil mu syn do řeči. "My to tomu mladému Hauserovi vrátíme i s úroky! První krok k tomu už jsem udělal.

Otec se na něho nevěřicně ze strany podíval.
, Doufám, že to nebyla zas nějaká hloupost!"

,

"To tedy jistě ne! Vyslechl jsem rozhovor mezi tím klukem a jeho milenkou, a při tom jsem se dozvěděl důležité věci."

A vyprávěl napřed o poznávacím znamení Kasina, které dostal Hauser od majitele půjčovny masek, a také o dopise, který Eduard poslal Strauchovi a podepsal ho jako ťzrak. Otec a strýc poslouchali s rostoucím zámem. Zprvu neřekli ani slovo, pak však se v jejich očích obrazil jasný triumf, protože mladý Seidelmann provedl opravdu znamenitý kousek.

"Nic není jisté. Musíš hned ráno zajít do města a zjistit, jestli Strauch ten dopis ještě má," rozhodl otec.

"To je správné," přikývl zamyšleně August Seidelmann. "To je ve skutečnosti skvělý důkaz proti Eduardu Hauserovi. Sám se přiznal, že je Přízrak. Skvělé! Takže náčelníkem pašeráků je on! To mu zlomí vaz. Ještě lepší by bylo, kdybychom mohli i jinak vzbudit podezření, že je pašerák, něco takového mu dokázat..."

"K čemu by nám pomohlo podezření," přerušil ho František. "Pašovat musí opravdu pašovat!"
"To on neudělá," namítli ostatní dva.

"Musí prostě. I kdyby o tom sám neměl vědět!"

"To jsou plané řeči."

108

"Ba ne, nejsou! Přemýšlel jsem o tom celou cestu domů. Mám hotový plán. Dávejte pozor! Předpokládám, že máme doma nějaké jemné kraj-

"Jistě. A co s nimi?"

"Hned vám to vysvětlím. Podíval jsem se k Hauserovým oknem. Ten kluk už šel spát. Jeho všední kabát visel v místnosti. Vklouzneme k Hauserům a strčíme mu balíček kraje pod podšívku kabátu. Přijdeme při tom o pár loktů kraje, ale to nás nesmí odradit. Vyplatí se. To krajky jsou jemné, ničeho si nevšimne. Potom ho nějak dostaneme přes hranici a podáme na něj udání. Bude dopaden. Pak se ukáže, že ten dopis podepsal jako Přízrak..."

Strýc zvedl ruce a nadšeně vyskočil ze židle.

"Hrome, ty jsi opravdu chytrý kluk, synovče!" zvolal. "Ano, tak to uděláme!"

"Ano, plán je to opravdu dobrý," řekl otec. "Má to však některé slabiny, které budeme muset promyslet. Pojďte dozadu do kontoáru! Tam si o tom ještě promluvíme."

Zhasli a odebrali se do místnosti v přízemí, kde je Arndt pozoroval.

"Především jednu otázku: dá se nějak dostat k Hauserovým?" zeptal se otec.

"Nic snazšího," ujistil ho František.

"Nedalo by se to udělat tak, aby Hauser v rozhodujícím okamžiku před financí utekl, anebo se s nimi dokonce porval?" navrhoval důchodník.

"To by se taky dalo zařídit," přikývl synovec. "Ale hlavní jsou teď ty krajky. Navrhuji, abychom se hned dali do práce."

Otec dal svůj souhlas najevo tím nejprapodivnějším způsobem.

"

Tebe sice pohání jen vztek kvůli té hloupé holce, ale máš pravdu. Eduard Hauser dopadený při pašování! Ten nápad stojí za všechny peníze. Pospěš si a pokus se o štěstí. Moc rád bych viděl, kdybychom se jednoho z toho plemene zbavili."

Martin Seidelmann mezitím přistavil židli ke stěně, vyndal z tajného úkrytu za obrazem krabici a postavil ji na stůl. Když odklopil víko, vytáhl nejdříve šperk, při jehož spatření se Amdtovi tak podivně zaleskly oči.

"Taky jedna věc, k níž se váží všelijaké vzpomínky," řekl zamyšleně.

"Čert vem vzpomínky!" zabručel důchodník. "Na tvém místě bych ten

šperk už dávno prodal. Jenom ti překáží."

"To bych byl blázen! Mluvil o něm tolik, že bych se nemohl odvážit zbavit se ho."

"Tak bych ho nechal rozšmelcovat."

109

♀

"Itiesmysl! Je to starý německý zlatnický výrobek a má takhle jak je, třikrát větší cenu než to zlato! Ba ne, tady je mu nejlíp." Pak vytáhl balíček černých krajek, a to byl okamžik, kdy důchodní vyskočil a běžel zatahnout záclony, takže Arndt neřduardat Há se áeln baot Bemné pikl tí pro Seidelmanny a neštěstí pro e Seidelmannových zůstaly této noci utajeny.

dyž byly záclony zataženy, nechal si obchodník podat nůžky, ustrihl několik loktů černých t'ajek. Mezitím si mladý Seidelmann nachystal malou lucernu a všechno ostatní, co považoval za nutné; nezapomněl ani

, jehlu a nit aby mohl odpáranou podšívku opět přišít. na nůžky hto přípravách se vydal na cestu, jen především schoval krajky. Po tēc

o chvíli později, než Arndt opustil jejich usedlost.

Trvalo déle než hodinu než se opět vrátil.

"Povedlo se to?" zeptali se oba jako jedněmi íisty.

"Jistě lehko," odpověděl. "Jen zašívát ten kabát mi dalo trochu práce. Nejsem krejčí a v těchhle pracích se moh ánice? am. teď zbývá ještě ta druhá otázka: jak toho kluka dostat přes

"Má tam přece příbuzné," řekl otec.

"Měl by dostat dopis, ve kterém ho ti přibuzní zvou, aby k nim přišel," řekl důchodní.

"To je příliš složité. Dopis by musel přijít poštou. A to bychom museli napřed přejít na dnzhou stranu my a odtaintud mu ten dopis poslat. To bychom ztratili tři dny.

"A dopis, to je vždycky nebezpečná věc," vysvětlil otec. "Kdo umí tak změnit rukopis, aby se nedal poznat?"

"Já!" řekl důchodní hrdě.

"Jen se neplet. Dneska jsou takoví odborníci, že by i tobě přišli na kobytku. A kromě toho kde vezmeme nějaký dopis odjeho příbuzných, abys mohl napodobit jeho píťe oťsla, který mu přinese vzkaz jakoby od "Dobře, tak k němu poš e p

přibuzných." y

"To je taky nebezpečné. Nemáme tu nikoho, komu b se taková věc dala svěřit."

Důchodní se pohrdlivě usmál. "Myslel jsem, že jste chytřejší. Copak to musí být někdo z domu? Máte tu přece dost lidí, které dobře znáte a kterým můžete věřit." ich říbuzné znát. Musí se přece poč-

"To ano, ale ten posel musí ty jej p

tat s tím, že se ho Hauserovi budou na ně vyptávat když se tak najednou objeví u nich v domě. V tom je ta potíť. A kdybychom nakrásně ta ýové-ho člověka sehnali, musí ho i Hauserovi znát jako člověka, kter má

110

sjeich příbuznými na druhé straně hranic něco společného. Zkrátka je tu spousta podmínek, a až by potom došlo na věc, mohlo by se vždycky ukázat že jsme na něco zapomněli, a už bychom se vezli. Bane," řekl obchodník Seidelmann po chvíli přemýšlení, "my musíme najít nějaký jiný, naprosto spolehlivý způsob. Co bys tomu řekl, Františku, kdybys zítra ráno, až si promluvíš se Strauchem, vyhledal našeho starého přítele Spenglera? Ten se zdržuje, pokudje mi známo, už nějakou dobu v okrese- ním městě a třeba...

"Skvělý nápad!" vpadl mu do řeči syn. "Spengler! Na toho jsem ani nevzpomněl! Samozřejmě, že je to ten pravý člověk. Bydlí tam a navíc...

.. a navíc je velice opatrný a protřelý, ten se vymotá z každé situace," ě doplnil otec.

Důchodní, který Spenglera neznal, pohlédl na příbuzné pátravě.

"Je tenhle Spengler... obchodní partner?"

"Přesně tak, obchodní partner," přikývl Martin Seidelmann.

"Je to agent, který se hodí pro všechno," dodal František na vysvětlenou. "Udělá cokoli, jen když na tom vydělá."

"Pak by to mohl být opravdu ten pravý."

"Jistě. Já mu to vyložím. Před ním nemusím nic tajit. Najdu ho tak jako obvykle?"

"Jako obvykle," řekl otec významně.

"Pak musím opravdu vyrazit včas, než odejde za obchody. Dnes v noci se moc nevyspím." František Seidelmann zívá, ale pak se mu zaleskly oči a mluvil živě dál: "Musím vám sdělit ještě něco, co jsem zatím z opatrnosti nechal stranou. Budete se divit. Zařídíme to tedy tak, že bude Eduard Hauser odhalen jako Přízrak. To bude naše pomsta. teď je otázka, co bude s pravým Přízrakem."

Na Františka Seidelmanna se upřely nechápavé pohledy.

"Copak mi nerozumíte? Hauser přece ve skutečnosti Přízrak není."

"To víme," zabručel důchodní.

Ale vzal si do hlavy, že Přízrak dopadne."

Důchodní se jen usmál. Jeho bratr však, obchodník Martin Seidelmann, zabručel:

"Jakjsi na to přišel?"

František vyprávěl, co se dozvěděl o vztahu Eduarda Hausera k neznámému příznivci a o jejich tajných záměrech.

111

♀

10. NASTAVENÁ PAST

Následující den byla skutečná Popeleční středa - svět byl toho únorového jitra popelavě šedivý. František Seidelmann už časně ráno kráčel ulicemi a uličkami sousedního města. Vůbec si nepřál, aby ho potkal nějaký známý. Nakonec přišel k malé drogerii u modré hvězdy, širokou branou vklouzl do dvora, rychle jej přešel a zmizel v zadní části domu, kde v prvním patře zaklepal na jedny dveře.

Přišla mu otevřít stará žena, a na jeho dotaz po obchodníku

Michalowském ho zavedla do jakéhoši hostinského pokoje, kde se právě jakýsi pohyblivý, drobný mužík zabýval tím, že mezi kartáčky na zuby a holicími potřebami dopíjel svou ranní kávu. Neochotně vzhlédl, ale jeho pohled se okamžitě rozzářil, když spatřil mladého Seidelmanna.

"Ach, to jste vy? Vítám vás! Okamžik, hned vám budu k službám.

Přijmete, prosím, místo!"

"Co mi přinášíte, milý příteli?"

A Seidelmann vyprávěl všechno, co mohl uvést v souvislosti s maškarním plesem, Eduardem Hauserem, Angelikou Hofmannovou a záhadným cizincem. ě, ě y i. ě, p !

"Krajky pod podšívku. Aniž by o tom věděl To b 1 dob ná ad Jen ho ještě musíte přimět, aby v tom kabátě přešel hranice," řekl Spengler.

"To právě máme v plánu. Chybí nám jen nějaká vhodná záminka, jak ho k tomu přimět."

"Hm," udělal Spengler. "To by se udělat dalo. Ale musím říct, že se mi celá věc, jak byla naplánována, zdá trochu nezralá. Podívejte: Co se tomu Hauserovi může stát, když mu pod podšívku kabátu najdou krajky? Vezmou mu je a stane se podezřelým. Z toho dopisu Strauchovi se vyseká. Ale to všechno mu zdaleka nezlomí krk. Ano, takové věci se nikdy dobře vypočítat nedají. Můžou dokonce nastat okolnosti, které jeho nevinu udělají pravděpodobnou nebo ji podle možnosti prokážou. A co pak? V takovém případě by se naše zbraň mohla docela dobře obrátit proti nám."

"Nikdo nemůže tvrdit, že mu tam ty krajky někdo zašil, a už vůbec ne, že jsem to byl já."

"To není nikdy jisté," zabručel Spengler. "Čert nikdy nespí a zasáhne vždycky tam, kde to nikdo nečeká. Přílišná opatrnost už leckoho přivedla do maléru."

112

, Takže vy nám v téhle věci nechcete pomoci?"

"To jsem neřekl. Ten mládenec musí dostat přes prsty, to je hotová věc. Já chci jen jít najisto; a proto promyslím všechny možnosti. Co když takové krajky mezitím někdo uvidí nebo najde u vás?"

"Kdo by je u nás hledal? Kromě toho jsou tak dobře schované, že je nikdo najít nemůže. A tu nit, kterou jsem to šil, jsem schoval k nim."

"To vám chválím. Ale jde taky o to, aby se Hauser nenechal ochotně prohlédat, ale aby se podle možnosti bránil anebo ještě raději se pokusil c útek."

"

O tom jsme už taky uvažovali. Ale to se nedá udělat."

"Udělat se dá všechno na světě," ujišťoval Spengler. "Jen člověk nesmí být hlupák. Nechte mě chvíli přemýšlet." Přešel po místnosti několikrát sem a tam. Pak se náhle zastavil. "Nedalo by se toho Hausera někde zastihnout? Ale muselo by to být brzy, pokud možno ještě dnes."

"To se dá zařídit. Musel byste jít se mnou do Hohenthalu, samozřejmě trochu změněný, ale to vy dovedete. Jestli nějak dokážete, aby se chytil na lep, nesmí mít potom možnost říci: Ten člověk, který se mnou mluvil, vypadal tak a tak. Kdyby se takový popis potom hodil na jistého Spenglera alias obchodníka Michalowského, bylo by po všem."

"To je samozřejmě pravda," přikývl Spengler. "To už nějak udělám. Jenom mi toho Hausera pro všechny případy co možná nejpresněji popište."

V tom mu Seidelmann vyhověl a Spengler pozorně poslouchal.

"

To stačí, podle toho ho hned poznám," řekl nakonec. "Toho Hausera si vezmu na starost. Bude si mě pamatovat! Obalamutím ho tak, že mu budou oči přecházet! Víte opravdu přesně, že pracuje ve mzdě pro toho cizince?"

"Říkal to sám. A nevěděl bych, odkud by tak najednou vzal peníze, když ne od toho tajemného cizince! Vždyť sám nic nemá."

"Výborně!" prohlásil Spengler. "Tak to mi řekne, kdo ten cizinec je."

? t" y

"Co že vám to řekne. v křikl Seidelmann. "A dokonce snad dobrovolně? Jak to chcete dokázat?"

"Jednoduše. Budu se vydávat za pověřence toho cizince. To vede k cíli nejspolehlivěji a nejrychleji."

"

Pokud vám bude Hauser věřit!"

"O to už se postarám."

"A jak ho chcete přimět, aby přešel hranice a ve vhodném okamžiku celníkům odporoval?"

"Svěřím mu balíček, o kterém mu namluvím, že ho nesmí nikdo vidět, ani celník ne."-

113

♀

"Balíček s pašovaným zbožím? Ale tím se přece prozradíte! Ten cizi-

nec by ho jistě nesváděl k ašování "

Kdo mluví o pašovaném zboží? zeptal se Spengler pohrdlivě.
tajné dokument e ichž obsah "

"

Balíček bude obsahovat y, j j má z úředních
důvodů zůstat utajen. Proto je musí Hauser skrývat i před celníky.

"To je tedy opravdu špinavá fmta. Promiřite mi ten výraz pane

Spenglere, ale v tomhle případě to pasuje. Ten nekzkmenty?kluk tomu
uvěří, ale je tu jedna otázka: Máte nějaké takové do u

Spengler se rozesmál.

"Drahý pane, jak se můžete takhle ptát? K tomu přece není potřeba nic
než kus papíru, inkoust a pero! Sám si udělám, co budu potřebovat. Znění
těch listů, které Hauserovi ukážu, bude takové, že sám a ochotně skočí na
vějičku. Bude hrdý na to, že se mu svěřují takové dokumenty! To je hoto-
vá věc. - A teď něco jiného: Jak má potom vyjít najevo, že Strauch dostal
takový dopis? Jak ho znám, tak to zapře."

"Jistě, ajá za ním teď zajdu abych ho přemluvil, že musí podat udání."

"To je správné," souhlasil Spengler. "V nejhorším to uděláme za něho.
Ale napřed si s ním promluvte! Já zatím připravím písemnosti, které
potřebuji, a trochu se přejinačím. Všechno, co potřebuji, márn po ruce.
Navrhuji, abychom se sešli na križovatce nedaleko Zlatého voľa. Budu
vás tam asi tak za hodinu čekat. Hodí se vám to tak

ovšem. Jsme dohodnutí."

Několik minut nato se objevil František Seidelmann v bytě svého pří-
tele Straucha který jej nepřivítal zrovna s nadšením.

"

Co se tak tváříš?" zeptal se Seidelmann. "Už jsi slyšel, co se včera
stalo?"

"Jo. Pěkně hloupá historie."

"

A zavínls to ty!"

"Já?" pokusil se obviněný odporovat.

"Ovšem že ty, kdo jiný? Včera večer došlo ke skandálu který celý
padá na tvůj vrub! Nepokoušej se přede mnou očistit! Já všechno vím!
Radši mi vysvětli, proč jsi na tom plese nebyl."

Strauch si povzdechl a nadzvedl obočí.

,Jo mil kamaráde, to je taková historie. Byl jsem nemocný, opravdu

vážně, nemocný. Srdce, to si dovedeš představit..."

"No jo, srdce! Neodvážilo se odporovat Přízraku!" Seidelmann se drsně zasmál.

"Co to povídáš? Přízraku?"

'Ovšem. Nebo snad chceš zapřít, že jsi dostal dopis od toho tajuplného pohlavára pašeráků?"

114

"Zapřít to nemohu," řekl a sklonil hlavu. "Ten dopis opravdu mám."

"Opravdu ho máš? Nedal jsi ho pryč? To je dobře. Ukaž mi ho!"

Strauch poslušně vytáhl ten důležitý dopis ze svého psacího stolu.

"Tady je!" řekl. A František viděl, že se jeho hra daří.

"S tímhle dopisem," řekl a poklepal na papír. "S tímhle dopisem půjdeš na kriminální policii a podáš udání!"

"

Cože? Abych podal udání? Ty ses zbláznil!"

"No dovo!"

"To se ví! To se mám nechat oddělat? To po mně nemůžeš chtít!

Člověk, který si troufne na Přízrak, se ještě nenarodil! Ty by ses něčeho takového snad odvážil?"

"Já?" zeptal se Seidelmann. "S radostí bych tomu lumpovi nasadil želízka. A taky ti to dokážu."

"

opravdu? To mi tedy dokaž! Já, pokud jde o mne..."

"Ty, pokud jde o tebe, nemusíš udělat nic jiného, než mi ten dopis dát. Já s ním zajdu na kriminální policii a udání podám sám."

"To mi přece nemůžeš udělat! Privedl bys mě do neštěstí!"

'

Nesmysl! Ty jsi zkrátka zbabělec."

'

Ty zase nevíš, co děláš!"

"Ale vím, moc dobře to vím. Nech mě jednat! To celé je přece k smíchu. Už jsem ti řekl, že jsem ochoten se s tím Přízrakem chytnout do křížku. Ostatně už vím, kdo to psal."

"

Kdo to..." koktal Strauch.... Ty víš, kdo je ten Přízrak?"

, Ovšem. Mladý Hauser z Hohenthalu."

,

"

Hauser? Ten tkalcův syn?"

"Nikdo jiný! Ale teď mu jde o krk. V nejbližších dnech ho na hranici přistihnout při pašování. O to už je postaráno."

"Zaplať Pánbůh!" řekl. "To mi spadl kámen ze srdce! Když je to tak, rád to všechno nechám na tobě."

"I to udání?"

"Samozřejmě. Ten dopis si nech a dělej si s ním, co chceš! Jenom ať s tím nemám žádné nepříjemnosti. To víš, tady ve městě musí člověk hleďet na svou pověst. Ale teď vyprávěj! Tak on je to Hauser?"

Tím byl zahájen nový úsek toho rozhovoru. Seidelmann musel vyprávět, a dělal to s velkým elánem, třebaže také velice opatrně, neboť si dával pozor, aby se Strauch nedozvěděl něco, do čeho mu podle jeho názoru nic nebylo. Závěr byl, že se v míru a přátelství rozešli a Seidelmann si v kapse odnášel dopis, který hodlal ukázat na kriminální policii.

Nejdříve však se měl na križovatce nedaleko Zlatého vola sejít se

115

†

íi

;
t
r

Spenglerem, který už tam na něho nejspíš čekal, aby se dozvěděl o výsledku jeho setkání se Strauchem.

Když zahrnul za roh, stál tam už dobře ustrojený muž, v němž

Seidelmann přece jen poznal Spenglera, přes umělý plnovous, paruku a velké odstávající brýle - nebo spíš vytušil že je to on. Spengler stál na rohu, unuděně hleděl na ulici, a když uviděl mladého Seidelmannu překvapeně zvolal:

"Co to vidím? František Seidelmann z Hohenthalu, syn mého obchodního přítele? Je to možné? Odkudpak jdete v této časně hodině?"

Seidelmann se tvářil stejně překvapeně, protože nemohl vědět, jestli ho někdo nepozoruje. Pak však oba přešli k účelu svého setkání.

"Jak to probíhalo u Straucha?" zněla první Spenglerova otázka.

"Strauch se zdráhá podat udání," odpověděl František. "Ale podarilo se mi ten dopis z něho vymámit. Zajdu na kriminální policii místo něho. Tady je ten dopis."

Spengler přelétl dopis očima a spokojeně pokýval hlavou.

"Je v tom zcela jasná výhrůžka a připadá mi nemožné, aby z toho Hauser vyvázl beztravně. Kdy provedeme ten rozhodující krok?"

"Hned. Nebo jste snad jiného názoru?"

"To jsem, protože jinak bych tu na vás musel ještě hodinu čekat. Hodláme přece do Hohenthalu vyrazit společně. Kromě toho bude patrně lepší, když počkáte, jakého výsledku dosáhnu já. Pak by se mohla, podle toho, jak proběhne můj rozhovor s tím mládencem, kriminálka přijít na místo podívat, aby rozhodla, kde a jak Přízrak dopadnout."

Tyto důvody Seidelmann uznal, i když se mu myšlenka, že se bude muset napřed vrátit domů, moc nezamlouvala.

"Máte pravdu," řekl. "Jenom považuji za vhodné o tom odsunutí informovat Straucha. Mohl by provést nějakou hloupost, která by nám to všechno překazila. Ale moment!" vykřikl. "Vidím, že zasáhl osud a dává naší záležitosti rozhodující obrat. Vidíte toho mladíka s balíkem? To je Hauser."

"Nt, prizrak?" i volal Spengler, "ale to je skvělé! Stoupneme si na

chvíli semhle za vrata, aby si nás nevšiml.

"Správně. Podívejte, jde tamhle do toho domu. Jestlipak víte, co tam bude dělat? Jde odevzdat masku."

"Až zase vyjde, půjdu za ním. Musím s ním v každém případě mluvit," vysvětlil mu Spengler svým stručným, rozhodným způsobem.

"Vám, milý Seidelmanne, radím, abyste mezitím zmizel. Byla by chyba, kdyby vás ten mladý muž spatřil v mé společnosti. Neměl by ke mně důvěru."

116

"Ovšem, já zmizím," ujistil ho rychle. "Jen bych chtěl vědět, kdy a kde se zase setkáme."

"To se uvidí. Mohl byste se opatrně dívat, kam Hauser zamíří, až to s tou maskou vyřídí. V každém případě bychom se mohli sejít - nu, řekněme za dvě hodinky zase tady."

S tím Seidelmann odešel, Spengler však čekal, než se mladý Hauser znovu objeví na ulici. Ten hned jak vyšel, zamířil k Zlatému volu.

Spengler tam vešel za ním, sedl si k oknu a objednal si pivo.

Viděl, jak Eduardu Hauserovi přinesli kávu. Mladík byl po dlouhé cestě do města promrzlý a s chutí pil horký nápoj.

Spengler se napřed tvářil, že mu nevěnuje žádnou pozornost. Po chvíli však se napolo obrátil a začal se bavit s hostinským. Tahal z něho různé informace a tím mu dal najevo, že není zdejší.

"Vy asi nejste odsud, že?" zeptal se ho po chvíli hostinský.

"Ne, já jsem ze severu. Píjeli jsme vlakem a potřebuji se dostat do Hohenthálu. Jak je to odsud daleko?"

Hostinský, který se před chvílí díval oknem a viděl ho mluvit se Seidelmannem, už mu chtěl říci, že právě hovořil s jedním obyvatelem Hohenthálu, a to by Spenglerovi jistě moc milé nebylo. Tu však se do rozhovoru vmísil Eduard Hauser.

"Za půldruhé hodiny jste tam," řekl. "Já jsem odtamtud, jestli chcete, ukážu vám cestu."

"To bych byl rád, mladý příteli. Vlastně jsem si chtěl najmout saně, ale jednu rovnou z Dráždan, a když člověk sedí tak dlouho ve vlaku, přijde mu pěší procházka docela vhod. Nechcete si zatím, než vyrazíme, ke mně přisednout?"

Eduard vzal svou kávu a nabídku přijal, kdežto hostinský odešel a nechal je o samotě.

"Znáte Hohenthal dobře?"

"Ano, narodil jsem se tam."

"To bych vás mohl hned poprosit o jednu informaci. Neznáte tam náhodou nějaké Hauserovy? Mají to být nějakí slušní, třebaže chudí lidé."

"Vaše slova mě velice těší, pane. Já jsem totiž Hauser," začervenal se Eduard.

"Člověk by nevěřil, že je něco takového možné! Pan Hauser! To mě velice těší! Smím se zeptat na vaše křestní jméno?"

"Jmenuji se Eduard a jsem nejstarší syn."

"Nejstarší syn tkalce Hausera? To je ale milá shoda okolností! Kvůli vám jsem tady! Chtěl jsem vás v Hohenthálu vyhledat."

117

♀

, Mě?" podivil se Eduard.

,

, Ovšem, vás. Dostal jsem na vás dobré doporučení. To mě opravňuje

,

věnovat vám svou důvěru.

, Pane," řekl, , kdo vlastně jste?"

, `odbyl ho Spengler

, O tom později!` s úsměvem. "Brzy zjistíte, jak

p ý j

dobře jsem o vás a o vašich `záležitostech z raven. St káte se ta ně s kým, kdo si vytkl velký cíl.

Eduard couvl. Podíval se na neznámého, jako kdyby ho teprve teď

spatřil. Hleděl do usměvavé, dobromyslné tváře, a to ho uklidnilo.

"Opravdu nevím, pane..."`

, Ten člověk vám vyplatil určitou částku, `dodal rychle Spengler.

,

Já vám nerozumím. Nevím, o čem hovoříte.

"

"Tak je to správné. Vidím, že umíte mlčet takže se na vás čtověk může spolehnout. To mě velice těší, že tu potkávám právě vás. Ušetřím si tím cestu a mohu to s vámi rovnou projednat. Musíte mi ovšem důvěřovat. Proto si nejdříve přečtete tohle!"

Vytáhl balíček, který obsahoval několik pečlivě sepjatých listů papíru. Spengler balíček otevřel, jeden z těch papírů vyndal a položil jej před Eduarda.

Mladý Hauser si to přečetl. Jeho údiv rostl s každou řádkou. Když dočetl, zeptal se ho Spengler tónem člověka, který si je jist svou věcí:

"Tak co tomu říkáte?"

, Pane, vy jste vysoký policejní úředník!" řekl obdivně.

To není tak těžké uhodnout, ale chci vědět něco jiného. Chápete teď

"

aspoň trochu, oč jde?"

y j P p y

"Tyhle listiny obsahu í důvěrná sdělení ro ohraniční úřad na druhé straně," řekl mladík. "Ale nevidím žádnou souvislost mezi těmi papíry

a mnou.

P , j ,

"Ani tehdy ne, když si vz omenete že ste ve si`užbách člověka o jehož tajných záměrech jsme oba přesně informován

"Jestli vám dobře rozumím ` řekl Eduard, "jste v trvalém spojení

s mým dobrodincem. On vás na mne upozornil...

"Naprosto správně," kývl Spengler.

"... a vy máte pro mne úkol, týkající se těchhle papírů. Můžete se na mě spolehnout. Nezklamu vás."

"Tyhle papíry jsou tajné a mimořádně důležité. Musí být řižo úkol?y přes hranice, aniž by se o tom někdo dozvěděl. Převzmete te ?"

"

Ovšemže vy!" Spenglerův pohled ztvrdl. tBojíte se snad. Chcete zklamat důvěru, kterou ve vás vyšší místa mají.

118

"Ne, ne!"

"Vyslechněte mě tedy a pak to hleďte uvést ve skutek! Spolehlivý a mlčenlivý muž, který navíc zná dobře hranice, má tyhle papíry nepozorovaně přenést, a sice dnes v noci. Jste ochoten to udělat?"

Eduard jen kývl. Před nadřazeností toho druhého si připadal docela maličký, přesto však se jeho hrud nadýmala hrdostí.

"To jsem rád. Odměna vás nemine," dodal Spengler. "Potom vám podám informace o té osobě, které ty písemnosti předáte. teď mi však povězte, jak často se vídáte se svým dobrodincem?"

"Tak často, jak on to považuje za vhodné."

,kde bydlí?"

"Pane," uhnul Eduard, "to přece víte stejně dobře jako já."

Spengler se přinutil k úsměvu nad touto zdánlivě chvályhodnou mlčenlivostí mladého muže.

"Samozřejmě že to vím," odbyl tu odpověď, hned však se pokusil vyzvídat jiným směrem. "Ostatně, jak daleko je ta vaše záležitost s Přízrakem?"

"To by všechno mělo být ve zprávě, kterou jste jistě dostal k přečtení."

"U čerta, mladíku, neuhýbejte! Samozřejmě že jsem to četl. Ale mám přece právo se zeptat a vy jste povinen mi odpovědět!"

"Nesmím odpovídat, pokud to je v rozporu s instrukcemi, které jsem dostal," bránil se Eduard Hauser.

"Vy jste svědomitost sama! To je velkolepé!" vysmíval se Spengler

ale hned pokračoval jiným tónem: "Ale žerty stranou. Chtěl jsem vám jen trochu sáhnout na zoubek, a skvěle jste v té zkoušce obstál. Zasloužíte si mé uznání!" Spengler podal po uši rudému chlapci ruku a srdečně mu ji stiskl. "Jste opravdu velice mlčenlivý mladý muž. Ted

však znovu k věci. Ještě dnes v noci přenesete tyhle tajné dokumenty na druhou stranu hranice. Vesnici Breitenau samozřejmě znáte. Na přístupu do této vesnice, tam, kde končí les, bude na vás v křoví po pravé straně mezi devátou a desátou hodinou čekat jeden člověk. Osloví vás a zeptá se na cestu do Hohenthalu. To bude poznávací znamení. Tomu člověku ty papíry předáte. Teď však přijde to hlavní pro vás: Musíte se dostat přes hranice tak, aby vás nikdo nezpозoroval. Znáte nějakou cestu, kudy předpokládáte, že se vám podaří proniknout, aniž by si vás někdo všiml?"

"Kolem boroviček. Tam by se to mohlo podařit."

"A když narazíte na nějakého celníka?"

"S tím by neměly být žádné problémy. Nemám přece nic k proclení."

119

♀

"K proclení nemáte samozřejmě nic, ale budete mít něco, co není určeno nepovolaným očím! A tedy ani celníkům." Spengler se opět ironicky usmál.

"

Oni tedy nesmějí ty papíry vidět?"

"A co jste si myslel?" vyjel na něj Spengler. Pak se zamračil.

"Poslouchejte, mladý muži, vy to berete příliš na lehkou váhu! Přece jen asi nejste ten pravý, koho potřebujeme. Ještě si to rozmyslím."

"Jen to se mnou zkuste!" přerušil ho rychle Hauser. "Jen mi vysvětlete, co mám dělat, a já to udělám! Ani celníkovi ty papíry neukážu, za žádnou cenu ne!"

Spengler se opět zatvářil potěšeně a kývl.

"Dobrá. To mě těší, že jste na poslední chvíli přišel k rozumu. Jinak bych si musel myslet, že jsou vaše schopnosti přeceňovány. Když jste jednou v tajných službách státních orgánů, nesmíte se pořád ptát jak to a proč. Musíte přijmout příkazy a mlčky je provést. Takové lidi stát potřebuje. Rozumíte mi?"

"Naprosto."

"Dobrá. Teď ty papíry zapečetím. Všechno k tomu potřebné mám u sebe. Vy je přenesete přes hranice a ručíte mi za to, že je nikdo ani nezahledne. Co uděláte, když vám přijde do cesty celník a bude příliš zvědavý, je vaše věc."

"Je to moje věc," přikývl Hauser.

"A to znamená?" zeptal se Spengler, protože chtěl mít svou obět naprosto jasnou.

"To znamená, že těm úředníkům, kteří v takovém případě nebudou v právu, prostě uteču."

"Hm! A podaří se vám to?"

"Co si myslíte?" rozzářil se Eduard. "Já jsem mrštný. Vklouznu do

lesa, kde znám každou cestičku a každý sráz lépe než ten nejsvědomitější celník. Skok, a budu pryč. Jen ať se pokusí mě najít! Určitě ty papíry přenesu, aniž by se o tom někdo dozvěděl."

"Výborně," řekl Spengler. "Ještě vám musím říci, že vás příznivec je o všem zpraven. Musíte se však aby u nikoho nevzniklo podezření, vyhnout i jemu, především jemu! Slyšíte? S ním ani slovo nesmíte promluvit! Kdybyste se s ním náhodou potkal, uděláte nejlépe, když utečete."

„Rozumím."

"Tím spíš o tom samozřejmě nesmíte mluvit s nikým jiným."

„To bych samozřejmě neudělal!"

To řekl Eduard Hauser velice pevným hlasem a myslel si při tom: aha,

120

tak on už ví, že jsem byl jednou neopatrný! To je zvláštní, jak rychle se tihle lidé od tajné služby mezi sebou dorozumívají!

"Odměnu za tuto mimořádnou službu vám vyplatím já," pokračoval Spengler. "Chcete nějakou zálohu?"

"Ne, ne! Už jsem přece dostal zaplacenou."

"Tohle je mimořádná záležitost. Ale budiž, necháme to na potom, až splníte svou povinnost! Víím, kde vás najdu. O ty peníze nepřijdete. Dostanete čtyřicet marek, abyste to věděl předem."

Zase tolik peněz? Eduard Hauser nenacházel slov, jen přikývl. Mezitím vytáhl Spengler kousek pečetního vosku, špačka svíčky, několik zápalek a pečetidlo a zapečetil obálku s tajemnými papíry. Pak ji vtiskl Eduardovi do ruky.

"Běžte a dobře to proveďte! Vaši kávu zaplatím sám. Kdy hodláte vyrazit na cestu?"

"Hned jak se setmí, to znamená někdy po páté hodině."

Sotva Hauser opustil hostinec, Spengler zaplatil a také vyšel. O dvě ulice dál narazil na Františka Seidelmanna, který už na něho čekal.

"Tak jak to dopadlo? Všechno v pořádku?"

"Dokonce v nejlepším pořádku."

Zatímco šli ulicí, podal mu Spengler přesnou zprávu.

"Půjďte se mnou ještě do Hohenthálu?" zeptal se Seidelmann.

"Zatím ne. Ale brzy se uvidíme. Na všechno ostatní se zeptejte svého otce."

Odešel, ale Seidelmann zamířil na policii. Komisař, za kterým ho poslali, ho podle jména znal a přijal ho velice laskavě.

"Chtěl bych vás požádat o radu a informaci," začal Seidelmann.

"Posadte se, prosím!" ukázal komisař na židli. "Oč jde?" pobídl ho, když se posadil.

"O - Přízrak."

"O Přízrak? A hrome! Tak povídejte."

Seidelmann vytáhl z kapsy dopis Strauchovi a podal jej komisaři. Ten přelétl očima těch několik řádek. A potom pohlédl na Františka pátravým pohledem.

"Víte, jak důležité tyhle řádky jsou, pane Seidelmanne?"

"Tušil jsem to, a proto jsem za vámi přišel."

"To jste dobře udělal. Ale teď jednu důležitou otázku: Jak jste k tomu dopisu přišel?"

"Viděl jsem jej u jednoho svého přítele, obchodníka Straucha. Radil jsem mu, aby jej předal úřadům, ale on se bál, že by to pro něho mohlo být nebezpečné, kdyby se Přízrak dozvěděl, že ho udal."

121

†

"No jo, to je ten věčný strach z toho záhadného Přízraku! Ten nám překáží nejvíce! Zrovna ti, kteří by nás mohli přivést na stopu, se bojí jeho pomsty a neudělají to. Ale vysvětlete mi laskavě, oč v tom dopise jde! Je mi tam spousta věcí nejasných."

Seidelmann mu řekl, co považoval za nutné.

"Znáte ten rukopis?"

"Je změněný, ale já bych řekl, že to psal jeden s mých domácích dělníků."

"Jakže?" zeptal se komisař zjevně zklamán. "Jeden z vašich dělníků že by měl být Přízrak? Upřímně řečeno, já jsem si ho představoval jinak."

"Ten chlapík je na to mazaný dost."

"Hm, obyčejný tkadlec? To zní nepravděpodobně."

"Jak to? Ten dotyčný se jmenuje Eduard Hauser a je podezřelý z pašování, i když se mu dosud nepodařilo nic dokázat."

"A jakou pověst má jeho rodina? Jsou jeho rodiče řádní lidé?"

"Tváří se jako chudáci, ale to víte."

"Máte ještě nějaké jiné důkazy proti tomu člověku?"

Na to mu Seidelmann stručně, ale pro své účely přibarveně vylíčil události na maškarním plese a dodal, že potom, když se rozloučil s děvčetem, mluvil Hauser s jedním pašerákem.

"Neslyšel jsem všechno, ale leccos jsem zaslechl."

"

Mluvili o kontrabandu?"

"Ano. Ten druhý byl zřejmě z tamté strany hranice. Objednával, jestli

Karl May - Přízrak
jsem dobře rozuměl, nějaké krajky."

"A Hauser na to přistoupil?"
"Okamžitě!"

Komisař chvíli mlčky uvažoval.

"Kdybychom ho tak mohli dopadnout!" řekl nakonec. "Ale to máte jako s čertem - ti chlapi se chytit nedají."

"V tomhle případě by to nemělo být tak těžké, pane komisari," ujistil ho Seidelmann, "tjá jsem slyšel, jak se ti dva dohadovali o přesné hodině. A vím taky, kde má Hauser uložit ty krajky. Má být hned po setmění u Boroviček."

"U Boroviček? To je na cestě z Hohenthalu do Breitenau, pokud jsem dobře informován."

"Ano, říká se tak lávce přes lesní potok."

"Tam to znám, tam už jsme jednou na pašeráky a na Přízrak číhali. Tam na něho mají čekat?"

"Ne, ponese ty krajky až těsně k Breitenau; o tom místě se zmiřovali jen proto, aby si vysvětlili, kudy půjde a kdy asi dorazí. Ten druhý ho

122

upozorňoval, aby byl opatrný, ale Hauser se jen smál a říkal, že nikoho nenapadne hledat pod podšívku."

Úředník byl nadšený tím, co slyšel. Několikrát přešel po místnosti sem a tam a pak se zastavil před Seidelmannem.

"Prokázal jste úřadům velkou službu. Konečně něco, čeho se můžeme chytit! Tentokrát toho chlapíka dopadneme! Nasadíme Přízraku želízka! Chytím Hausera ještě dnes."

"Jakže? Vy sám?"

"Ano. Já sám ten pověstný Přízrak dnes chytím. Chcete se toho zúčastnit?"

Po této otázce Seidelmann v duchu toužil. Jaké by to bylo zadostiučinění, kdyby se mohl dívat na to, jak zatýkají jeho soka. Ale nedal své pocity najevo.

"Myslíte, že by to šlo?" zeptal se.

"Proč ne? Vaše přítomnost by nám mohla být dokonce užitečná, protože vy toho chlapíka nejlíp znáte. Je tu jen jeden problém. Umíte jezdit na koni?"

"Obstojně."

"Vezmu s sebou tedy několik hraničářů a četníků. Musím předem ještě nějaké věci zařídit. Ale jestli umíte jezdit na koni, můžeme se před soumrakem sejít u Boroviček."

"Promiřte, ale k tomu bych chtěl něco poznamenat, pane komisaři. Cesta tam vede kolem Hauserova bydliště. Jestli nás spatří, bude tušit nebezpečí."

"Hohenthal objedeme, rozdělíme se a pojedeme různými cestami."

"To by šlo. Snad to klapne. Mám velkou radost, že se kraj konečně zbaví Přízraku. Ten chlapík je však neuvěřitelně šikovný a jestli ta akce u Boroviček nebude provedena naprasto přesně, proklouzne nám mezi prsty."

"

Z takovými myšlenkami neztrácejte čas!" přerušil jeho vývody komisař značně sebevědomě. "Kde vás najdu?"

"

V hostinci u zlatého vola."

Poté se mladý Seidelmann odporoučel.

123

♀

11. V NOCI V HAINGRUNDU

Mezitím byl Eduard Hauser na cestě do Hohenthalu. Neměl ani potuchy o mračnech, která se nad ním hrozivě stahovala. Naopak, radoval se že se mu naskytla taková příležitost prokázat svému příznivci

důležitou službu, a myslel na Angeliku, jejíž srdce definitivně získal. Po t'átké úvaze se rozhodl, že půjde přes vesnici protože doufal, že potká Andělku. A kdyby né, hodlal pomalu projít kolem jejich oken - třeba ho zahlédne a vyběhne ven. V tom se nepřepočítal. Na ulici sice dívku vyhlížel nadarmo, když však se zastavil u zadních vrátek zahrady, otevřely se dveře a Angelika vyběhla. Ve své radosti si chlapec vůbec nevšiml, že nevypadala ani trochu vesele.

"Správně!" smál se jí vstříc. "Takhle jsem si to přál! Tys mě viděla přicházet?"

"J

"Ano, odpověděla ednoslabičně. ě

"Rodiče taky?"

"Ne, to bych nesměla ze světnice."

"Takže tvůj otec pořád ještě proti mně něco má?"

Víc než ředím," vzdychla. Seidelmanni mu docela popletli hlavu.

Pojď za roh kdyby nás spolu viděl, udělal by mi scénu."

Odtáhla Eduarda několik kroků stranou a pokračovala ve své zprávě.

"Ano, s námi je to pořád špatné. Když se otec dozvěděl, co se včera stalo, nebylo s ním k vydržení. Vyhuboval mi, že jsem husa, a když jsem odmlouvala, vyhrožoval, že mě zmlátí."

"S tím ať kouká přestat!"

"A chce mě vyhnat - k Seidelmannům!"

"K ruce hospodyně, že? To je trochu moc! Ale jen počkej, z toho nic nebude!"

"A když mě bude nutit?"

, To nemůže. Já si s ním promluvíím."

"

"Vůbec tě nepustí do domu.

"Tak za ním pošlu někoho jiného, s kým bude mluvit. Nedělej si starosti a nech mě jednat! teď ale nemám čas. Musím jít něco vyřídit do Breitenau."

"Do Breitenau? Ale to přijdeš za tmy!"

"Nevadí. Je to důležitá věc. A dobře placená."

"To jdeš s něčím pro toho cizince..?"

p .j j , j

"Ne, s tím to nemá nic s olečného. A vůbec. . á sem mu řekl že sem

124

s tebou o něm mluvil. A on se hrozně zlobil. Udělej mi to k vůli a nikomu o mých tajemstvích neříkej! Jinak by to pro mě mohlo mít ošklivé následky."

"Já nejsem žádná žvanilka," nasadila Andělka opět jednou ten tón, kterým v minulosti někdy s Eduardem mluvila. Pak se však vzpamatovala a oči se jí srdečně rozzářily. "Jdi s Bóhem, miláčku! A dej si v lese pozor na Prizrak!"

Eduard kývl a stiskl jí ruku.

"Budu ť na tebe čekat," řekla ještě. "Třeba pozdě do noci. Musím s tebou ještě dnes mluvit. Je mi tak úzko, jako kdyby nás mělo stihnout nějaké neštěstí."

, Ale kdepak, Andělko! Jen samé štěstí nás čeká!"

"Kéž by... Já tedy budu čekat. Nějaká záminka už se najde, abych tak kolem deváté mohla opět z domu. Přijdu k vám k zadním dveřím."

"

To je od tebe milé. Už se těším na večer. A teď se měj dobře."

Ještě kradmý polibek a rozloučili se.

Eduard zašel domů, aby ohlásil rodičům, že pozdě odpoledne musí zajít do Breitenau. O všem ostatním svědomitě pomlčel.

"Ty jsi teď samé tajemství. To se mi nechce líbit." Otec starostlivě vrtěl hlavou.

"Můžeš být bez starosti," uklidňoval ho syn. "Všechno, co dělám, je čestné a správné."

"Tomu bych chtěl věřit, Eduarde. Ale jdeš v noci přes les a za hranice! Dej si pozor na Přízrak! Snadno by se mohlo něco přihodit, a my bychom ti nemohli pomoci, protože neznáme tvé úmysly."

"Nic se nestane, táto, a kdybyste v době, když tu nebudu, potřebovali radu nebo pomoc, zajděte k nadlesnímu. To je chytrý člověk a každému rád pomůže. To už nám dokázal. Myslím, že mě má rád. A mimochodem taky ví o mém příznivci, o kterém jsem s tebou mohl mluvit jen v narážkách."

Eduard byl přesvědčen, že je nejlepší odkázat otce na nadlesního. Wunderlich by v případě potřeby zprostředkoval spojení s Arndtem. Proto hodlal Eduard ještě před svým odchodem upozornit i wunderlicha. Chtěl to udělat, aniž by porušil příkazy toho neznámého z města, to je, aniž by promluvil s Arndtem. Jak to zariadí, to bude záležet na okolnostech. Když nastala chvíle odchodu, rozloučil se s rodiči a šel, nezamířil však rovnou k Borovičkám, ale zabočil nejdříve k fořtovně, kde zastihl jen starého wunderlicha.

"Pan bratranec někam odešel, hlásil mu nadlesní." "Jistě deš za ním. Je mi líto, ale budeš muset přijít ještě jednou."

125

♀

Není třeba, pane nadlesní," řekl Eduard, který byl rád, že všechno probíhá podle jeho přání. "Já mám zprávu jen pro vás."

Pro mě?"

" "

"Musím jít do Breitenau a..."

"Nesmysl! Kdo by takhle v noci chodil přes hranice! Žádný rozumný člověk!"

Nedá se nic dělat, pane nadlesní, a taky to není tak zlé. Já tu cestu

"

dobře znám a nebojím se."

"Proč tam jdeš?"

"To kdybych směl říct! Měl jsem pocit, že by někdo měl vědět, kde mě hledat, kdyby něco."

"To vypadá jako nějaké neblahé tušení, chlapče, na tyhle vnitřní hlasy by měl člověk dát. Nechod nikam, vrať se, radím ti dobře."

"Já vám věřím, pane nadlesní, ale stejně musím jít. Slíbil jsem to. A poselství, které tam nesu, je důležité a neodkladné a už musím spěchat."

Podali si ruku na rozloučenou. Nadlesní se s povzdechem vrátil k svému účtování. Eduard šel ještě nějakou chvíli po cestě a pak odbočil k Borovičkám.

Noc byla chladná a tmavá, netrvalo dlouho a došel k malé tůlce. Když byl právě uprostřed, ozval se z druhé strany jasný hlas: "Stůj. Kdo tam"

Lekl se, třebaže byl na takové setkání připraven. Uběhlo několik okamžiků, než odpověděl.

Přítel!" zavolal do tmy.

Palc uvažoval, co má udělat. Kdyby se dal na útěk, byl by podezřelý, a přece se chtěl vyhnout setkání.

Zatímco váhal, zaslechl cvakání závěrů. Měl tedy před sebou hraničáře. Pomalu, krok za krokem couval.

! ozvalo se mu za zády. "Kdo tam?"

"Stůj

"Přítel!" odpověděl i tentokrát.
, Stát! Ani hnout!"

Muži se ukázali mezi stromy na obou březích.

Běda, posel s tajnými papíry byl obklíčen! Co počít? Má se nechat chytit? Ne! Nedbal na kluzkost lávky a přeběhl na břeh. Pak se skokem vrhl mezi překvapené hraničáře, kteří ve tmě viděli stejně málo jako on. Vrhł se na dva z nich, udeřil je pěstí - a byl pryč.
"Pal!" poččil ostrý hlas.
Ozvaly se výstřely.

Eduard měl pocit, jako kdyby ho někdo chytil za ruku a strhl stranou. Ale vzpamatoval se a běžel dál.

126

Bylo to nesmyslné počínání, prchat lesem v téhle tmě. Sotva udělal Eduard několik skoků, narazil hlavou a strom a svalil se.

"Tam! Tam je! Na něj! Tamhle leží!" křičeli pronásledovatelé jeden přes druhého.

Zaplály lucerny, muži se vrhli na štvance, než se opět zvedne. Pak ho opustily smysly. Náraz do stromu byl příliš prudký. Měl však dobrou náuru; za necelé dvě minuty opět otevřel oči a ve slabém světle lucerny zahlédl dobrý tucet pohraničních strážníků a četníků. Pokusil se pohnout, ale zjistil, že má svázané ruce; nohy však měl dosud volné. Před ním stál muž v uniformě policejního komisaře a hleděl na něho. Eduard se lekl, protože ten muž s přísným pohledem a dlouhou šavlí po levém boku držel v ruce zapečetěný balíček.

"Přichází k sobě!" řekl spokojeně. "Přivažte ho ke stromu, ale dávejte pozor! Při nejmenším pokusu o útěk mu střílejte po nohou!"

Dva policisté Eduarda popadli a postavili na nohy.

"Kdo jste?" zeptal se komisař.

"Imenuju se Hauser," odpověděl.

"výborně," zasmál se úředník ironicky. "Tak jsme ho, lišáka, dostali! Co tu děláte?"

"Jdu do Breitenau."

"S jakým posláním?"

, Mám tam doručit poselství."

,

"

Od koho a komu?"

"

To nesmím říct."

"Tedy nějaké tajnosti? To je krajně podezřelé! Copak nevíte, že vás můžeme donutit promluvit?"

"Jistě, ale neuděláte to. Nemůžete přece nevinného člověka..."`

"

Nemluvte hlouposti"" přerušil ho komisař. "Ostatně vaše přiznání nepotřebujeme. Ten balíček bude mluvit za sebe. Otevřu ho."

"To neuděláte!" vykřikl Eduard. _

"

Kdo mi v tom může zabránit? Vy snad?"

"

"Prosím vás jen, abyste šetřil moje tajemství! Balíček obsahuje soukromé dokumenty, které nesmí nikdo nepovolaný spatřit!"

"

Nebuďte směšný! Policie a soud nejsou žádní nepovolání!"

Komisař požádal jednoho podržence, aby mu posvítil a otevřel obálku.

"Hm! Jen dopisy a písemnosti! Žádné pašované zboží. Kvůli tomu jsem to nepotřeboval rozpečet. Později se podíváme, co v těch papírech je."

"Jak vidíte, mluvil jsem pravdu," řekl. "Teď mě zase pusťte!"

127

♀

"Jen žádný spěch, synáčtí!" odmítl komisař. "Ještě spolu nejsme hotovi. Nemáte kromě těch čmourek u sebe ještě nějaké pašované zboží?"

, Ne."

"Zvláštní. Proč jste se tedy dal na útěk a postavil se proti zbraním"

"Ty dopisy neměl nikdo číst, ani žádný úředník," vypravil ze sebe Eduard. "Proto jsem musel slíbit, že když mne potkají celníci, raději uteču jen aby se jim balíček nedostal do ruky."

"Komu pak jste to musel slíbit?" vyptával se komisař. "Kdo vám tu obálku s papíry svěřil?"

"Jeden pán, s kterým jsem se seznámil ve městě, v hostinci u zlatého voľa," trval na svém Eduard.

"Kdo to byl ten pán? Jméno? Stav?"

"Jméno jsem se nedozvěděl. Byl to zřejmě vysoký úředník tajné policie."

"Tak vy jste navázal podivnou známost, která vedla k tajemnému poslání! Vyprávějte mi o tom podrobněji!"

Jeho zpráva vypadala trochu zmatená a neúplná. Ale komisař přece jen přikývl.

"Všechno to zní trochu neobvykle," řekl nakonec, "ale necháme to

tak. Papíry si ponechám a budu v tom směru pátrat dál, ale ještě jsme spolu neskončili. Vypadáte tleskodně, a přece jste zřejmě prohnáný darebák."

"Pane komisaři!" vykřikl Eduard dotčeně.

"Já vám hned dokážu, že jste pterák. Jen si vzpomeňte na ty krajky.

Na co?"

Úředník pokynul za sebe do kr'oví. Nato vyšel František Seidelmann. V tváři měl vepsanou krutou záť. A Eduard Hauser se nahrbil.

"Tohle vypadá zle," řekť nejistě. "Kdykoli se mi něco zlého stalo, vždycky v tom měli prsty Seidelmannovi."

"Uvidíme," odpověděl úředník. "Pan Seidelmann vás označil jako pašeráka. Musíme přece vědět, do jaké míry oprávněně. Chovejte se tedy klidně, Hausere!"

Prohmatal šosy mladíkova kabátu. "

"Hm!" řekl potom, "Tady něco neklape. Budeme to muset rozpárat.

vytáhl kapesní nůž a rozřízl podšívku Eduardova kabátu. Potom vsunul do otvoru ruku.

"Vy stále ještě tvrdíte, že u sebe nemáte nic k proclení?" zeptal se ještě než nůž opět vytáhl.

"Můžu to odprisáhnout! ě"

"A co je tohle?" řekl a přitom vytáhl z chlapcova kabátu dlouhý pruh krajek.

"Co to je?" řekl překvapeně.

"To jsou krajky, o kterých jsem se před chvílí zmiřoval. Z těch se platí na druhé straně vysoké clo, aspoň při dovozu. Nedívej se tak nechápavě! Ty sis myslel, že dovozní clo do Čech se nás netýká? To je omyl, příteli. Celní úřady pracují ruku v ruce. Trestu neujdeš. Tohle je důkaz!"

Úředník mu podržel důležitý náleř těsně před očima.

"

Nuže?" řekl, když mladý Hauser mlčel. "Jak se to dostalo do vašeho kabátu?"

"To nevím," pokrčil rameny Eduard. "Já vám můžu odpřísáhnout, že jsem o těch krajkách neměl tušení."

"My víme, že jste nejen pašerák, ale Přízrak?!"

"Přízrak? Jak to?"

"

Sám jste to o sobě tvrdil!"

"

Já? Něco takového by mě ani nenapadlo!"

"

Hm! Nepodíval byste se na tenhle dopis?"

Komisař zvedl lucernu a podržel Eduardovi před očima ten výhrůžný dopis.

Mladý Hauser zrudl.

"Aha!" triumfoval úředník. "Lapili jsme ptáčka! Tak ven s tím! Kdo napsal tenhle dopis?"

"Já," přiznal se Hauser, "ale nejsem Přízrak. Já - já jsem chtěl obchodníka Straucha jen odradit. Proto jsem zvolil tenhle podpis."

Komisař se tomu zasmál jako dobrému vtipu.

"Podepíšete se jako Přízrak; chcete v noci tajně přejít přes hranice, a když na vás zavoláme, dáte se na útěk, najdeme u vás krajky, ze kterých se na druhé straně platí vysoké clo - to stačí, můj milý! Tady vám žádné výmluvy nepomohou. Dejte na zatčeného dobrý pozor, chlapi! Jak víte, je to Přízrak, nebezpečný chlapík, kterému na jednom lidském životě nesejde. Odvedte ho! A kupředu, chlapi! Do Hohenthalu! Prohlédáme dům Hauserových!"

Cesta lešem připadala Eduardovi nekonečná, zoufale myslel na své ubohé rodiče.

Komisař si nechal od Eduarda ukázat domek, v němž Hauserovi bydleli. A pak vyrazil rychle dopředu. Když vešel do úzké sířiky, Hauserovi právě dokončili večeri a starý Hauser se modlil. Komisař zaváhal, chvíli poslouchal u dveří, pak zaklepal a vstoupil.

"

Jsem komisař kriminální policie a pricházím ve služební záležitosti," řekl a hleděl přitom na Hauserovy, jak na ně jeho slova zapůsobí.

128 § 129

†

"Oč se jedná?" zeptal se otec klidně, "máme v něčem svědčit?"

"Ne, jde o vás samé."

"

O nás?"

Komisař z nich nespouštěl ani na okamžik oči.

, Jste pašeráci!"

Paní Hauserová po těch slovech zbledla jako stěna. Starý Hauser však s úsměvem zavrtěl hlavou.

"Nelekej se matko! Bůhví čí bláznivé řeči nás do téhle nepříjemnosti privedly. My máme čisté svědomí. Co se nám může stát?"

"To nebyly žádné bláznivé řeči, pane Hausere!" řekl komisař. "Váš

syn patří k pašerákům!" "

"Můj Eduard. Za toho ručím ste ně ako za sebe.

"Nebudte si tak jistý! Kde je teď?

"Šel do Breitenau."

"Co tam chce?"

"Má prý tam něco zařídit.

"To znamená, že tam chce něco propašovat. Mezitím jsme ho dopadli jako pašeráka."

"Nevím, proč mi to v rávíte. Bud se edná o om I nebo o vti ."

"Mýlíte se, našli jsme u něho i pašované zboží."

"Náš chlapec má čisté ruce není žádný zločinec. A co vlastně, řekl s podivným postraním pohledem na komisaře, "u toho chlapce našli, pane komisaři?"

"Drahocenné krajky. Zašité pod podšívku kabátu."

"

Paní Hauserová se chytla okraje stolu. Pohnula rty, nevypravila však ze sebe ani slovo. Starý tkadlec zavrtěl hlavou jako někdo, kdo jasně uvažuje o naprosto nemožné věci.

"Krajky!" začal pomalu, jako kdyby vážil každé slovo. "Už to chápu. Na ty je tam na druhé straně vysoké clo. Ale pravda to není, nemůže být. s takovými věcmi neměl náš chlapec nikdy nic společného."

Komisař klidně vyčkával, a tak se těžce zkoušený Hauser nakonec na římil a pohlédl mu přímo do tváře.

"Vy jste našeho Eduarda zatkli?"

"Ano, stojí venku."

"

"Chudák ku," řekl komisař ještě přís-

"Tady musíme vykonat domovní prohlíd "

nějí. "Chtěl jsem vás jen upozornit, abyste se příliš nevylekali.

"Abychom se nevylekali? Aha. Děkuju vám, že jste na nás bral takový ohled. Jen Eduarda klidně přivedte. Věřte mi, že je stejně nevinný jako vy nebo já."

130

"Jste si tím opravdu tak jist?"

"Ano, pane. A kdybych se snad mýlil, přiměju ho, aby se otevřeně přiznal. Mě poslechně. Na to se můžete spolehnout."

Vzápětí komisař nařídil, aby zatčeného přivedli dovnitř, a to neprodleně.

Dva celníci přivedli Eduarda, který měl poraněné rameno a bolest sílila, do světnice. Seidelmann je následoval. Neměl tu co dělat, ale protože mu nikdo nebránil, dopřál si i tento triumf. Ostatní zůstali v síni.

"Pane Bože!" vykřikla paní Hauserová, hned jak uviděla syna. "Ty krváčíš!" Rozběhla se k němu. ,

"

"Nech toho, matko!" zadržel ji muž. Pak pokynul synovi: "Pojď sem, Eduarde. Opravdu jsi pašoval?"
"Ne!"

"Ale našli u tebe krajky." Zvedl ruku jako k přísaze. "Eduarde, před tváří toho, který všechno ví a všechno odpouští, odpověz: Odkud ty krajky máš?"

"Nevěděl jsem o nich. Byly pod podšívku. Sám si nedovedu vysvětlit, jak se tam dostaly."

Otec ho probodával pohledy.

"Věříš mu, matko?"

"Ano," šeptala paní, "je to můj syn a..."

"Dobře," přerušil ji muž. "Já taky věřím, že je nevinný. To musí být nějak jinak. Když mého syna jen tak uvězníte, dojde tu možná k většímu zločinu, než by mohlo být pašeráctví. Bůh to zařídí, aby byl viník odhalen."

"

"Jen ho neospravedlňujte!" vykřikl v tomto okamžiku František Seidelmann ode dveří. "V jednom dopise se sám podepsal jako Prizrak."

"

"Tak vy jste u toho taky? Jistě jste to udal vy!"

"To se vás netýká! Ale je to pravda. To nechci popírat. V boji s Prizrakem musí každý konat svou povinnost."

"

"Inu, pokud jde o plnění povinností, jste vy rozhodně vzorem," zažertoval trpce starý tkadlec. "Jak to bylo s tím dopisem, Eduarde? Je to pravda?"

"Ano, otče," přikývl syn a krátce vyprávěl, jak došlo k tomu, že napsal Strauchovi dopis a podepsal se jako Prizrak.

Otec stál se svráštěným čelem a mlčky tu zповěd poslouchal. Z matčiných očí svítilo čisté zoufalství. Eduardovi mladší sourozenci a Beyerovy děti se krčily v koutě.

Starý Hauser se obrátil na komisaře. "Jak vidíte," řekl, "tjedenal kluk nerozvážně a po zásluze teď nese následky. To ho pro budoucnost naučí. Ale

131

†

proto ještě zdaleka není zločinec. To s těmi krajkami se vysvětlí a u nás v domě nenajdete žádné pašované zboží ani nic jiného, co by mohlo svědčit proti Eduardovi. Hledejte! My můžeme klidně pt domovní s p ohlídku.

Nato komisař přikázal svým lidem, aby zahájili. Tak se stalo, že oči zatím nesměl nikdo v místnosti opustit své místo

Hauserových zabloudily oknem do noční temnoty. Dítě. Jasně světlo

A viděli, že se naproti u Hofmannových od vřelíku, jak

jimi pronikalo ven, a v tom světle bylo vidět v chvatu

p kroky v síni, dveře se

a zmatku řebíhá přes cestu. Hned nato se ozvala tísť

y a velice vzrušená.

otevřely a dovnitř vběhla Angelika, těžce oddych se svým otcem, který ji

Měla právě ze sebou ošklivou výměnu názorů

chtěl přinutit, aby přijala místo u Seidelmannových. Bránila se a otec

u

popadl nepřičetný vztek a vrhl se na nebohou d k Hauserovým. V první

Angelika vykřikla, rozrazila dveře do neobvyklého. Otevřela d

chvilí nepozorovala, že se tu děje něco i ve

spatřila Eduarda a vrhla se mu do náruče. "Pomoz mi. Táta mě chce...

Karl May - Přízrak

V té chvíli te rve spatřila, že Eduard je spoután a že mu z ramene crčí krev. "Pane Bože! Co je s tebou?" vykřikla.

, Andělko, chytili mě v lese a zatkli!"

, t"

Zatkli? Tebe? Proč.

" "

"te pt' jsem pašoval.

"Ale to je přece nesmysl!" ě udalť" Ukázal směrem do

"A taky pry' jsem Přízrak. Tamhleten m

kouta, kde stál Seidelmann.

p ěla Seidelmanna, jehož

Angelika se prudce otočila. Te rve teď uvid atala p
přítomnosti si dosud nevšimla. Její rysy ztuhly, ěsti.

Ovšem, tamhle ten Ten

"Tamhle ten," opakoala Eduardova slova.y" ene Z domu." Pak náhle

je vším vinen! Kvůli němu mě otec zbije a v Z

bestie. Ať ho Bůh

Z'ahle

zvedla ruce a rozběhla se k Seidelmannovi. " odťodníka..."

nebeský potrestá gaunera sukničťkrre, nestydu,ťděla, co dělá, byla rych-

Komisař se pokusil zakročit, ale dívka už ěātu z p

lejší než on. Nečekaným hmatem popadla j rohl'dce,, atnamířila ji

p yp í

o řeli o stěnu, aby jim nepřekážel ři domov th ěla ho jen uhodit, a

na Seidelmanna. Nemyslela na to, že vystřelí. 1 v střel. Seidelmann

nedopatřením seťjejí ruka dotkla spouště. Zaburáce ý

vykřikl a svalil se na zem. 1 zbraři vypadla z ruky. Se

Andělka stála několik vteřin bez hnutí, pak j

záúpěním se dívka zhroutila.

Nastal nepopsatelný zmatek. Eduard si kl vedle Angeliky a jeho

spoutané ruce ji hladily po tvářích.

Komisař nařídil ticho. Jeho první otázka. patrila celníkovi, který se
zabýval Seidelmannem.

"Jak to vypadá?"

"Žádný důvod k obavám!" řekl celník. "Jenom ztratil vědomí. Asi
omdlel leknutím. Tady na levém spánku ho škrábl brok."

"Brok? Aha, chápu. Při honu na pašeráky jsou broky účinnější než
kulky. Ale jak mohla ta puška vystřelit?"

"Ta puška patří mně, pane komisaři. Já jsem u Boroviček střílel, pak
jsem rychle zase nabil, a zřejmě jsem ji pořádně nezajistil."

"To si zaslouží důtku. Nezajištěná zbraři - však víte! A teď se podívá-
me na tu ránu."

Seidelmann byl opravdu jen v bezvědomí. Krev se podařilo zastavit.
Potom jeden z úředníků na komisařův pokyn přiložil Seidelmannovi na
čelo nouzový obvaz, přičemž přišel rychle k vědomí. První, co udělal,
bylo, že si ohmatal ránu.

"Pane komisaři, vy jste svědek, že na mě tahle ženská vystřelila!"

"To je pravda, pane Seidelmanne."

"Zranila mě. Ale mohla mě taky zabít. Žádám vás, abyste konal svou
povinnost a tu zločinnou osobu zatk!"

"Jen klid, pane Seidelmanne! Já znám své předpisy a zachovám se
přesně podle nich. Vy teď půjdete pěkně domů a budete si ošetřovat svou
ránu," řekl komisař energicky.

"Oho, tak vy mě chcete vyhnat?"

"Prosím, abyste uposlechl mou radu. Musíte brát ohled na své zraně-
ní. Kromě toho vaše přítomnost zde jen zvyšuje napětí a mohlo by lehce
dojít k dalším incidentům."

"To je trochu silné!"

"To je preventivní opatření."

"Ale budete ještě potřebovat moje výpovědi."

"Ano, ale tady ne. To přijde později. Prosím, pane Seidelmanne,
neztěžujte zbytečně výkon mého úřadu a postarejte se o sebe! Můžete si

být jist, že svým povinností dostojím, i když tu nebudete. Až vás budu potřebovat, dám si vás zavolat do své kanceláře."

Z nespokojeným výrazem Seidelmann zmizel. Krátce poté otevřela Angelika oči a udiveně se rozhlédla. Jen pozvolna se jí vracela vzpomínka na to, co se stalo.

"Eduarde," zašeptala, "já jsem opravdu vystřelila?"

"Ano, Andělko. Náhle vyšla rána, ale nikoho jsi nezastřelila," uklidňoval ji Eduard. "Má jen škrábnutí na čele, nic víc! Šel domů. Pan komisař ho poslal pryč, aby se už nic nemohlo stát."

133

132

Dívka se posadila na židli a dala se do pláče. Matka Hauserová ji objala.

"Neplač, děvče, uklidni se! Všechno se v dobré obrátí!"

"Já, pane," zdá se, že

"Doufe me, paní Hauserová," řekl o chvíli komisař. "Mladý Seidelmann je proti vám nepřátelsky zaujatý?"

"Příteli"

"Pane, nerad říkám o bližním něco špatného," vmísil se do toho st Hauser, "ale v tomto případě by bylo bláznovství mlčet." "Oba Seidelmannovi, otec i syn, nám ztrpčují život, jak jen to jde."

"A proč všechno to nepřátelství?"

"

Kvůli téhle holce!"

Ukázal na Angeliku a stručně vyprávěl, k čemu v posledních dnech mezi Seidelmannem, Angelikou a Eduardem došlo.

Úředník se na chvíli zamyslel. Pak náhle zvedl hlavu.

Kam věšíte svůj kabát, když si jdete lehnout?" zeptal se Eduarda

"

zdánlivě zcela bez souvislosti.

"Obvykle si ho svlékám tady a taky ho tu nechávám."

"Je v noci váš dům dobře zamčený?"

"

"Pane komisari," prohodil starý Hauser. "My jsme chudí lidé. Kdo by nám co vzal? Všechny domy tkalců tady v horách jsou zařízeny tak, že přinejmenším zadem do nich může kdokoli kdykoli vstoupit."

,

"I v noci?"

"Ano. Říkám kdykoli."

Hm! Já se na ty zadní dveře musím jít podívat."

Co řekl, to také hned udělal. Když se potom vrátil do světnice, byli jeho lidé právě u konce s prohlídkou a hlásili, že nenašli ani to nejmenší, co by svědčilo o pašeráctví.

Zdalo se, že komisař ani nic jiného nečekal a že ho toto hlášení spíše potěšilo. Pokynul svým lidem, aby opustili místnost, a obrátil se k Eduardovi.

"Chtěl bych vám říci, Hausere, že jsem si o vás v poslední čtvrtroce zlepšil mínění. Musím se však řídit podle předpisů."

"Odvedete mě do města?"

,

,Prozatím ano. Dokud se nevysvětlí, jak to bylo s těmi krajkami.

"Panebože, to budu sedět věčně."

, Doufám, že ne, Hausere. Mám takové tušení, že do této historie brzy

pronikne světlo. Co mi tu ještě pořád nehraje, je ten váš pokus o útěk v lese. Jenom tomu můžete přičíst, že vám dosud nemohu sejmout pouta."

"Ale nebylo by možné se aspoň podívat na mé zranění?"

To ano. Na to máme ještě čas."

Angelika se toho chtěla ujmout, ale komisař jí v tom zabránil.

134

"Nechte to na matce, slečno Hofmannová, vás budeme muset zatknout, abychom vyšetřili okolnosti, proč jste chtěla střílet na pana Seidelmana."

"

Ale proč? Já vám přece nikam neuteču!"

"Já vám to věřím, ale musíte si uvědomit, že pan Seidelmann na vás podá udání..."

"

Udání?"

"Jistě, patrně pro pokus o vraždu, ale přinejmenším pro ublížení na těle. Proto bude lepší, když se svěříte do mé ochrany. Myslím to s vámi dobře. Ještě před tím vás doprovodím a stručně to vašim rodičům vysvětlím. Vy si zatím sbalíte nejnutnější oblečení, nějaké prádlo a všelijaké ty maličkosti, bez kterých se člověk ani ve vyšetřovací vazbě neobejde."

Nechal Eduarda pod dohledem svých lidí, přikázal jim, aby pro oba vězně sehnali vůz, a pak šel s Andělkou k Hofmannovým.

12. HLAS MINULOSTI

Nadlesní Wunderlich od krátké návštěvy Eduarda Hausera nemohl najít klid. Zúčtování dřeva nechtělo a nechtělo klapnout; starý pán vrčel na svou paní, vrčel na adjunkta i na hajného a byl rád, když se ozvaly v síni kroky a do místnosti vešel Arndt.

"Zaplať Pánbůh, že už jste tady, pane bratranče!" pozdravil Wunderlich svého hosta. "Před pár hodinami tu byl Eduard Hauser."

"

Ano? A co chtěl?"

"Jo, to vám říct nemůžu. Nebyla s ním řeč. Vypadalo to na nějakou tajnost."

"Copak jste mu nevysvětlil, že vám může svěřit i ty nejtajnější zprávy, pane nadlesní?"

"

Říkal jsem mu to."

"

A on vám přesto nic neřekl?"

"Jenom že má doručit nějaké poselství do Breitenau, jinak ani slovo. O to důležitější to muselo být, když se ani mně nesvěřil."

"To je zvláštní," mínil Arndt. "V noci na druhou stranu do Breitenau!"

Možná že to opravdu bylo něco, co by vyžadovalo mou pomoc nebo aspoň přítomnost! Hm - to musím prozkoumat."

135

†

Nadlesní se na detektiva udiveně podíval.

"Přece se nemůžete teď v noci rozběhnout do Breitenau..."

"To mě ani nenapadlo."

, Ani ho to nenapadlo!" potřásl bodrý nadlesní hlavou. , Co tedy chcete udělat? Našinec tady sedí, samou starostí mu vyhasne fajíka, láme si hlavu, a když na to přijde, nic z nich nevydoluje. A pan bratranec jedno-duše prohlásí..."
Během této řeči běhal wunderlich po místnosti. teď se zastavil a udivě-
ře se podíval na dveře, za kterými právě zmizel bratranec Arndt.

"To jsou mi způsoby!" zabručel.

Arndt však dobře věděl, co dělá. Rychle kráčel sněhem do Hohenthalu. Správně, u Hauserů se ještě svítilo. Takže to vychází dobře. teď se může dozvědět něco bližšího o Eduardovi a jeho tajuplném posel-
ství do Breitenau.

Vešel do světnice, kde otec a matka Hauserovi spolu seděli ve vážném rozhovoru, a zeptal se po Eduardovi.

"Smím se vás zeptat, kdo jste?" odpověděl starý Hauser.

"Promiřte, že jsem se nepředstavil " usmál se návštěvník. "Jmenuji se Arndt. Přicházím od nadlesního wunderliche. Pan nadlesní mi řekl, že se váš syn po mně sháněl, a mě napadlo, že si se mnou chtěl nejspíš o něčem

! pohovořit. ` zinec z fořtovny!" zvolal otec Hauser. "Zaplatě

, Vy jste ten cí Pánbůh

Tak se podívej, matko, jestlipak nám Bůh neposílá zrovna toho, koho teď nejvíc potřebujeme?"

"Vy mě tedy potřebujete?"

"Pane," začal starý Hauser, který byl rozvláčný a těžkopádný jako vět-
šina obyvatel Rudohoří, "vy jste mému synovi dovolil, aby mi leccos
řekl. Proto vím, že mám před sebou člověka, kterému jsem za spoustu
věcí zavázán a který nám přeje. Náš Eduard byl zatčen!"

"Co to povídáte? Zatčen?" strnul Arndt.

"Ano, pane. Chytili ho jako pašeráka u Boroviček."

"To není možné!"

"A přece se to stalo, pane! Taky tvrdili, že ten Prizrak je on. Našli dopis, který neuváženě napsal kupci Strauchovi..."

,P ť P P

"Ano, to vím. Ale teď rosím, dál. Pro tenhle do is ho řece nemoh-
li zatknout?"

"Ne, to ne, ale našli u něho pašované zboží."

,Váš Eduard přece není pašerák!" zavrtil klidně hlavou Arndt.

! "Ale když ho prohledali, našli u něj pod podšívku drahocenné černé krajky."

136

"Hm!" udělal Arndt. "Mě na tom zajímá jiná věc. Jak to, že zrovna Eduarda tak důkladně prohlíželi?"

"

To zavínil František Seidelmann."

Arndt překvapeně zvedl hlavu.

"On snad udal vašeho syna?"

"Ano. Dokonce celníky při té noční razii doprovázel."

"Tak to pozoruhodně vychází," zabručel Arndt zamyšleně. "Krajky-podšívka kabátu - Seidelmann - Angelika - hm!"

Starý Hauser sebou trhl. Ted, když padlo Angeličino jméno, ho něco napadlo.

"

Tak vy víte i o té věci s Andělkou?"

"Jak to myslíte? Celou tu historii s maškarním plesem ovšem znám..."

"Ne, ne," přerušil ho tkadlec. "To jsem nemyslel. To děvče totiž zatkli taky, protože vystřelila na Františka Seidelmanna."

"Kdy? Proč? Vyprávějte!"

Hauser vyprávěl, jak došlo k události, která vedla k Angeličinu zatčení.

"Jak to tak poslouchám," pronesl Arndt klidně, "nevypadá to pro to děvče tak špatně. Jednala v afektu, jak se tomu právnicky říká. To je méně trestné. A mladému Seidelmannovi se taky tak moc nestalo."

"To opravdu ne. Tomu lumpovi bych přál, aby byl poznamenán důkladněji."

"Pro to děvče je to takhle lepší, milý Hausere. Váš hněv samozřejmě chápu. Já vím, co vám Seidelmannovi provedli."

"Ba ne, tohle nevíte. V tom jsou věci, které sahají hodně daleko," zavrtěl hlavou starý Hauser.

'Jaké věci?"

j p "

"Ale, o tom e le ší nemluvit."

"A kdybych vás hodně poprosil?"

"Inu, vám, který jste Eduardův důvěrník, to povím, i když o tom mluvím moc nerad. Jeden můj bratranec se oženil s děvčetem, kterému Seidelmann - myslím otce - nadbíhal, třebaže už byl tenkrát ženatý. Bratranec několik let na to umřel při důlním neštěstí a jeho žena nastoupila u Seidelmanna do služby."

"Co bylo dál?" zeptal se nápadně chraptivým hlasem.

"To už není dlouhá historie. Seidelmann jí nadbíhal dál, ale ona ho vždycky odbyla."

"Proč tedy ta - ta mladá žena u toho darebáka zůstávala?"

"Milý pane," odpověděl Hauser otázkou, "víte vy, co je to chudoba? Měl jste někdy hlad? Kdybyste sám musel beze slova sklonit hlavu třeba

137

♀

i před tím nejzavilejším nepřítelem, neudělal byste to, jen abyste uchránil své jediné dítě největší nouze?"

"Chápu. Ta žena vašeho bratrance měla dítě?"

"

Kluka. Jmenoval se Ferdík. A tak ve službě u Seidelmanna zůstala a držela se, jak mohla. Ale jednoho krásného dne ukradli paní Seidelmannové drahocenný náramek, a její muž obvinil z krádeže tu mou příbuznou. Dostala se do vyšetřovací vazby a zakrátko nato zemřela žalem."

Arndt zaboril hlavu do dlaní a mlčel. Hauserovo vyprávění ho dojalo. Ted teprve pochopil, čemu jeho matka padla za oběť. Zmocnil se ho pocit, jaký dosud v životě nepoznal. Nejraději by hned teď uprostřed noci šel a chytil Seidelmanna pod krkem.

"To je szriutná historie, co?" zeptal se. "Ano, pro nás chudé není dobré dotýkat se těchto starých záležitostí. Občas člověku přijde zatěžko takový život dál snášet."

zůstal u dědečka a babičky. A když zakrátko oba umřeli, strčili ho do

"

chudobince. Později se ho ujala jistá bohatá rodina. Jistě se mu nevede špatně, jestli ještě žije. My tady v Hohenthalu jsme o něm od té doby neslyšeli."

"Děkuju vám, milý Hausere. Vaše vyprávění mi vysvětlilo mnohé z toho, co jsem o Seidelmannových věděl. Vraťme se však k vašemu synovi. Nemáte ponětí, co Eduard v tom lese chtěl? Nadlesní Wunderlich mluvil o nějakém poselství do Breitenau."

"Tak to taky bylo. Eduard se kolem poledne vrátil z města a řekl mi, že musí pozdě odpoledne do Breitenau. Ale co tam chce dělat, neříkal. Ale teď večer, když ho zatkli, vyprávěl, že se v hostinci U zlatého vola sešel s nějakým pánem, který po něm poslal do Breitenau balíček s nějakými listinami."

"S jakým
i listinami?"

se nedozvěděl. Kriminální komisař ty papíry zabavil. Vy

"To jsem

byste o torn vlastně měl něco vědět?"

Já? Proč?"

"

e jsem z celého toho frmolu měl dojem, že ten člověk, co tam

"Protož "

Eduarda poslal, musel být nějaký váš známý.

Podvod!" vykřikl Arndt. "Teď to začínám chápat. Někdo mi přišel na

"

stopu, a váš syn padl do spárů podvodníka, nepřítele, který ho chtěl zničit! Ale váš syn je nevinný. Napřed mu někdo ty krajky tajně zašil do kabátu. Potom ho přiměl k té noční cestě a namluvil mu cosi o nějakých dokumentech. A to ho přivedlo rovnou do léčky."

A kdo to dokáže?"

"

138

Já "

"

"Kéž byste to dokázal, pane!"

Arndt přikývl, pak se energicky zvedl a podal manželům Hauserovým ruku na rozloučenou.

13. NADLESNÍ WUNDERLICH NA ŠOULAŤCE

Druhý den ráno byl Wunderlich časně na nohou. Podle úsloví , láska za lásku" a "ruka ruku myje" mu bratranec Arndt ještě v noci

pomohl s vyúčtováním dříví, které po zapojení tak zdatného pomocníka bylo překvapivě brzy hotovo. Nadlesní si oddychl. Jeho bručavá nálada byla ta tam, a když se potom odebral do ložnice ke své Barušce, mluvil o Arndtovi jako o mazaném člověku, který se hodí ke všemu, ale doslova ke všemu!

V důsledku toho spěchal následujícího dne, jak slíbil v noci Arndtovi, jakmile se rozednilo, dvojnásob ochotně do Hohenthalu a domluvil s porybným, aby hned nechal zapřáhnout saně.

Pan bratranec, vysvětloval Wunderlich, který je u něho na návštěvě, má nějakou naléhavou práci ve městě, a on, nadlesní, tam také má nějaké jednání, a proto chtějí jet společně. Pěšky je to v tom sněhu a při špatných cestách přece jen strašně nepohodlné.

Zatímco Christian, čeledín porybného, na příkaz svého hospodáře kširoval koně, porybná nachystala dvě zahřívací láhve a umístilaje v saních do nohou. Pokrývky byly ve fořtovně už nachystány.

Napřed se jelo zpátky do fořtovny. Pro koňské spřežení to velká zajížďka nebyla a mělo to tu přednost, že Arndt nemusel jet přes celý Hohenthal.

Arndt právě dosnídal, kteréžto potěšení měl wunderlich dávno za sebou, když saně zastavily před fořtovnou. Bez dlouhého loučení s paní nadlesní se oba muži usadili do saní za čeledína v lehkém dopravním prostředku, který vyrazil do sněhobílého jitra krásným lesem a potom po bělostných cestách a silnicích směrem k okresnímu měst

když se blížili k cíli, dal Arndt kočímu bližší pokyn. "K hostinci u zlatého voľa!" zavolał na Christiána.

Ten jen kývl a odbočil na cestu k udanému cíli, pak saně vjely do vel-

139

♀

kých vrat hostlpce. Na dvoře zastihli stájníka. Ten Christiána přátelsky pozdravil, pak smekl čepici a chtěl porybnému pomoci ze saní. K svému údivu však tam spatřil neznámého muže a vedle něho starého wunderlicha tťohenthalského nadlesního.

že už ArndCa viděl jednou, totiž tenkrát, když detektiv mluvil v kuchyni s hostinskotť před tou komedií plnou překvapení, kterou sehrał hostinskému u zlatého voľa to ho pravděpodobně vůbec nenapadlo.

Christián se stájníkem se postarali o koně. Vypřáhli je a saně nechali stát na dvoře. Potom šel Christián se svým přítelem do malé místnosti v zadním traktu, kde se obvykle zdržovali poslíčci, kočí a tak podobně, když čekali na své pány. Oba cestující se však odebrali do hostinské místnosti. Sál byl liduprázdný. Posadili se k témuž stolu u okna, kde seděl před několika dny Michalowski s Eduardem Hauserem. Vedly sem dveře za výčepním pultern. Objevil se hostinský.

Arndt podal hostinskému ruku a řekl mu, že se přece znají.

"Zajisté, pane, pravděpodobně jsme se už někde viděli. Váš hlas mi připadá povědomý, ale opravdů nevím... b lemi!"

"Vzpomeřite si na toho podivína s modrými rý

Hostinský ťyprskł.

"Tak vy jste ... cizinec...ť`

"Správně! Cizinec."

Arndt musel nadlesnímu několika slovy vysvětlit, že pan hostinský a bratranec Eli'ndt už se blíže seznámili.

Nebudete mi věřit, pánové jak velice mě vaše návštěva těší!" ujistil

"

je hostinský. Pť se obrátil k Arndtovi a dodal: "Počítal jsem, že přijdete, a vy jste se tu zatím od té doby neukázal. Říkal jste, že chcete dopadnout Přízrak, a zrovna dnes ráno se po městě rozkřiklo, že už jste ten oříšek rozlouskl."

'vl Arndt hlavou směrem k nadlesnímu. "Už se o tom ví!"

"Vida," ky

,Něco se vyťádá, vážený pane," opravil ho hostinský, "ale určitého

' se neví nic. Ale doufám že se to teď dozvím od vás."

"Dozvíte, milý pane hostinský, dozvíte. Dozvíte se dokonce víc, než kdokoli jiný- Ale napřed mi přineste horkou kávu! Dáte si také kávu, pane bratranťe?"

"Pořádný grog by mi byl ještě milejší," odpověděl nadlesní.

"

Tak," řekl wunderlich, když se hostinský vzdálil, zatím se mi celé to dobrodružství moc líbí. teď může pokračovat. Budete hostinskému všechno vyp rávět?"

Jen to riejnutnější. Hlavně bych chtěl dostat nějaké informace od
"y,
něho. NezaQomínejte, že náš společný přítel Eduard Hauser právě tad

140

v hostinci u zlatého vola sedl na lepkakémusi neznámému člověku, který zcela jistě hrál falešnou hru. Předpokládám, že je hostinský spolu viděl, možná dokonce vyslechl jejich rozhovor, a že si na toho gaunera vzpo-
mene ..."

V té chvíli hostinský přinesl grog a kávu, pak si bez dlouhého ptaní k nim přisedl a hned spustil: "Říká se, že ten Přízrak je mladý chlapec z Hohenthalu, syn poctivého tkalce. Prý je do toho zapletená taky nějaká dívka. Měla vystřelit na jednoho z těch, co ho dopadli."

"Já bych řekl, usoudil Arndt, "že lidi víc žvaní než vědí. Já vám tedy povím, jak to ve skutečnosti bylo. Ale to vám říkám, co teď ode mne uslyšíte, musí zůstat mezi námi! Ať vás das spere, jestli z toho někomu vybreptáte jen slůvko!"

"Jak bych mohl, pane! Moje slovo na to, že budu mlčet!"

"Tak platí," přikývl Arndt. "Mám k vám důvěru, to víte od mé první návštěvy. A teď poslouchejte: Ten mladík, kterého zatkli jako Přízrak, je v tom zcela nevinně! Je to totiž můj pomocník, který mi pomáhá při pát-rání po Přízraku."

"

Hrom do toho! A jak se mohlo stát, že se dostal do vězení?"

"Zatím jen do vyšetřovací vazby, pane hostinský. To ještě není trestní vazba."

"

To je mi ale pěkná oslovina, sebrat toho nepravého!"

"Vypadá to na omyl. Ale co když ten omyl někdo speciálně nastrojil?"

"To by tedy bylo neslýchané darebáctví! Lump, který tohle nastrojil, by měl..."

"... být dopaden a sám jít sedět. Tak jste to myslel, že? Tak zrovna tohle chci udělat. Já toho lumpa dopadnu, pane hostinský, ale potřebuju k tomu vaši pomoc."

"Mou pomoc? Jsem vám naprosto k dispozici, pane. Co mám udělat?"

"Máte mi popsat člověka, který tady u zlatého vola nic netušícího mladíkajménem Eduard Hauser obalamutil a vlákal do léčky, aby byl, ač naprosto bez viny, chycen jako Přízrak."

"Vzpomínám si, vždyť to bylo teprve včera, na masopustní středu! Do lokálu přišel mladík, který tu už byl před několika dny. Tenkrát si nechal přinést inkoust, pero a papír, že chce napsat nějaký dopis."

"

Správně," přikývl Arndt. "To byl Hauser. A dál?"

"Sotva si sedl ke stolu u okna a objednal si kávu, přišel nějaký jiný host, kterého neznám."

, Jak vypadal?"

"Byl prostředně velký, dobře živený, velice slušně oblečený a měl hustý plnovous a velké brýle. Na jeho tučné pravici jsem si všiml draho-
141

♀

cenného prstenu; rnoc pěkný zlatnický kousek s velkým zářivě zeleným kamenem. Zkrátka a dobře dělal dojem, že by se našinci vyplatilo vymě-
nit si s ním peněženku. Ten člověk mi připadal jako nějaký obchodník s obilím nebo dobyt看. Velké vzdělání určitě nemá, za to má velký smysl pro obchod. A třebaže nedělal dojem zrovna gaunerať řekl bych, že jeho svědomí dovede být hodně široké, když se to vyplatí.

, Tak to je jasné! " pochovalil ho Arndt. "Vaše informace jsou mimořád-

ně, cenné, pane hostinský, a já..."

"počkejte, počkejte!" skočil mu hostinský do řeči. "To hlavní teprve

"

přijde. Ten člověk si sedl k oknu a objednal si pivo. Hovomý zrovna nebyl, to je pravda, ale já jsem si o tom myslel svoje, protože jsem ho chvíli před tím viděl stát na rohu s jedním z nejznámějších lidí z celého širokého okolí, s mladým Seidelmannem z Hohenthalu. Oba se pozdravili s přátelsky udiveným výrazem jako dva lidé, kteří se po dlouhé době náhodou potkali. Potom mi můj podomek vyprávěl že Seidelmann toho

j

,

tloušťka pozdravil ako svého přítele Michalowského. "

"I'akže máme dokonce i jméno! To je skvělé. Víte snad ještě něco.

"ple jistě. To ještě zdaleka není konec."

Na to vyprávěl hostinský, jak se Michalowski a Eduard Hauser spolu dali do řeči. Nezapomněl se přitom zmínit ani o tom, jak ho překvapilo, že se vyptává na Hohenthal, třebaže před chvílí důvěrně rozmlouval s člověkem, který v Hohenthalu bydlí.

Jenom jedna věc v hostinského líčení zůstala nejasná.

"Ten člověk se tedy chtěl dostat do Hohenthalu. A ten mladík mu měl ukázat cestu. Ale zřejmě z toho nic nebylo. Jak už jsem říkal, nechal jsem t dva v lokále o samotě, protože jsem měl důležitější věci na práci. Když y

jsem se znovu vrátil, byl mladík pryč a ten tlustý pán zaplatil za něho.

Spolu tedy neodešli, ale víc nevím."

"Za to já vím,

"usmál se Arndt.

p vyprávěl, že ten cizí člověk nezkušenému mladíkovi namluvil, že je třeba dopravit za hranice do Breitenau nějaké údajně velice důležité tajné

, listiny, zřejmě s odkazem na něho, Arndta, bratrance pana nadlesního Wunderlicha.

, Jak se ta banda, která v tomhle nepochybně táhne za jeden provaz

, dozvěděla o mých vztazích k mladému Hauserovi, to v této chvíli ještě říct nemůžu. Ale přijdu na to a tu čistou společnost jak náleží klepnu přes prsty," dodal Arndt v spravedlivém hněvu. "Eduard Hauser pak v noci opravdu šel k hranicím a byl chycen, chycen lidmi, kteří tam na něho číhali, protože od začátku věděli, že přijde. Ano, vůbec věděli víc, než ten bezelstný chlapec."

142.

Pak vyprávěl o té záležitosti s krajkami a s naprostou jistotou prohlásil, že mu je někdo zašil pod podšívku, aby ho usvědčil. Konečně se v této souvislosti zmínil i onom dopise Strauchovi s podpisem Prizrak. K tomu dodal jen stručné vysvětlení, jak Eduard Hauser na tuhle hloupost přišel, a hostinský věděl všechno. I Wunderlich byl teď dostatečně informován. Arndta napadlo, že ty dva, hostinského a Wunderlicha, na chvíli nechá o samotě, a proto řekl:

"Pánové, to, co ještě zbývá, si můžete povědět beze mě. Já si musím zatím vyřídit jednu důležitou pochůzku."

Vzápětí už stál a bral si klobouk a plášť.

"Pane bratrance," obrátil se k nadlesnímu, "počkejte tu na mě a vypijte na moje zdraví ještě jeden nebo dva grogy! Doufám, že budu za hodinu zpátky."

A zmizel. Hodlal zajít na kriminální policii a promluvit si s komisařem, který měl na starosti záležitost Eduarda Hausera a Angeliky Hofmannové.

Zatímco si nadlesní a hostinský povídali, Arndt už seděl v kanceláři kriminálního komisaře, který ho nejdříve chladně pozdravil a vyčkával, co poví, když mu však ukázal svůj služební průkaz, začal být velice zdvořilý a ochotný.

„Smím vás poprosit, abyste mi vyložil, oč vám jde, pane Arndte?“

„Přicházím v záležitosti té dívky a zejména toho mládence, kteří byli minulé noci zatčeni v Hohenthalu.“

„

To jsem předpokládal,“ přikývl komisař. „To je v současné době ta nejdůležitější věc, kterou se tu zabýváme. Vy je oba znáte?“

„Teprve krátce, ale velice dobře.“

„

víte také, že zatčený je podezřelý z toho, že je Přízrak?“

„

Ani to mi není neznámo. Ale je to omyl.“

„Myslíte? Opak bude teprve třeba dokázat. To je úkol, který mi nepřípadá nijak snadný, třebaže sám bych také nemohl přísahat na to, že jsme dopadli pravý Přízrak.“

„Ach, tohle se dokáže snadno! Eduard Hauser nemůže být Přízrak už proto, že je v téhle záležitosti moje pravá ruka.“

„Jakže? Mladý Hauser je vaše pravá ruka?“

„Zajisté. Zdržuji se již několik dní v tom místě, protože mě láká vypátrat ten tajemný Přízrak. Za tímto účelem jsem si musel zajistit podporu místních lidí. Za určitých okolností se mi Eduard Hauser jevil nejvhodnější. Nenápadně jsem si ho vyzkoušel, zjistil jsem, že je čestný a statečný – nu, a udělal jsem z něj svého pomocníka. Je nevinný a byl bych vám vděčný, kdybyste ho propustil. Za to vám můžu posloužit

143

♀

některými poznatky a pozorováními a doufám, že s jejich pomocí brzy dosáhneme kýženého výsledku. Smím se vás na něco zeptat? Na to podezření proti Hauserovi jste přišel sám? Považoval jste ho vy sám za Přízrak?“

„Ne. Ještě docela nedávno jsem o existenci toho mladíka neměl tušení, ale upozornil mě na něj František Seidelmann, syn obchodníka z Hohenthalu. Přišel ke mně a ukázal mi dopis, který Hauser poslal zdejšímu obchodníkovi jménem Strauch a podepsal se jako Přízrak.“

„O tom dopise vím. Hauser mi o něm vyprávěl. Považoval to ve své naivitě za dobrý nápad, ale brzy dostal strach, že by ho ten dopis mohl přivést do nesnází.“

„Hm! Ty nesnáze jak vidíte se velmi brzy dostavily.“

„Toho jsem se obával. Doufám, že se ze strany úřadů tomu dopisu nepřikládá příliš velká váha.“

„Pokud se jasně prokáže jeho věcný obsah, jistě ne, třeba ten dopis sám o sobě je nepochybně věcným důkazem o nějakém nezákonném a tedy trestném jednání. Předpokládám, že mi rozumíte?“

„Naprosto. Ale je třeba vzít v úvahu, že Hauser ty řádky napsal v jistém afektu!“

„Já vím. Jeho otec mi něco vyprávěl, a když jsem ten párek vzal sem

řekli mi ti dva taky dost. Jsem čím dál tím víc přesvědčený, že Eduard Hauser...“

"... j

e nevinný a spořádaný člověk," doplnil Arndt.

"Zajisté," souhlasil komisař. "Ale celý ten případ, když už je jednou v chodu, musí být doveden do konce. Nemůžeme mladého Hausera propustit dřív, než budeme mít o jeho nevině důkazy. Můžete nám takové důkazy poskytnout?"

Mohu, pane komisaři."

Nato Arndt podrobně vyličil, co viděl oné noci v domě

Seidelmannových se střechy kůlny nezmínil se však o šperku.

"Váš výklad zní tak přirozeně a logicky, že bych se k němu skoro připojil," řekl potom, aniž by se zeptal, proč vlastně Arndt toho večera Seidelmannovy špehoval. "Avšak," pokračoval, "mezi krajkami a krajkami může být rozdíl."

"Ovšem," přikývl Arndt, "v tomto případě se však určitě jedná o černé krajky s jemně vypracovaným vzorem pŕlměsíí a bodů mezi liniemi, které se v ostrém úhlu protínají. Je to tak, pane komisař'i?"

"To skutečně odpovídá."

"To jsem věděl," pokračoval detektiv. "Předpokládám, že ty krajky které byly u Hausera nalezeny, máte. Musí se přesně hodit ke kusu, od

144

něhož byly odstriženy. Je tedy nutno provést prohlídku i u Seidelmannových."

Arndt přikývl.

"Jak jste se k těm krajkám v Hauserově kabátě dostal?" vyptával se detektiv dāl.

"Rozřízl jsem podšívku kapesním nožem."

"

Dobře. To tedy znamená, že stehy zůstaly nepoškozeny?"

"Naprosto, a snadno se dá zjistit, jestli byl původní steh vypárán a znovu zašit jinou nití. Na to se hned podíváme. Hauserův kabát visí ve vedlejší místnosti."

Úředník se vzdálil, po chvíli se opět vrátil s kabátem a rozložil jej na stůl. Arndt si podšívku důkladně prohlédl.

" j y

"Tušení mě neklamalo, řekl konečně. "Kre čí šil hedvábím; tad ale je místo, kde někdo zřejmě vypáral původní stehy, a pak to znovu zašil, ale hodně narychlo a poměrně tlustou nití."

"Podívám se u Seidelmannů po takové nití," přikývl komisař. "Jestli je to všechno opravdu tak, máme tu co dělat s podlostí, s jakou jsem se za své služební praxe ještě nesetkal."

"

A která ukazuje ještě na další věci."

"

Na jaké?"

"Proč si dali Seidelmannovi tolik práce, aby Hausera označili za přízrak?" opáčil Arndt.

"

Podle mého z nenávisti a pomstychtivosti, pane Arndte."

"Dobrá, dejme tomu, že z pomstychtivosti. Tahle pomstychtivost však na sebe vzala formu, která daleko přesahuje obvyklou míru. Jak víte, pane komisaři, převzal tady ve městě mladý Hauser od jakéhosi cizince údajně důležité listiny, které měl tajně přenést přes hranice."

"Ty papíry mám teď v ruce, ale nemají žádný význam. Až na jeden

rařmovaně formulovaný list, kterým se zřejmě Hauser nechal splést, jsou to jen samé nesmysly."

"Vidíte, pane komisaři, to je přesně to, co jsem čekal. Hauser se nechal oklamat."

"Ted je jen otázka, kým?" řekl zamyšleně komisař.

, To vám můžu prozradit. Ten dotyčný se jmenuje Michalowski."

"Vy dokonce znáte jméno toho podvodníka?"

"Zatím jen jméno, nic jiného. Ale mám jeho popis a doufám, že mu brzy přijdu na stopu. Ten lump určitě nepočítá s tím, že by se na něho mohlo přijít. Jinak by si dal pozor, aby se ty jeho rafinované nesmysly dostaly policii do rukou. Mimochodem je to přítel a známý rodiny Seidelmannových."

145

♀

A pak Arndt povídal, a to tak přesvědčivě, že mu komisař nakonec stiskl ruku.

"Prokázal jste nám velkou službu, pane - pane kolego. Vidím teď

všechno mnohem jasněji. Mladý Hauser ve vyšetřovací vazbě dlouho sedět nebude, jeho případ je už skoro objasněn, ale ještě nám pořád něco chybí."

"Důkazy o vině protistrany. A tyhle důkazy si teď především musíme

opatřit. Udělám v té věci všechno co budu moci. Bude mi otěšením podívat se po tom panu Michalowském.

,My se o to úřední cestou pokusíme také. Doufám, pane kolego, že to nebylo naše poslední setkání. Kde vás mohu zastihnout.

"Bydlím v Hohenthalu u nadlesního wunderliche.

Rozloučili se. Arndt se odebral zpátky do hostince u zlatého vola. Tam ho čekalo velké překvapení. Hostinský byl v lokále sám. Nadlesního nikde neviděl.

"Utekl?" podivil se Arndt. "Jak to?"

, Pan nadlesní za vaší nepřítomnosti na něco důležitého přišel," řekl

mu hostinský. "Představte si: sedíme tady, pan nadlesní už nad třetí sklenicí grogu, a bavíme se o všem možném - a najednou wunderlich pohřešil svůj váček na tabák. Napadlo ho, že ho třeba nechal v saních, a šel se podívat. Já jsem se zatím koukal z okna, a tu se najednou otevřely dveře a vešel další host. Napřed si vůbec nesedl, dal si jen tak ve stoje panáka. Přitom zdánlivě jako mimochodem zavedl řeč na Seidelmannovy. Seidelmannovi - Hohenthal - události minulé noci - toho máme teď všichni plnou hlavu. Proto jsem si toho člověka důkladněji prohlédl, a jen si pomyslete, co jsem objevil! Na ruce měl ten prsten, který jsem okamžitě poznal. To je ten prsten, co měl včera Michalowski, blesklo mi hlavou. Ten zářivě zelený kámen! Chvilí jsem z toho byl paf, ale rychle jsem se vzpamatoval a srovnal jsem si toho hosta s tím, jak jsem si pamatoval Michalowského. Střední postava, dobře živěný, slušně oblečený! Jen plnovous a brýle chyběly. Pak jsem se znovu podíval na tu masitou ruku s prstenem. A je to Michalowski! řekl jsem si. A když ten člověk zaplatil a odcházel, utvrdil jsem se v tom, že se nemýlím. A pak se v zadních dveřích objevil pan

wunderlich. Našel svůj pytlík s tabákem a radostně mi ho ukazoval. Ale já jsem ho přerušil: Tíše! teď máme důležitější věci k projednání.

Zrovna tady byl Michalowski. Podívejte tamhle jde! Honem za ním běžte! Vás nezná, tak ho můžete tajně sledovat.

Pan nadlesní měl v momentě na sobě kabát, na hlavě čepici a vyběhl na ulici. Doufám, že mi dobře rozuměl. Na moc řečí jsme čas neměli.

V každém případě jsem ho nasadil na stopu, a teď nám nezbyvá, než čekat, s jakou se vrátí."

"To jste dobře udělal," řekl Arndt potěšeně. "Jestli to wunderlich udělá jen trochu šikovně, dostaneme se Michalowskému na kobytku!"

Zanedlouho se otevřely dveře a vešel nadlesní. Celý zářil.

Karl May - Přízrak

"Dobrou chuť, pane bratranče!" smál se. "Hlásím návrat ze šoulačky. Úspěch na celé čáře. Liščí nora vypátrána."

"Opravdu? Vy jste našel obydlí pana Michalowského?"

"Našel, pane bratranče. To přece byla otázka cti. Sledoval jsem ho a nepustil jsem ho z očí nějaké tři čtyři ulice až do Provaznické. Tam zabočil do vrat jednoho domu, kterému se podle známé drogerie říká U modré hvězdy. Přešel před dvůr a zmizel v zadní budově. Chvilí jsem čekal, ale Michalowski se už neukazoval. Že by tu bydlel? pomyslel jsem si. Pak jsem zašel do drogerie a koupil jsem pytlík prášku proti hmyzu. Pro psa, řekl jsem prodáváči. Chytil někde, potvora, nějaké neřádstvo. Tak jsme se dostali do řeči a já jsem se nakonec docela nenápadně dostal k tomu, o čem mi šlo. Viděl jsem tady projít jednoho pána, řekl jsem, kterého od vidění znám z Hohenthalu. Jestli se nemýlím, jsou přátelé s naším obchodníkem Seidelmannem... Víc jsem říkat nepotřeboval. Drogista mi hned skočil do řeči: To myslíte jistě pana Michalowského? Ano, toho, řekl jsem. On tady bydlí? Občas. On je, jak víte, z druhé strany hranice, ale sem často přichází za obchodem. A vždycky bydlí u vdovy Kempelové v zadním traktu."

Tak on sem jezdí často? zeptal jsem se. Tak dvakrát, třikrát do roka, vždycky aspoň na týden. Jestli jsem správně informován, obchoduje s přízí a textilem všeho druhu. Vída, řekl jsem, o tom ani nevím. Já se ptám jenom proto, že jsem ho jednou zahlédl v Hohenthalu spolu se Seidelmanny, a přitom mi bylo řečeno, že je to jistý Michalowski."

Už jsem věděl dost, zaplatil jsem prášek a šel jsem."

"Musím vás opravdu pochválit. Zdá se, že jste se minul povoláním. Měl jste se dát na detektiva."

Arndt se hned vrátil na kriminální policii a ohlásil komisaři, že se mu podařilo vypátrat Michalowského bydliště. Komisař byl přirozeně příjemně překvapený, třebaže detektivovi v skrytu duše trochu záviděl.

"

A teď dám prohledat dům Seidelmannových," prohlásil komisař.

"To bych prozatím nedoporučoval. Seidelmannovi by z toho hned poznali, že jsme odhalili jejich pikle, upozornili by svého pomocníka Michalowského, a tím by nám ztížili další pátrání."

To komisař uznal a místo toho slíbil, že co nejvíce ulehčí mladému Hauserovi a Angelice Hofmannové jejich postavení. Nebude ostatně dlouho trvat, a propustí je z vyšetřovací vazby.

146 147

♀

Teprve tím byly detektivovy záležitosti ve městě u konce. Ve dvoře Zlatého voľa nasadli do saní a vyrazili na veselou zpáteční cestu do fořtovny v hohenthalském lese.

"A co bude teď se skutečným Přízrakem?"

"Toho chytíme co nejdřív, možná už dnes nebo zítra."

"

Sláva! Při tom chci být!"

"To je hotová věc. Jdeme na to spolu. Máte přece dnes večer čas "

"

Na takovouhle věc vždycky."

"Tak dnes ještě něco zažijete. Mám totiž s Přízrakem domluvenou schůzku. A vy mě budete doprovázet."

Přibližně v době, kdy seděl František Seidelmann s obchodníkem Spenglerem, který si v okresním městě nechal říkat Michalowski, procházel lékař Horního tovaryšstva Dr. Werner Hohenthalem. Vešel do jednoho chudobného domku a otevřel dveře ze síně do světnice. Nepříjemný zápach ho uhodil do nosu, takže skoro váhal vejít.

"Dobrý den, pane doktore!"

Bledý muž s propadlými tvářemi vstal od stolu, na němž leželo kreslicí prkno.

"

Co to tu máte za morové ovzduší, wilhelmi. zahuboval lékař.

Muž smutně pokrčil rameny.

"Za to nemůžu."

"Tak si aspoň vyvětrejte!"

"Když je taková zima, pane doktore, a oni mají horečku! Copak na ně můžu otevřít okno?"

Ukázal do kouta místnůstky. Ležela tam na ubohém lůžku žena a tři děti, všichni čtyři zbědovaní a vyhublí na kost.

Větrat se musí!" nařídil doktor.

"

"Zima, zima" křičela nemocná žena.

"Tak to slyšíte," povzdechl muž. "Zavřete, prosím vás, dveře, táhne to. Moje žena a ti malí by z toho mohli mít smrt."

"Tak zatopte!"

"Čím, pane doktore? Uhlí a dříví stojí peníze."

"Vždyť přece vyděláváte!"

"Ovšem, vydělávám, ale jestlipak víte, kolik?"

Wilhelmi šel ke dveřím a zavřel je, vzdor nesouhlasnému doktorovu pohledu.

"Rozhodně tolik, kolik potřebujete. Jste přece kreslič vzorů. A to je výnosné povolání."

"Kreslič vzorů u firmy Seidelmann a syn!" řekl wilhelmi trpce. "Máte představu, co to znamená?"

Doktor se kousl do rtů a mlčel, protože už celá léta vykonával nejen svůj obtížný úřad lékaře Horního tovaryšstva, ale i chudinského lékaře v Hohenthalu a okolí.

"Ano. Kolik vyděláváte?"

Muž ukázal na rýsovací prkno.

"Tady vidíte pět nových vzorů. Navrhl jsem je a provedl, celkem jsem na tom pracoval dva týdny. Pan Seidelmann mi dá čtyři marky za jeden, to je celkem dvacet marek. Ale vydělá na těch vzorech, protože je má chráněny zákonem, tisíce!"

"Hm. A jak se vede nemocným?"

"Jako před tím. Nezlepšilo se to ani trochu, spíš zhoršilo."

"Podíváme se."

"Opravdu to lepší není," řekl. "Jediné, co vám mohu radit, je teplo! Jak jste na tom s léky?"

"Ještě jsem pro ně nebyl."

"

Nebyl? A proč? Napsal jsem vám přece recept a nařídil jsem, abyste jej zanesl do lékárny."

"Copak o to, pane doktore, to jste opravdu nařídil, a já jsem tam taky byl, jenže léky jsem nedostal, protože jsem neměl tři marky na zaplacení. Už tak jsem tam čtyři marky dlužný za minule. Kde mám ty peníze vzít? Nemám v kapse ani feník!"

"To je tedy špatné," povzdechl si lékař. "Ale ty léky musí nemocní nutně dostat! Jak to uděláme?"

"Možná že by tu byla nějaká cesta, pane doktore. Vy přece nejste jen lékař Horního tovaryšstva, ale taky chudinský. Nemohl byste se přimluvit, abych ty léky dostat zadarmo - anebo aby mi aspoň ještě jednou počkali?"

"Copak o to, zkusit to mohu. Je to ostatně moje povinnost. Ale zaručit vám nemohu nic. Obec je, jak víte, chudá. Musí se starat především o ty, kteří nemají vůbec žádné příjmy. A vy práci máte. Povězte mi, mluvili jste někdy o své situaci s panem Seidelmannem?"

"Ano," odpověděl. "Nechce, aby se lidi, kterým on zadává práci, obraceli na chudinského lékaře."

148 † 149

♀

"Právo na to má, to rnu nikdo nebere, pokud ovšem své lidi přiměřeně platí. Podle mého vám zbývá jen jedno: najděte si jinou práci!"

"Ničemu jinému jsem se nenaučil!"

"Tak kreslete pro jiného!"

"Copak tu nějaký jiný je? Ostatně když člověk odejde od Seidelmannů, nenajde práci lehko. O to se oni už dovedou postarat!"

"Tak se rozhodněte!" řekl doktor. "Mám vás hlásit jako sociální případ?"

"To je těžké rozhodnutí, pane doktore. A co když potom žádnou práci nedostanu?"

"A co kdybyste požádal pana Seidelmanna o malou zálohu?"

"Nic by mi nedal. Už jsem rnu dlužný čtyři marky."

"Bože můj!" vykřikl doktor. "Toje přece k zoufání!"

Vrátil se k lůžkům v zadní části místnosti a začal důkladněji prohlížet nemocné, tentokrát i děti. Avšak po několika okamžicích se zase zvedl.

"Poslyšte, wilhelmi, jedno z těch dětí se dusí! Copak jste si toho nevšimli! Tady se musí okamžitě operovat! teď sem pojďte a podržte to dítě! Já to proříznu!"

Kreslič poslechl a lékař udělal v hrdle dítěte krátký řez, aby opět mohlo aspoň trochu dýchat.

"A teď vám vysvětlím, jak máte tomu dítěti dávat nejnutnější potravu. Opatřete si kousek střívka a uv ažte je na brk. Ten dáte dítěti do úst a do střívka nalijete mléko."

"Mléko?"

"Ano, mléko, a trochu masového vývaru."

"výborně! Masového vývaru!" přikývl kreslič ironicky.

"Ale nejdůležitější jsou ty léky. Rozhodně je musíte přinést. Paní dostane jednu polévkovou lžící každé dvě hodiny a děti poloviční dávku."

"To znamená že se za třikrát spotřebuje jedna láhev za čtyři marky."

"Tak přinešte rovnou dvě! Já podniknu ve vaší záležitosti nutné kroky na obecním úřadě. Pokud jde o mléko a masový vývar, pošlete tchyni k mé ženě! A pak koukejte dostat brzy od pana Seidelmanna svou mzdu, abyste mohl koupit dříví a uhlí a ostatní nezbytnosti! Třeba vám dá ještě nějakou malou zálohu. Musíte zatnout zuby, wilhelmi, a neztrácet odvalu. Takhle už to tady dál nejde."

Doktor Werner odešel.

Kreslič pristoupil k zamrzlému oknu, vydýchal v ledu otvor a díval se za doktorem. Nejraděj i by se byl hlasitě rozplakal.

Pak náhle pocítil na rameni něčí ruku. To k němu pristoupila tchyně.

150

Byla to věřící žena; trpěla spolu s ním, mrzla a hladověla, přece však pro něho našla slovo útěchy.

"Nemohl bys ještě jednou zkusit zajít za Seidelmannem?" navrhla stařena nesměle. "Ten doktor ti to taky radil."

"

To nemá smysl. Seidelmann mi nic nedá."

"

A co ta pokladnička?"

"Jaká pokladnička?"

"Chudinská pokladnička, na kterou se v sobotu vybíralo."

"Já jsem v sobotu v šenkovně nebyl, když měl důchodní tu přednášku, ale myslím, že se při zdejší chudobě moc nevybralo."

"

Každý přece dal! Těžko se tomu někdo vyhnul."

"

Snad jsi taky něco nedala?"

"

Copak jsem mohla jinak?" zeptala se plaše.

"Já jsem myslel, že žádné peníze nemáš?"

"Dva feniky jsem měla. Počkej, něco ti povím. Tys myslel, že v noci spím, ale já jsem pro paní učitelovou upletla punčochy. To se dá i po tmě." Wilhelm se zamračil.

"Tak ty, místo abys v posteli odpočívala a trochu se zahřála... kolik ti ta domácí práce vynesla?"

"

Třicet feniků!"

"No, jsou to tvoje peníze, a mně není nic do toho, jak je utratíš. Ale stejně by mě zajímalo, co jsi s nimi udělala."

"To ti radši neřeknu," pokusila se stařena vyklouznout. Ale když viděla, jak se mračí, vyhrkla: "Vzpomínáš, jak jsem onehdy našla ve skříni pod starými krámy ty doutníky?"

"Ano, sedm jich bylo. Musel jsem je za šťastnějších časů založit, a pak jsem na ně zapomněl."

"Myslíš?" zasmála se stařena. "Tak já ti tedy řeknu, jak to bylo! Na něco takového kuřák, jako jsi ty, sotva zapomene. Krátce před tím jsi se zmínil, jak by sis rád zapálil doutník."

"Jo, to se stává, člověk se zasní a pak mluví všelijaké hlouposti."

"A hned potom jsem se poohlédla po nějaké práci, abych si vydělala pár feniků."

"A co jsi s těmi penězi udělala?" zeptal se pomalu.

"Koupil jsem doutníky - pst! nenadávej! Nejlevnějšího druhu, sedm kusů za osmadvacet feniků."

"A pak jsi řekla, žeš je našla?"

,

"Ano."

"Matko," řekl, "ty jsi opravdu pravá matka! A to s těmi doutníky - to mě zavazuje."

151

♀

"To je správné," pochválila ho stařena. "Moje babička říkala: to nejtežší dělej nejdřív!"

Martin Seidelmann seděl ve své pracovně a sotva vzhledl, když kreslič vzorů Wilhelm zdvořile zaklepal a skromně zůstal stát ve dveřích.

"Nesete mi nové vzory?" zeptal Seidelmann přes rameno.

"Budou teprve zítra ráno."

"Zatím ne," řekl zajímavě. "Ty

"Čemu tedy vděčím za tu čest, že mě navštěvujete už dnes?"

"Moje žena a děti stůřiou. Jsou těžce nemocní. Před chvílí byl u mě doktor a říkal, že se musím bezpodmínečně postarat o otop, vydatnou stravu a především o léky. Prohlásil, že mě pro první čas pojme mezi chudé, ale dál že se musím postarat sám. Přišel jsem vás poprosit o pomoc! Nevím si jinak rady! Zítřka vám přinesu vzory. Ale dneska nutně potřebuju půjčit pár marek."

"Nepůjčím," zněla krátká a chladná odpověď.

"Vždyť to přece zítřka jistě dostanete."

"Už jste mi dlužen čtyři marky."

"Jistě, ale vy jste bohatý a je vám přece jedno, jestli mi zítřka srazíte čtyři marky nebo osm."

Ne, to mi edno není. Obchodník musí jednat podle obchodnických zásad. Jakmile se od nich odchýlí, vždycky na tom prodělá."

"Nejsem si vědom toho, že bych vám někdy způsobil nějakou škodu "

řekl wilhelmi.

"Ale ano, milý pane!"

"A kdy?"

Právě ted. Víte, že je mojí zásadou nikdy nedávat zálohy. Jednou

"

jsem udělal výjimku, právě u vás, a už žádáte, místo abyste zaplatil, další zálohu. Kdybych povolil, měl bych z toho nakonec škodu a vy byste nevybředl z dluhů. Copak nechápete, že vám tu prosbu musím odmítnout ve vašem vlastním zájmu?"

"Ale pane Seidelmanne, jen si to představte: nemocní doma! Zima! Já ty peníze přece potřebuju jen k zmírnění nejhorší nouze!"

"Nevykládejte mi tu žádné historie, příteli!" obořil se na něho obchodník. "Vy neschopní jste pořád krajní v nouzi a myslíte si, že my, kteří jsme se svou schopností a šetrností něčeho domohli, jsme tu od toho, abychom vaše hladové rodiny živili. Dejte mi pokoj se svými nářky. Raději pořádně hospodařte s tím, co máte."

"Pak mám tedy druhou prosbu," řekl.

"

Ještě jednu? Ta bude nejspíš podobná jako ta první."

"

Bohužel ano," připustil kreslič. Nepodarilo se mu skrýt, jak se mu chvěje hlas.

"Tak ven s ní!" naléhal Seidelmann netrpělivě. "Jak vidíte, nemám čas na prázdné tlachání."

"Pane Seidelmanne, vy mě znáte. Nikdo o mně nemůže říct nic špatného. Vždycky jsem si zakládal na své cti, a když mi bylo zle, nedával jsem to nikomu najevo. Ještě nikdy jsem nežebral. Proti tomu se ve mně všechno vzpírá..."

"

K věci! Ušetřete si dlouhé úvody! Co chcete?"

"Tentokrát v tom vězím až po krk, pane Seidelmanne," pokračoval wilhelmi. "Musím se postarat o své lidi doma, jsem otec rodiny! Proto musím zkusit všechno, nic, žádnou možnost nesmím opominout. Odmítl jste mi dát zálohu. Dobře, obejdu se bez ní. Odepřete mi i malou podporu - almužnu?"

"

Almužnu? Jak to myslíte?"

"Myslel jsem na dárek z chudinské pokladničky, pro kterou váš pan bratr v sobotu vybíral."

"To není moje věc. To se musíte obrátit na mého bratra. V téhle chvíli se s ním pravděpodobně mluvit nedá. Přijďte ještě jednou večer!"

ve wilhelmiho tváři se obrazila hrůza, utrpení a zoufalství.

"y , p ,
t "Pane Seidelmanne, zasténal, , v nevíte co o mně chcete. Mám
čekat do večera, zmlítat se v starostech a nejistotě! To je příliš! Prosím,
udělejte výjimku! Váš bratrje hodný člověk, jistě by mi neodepřel pomoc
v nouzi nejvyšší a jistě se nebude zlobit, když mi bez jeho vědomí těch
pár marek poskytnete."

y t" y
"Člověče, co si vlastně m slíte v buch! Seidelmann. "Já sice
pokladnu spravuji, ale vyplácet z ní mohu jen na příkaz představeného.
A kromě toho bych se rád zeptal, jestli jste se té schůze v sobotu vůbec
zúčastnil?"

"Ne," priznal se kreslič. "Měl jsem práci, a tak..."

"

No prosím!" přerušil ho Seidelmann. "Za těchto okolností si nemusíte
dělat žádné naděje - nedostanete nic."

"

Prokristapána, proč?"

"Protože musí být samozřejmě především uspokojeni účastníci té sbír-
ky, kteří se hlásí k ušlechtilým myšlenkám mého bratra, a měl byste
vědět, že žádostí tohoto druhu přichází dost."

"To chápu, pane Seidelmanne," řekl stísněně. "Bída tady v horách je
velká. Ale musíte mi věřit, že moje rodina v této chvíli patří k těm, kdo

152 t 153

†

takovou podporu potřebují nejnaléhavěji. Počkejte, nechte mě domluvit!
Já osobně jsem se toho shromáždění v sobotu zúčastnit nemohl, ale moje
tchyně tam byla. A vím, že na tu sbírku obětovala své poslední dva feni-
ky. Takže patří mezi ty, kdo se hlásí k ušlechtilým myšlenkám vašeho
pana bratra. Berte to tedy tak, že mluvím jménem té staré ženy, která trpí
, bídu spolu se mnou! Nedalo by se tímto způsobem zdůvodnit...

"Musím vám tedy vysvětlit, že to tak, jak vy si představujete, nejde."
v té chvíli wilhelmi sklonil hlavu.

"wilhelmi," řekl náhle vlídněji Seidelmann á postavil se proti kresli-
či, "vy víte, že jsem vám byl vždycky nakloněn."
Oslovený na něho nedůvěřivě pohlédl, protože tento tón u obchodní-
ka neznal.

, Je to tak nebo ne?" pokračoval Seidelmann.

"Na druhé straně vy zase víte, že jsem vždycky dobře pracoval," odpo-
věděl wilhelmi vyhýbavě.

"Práce sem, práce tam - kvůli vám nemohu měnit své zásady. Ale
třeba se to dá řešit jinak. Jak jste tentokrát postupoval? Po barvách nebo
po celcích?"
, Po celcích."

"Některé vzory z těch pěti jsou tedy hotové
"Čtyři jsou hotové. Pátý jsem začal včera dopoledne."

,

"Tak mi ty čtyři přineste! Tak vám budu moci vyplatit peníze, aniž
bych porušoval své zásady a vystavoval se nebezpečí ztráty."

"To by bylo východisko!" wilhelmi vydechl ulehčeně. "To mě vůbec
nenapadlo."

"Tak běžte. Počkám tady na vás."

Wilhelmi vyšel a za krátkou chvíli se bez dechu vrátil.

Ukažte, co tam máte!" řekl Seidelmann milostivě.

Vzal listy do ruky a prohlížel si je. Nespokojeně se pritom mračil. Šel
k oknu, aby lépe viděl.

Hm!" zabručel zklamaně. "To jsou původní kresby?" zeptal se a hle-

"

děl na kresličce zkoumavě. "Myslím tím, jestli jsou to vaše vlastní myšlenky a nápady?"

"Ovšem."

"Neviděl jste náhodou někde něco podobného?"

"Ale, pane Seidelmanne, kam míříte s těmi otázkami. Všechny vzo, které vám odevzdávám, jsou vždycky moje vlastní nápady.

"V tomto případě se patrně mýlíte. Vzpomeňte si!"

"Nemůžu si vzpomenout na žádný vzor, který by se podobal některému z těch čtyř."

"

No, jeden tady ležel, když jste byl u mě naposledy."

Wilhelmi sebou trhl, jako kdyby dostal ránu bičem.

"Ten jsem - tedy - neviděl."

"Ležel tady na stole, před vašima očima."

"

Proboha, o tom vůbec nic nevím."

"Nechte pána Boha stranou, milý pane! Já vám to hned vysvětlím.

Jeden kreslič vzorů se u mě ptal na práci a poslal mi jeden ze svých návrhů. Ležel tady, díval jste se na něj. Barvy a linie se vám zřejmě vtiskly do paměti - možná si toho vůbec nejste vědom."

"To není možné!"

"Muselo to tak být; všechny čtyři návrhy, které mi tu dáváte, jsou tamtomu velice podobné."

"Něco takového - ne, pane Seidelmanne, něco takového se mně přihodit nemohlo."

"Jen se nezaklínejte! To se může stát i tomu největšímu umělci a nejlepšímu a nesvědomitějšímu pracovníkovi."

"Nemohl byste mi tamty kresby ukázat, abychom je porovnali?"

"To bohužel nepůjde, protože už jsem je odeslal zpátky."

Wilhelmi bezradně sklonil hlavu.

"Tohle mi ještě scházelo!"

"Ano, je to pro vás špatné a je mi to moc líto. Ale nemohu na tom nic měnit. Za těchto okolností jsou pro mne vaše práce bohužel nepoužitelné."

Po tomto tvrdém rozhodnutí následovala krátká odmlka. Potom udělal Wilhelmi ještě poslední pokus na svou záchranu.

"Srovnání mých prací s tamtěmi je tedy naprosto nemožné, pane Seidelmanne?"

"Naprosto nemožné ne. Jenom bychom museli vaši práci poslat tam anebo si tamtu práci znovu vyžádat. Co je vám milejší?"

"

Pochopitelně to druhé. Abych se mohl sám přesvědčit."

"Hm. Takže vy mi nevěříte?"

"Ale, pane Seidelmanne, jak bych si něco takového mohl dovolit?"

"Dobře, dobře. Ale vraťme se k věci. I v nejpriznivějším případě plyne čas. Pro tuto chvíli musím tedy trvat na tom, že vaši práci nemohu použít."

"A - a peníze?"

"Přece po mně nemůžete chtít, abych platil za práci, která je pro mne bezcenná?"

"A záloha, pane Seidelmanne?"

"Záloha? Takovou otázku jsem od vás nečekal! Nedal jsem vám zálo-

154 155

♀

hu, protože jsem byl přesvědčený, že zítra přinesete práci. teď si to mohu troufnout ještě méně, když vím, že bude trvat týdny, než něco nového přinesete."

, A z čeho mám žít?"

To je v ěc!

"Co je mi po tom? aše v " řekl Seidelmann tónem, který by

i toho nejdobromyslnějšího a nejtrpělivějšího člověka musel přivést k zuřivosti.

Kreslič zaskřípal zuby.

"Tuhle odpověď dostal Jidáš Iškariotský, když litoval svého činu a hodil kněžím k nohám těch svých třicet stříbrných, co dostal za svou zradu."

"Může být. "

"On pak šel a oběsil se. Mám to snad udělat také?"

"Tím byste své rodině moc nepomohl," řekl Seidelmann chladně, skoro výsměšně. "Takové situace jsou zkouškami, z nich člověk vychází silnější a čistší."

,Anebó v nich zahyne. Je-li Bůh opravdu láska, neměl by člověka

takovýmhle způsobem uvádět v pokušení.

"To jsou zbytečné výlevy, na které nemám čas. Nenamáhejte se, prosím, dál!"

"

A co bude s těmihle čtyřmi kresbami?"

"Ponechám si je zatím, abych je mohl srovnat s tamtěmi. Bylo to přece vaše přání. Potom dostanete zprávu. Pro dnešek jsme spolu hotovi."

Odvrátil se. Wilhelmi měl pocit, jako kdyby se mu kolem hrdla stáhla smyčka. Vypotácel se ven.

Venku ho ovanul zimní chlad a přivedl ho k sobě. Zůstal stát a hleděl na ulici.

Co teď? ptal se sám sebe.

Vzpomněl si na domov a zamrazilo ho, když si představil, že překročí práh s prázdnýma rukama. Nářek jeho rodiny by mu rval srdce a slíbit jim nemůže nic. Naopak musí jim sdělit tu neblahou novinu, že ani zítra ani pozítří a žádný z následujících dní nepřinese ani halěr.

Kráčel dál se svěšenou hlavou, náhle se octl před svým domem a ve světnici, kde měl své kreslicí prkno a kde v rohu ležela žena a děti. Tichyně se nepotřebovala ptát na výsledek jeho cesty. Viděla na něm, jak se věci mají. Proto ho odvedla stranou; ať jí o tom aspoň vypráví tak, aby to jeho žena neslyšela.

Když Wilhelmi stařeně vyličil celé své neštěstí, pohládila ho zvadlou rukou po čele.

"

Nesmíš ztrácet odvahu a důvěru v Boha!" utěšovala ho. "Zůstaň tu

156

chvíli. Já mezitím doběhnu k paní Wernerové a přinesu, co nám doktor Werner slíbil. Až se vrátím, zůstanu u nemocných, a ty si zajdi do Červeného mlýna za bratrem! I když třeba nebude moct pro tebe nic udělat, aspoň se vypovídáš! I to je v naší situaci úleva!"

Wilhelmi přikývl. Se vším souhlasil a byl ochotný udělat cokoli; jeho vůle a činnost byly zcela zlomeny.

Čekal na stařenin návrat skoro hodinu. Když přišla, přivezla na malých sáříkách bochník chleba, hrnek mléka a dnohý plný masového vývaru, trochu másla a dokonce i čtyři vejčička. Také pytel uhlí přivlekla a velkou otep dřeva. Byla plná vděčnosti k doktorově rodině, že jí to všechno darovali.

Při jejích slovech, která přinesla uklidnění i nemocným, se kresličova nálada trochu zvedla. Ochotně se nechal vystrčit ze dveří a vydal se k Červenému mlýnu za bratrem. Ten byl sice také chudý, ale byl to dobrý člověk. Když nic jiného, třeba mu aspoň poradí, a rozhodně bude mít pro něho přátelské, účastné slovo.

15. V ČERVENÉM MLÝNĚ

Tak kráčel wilhelmi postranní cestou vedoucí z vesnice k Haingrundu, nešel však až tam, nýbrž jen k mlýnu, což byla neomítnutá stavba z červených cihel. Proto se jí v okolí říkalo Červený mlýn. Stála na kraji lesa pod strmou stráň a byla napůl zbořená. Mlynář tu mnoho let pracoval jako stárek a pak se oženil s dcerou pana otce. Proto na něho připadl mlýn dědictvím i se všemi dluhy, které na něm vězely. Nový mlynář byl pilný a šikovný a mohl si dělat naděje, že se vzmuže. Pak ale postavil majitel dolu Boží požehnání baron von Wildstein nedaleko odtud obrovský parní mlýn po americkém vzoru, a od té doby neměl Červený mlýn leckdy celé týdny práci. Wilhelmi kráčel údolím a brzy spatřil dým stoupající z komína té staré barabizny. Aspoň to teplo si můžu dovolit, pomyslel si. Když pak vešel do síně, ucítil příjemnou, vábnou vůni. Že by pečeně? podívil se. Zaklepal a zevnitř se ozvalo hlasitě: "Dále!" Otevřel dveře a zastihl bratra a jeho ženu při večeři.

157

♀

p, " y
"To přicházíš v ravou chvíli zvolal ml nář. "Posad se a vezmi si s námi."
"Tady to voní zvěřinou!"
"Však je to taky srnčí kýta!"
"Kde jsi k takové dralié pochoutce přišel?"
"To je dárek."
od koho?"
" "
"To je moje tajemství."
"Tak to já bych radši..."
"Nesmysl! Snad si nemyslíš, že jsem se dal k pytlákům! Jen se posad a ukroj si."
Kreslič poslechl, snad ještě trochu váhavě. Mlynářka mu přinesla talíř a příbor a zase si sedla ke stolu.

, Máme dost i pro tvou ženu a děti. Dostali jsme celou srnu," oslovil
; mlynář bratra.
, Celou srnu? Snad ne od nadlesního wunderliche To by tomu staré-
, mu dobrákovi bylo podobné, i kdyby si sám musel od úst utrhnout. `
Neříkám ani ano ani ne. Napřed se naježme, a pak se to všechno
" dožvíš."
' wilhelmi se nenechal dál pobízet a v krátké chvíli svůj kus masa snědl.
"Ty jsi dneska nějak při chuti!" smál se mlynář. , Snad ses nepostil?"
; "Víš," povzdechl jeho bratr "mně se poslední dobou nějak nevede."
"A proč jsi k nám nezašel dřív?"
"Co bych u vás dělal? Vždyť já vím, že máte sami dost starostí."
! To e to u vás opravdu tak špatné?" zeptala se tiše mlynářka.
" j t v
"Bohužel," přikývl kreslič. "Nevede se nám tak dobře ako vám. " y
; máte pečení, teplou světnici a jak slyším podle klapání, i práci."
` mlynář

"Zaplat' Bůh, práci máme!" řekl. "Jen aby to tak zůstalo. Mlynářka sklonila hlavu, jako kdyby chtěla potlačit poznámku, která se jí drala na jazyk. V té chvíli se zvenku ozvalo zvonění. Mlynář musel ven, aby znovu zasypal. Tebe něco trápí?" zeptal se kreslič, když zůstali s mlynářkou sami.

"

,I to víš, že trápí." vzdychla mlynářka.

"Smím se zeptat, co."

,Af ti to radši řekne sám. A moc tě prosím, švagře, rozmluv mu to.

, Provádí snad bratr něco špatného?"

"Bojím se, že ano! Udělej mi to k vůli a snaž se ho od toho za každou cenu odvrátit!"

Hned na to byl jejich rozhovor přerušen. Mlynář se vrátil a tázavě pohlédl na ženu.

158

"Jak vidím, tak už ti asi řekla, co ji trápí," řekl s dobromyslným úsměvem. "Sklid se stolu, Paulino, a hned se zase vrať. Manželé musí držet spolu. Af si taky poslechněš, co o tom bratr soudí."

Sklidila a hned zase zaujala své místo vedle obou mužů.

"Takže doma je to špatné?" začal mlynář.

"Horší než kdykoli před tím. A žena s dětmi leží. Vypadá to s nimi moc bledě."

Pak se Wilhelmi vypovídal z celého svého hoře. Nakonec podrobně vyprávěl, jak to bylo u Seidelmannů.

"To je špatné, to je zatraceně špatné! To bych do něj nikdy neřekl - k nám se choval vždycky přátelsky."

"

K vám? Jak to?"

"Poslal nám práci. Meleme pro něj; proto zas po dlouhé době mlýn pracuje. Je v tom obchod. Dostal obilí z druhé strany hranice. Já to seme- lu a on mouku prodává ve velkém. Říká, že mu dobře uhradí výdaje."

"A kde je to obilí?"

"Nahoře v parním mlýně. Oni to sami nestačí zpracovat, protože to spěchá, a proto jim musím pomoci. Takže mám na delší dobu co dělat, a on mi, když jsme si pláclí, vyplatil rovnou sto marek zálohy."

"Sto marek, říkáš? Ale to mu vůbec není podobné."

"Jak vidíš," řekl nato mlynář, "pro nejbližší dobu nemáme starosti. Takových čtyřicet marek můžu samozřejmě postrádat. Jestli je potře- ba, můžeš je mít."

"

Pane Bože! Čtyřicet marek? To přece - to přece není možné!"

Wilhelmi vyskočil a podíval se na bratra a na švagrovou jako ve snách.

"No, no!" usmála se mlynářka. "Jsme taky jenom lidi, a je to ostatně naše povinnost pomoci, když to jde."

"Musím ti něco vyprávět a požádat tě o radu, protože bych rád věděl, co si o tom myslíš," vmísil se do hovoru mlynář.

"

A oč jde?" zeptal se Wilhelmi.

"

"Oč jde - o kšeft."

"

S čím?"

, j ,"

"S tím, no ak se on... S Přízrakem

"

Vida," řekl překvapivě klidně kreslič. "On k tobě ten náčelník pašeráků někoho poslal?"

"p "

"Ne řišel sám.
, kdy?"

,

"

V neděli."

vyprávěj mi o tom podrobněji!"

"Jak víš, moje žena a paní nadlesní se dobře znají. V sobotu šla

159

♀

Paulina do fořtovny, a já jsem zůstal doma skoro do půlnoci sám. Pak někdo najednou zaklepal na okno. Myslel jsem, že je to Paulina, a divil jsem se, protože, pokud jsem věděl, měla klíč. Ale když jsem otevřel, ukázalo se k mému údivu, že je to chlap. Přízrak."

"Hned jsi ho poznal? Jak vypadal?"

"Napřed jsem neviděl vůbec nic, protože ten člověk mě vtlačil do domu a v síni se nesvítilo. Jste doma sám? zeptal se mě. Víím, že vaše žena je u nadlesních, a chci si s vámi pohovořit mezi čtyřma očima. Pustte mě do světnice! Šel první a já jsem šel za ním. A najednou stál přede mnou zrovna tak, jak ho vždycky popisují: rajtky, vysoké boty, krátkou kazajku a klobouk. Na obličejí měl černou masku. A jeho hlas skrz tu masku zněl dutě.

Vida!" udělal wilhelmi znovu, stále nepochopitelně klidný. "A co po

"

tobě chtěl? Už se to začínám domýšlet."

"Ne, tohle by tě nenapadlo. Chtěl něco naprosto nečekaného: zadní sklep."

"A tys na to přistoupil?"

"To nebyla nabídka, to byl požadavek. Snad si nepředstavuješ, že se mě ptal nebo dokonce snad prosil?"

"Zeptat se přece musel, nebo ne?"

"Ani ho to nenapadlo. Žádal, abych mu ten sklep přenechal, a nabídl mi nájemné dvě stě marek ročně. A polovinu mi hned vysolil na pťkno.

"Aha, tak to jsou ty peníze, které mi chceš půjčit? Od Přízraku."

"Ale ne, ty si můžeš klidně vzít, to je od Seidelmana. Té stovky od Přízraku jsem se ani nedotkl."

"Ale je ti jasné, jakému nebezpečí se vystavuješ? Bude tvého sklepa užívat jako skladiště pašovaného zboží!"

"Kdepak, vůbec ne! To je na tom to zvláštní. Chce mi platit dvě stě marek ročně, aby ten sklep mohl zasypat. Později, až naše dohoda skončí, si ho prý můžu zase vykopat."

"To tedy nechápu," přiznal se kreslič. "Třeba lže?"

"Nelže," ujistil ho bratr, "on ten sklep chce opravdu zasypat. Mám ho do dneška do večera vyklidit a klíč nechat ve dveřích. A říkal, že se za čtrnáct dní můžu přijít přesvědčit, že je opravdu zasypaný. A pak si ten klíč zase mám vzít k sobě. Jak vidíš, žádné nebezpečí tady nehrozí."

"To se teprve ukáže," řekl zamyšleně. "Ale já vidím, že jsi se asi moc

Karl May - Přízrak
rozmýšlet nemohl. Přízrak své požadavky obvykle doplňuje hrozbami.
A běda tomu, kdo se mu odváží vzdorovat!
"To je to!" vykřikl mlynář. "vyhrožoval, že mě zabije, když mu
odmítnu sklep předat. A když mu vyhovím, uvidím prý, jak se všechno

160

rychle obrátí k dobrému. Tak jsem nakonec souhlasil, když mi slíbil, že to zařídí tak, abych s tím neměl žádné nepříjemnosti. A teď přijde to nejpřekvapivější na celé věci: Hned druhý den na to přišel Seidelmann a přinesl mi práci. Není to jako v pohádce?"

"Hm," zabručel kreslič. "Já na pohádky nevěřím. Ty se hodíš leda pro děti a ne pro našince. Říkáš, že k tobě přišel starý Seidelmann?"

"Otec. To už jsem ti říkat: chce mít obilí co nejdřív semleté, aby mohl mouku výhodně prodat."

"A ty si opravdu myslíš, že tahle objednávka nějak souvisí v Přízrakem?"

"Jak si to mám jinak vykládat? V noci dostanu slib, že se mi lépe povede, když se vzdám sklepa, a hned druhý den na to přijde tahle skvělá nabídka. To přece nemůže být náhoda."

"Hm! A jak si tu souvislost vysvětluješ?"

"S tím jsem si dlouho lámal hlavu, a pak mi najednou svítlo. Když se nad tím člověk zamyslí, tak na tom vlastně nic záhadného není. Přízrak vykonává nátlak na všechny lidi v Hohenthalu a celém okolí. Působí tady v horách jako nekorunovaný král. Chudáci pro něho pracují jako pašeráci, přechovávači, poslíčci, a kdovíco ještě. Ostatní nechává na pokoji. Ale ti, které potřebuje, ho musí bezpodmínečně poslechnout, jinak dopadnou tak špatně, že můžou rovnou vzít provaz a oběsit se. Já jsem si vždycky myslel, že se to týká jen chudých. Chyba lávky! Tenhle můj případ mě poučil, že je to jinak. To, že za mnou Seidelmann přišel z ničeho nic s takovou výhodnou nabídkou, se nemohlo stát jinak, než že ho Přízrak přimáchl. I ti nejbohatší tady, jako je Seidelmann, a ještě výš, možná i baron von Wildstein, jsou zřejmě nuceni se sklonit před vůlí tajemného Přízraku. Kdopak ví, jaké prostředky ten pašerácký král má i proti těmhle zdánlivě nezávislým podnikatelům! Člověku je až úzko, když o tom přemýšlí. Chudákovi, jako jsem já, nikdo nemůže vyčítat, když se Přízraku neodváží postavit na odpor."

"

Copak o to, mohl bys mít pravdu," řekl kreslič. "Nebo taky ne. Hlavní je to, že se ti vede líp. Povídej dál."

Už toho moc k povídání není," zabručel mlynář. "Nejvýš ještě to

"

s tou srnou. Našel jsem ji včera večer před dveřmi s cedulkou: Dárek od Přízraku. - Hloupé bylo," dodal k tomu mlynář s rozpačitým úsměvem, "že se se Paulina vrátila, když jsem zrovna s Přízrakem mluvil. Byla schovaná v kuchyni a všechno vyslechla. Teprve když byl Přízrak pryč, celá ustrašená vylezla. A teď se strašně bojí. Ale já myslím, že se do takových věcí ženské nemají plést. To je mužská záležitost."

Jakápak mužská záležitost!" odporovala paní Paulina. "Přízrak jedná

"

161

♀

proti zákonu! Není to jen pašerák, ale taky vrah, a kdo se s ním paktuje, stává se jeho spoluvíníkem!"

"Ale ženská! Vem rozum do hrsti! Máš možná pravdu, ale musíš si uvědomit, čím mi Přízrak vyhrožoval. Kdybych na to nepřistoupil, měl bych z něho dneska zavlého nepřítele a to by mě mohlo stát krk. Přízrak se nezdráhá sáhnout na život tomu, kdo mu odporuje."

j

"Jo, tomu docela věřím," souhlasil kreslič s bratrem. "Přízrak je bezohledný a krutý; to jsem sám zakusil."

"Ty?" zeptal se. ,Ty s ním máš nějaké styky?"

"Tak napůl! Bohužel! Ten lump chce, abych mu dělal poslíčka. Ale doposud se mu to nepodařilo, třebaže se velice snažil."
 , Takže on s tebou mluvil?"

"Ano. Napřed si mě několikrát chytil, když jsem si mezi prací vyšel trochu na vzduch. On je zároveň drzý i kluzký a umí využívat vhodné příležitosti. Ví, že jsem v nouzi, a nouze, jak známo, železo láme. S tím on počítá. Když člověk vězí po krk v bídě a vidí, jak mu žena a děti před očima umírají hlady, má snadno sklon potlačit hlas svědomí, na který řádný člověk obvykle dává. Sliboval mi dokonce tolar za doručení dopisu tady v blízkém okolí. Ale já jsem zůstal pevný."

"To jsi dobře udělal," řekla mlynářka. "Čisté svědomí je nade vše."

Dál se nedostala. Její muž ji energickým gestem umlčel.

"Nevykládej, ženská! Já jistě nejsem žádný lump a vždycky jsem platil za slušného člověka. Ale žít se musí, a když je člověk otec od rodiny, má nějaké povinnosti. Vidíš, kam to bratr s tou počestností dotáhl. Do bídy! Kdo ví, co proti němu Přízrak podnikl zrovna u Seidelmannů! A tak to půjde dál, dokud bude odmítat. Myslel jsem, že jsem vám to vysvětlil dobře - došel jsem k názoru, že se Přízraku nesmí odporovat. Jinak člověk tady v Hohenthalu a okolí nevyžije. Kdyby tahle situace připadala úřadům nesnesitelná, mohly by se postarat o pomoc a vsadit toho krále pašeráků do želez. Ale to oni neudělají. Nejsou schopné nás před tím bezohledným chlapem ochránit. Tak se musíme chovat podle toho. Jestli jsi chytrý, bratře, zachováš se podle toho i ty!"

Jeho žena už neřekla nic, a kreslič se hluboce zamyslel.

"Jo, jo," zahuhlal nakonec. "Budu o tom přemýšlet." A pak náhle vstal. "Ale teď musím jít. Doma na mě čekají."
 , Přinesu ti ty peníze," řekl mlynář.

Odešel a za chvíli přinesl slíbených čtyřicet marek. Kresličovy oči se rozzářily radostí a dojetím, když je strkal do kapsy.

, To je, bratře, pomoc v nouzi nejvyšší!" řekl. "Ted se najíme! A moji se uzdraví!"

, Třeba ti to na nějakou dobu vystačí."

"Začnu šetřit, a především ještě dneska v noci navrhnu nějaké nové vzory, které určitě budou za něco stát."

16. MEZI VEČEREM A RÁNEM

Arndt a Wunderlich se vrátili z okresního města do fořtovny. Christián, čeledín, dostal bohaté spropitné, které s potěšením schoval do kapsy. Částku, kterou měl za svou ochotu dostat porybný, doručil odpovídavě nadlesní osobně. Rozhodl se k tomu, protože cítil, že už to doma nevydrží. Trápil ho neklid, horečné očekávání nového dobrodružství, které mu Arndt slíbil.

Dostaveníčko s Přízrakem! To bylo něco podle gusta pana nadlesního! Nebyl s to myslet na nic jiného. A protože platí, že čím je srdce plné, tím ústa přetékají, bylo pro toho bodrého muže přetěžké smlčet o tom před svou Baruškou.

Večeřelo se tentokrát ve fořtovně mlčky a spěšně. Potom sáhl Wunderlich po své fajice, nacistal si ji, zapálil a začal se netrpělivě přecházet po místnosti.

"Co je to s tebou?" divila se paní nadlesní. "Jsi dneskajako živý stříbro!"

"Tomu bys nerozuměla. Mám ještě dneska jednu důležitou pochůzku."

"Pro Kristapána, snad nejsi na stopě nějakému pytlákovi? Dej si na sebe pozor, dědo! Kdyby na tebe stříleli..."

, Hlouposti!" zavrčel Wunderlich. "Pusť z hlavy pytláky. Tady jde

o něco důležitějšího. Půjdu s panem bratrance."

"To jsem si mohla myslet. Ten pan bratranec je poslední dobou u nás hlavní postava."

"Taky že je, a řeknu ti, Baruško, kdybys ty věděla, co vím já!" Nadlesní si zhluboka povzdechl - tak ho trápilo to tajemství, které nesměl prozradit.

V tom okamžiku se ozvalo zaklepání. Arndt, který večeřel ve svém pokojíku, přišel, aby odvedl wunderlicha na tu tajemnou pochůzku. V okamžiku měl wunderlich na sobě tlustou kamizolu a plstěný klobouk. Potom sáhl po pušce.

162 163

♀

"Mám si to vzít s sebou?" zeptal se Arndta.

Ten jen kývl a obrátil se s několika slovy k paní nadlesní.

"Kdyby se někdo po vašem muži ptal, nerikejte mu, prosím vás že

odešel se mnou. Je v lese a přijde patrně až kolem půlnoci. To musí každému stačit."

Pak oba muži odešli z domu. Arndt udal směr. Zamířil na tu stranu, kde byl důl. Když si toho nadlesní všiml, divil se.

"Vy chcete jít k šachtě ane bratranče?" zeptal se.

"Ano, chci. Tam dojde k té schůzce. Hlídač Laube mě Přízraku ohlásí."

"Laube? Ten starý podvodník. Bůh je mi svědkem, že jsem si vždycky myslel že nechodí v docela čistých botách. Ale že by byl jedním z hlavních důvěrníků Přízraku, to by mě přece jen nenapadlo. Tak tedy Laube vás ohlásí. A směl bych se zeptat, jak to bude probíhat? A jakou roli v tom budu hrát já?"

"Právě jsem vás chtěl informovat o těch nezbytných opatřeních, řekl Arndt. "Tak poslouchejte! Až přijdeme na pozemek šachty rozdělíme se. Je možné, že na mě čekají, a někde by tam mohla být hlídka. Ale nikdo nesmí vědět, že nepricházím sám. Půjdu rovnou k domku, kde Laube bydlí. A právě naproti je stará stodola."

"

"Já vím," řekl wunderlich. "Já to tam nahoře dobře znám."

"Tím líp. A v té stodole se mám s Přízrakem sejít. Co říkáte, dokážete se tam zezadu přikrást tak, aby vás nikdo neviděl?"

"Jestli to dokážu! To je pro starého myslivce hračka!"

"Spoléhám se na vaši obratnost, milý pane wunderlichu. Ale kdyby si vás někdo všiml a zastavil vás, snad byste se mohl vymluvit na služební povinnost."

"To se ví, že bych mohl. Stačí abych řekl že jsem kousek odtamtud viděl oka, která tam položil nějaký dareba, aby ulovil zajíčka."

"Výborně!" pochvaloval si Arndt. "Zatímco budu v té stodole jednat s Přízrakem vy budete vzadu na stráži. To má nějaký smysl. Jednak budete svědkem našeho jednání. Skrz tenké stěny uslyšíte každé hlasitě pronesené slovo. Za druhé budete dávat pozor, jestli se kolem té stodoly nemotá nějaká podezřelá osoba, aby mě stopovala a zjistila, kam jdu. Tu byste ode mě musel nějakým nenápadným způsobem odlákat. Ale opatrně! Nikdo na to nesmí přijít! A za třetí připravte svou pušku k ráně. V takových situacích člověk nikdy neví, co se může stát. Poslouchejte, anebo ještě raději se dívejte, a kdyby na mě někdo chtěl zaútočit, zasáhnete! Přitom ještě nemusíte dát najevo, že jste můj spojenec. Můžete tam prostě náhodou být. Ale to připadá v úvahu jen v nejkrajnějším případě! Když to jen trochu půjde, držte se v pozadí! Je vám to jasné?"

"Starý wunderlich není padlý na hlavu," řekl nadlesní. "Už vím, co mám dělat. Jen bych se chtěl ještě zeptat, kdy a kde se sejdeme, až ta vaše schůzka skončí?"

"Máte nějaký návrh?"

„Vy potom nejspíš půjdete do Hohenthalu?“

„V zásadě ano, ale vyrazím směrem do města. Musí to vypadat, jako kdybych se tam ještě v noci chtěl dostat.“

„Dobře. Takhle jsem si to představoval taky. Takže teď dávejte pozor zase vy! Když půjdete kus po téhle cestě, projdete malým hájkem. Tam na vás budu čekat. Já to vezmu rovnou přes pole, takže tam budu v každém případě dřív. Napřed zjistím, jestli vám nic nehrozí, a pak zmizím.“

Tím bylo všechno domluveno. Detektiv využil houští na cestě, aby si nasadil paruku a plnovous, které měl už při prvním setkání s tím neznámým. Přiblížili se k areálu šachty a rozdělili se, jak se domluvili. Wunderlich zabočil napravo pěšinou do tmy, Arndt šel přímo k budovám šachty.

K svému překvapení nikde nikoho neviděl, a přitom byl s jistotou přesvědčený, že na něho budou čekat. Tak přišel až k hlídačovu domku a zaklepal na dveře. Brzy na to mu otevřeli. Do tmy vyhlédí Laube.

„Co je?“ zeptal se stručně a mrzutě.

Arndt sáhl pravou rukou na pravé oko. Před tím se postavil tak, aby na něho dopadalo slabé světlo, které vycházelo ze síně. Laube musel to známení jasně vidět.

„Já jsem očekáván,“ řekl.

„Aha, to jste vy. Ale měl jste přece přijít včera?“

„Ano, to jsem měl, ale nemohl jsem přijít.“

„Snad je možné vidět toho člověka, s kterým potřebuju mluvit, i dnes?“

„Zkusím to. Ale budete asi muset chvíli počkat. Nejlepší, když půjdete rovnou do kůlny.“

„Dobře. Počkám tam.“

Uplynula dobrá půlhodina. Pak se otevřely dveře kůlny. Někdo v nich stanul. Arndt se pohnul a zašramotil, aby si ho všiml.

„Kdo je tu?“ zeptal se muž, který právě vstoupil.

„Ten z předvčerejška,“ odpověděl Arndt.

„Nechal jste mě včera zbytečně čekat,“ ozvalo se skoro nemilostivě.

„Bohužel. Jinak to nešlo. Potřeboval jsem prostě ještě dva dny.“

„Dobře, ale nebudeme se zdržovat dlouhými řečmi. Slyšel jsem, že jste sice do spousty věcí zasvěcený, přesto však musím být opatrný. Nevěřím vám a říkám vám otevřeně, že živý neodejdete, pokud se vám

164 165

†

nepodaří mě přesvědčit, že nejste špicl nebo dokonce zakuklený detektiv, který má spadeno na mě a na moje lidi.“

„Za takových okolností,“ řekl Arndt zdánlivě rozmrzele, „tje mi líto, že jsem s vámi vůbec vstoupil ve spojení. Myslel jsem, že u vás najdu lepší porozumění.“

„Na tom nemohu nic měnit,“ zabručel Prizrak, který měl zřejmě na obličeji škrabošku – bylo to slyšet z tónu jeho hlasu. „Musím být opatrnější než jindy. Doslechl jsem se, že se tu motá nějaký cizí prevít, který mi slídí v patách.“

„Ach tak!“ zasmál se Arndt s dobře zahranou nezáujatostí. „A teď se

bojíte, že bych to mohl být já? Jo, milý pane, v takovém případě se nikdy nedomluvíme. Já jsem si celý ten obchod s vámi představoval docela jinak. Jeden můj přítel, jehož nesmím jmenovat, je dobře znám s jistým panem Michalowským, který v současné době bydlí v okresním městě a má se za to, že je s vámi trvale v obchodním spojení. A tento Michalowski mě přes mého přítele na vás upozornil, takže jsem měl dojem...“

„Cože? Vy znáte Michalowského?“

„Můj přítel ho zná.“

„To je totéž. Musím přiznat, že jsem trochu zaváhal. Mám teď vážně

chut' to s vámi zkusit. Promiřite mi tu nedůvěru. Jistě připustíte, že lidé od našeho řemesla nemohou být nikdy dost opatrní. Začneme tedy jednat. Pro mě je tu první otázka: Chcete posílat nebo přijímat?"

"Posílat."

"

"Zboží tedy má být dopraveno do Čech."

"Ano."

"Oč jde?"

"O léky a barviva."

"A hrome! Na to je tam zatraceně vysoké dovozní clo!"

"O to lepší obchod."

"Kolik by se na tom dalo vydělat?"

"Šest tisíc marek."

"Čistého zisku? To by tedy byl obchod! Pak tedy platí, co mi můj - co mi řekl ten, který s vámi předevčírem mluvil. Kdy to hodláte odeslat?"

"Jak nejdřív se vám to bude hodit."

"Pak je tedy velmi vhodná příležitost zítra. Dostal jsem v těchto dnech zprávu, že má přijít velice výhodná zásilka z Čech, kterou tady přijmu a moji lidé ji spolehlivě doručí. Má k tomu dojít v noci ze zítřku na pozítří dvě hodiny po půlnoci."

"

Kde?"

"Na zdejším konci Haingrundu."

"Tam, co jste měli před nedávnem tu smůlu, jak se široko daleko vypráví?"

"Ano. Právě proto."

"Tomu nerozumím."

"To je přece jednoduché. Financové si myslí, že se do Haingrundu hned tak neodvážíme. Proto tak budeme poměrně v bezpečí. Haingrund ted zůstane velmi pravděpodobně nejméně hlídáný."

"

To by bylo dobře."

"Kromě toho," dodal zakuklenec, "si budou financové myslet, že už nepodnikneme vůbec nic."

"Proč by si to měli myslet?"

"Protože se domnívají, že Přízrak, hlavu pašeráků, už dopadli. O tom jste se ve městě jistě doslechli. A českým financům už to jistě taky bylo hlášeno. Chytili jednoho mladého tkalce z Hohenthalu, jmenuje se Hauser, a zavřeli ho..."

"Jo, něco se o tom povídá, ale já myslel, že to je přehnané. Předpokládal jsem, že se jedná a nějakého člena vaší společnosti."

"Kdepak. To je docela jinak. Ten kluk s námi nemá nic společného, je v tom naprosto nevině. Jenom se nechal vlákat do léčky. teď bude pykat za všechny Přízrakovy hříchy. To od nás na nějakou dobu odvede pozornost vládních ohařů. Ale dosti o tom! Musíme domluvit tu naši věc. Souhlasíte tedy s Haingrundem?"

"Nic proti němu nemám."

"A hodilo by se vám, kdybychom zítra převzali i vaši zásilku?"

"Ovšem," přitakal Arndt. "Jen potřebuju ještě něco zjistit. Kolik lidí přinese tu druhou zásilku?"

"

Deset chlapů."

"To by se výborně hodilo, moje zboží je taky rozděleno na deset chlapů, takže by to vaši lidé z těch mohli klidně přenést."

"To se zdá nejlepší. Takže těch deset, které jsem zjednal, aby převzali české zboží, bude stačit."

"To dělá celkem třicet mužů - deset mých, deset vašich a deset těch z druhé strany. Dobře. Tak tohle je domluveno. Ale ještě zbývá jedna maličkost: Jaké bude heslo?"

"

V poslední době jsme žádná hesla nevydávali!"

"Proč ne? Člověk nemůže být nikdy dost opatrný, sám jste to říkal. Moji nosiči zboží rozhodně bez hesla nevydají! Já nehodlám nic riskovat."

"Jak chcete. Řekněme tedy Praha. Já to dám dál."

166 ‡ 167

‡

"Na dubu?"

, Ano. Jinou možnost vzhledem ke krátkosti času nemáme."

"Takže vaši lidé chodí jednotlivě k dubu a do Haingrundu přijdou taky po jednom?"

"Ano. Není to lepší, než kdyby se někde nápadně seskupovali?"

"Máte pravdu. Dobře, tak tedy zítra dvě hodiny po půlnoci na tomhle konci Haingrundu," shrnul domluvu Arndt. "Budete tam vy osobně?"

"Vzhledem k důležitosti tohoto obchodu jistě."

"Já přijdu taky. Přes hranice ovšem nepůjdu. Proto bych chtěl vědět, jaké mi dáte záruky. Jistě nečekáte, že vám to zboží svěřím, aniž bych měl nějaké krytí."

"Hm," řekl Přízrak. "Chápu. Vy prostě nechcete vůbec nic riskovat. To je ovšem případ, sjakým jsem se ještě nesetkal. Pracuji se svými obchodními přáteli většinou na základě vzájemné důvěry. Podívejte se, odkoupit to od vás nemohu, to bych nesl celé riziko já. Ale když to půjde dobře, tak se s vámi musím o zisk dělit. A to se mi vůbec nelíbí."

"Já jsem myslel jen nějakou malou záruku," odpověděl Arndt. "Dejme tomu dva tisíce marek. Dáte mi na to papír. Ta částka mi potom bude odečtena při dělení."

"Jak se budeme dělit?"

"Vy dvě třetiny a já jednu."

"To by šlo. Dobře, ten papír dostanete. Přinesu ho do Haingrundu. A večer potom, někdy kolem desáté, vás čekám zase tady kvůli dělení."

"Dobře. Já pošlu zprávu svému zmocněnci v Breitenau, že moje zboží přijde následující nocí. Není to žádný nováček a je, jak mi řekl, s vašimi lidmi ve styku. Máte ještě nějaké otázky?"

"Nemám."

"Tak jsme dohodnutí. Ruku na to!"

Oba muži si podali ruce.

Přízrak se pomalým krokem vzdálil. Arndt se za ním díval šterbinou ve dveřích a všiml si, že ještě mluví s Laubem, který stál venku na stráž. Na štěstí přitom tu dřevěnou stavbu neobešel, jinak by pravděpodobně narazil na wunderlicha. Když oba zmizeli za nejbližším rohem, vyšel i Arndt z kůlny.

Dále šlo všechno podle dohody. V hájku si Arndt napřed sundal paruku a vousy, které si nasadil před rozhovorem s Přízrakem aby nebyl poznán v případě, kdyby se s králem pašeráků náhodou někdy potkali v Hohenthalu. Sotva s tím byl hotov, ozval se ze tmy i pan nadlesní. Přistoupil k němu a hlásil, že muž v holínkách, kazajce a klobouku, který vyšel z kůlny, se vzdálil společně s hlídačem Laubem, pak pokračoval:

"To, co jste tu s tím Přízrakem sehrál, bylo jedinečné. Musím se přiznat, že jsem měl zpočátku dost strach. Schůzka s tímhle chlapem je velice nebezpečná věc. A když vyhrožoval, že živý z té kůlny nevyjdete, jestli nedokážete rozptýlit jeho podezření, bylo mi pěkně dusno pod kloboukem. Ale pak se to najednou vyvinulo všechno jinak, vy jste ho tak krásně převezli! Už tuším, co bude dál. Smím hádat?"

"Hádejte, milý wunderlichu! Jsem přesvědčený; že uhodnete správně."

"Po tom, co jsem slyšel, to není tak těžké. Pašeráci se zítra v noci sejdou na začátku Haingrundu v očekávání mimořádně skvělého obchodu. Ale budou překvapeni, protože narazí na neproniknutelnou hráz financů a policistů pod vaším vedením. Je to tak?"

"Přesně tak se to stane," přikývl Arndt. "Ráno sebou budu muset hodit."

"To znamená, že zase pojedeme do města?"

"Ano. Tentokrát na kriminální policii. Myslím, že se mi brzy podaří vyřešit úkol, který jsem si uložil."

Za tohoto rozhovoru dorazili do vesnice. Wunderlich se zadíval na jednu polorozpadlou stavbu, která sotva připomínala lidské obydlí.

"Hledme," zabručel. "U Schulze se ještě svítí. Už by měli být dávntř v kanafasu. Soudil bych, že musí počítat každý krejcar."

"Kdo je to Schulze?" zeptal se Arndt.

"Asi největší chudák z celé téhle vesnice, kromě obyvatel chudobince ovšem. Obsluhuje hunty v šachtě a dostává za to plat, který stačí doslova tak na sůl, chleba a brambory."

V tom okamžiku zpozoroval Arndt něco, co mu dalo zapomenout na všechno ostatní a přimělo ho chytit svého společníka za rukáv a rychle odtáhnout stranou, do křoví vedle cesty.

Detektiv opatrně ukázal na ubohou chatrč: "Támhle, podívejte se!"

Dveře malého domku se otevřely a ukázali se v nich dva muži. Jeden držel v ruce rozsvícenou lucernu, aby svítil tomu druhému, a byl tak chatrně oblečený a vypadal tak uboze, že to musel být obyvatel toho domku. Ten druhý vypadal spíš zámožně. Měl na nohou holínky, na sobě kazajku a na hlavě klobouk a na obličeji černou masku.

"Zatraceně, to je Přízrak!" zašeptal nadlesní, protože se domníval, že má před sebou opět toho člověka, který před chvílí vyšel z kůlny u šachty.

"Přízraki!" kývl Arndt. "Nebo taky ne! To není ten muž, s kterým jsem před chvílí jednal. Tady ten je hubenější a taky menší. Já mám na tyhle rozdíly vycvičené oko a jistě se nemýlím. Ale oblečení jsou oba stejně. Takhle chodí ven, když se nechystá zrovna strašit v lese."

168 † 169

"Cože, oni jsou dva Přízraci?" zeptal se Wunderlich překvapeně.

"Jistě. Dva muži, kteří přirozeně pracují ruku v ruce, si nasazují masku

Přízraku. Ale teď tiše! Uvidíme, co se bude dít "

†lověk s lampou v ruce se s tím druhým rozloučil s uctivou poklonou.

Ten druhý jen zběžně pokynul hlavou. Pak se dveře zavřely. Přízrak se dal cestou vzhůru, takže nešel kolem Arndta a Wunderlicha, kteří ho z křoví pozorovali.

"Musíme zjistit, kam ten maskovaný chlap míří," řekl detektiv tiše.

, O atrně! Pořád ve skrytu na kraji cesty! Nesmí nás zahlédnout, kdyby se náhodou otočil. A rychle, než nám zmizí z očí!"

Tak se plížili za neznámým, který se rozhlížel na všechny strany, jen za sebe se nepodíval. Zřejmě se Přízrak necítil přes pozdní hodinu ve vsi příliš bezpečný a byl připravený se v případě nějakého nečekaného setkání ukrýt mezi kerí a ploty.

Toto sledování netrvalo dlouho. Arndt a Wunderlich se museli opět rychle zastavit, protože ta maskovaná postava zůstala stát před chalupou, která nevypadala o mnoho lépe než Schulzova.

Zdálo se, že se tu Přízrak dobře vyzná. Zaklepal na okno, z něhož vyzařovalo matné světlo petrolejky. Na zaklepání se odhrnula látka, která okno zatemňovala, a objevila se hlava.

Přízrak velitelsky ukázal na dveře po své levici. Obyvatel domku odstoupil od okna, a zapomněl zavěsit látku na okno. Pohled do světnice zůstal volný. Pak se dveře otevřely. Přízrak vklouzl do sířiky. A dveře se opět zavřely. Arndt se rychle přesunul podél dřevěné ohrady a Wunderlich ho následoval. Viděli teď na celou místnost. Na stole ležely velké archy papíru pravítko a různé další kreslicí pomůcky všeho druhu. Neukázal se však ani Přízrak, ani kdokoli jiný. Nakonec se dveře opět otevřely. Přízrak vyšel ven a kráčel ulicí dál.

Arndt s Wunderlichem se hned po jeho objevení přikrčili za ohradu, ale brzy se zase opatrně narovnali. První detektivův pohled platil oknu.

A potom učinil důležitý objev.

Muž, kterého Přízrak navštívil, stál teď u stolu a v ruce držel cosi bílého, zřejmě zalepený dopis. Několikrát jej obrátil v ruce a pak zastrčil do levé náprsní kapsy svého kabátu. To Arndtovi stačilo. Domníval se, že ví, na čem je, a chtěl to ještě důkladněji prozkoumat. Předběžně však dal svému průvodci znamení, aby se s ním opět vydal sledovat Přízrak.

Bodrý nadlesní nevěřil svým očím, když Přízrak náhle odbočil z ulice a zamířil k domu, který patřil Seidelmannovým. Tam se obrátil k malé brance, proražené na zadní straně plotu, natáhl se přes plot, odsunul na vnitřní straně závoru a vešel do zahrady a zamířil k domu.

/

eť t1 sttt t

,

; . /,

,

y.

170

♀

"

Z toho mi zůstává rozum stát, nejen Schultze, Laube, wilhelmi," řekl nadlesní a zhluboka vzdychl, "on ten darebák chodí i k Seidelmannovým!"

"Tenhle Přízrak je v současné chvíli rozhodně pán a vládce celého Hohenthálu. Před žádnými dveřmi se nezastaví. Všichni mu musí být po vůli, dokonce i bohatí, nezávislí Seidelmanni... Ale nechte být, milý Wunderlichu! Však on bude Přízrak velice brzy sesazen! Pojďte, půjdeme."

"Nepočkáme, až zase vyjde?"

"Ne. Raději se vrátíme do vesnice. Mám k tomu své důvody. Chtěl bych si totiž co nejdříve vážně promluvit s člověkem, kterého jste před chvílí nazval wilhelmi. Co je to za člověka?"

"Je to kreslič vzorů. Pracuje pro Seidelmanna."

"Vypadá to, že žije velice chudě?"

"Žádný, kdo je odkázán na Seidelmanny, neztloustne. Nikomu nedají pořádně vydělat."

"Je ženatý?"

"Je, má ženu a děti, a celá rodina mu stůně. Má u sebe ještě starou

tchyni. Jeho bratr se přiženil do Červeného mlýna, nahoře u lesa. Ten by tedy měl svého bratra podporovat, protože se má jistě lépe."

"Nemůže, pane bratranče. Sám nemá co jíst. Baron von Wildstein ho tím, že postavil parní mlýn, docela vyřídil. Nemá skoro žádnou práci. Před tím se mu darilo dobře. Oni jsou oba, mlynář i kreslič, velice pilní lidé. Když ten mlýn zdědil, byl samý dluh, ale on ho vytáhl z dluhů a pomalu se vzmáhal. Ale teď je to všechno fuč."

"Takže tenhle kreslič wilhelmi je pilný člověk, říkáte. Je taky pocti-

"Jo, slušný, spořádaný člověk to je. Jen, tof se ví, zahořklý. To ta bída."

"To si dovedu představit. Není divu, když takový člověk, i když si potrpí na radnost a spořádanost, podlehe Přízrakovým svodům. Nouze železo láme, jak se říká, a někdy i ty nejlepší zásady. Budu si muset s tím wilhelmi promluvit. Vyptám se ho na toho krále pašeráků, a tak se dozvim i to poslední, co ještě potřebuji i Přízraku vědět, abych mohl skoncovat s protizákonnou činností toho darebáka."

"No, vlastně," zabručel Wunderlich, "vlastně byste měl mluvit o dvou darebácích. Sám jste přece před chvílí říkal, že jsou dva."

"To je pravda," zasmál se Arndt. "Však já chytím a zneškodním oba."
Mezitím došli opět na dolní konec vesnice. O několik minut později
stáli před domkem, v něm bydlel Wilhelmi. Arndt bez dlouhého rozmýš-
172

lení napodobil Přízrak a zaklepal na osvětlené okno, které někdo teď opět
zakryl. Pak postrčil před sebe Wunderlicha.

"Promluvte na něj vy! Vás zná. Že ho prosíme o krátký rozhovor
v důležité věci."

Tak se to také stalo. Když kreslič tentokrát otevřel okno, vyslechl od
Wunderlicha, co od něho chtějí, a pustil je dovnitř.

"To je můj bratranec Arndt," představil Wunderlich detektiva.

"Potřebuje se vás naléhavě na něco zeptat."

Kreslič si bratrance zkoumavě prohlédl. Bylo na něm vidět, že nemá
moc čisté svědomí.

"Nemůžu panstvo bohužel pustit do světnice," omluvil se. "Je to obý-
vací pokoj, ložnice a pracovna zároveň. Leží tam moje nemocná žena
a děti. Snad bychom mohli jít do kuchyně..."

"Smím se zeptat, co byste si přál vědět?" začal nejistě Wilhelmi, když
se v kuchyni usadili.

"Jen pár informací," odpověděl Arndt, který se snažil chováním
i tónem řeči rozptýlit kresličovu nedůvěru. "Slyšel jsem, že pracujete pro
firmu Seidelmann a syn. Vyděláváte hodně?"

Kreslič si ulehčeně oddechl.

"Ach tak," řekl, aniž by odpověděl na Arndtovu otázku. "Tž to chápu.
Vy jste pravděpodobně faktor nebo dokonce továrník a chcete mi nabídnout
práci, možná dokonce za výhodnějších podmínek než Seidelmann."

"...y j

"Rozhodně vám chci pomoci, uhnul Arndt, si šel sem, že se vám
v poslední době nevede dobře."

Kreslič detektivovi vyprávěl o své bídě i o tom, jak zle se k němu
Seidelmann choval.

j

Na tomto místě Arndt kresliče přerušil. "Promiňte," řekl, "ale já vám
dobře nerozumím, jak jste se dostal do takové nouze. Vždyť máte přece
ještě vedlejší zaměstnání, které jistě taky něco vynesou."

"Vedlejší zaměstnání? Jak to?"

"Myslím to, že roznášíte Přízraku jeho dopisy, a to se jistě neplatí špat-
ně?"

Wilhelmi zbledl.

"Dopisy... Přízraku... říkáte?"

"Ano," řekl Arndt věcně a nevzrušeně. "Jeden takový máte v levé
kapse kabátu. To vím docela přesně."

"y

"Pane," zakoktal, "odkud to... v skočil Wilhelmi.

"Odkud to vím? To vám třeba někdy později vysvětlím, až budeme
dobří přátelé. Napřed mě ale musíte přesvědčit, že jste čestný člověk a ke
mně upřímný. Přiznejte, že mám pravdu."

173

♀

Kreslič klesl do židle. Hlava mu spadla na hrud. Byl u konce sil.

"zasténal, "a hned jsem přistižen! To je konec všeho!"

"Poprvé' meno.

Arndt mu přes stůl položil ruku na ra

, uklidněte se, pane Wilhelmi! Mýlíte se, nic nekončí! Já jsem k vám
maléru. Nechme

přišel jako přítel, ne abych vás přivedl do ještě většího

té věci s tím dopisem. Říkal jste, že Seidelmann odmítl vyhovět vašim
prosbám a trápil vás?"

, Ano Seidelmann je darebák, dábel v lidské podobě!"

ce " řekl Arndt.

"Řekl bych, že pana Seidelmanna nemáte příliš v lás

Vytáhl náprsní tašku, vyndal z ní bankovku a položil ji před wilhelmiho na stůl. "Tohle prozatím místo té odepřené zálohy! To bude na nějakou chvíli stačit ná jídlo, otop, léky a všechno ostatní, co nejnutněji potřebujete."

„Padesát marek? Jak k tomu přijdete dávat mi takovou částku?"

„Protože vám to pomůže zbavit se přízraku, který by vás zavedl do

ještě větší zkázy."

"Na tolik lidumilnosti nemůžu uvěřit. Musím se vás znovu zeptat: Co vás k tomu vede?"

Já se vám to tedy pokusím vysvětlit," usmál se Arndt laskavě. "Vede

mě k tomu moje povolání, které možná chápu trochu svérázně. Jsem tajný policista."

Propadlé kresličovy tváře ještě o poznání zbledly.

„Policista?" Bylo na něm vidět, že se vnitřně připravuje na odpor. "Co ode mne chcete?"

„Pravdu o Přízraku."

"Já o něm nic nevím.

"Před chvílí u vás byl. Či snad ne.

"To nebyl Přízrak."

"A kdo tedy?"

"Jeden můj dobrý přítel."

"Bydlí taky ve vsi?"

„Ano."

"Jak se jmenuje?"

"Proč se ptáte?"

Protože chci za ním jít a zeptat se ho, proč si nasazuje škrabošku, "Wilhelmimu.

když jde k svému dobrému příteli wi

Bankovka stále ještě ležela na stole. Wilhelmi ji odstčil.

"Ani tajný policista by se neměl snižovat k tomu, aby vůči chudému člověku vystupoval jako dobrodinec a dokonce mu nabízel peníze, když ho chce uvrhnout do neštěstí."

"Mýlíte se," řekl Arndt klidně. "Jsem sice detektiv, ale přišel jsem jako tenčlověk, který vám chce pomoci, abyste se osvobodil od Přízraku."

"Kdo říká, že mě má Přízrak ve své moci?"

"Nechte toho, nemá to smysl, pane Wilhelmi. Já to myslím dobře, a vy mi to jen ztěžujete. Našinec si za ta léta cviku vypěstoval šestý smysl. Na vás vidím, že nejste zločinec. Pracujete pro svou nemocnou rodinu i v noci. Jste v nouzi, a já chápu, že jen z nouze a za odměnu, a možná i z donucení jste ochoten vykonat nějaké pochůzky pro člověka, jemuž byste se za normálních okolností vyhnul. Nemám pravdu?"

"Je to tak!"

"Já jsem si to myslel. A teď mi, pane Wilhelmi, odpovězte jako příteli. Třeba vás budu moci zbavit některých starostí "

"Ptejte se. Odpovím vám, kdyby mě to mělo třeba stát krk."

Wunderlich si hlasitě odfrkl. Tento obrat situace se mu líbil. Opět se musel panu bratranci obdivovat. Ten však začal pdmalu a uvážlivě svůj výslech.

"

Jak jste se dostal do Přízrakových služeb?"

"Já vlastně nejsem v jeho službách," vysvětlil mu Wilhelmi. "Už jsem mu několikrát odmítl doručovat jeho dopisy. Teprve dnes mě svými výhrůžkami donutil takovou práci vzít. A dal mi za to tolar."

"Komu je adresován ten dopis?"

"Kovářskému mistru Gtnerovi v Lichtebergu."

"Víte, co je v něm?"

"Nemám ponětí."

, Tak se podíváme. Ukažte mi ten dopis, prosím!"

Wilhelmi poslušně dopis podal. Byl to půlarch papíru, na němž bylo několik řádek čísel.

To je tajné písmo," řekl kreslič, který se díval detektivovi přes rameno.

"Ano, ale ne příliš složité. Už k němu mám klíč. Pojdte se podívat, co ta čísla říkají."

Vytáhl z tašky tužku a list papíru, napsal abecedu a pod ní čísla od 25 do jedné, jako to udělat při dešifrování poselství z dubu. Pak začal psát písmena.

Wilhelmi přešlapoval vzrušením. Také Wunderlich se zvedl a napjatě sledoval každý Arndtův tah.

Už to máme!" řekl konečně Arndt. "Je to rozkaz: Následující noci velká akce v Haingrundu. Upoutejte finance pokud možno na sebe!"

Krucityrken," vyhrkl Wunderlich, "to je objev! Ten Přízrak je všemi mastmi mazaný! Chytřejší než liška!"

174 ; 175

♀

"Pst, pst!" usmíval se detektiv. "Víc už neříkejte! Kdyby to slyšela liška, mohla by vám to mít za zlé! Přízrak je totiž vlastně hlupák!"

Kreslič mezitím znovu přistoupil ke kuchyňskému stolu. Aniž by se vytrhl ze svých úvah, pohrával si bezmyšlenkovitě prstem levé ruky 5 padesátimarkovkou na stole. Když nadlesní v odpověď na Arndtova poslední slova zabručel na znamení, že není ochotný připustit, že by přízrak byl hlupák, zvedl Wilhelmi náhle hlavu, udělal dva kroky směrem k detektivovi a položil mu ruku na paži.

"Věříte mi?"

"Věřím vám. Jasně vidím, co vás vedlo k vašemu jednání, a vynášezím se, abyste z toho neměl s Přízrakem žádné nepříjemnosti."

"Vy jste opravdový lidumil," řekl Wilhelmi, a znělo to, jako kdyby tluvil spíš k sobě než k detektivovi. Zjevně chtěl vyjádřit výsledek svých tichých úvah slovy. "Proto vám musím přiznat ještě něco. Předpokládám, že budete mého bratra posuzovat stejně lidsky jako mě."

"Co je s ním?"

"Byl jsem z ním, když jsem u Seidelmannova nepořídil. Říkal jsem si, že když mi nebude moc prospět, aspoň bude mít pro mne pár slov útěchy. K svému překvapení jsem zjistil, že to ve mlýně teď vypadá docela jinak. Mému bratrovi se dobře daří, dokonce mi půjčil čtyřicet marek."

Nato kreslič podrobně vyprávěl, co ve mlýně slyšel: Mluvil o srnčí pečení, o návštěvě Přízraku, o sklepu, který se měl podle pašerákova praní zasypat, a o překvapivé Seidelmannově zakázce.

Před chvílí jsem řekl, že vaši situaci i chování naprosto chápu, pane Wilhelmi. To však v této chvíli už neplatí. Teď se vás musím na něco zeptat: Proč jste odporoval Přízrakovu naléhání a výhrůžkám, dokud jste byl v nouzi a každý tolar za své pochůzky jste opravdu naléhavě potřeboval, a proč jste pak náhle povolil, když byla díky pomoci vašeho bratra nejhorší nouze zažehnána? Tomu nerozumím. To není podle vašeho pusta, jak často říkávám," pronesl Arndt vážně.

"Dal jsem na radu svého bratra," přiznal kreslič a sklopil pod detektivovým zkoumavým pohledem oči. "Bratr mi naprosto jasně ukázal, že člověk, kterého Přízrak o něco požádá, v Hohenthalu nevydrží, pokud mu spolupráci odepře. A když vyhoví, má z toho jen výhody, jak ukazuje jeho vlastní případ."

"A zákon? A úřady?"

"Můj bratr říká, že kdyby úřadůzní tyhle poměry nevyhovovaly, dávno

by Přízraku v téhle činnosti zabránily. A ubozí, závislí obyvatelé ylohenthalu nemají žádnou možnost vzepřít se příkazům a neúprosné vůli toho zločince."

176

"Jak dalece teď budu jednat ve vašem zájmu a v zájmu vašeho bratra, to závisí na tom, jak se vy dva v budoucnosti budete chovat. Potřebuji vaši pomoc i pomoc vašeho bratra, abych mohl Přízrak dopadnout."
"Naši pomocí si můžete být jistý. Klidně se zaručím i za bratra."
"To bych byl rád, už kvůli vám. Důkaz mi můžete poskytnout hned. Víte, jaký je na sklepě vašeho bratra zámek?"

"

Krubicový."

"Byl jste tam někdy?"

"Mnohokrát."

"Váš bratr už klíč Přízraku předal?"

"Patrně ano. Měl to udělat do dneška do večera."

"Škoda. Já bych se byl do toho sklepa rád podíval."

"To pořád ještě můžete, sklep se dá otevřít i klíčem od komory. To můj bratr Přízraku úmyslně zamlčel. Chtěl si ponechat možnost kontrolovat

co se v jeho sklepě děje. Myslí si totiž, že vůči zločincům je to přípustné."

,

"To samozřejmě je," přikývl Arndt, "chtěl bych vám něco navrhnout. Odvedte mě k svému bratrovi, a to hned teď; nesmíme ztrácet čas. Zítřka se bude konat ta pašerácká výprava. Přízrak si sklep propachtoval s nějakým konkrétním záměrem, který má souvislost s pašováním. Musím vědět, jestli bude ten sklep zítřka hrát nějakou roli, a protože přes den nebudu mít čas, chci se tam podívat ještě dnes v noci."
Kreslič přikývl.

Tak tedy vyrazíme," řekl Arndt nádlesnímu, který se okamžitě zvedl

"

"

ý" P

ze svého místa u kamen A v, okračoval obrácen ke kresliči, "si tu bankovku uklidte. Je vaše. Považujte to třeba za předem vyplacenou mzdu za vaši účast na dopadení Přízraku!"

, y

"Kd ž se na to díváte takhle," řekl Wilhelmi s úlevou, "vezmu si ty peníze samozřejmě rád. Moc při tom děkovat nebudu. Doufám, že vám svou dobrou vůli budu moci prokázat skutky."

Vytáhl starou roztrhanou náprsní tašku a cenný papírek do ní pečlivě uložil. "Tak," řekl potom, "teď jsem vám k dispozici, jen ještě probudím tchyni, aby dohlédla na nemocné, dokud budeme pryč."

"Udělejte to. Ale nezmiřujte se, o čem se tu mluvilo," souhlasil Arndt.

"I o penězích mám mlčet?"

"O těch taky. Chápu, že byste jí rád řekl tu radostnou zprávu, ale varuji vás! Musíme být velice opatrní. A teď si pospěšte. Už je pořádně pozdě. Kromě toho nemůžeme jít rovnou do mlýna, ale musíme se ještě stavět u Schulzeho. Doufám, že je ještě vzhůru."

"U kterého Schulzeho? U toho huntáka, jak se mu tady říká?"

177

†

"Ano, u toho. To vám vysvětlím cestou. Ale teď chle
za několik minut nato všichni tři opustili dům. Cestou začal detektiv vysvětlovat.

"Přízrak byl totiž u Schulzeho, než šel k vám," upřesňoval kreslič,

který pozorně poslouchal. Také wunderlich si nenechal ujít ani slovo.

"Předpokládám," pokračoval detektiv, "že Schulze dostal podobný úkol jako vy. V tom mi musíte zjednat jistotu. Přízrak chce podniknout akci v Haingrundu. Aby měl volnou ruku, pošle pana wilhelmiho do Lichtenbergu. Kovářský mistr Gtner tam má přilákat finance. Lichtenberg leží odsud na západ. Nedá se tedy předpokládat, že jiný posel, Schulze, bude poslán na východ, aby tam taky někdo odlákal finance? Tak je Přízrak rozdělí a uprostřed, tam, kde opravdu chce přejít, bude čistý vzduch."

Mezitím došli k Schulzeho polozbořenému domku. V okně se ještě svítilo. wunderlich, kterého tady taky znali, vzal za kliku. Dveře se daly otevřít, ještě nebylo zamčeno. Ozval se zvonec a všichni tři muži vešli do sířiky.

Ze světnice se po levé straně ozvalo zavolání.

"Je tu někdo?"

"To jsem já, sousede! Nadlesní wunderlich!"

,Takhle o půlnoci? Co se děje?"

Dveře do světnice se otevřely. Schulze udiveně hleděl na návštěvníky.

"Vedu vám někoho, kdo s vámi chce mluvit," vysvětlil mu wunderlich.

"Tak pojdte dál!"

Všichni tři uposlechly tu výzvu.

,Sedněte si." zabručel Schulze ne zrovna přátelsky. "A povídejte! To

jsem zvědavý, co takhle pozdě může někdo po hunfákovi chtít.

"Nemůže nás nikdo vyrušit?"

"Ale kdepak. Jsme tu sami. Žena už dávno spí. Usnula, jak byla unavená. Já jsem zůstal vzhůru, protože musím ještě něco zařídit."

"To je dobře," řekl Arndt zdánlivě lehkým tónem, "že jsme tu, abychom vám zabránili udělat nějakou hloupost."

"O jaké hlouposti mluvíte," vyjel Schulze, "to bych si vyprosil!"

"Nerozčilujte se, Schulze," řekl wunderlich klidně. "Tenhle pán to s vámi myslí dobře."

,Tomu mám věřit?" zabručel Schulze. "V téhle zatracené díře myslí

každý jen na svůj prospěch."

"Jsou taky výjimky," řekl Arndt. "Nesmíte si o lidech myslet jen to nejhorší."

"Jděte k šípku s lidmi! Je to sebranka, od největšího do nejmenšího. Bestie jsou to, dravá zvířata! Já vydělávám šest marek a moje žena dvě, to je dohromady osm marek za týden. Můžete si to sami spočítat - k životu málo a na umření moc! A široko daleko nenajdete člověka, který by vám pomohl. Každý se jen ohlédne přes rameno a řekne: Hunták!"

"Takhle nesmíte mluvit," káral ho Arndt, "brzy dostanete něco vydatnějšího. Já budu váš doktor a předepíšu vám dietu. Co říkáte, pane wilhelmi, mám mu dát stejnou medicínu, jako vám?"

,Přál bych mu to. Lepší lék mu žádný doktor nepředepíše," kývl kreslič se smíchem.

"Dobře, podíváme se, jestli mu taky prospěje." S těmito slovy vytáhl detektiv z náprsní tašky několik bankovek a položil je Schulzemu na dlaň. Ten na peníze hleděl s široce rozevřenýma očima.

"Co to má být?" zeptal se nedůvěřivě.

"To je odměna za to, že se odřeknete Přízraku a pomůžete mi toho zločince dopadnout."

"Toho nikdo nedopadne," zavrčel Schulze. "Kromě toho ani nevím, jak by se mě to mohlo týkat. Já myslím, že mě jen vodíte za nos. Já totiž nemám s Přízrakem nic společného. Když ho chcete chytit, musíte se obrátit jinam. Já vám při tom nemůžu být nic platný."

"Ted zrovna lžete, můj milý," zasmál se Arndt. "Přízrak tu byl, je to sotva hodina. Kdepak máte ten dopis, který vám svěřil?"

"Pane, kdo vlastně jste? Co ta vaše návštěva u mne znamená? Jste od policie?"

"Klid, sousede!" Řekl náhle nadlesní. "Tenhle pán je opravdu od policie. Všechno ví. wilhelmi se mu taky přiznal, že má dělat Přízrakovi

poslůčka. Policie ho dopadne a budeme mít od toho lumpa pokoj."

"Sám to však nedokážu," dodal Arndt, "musím vás poprosit o pomoc. Pomůžete mi?"

"A co když se to Přízrak dozví?" řekl nedůvěřivě Schulze.

"Jen ho nepřeceňujte!" zasmál se Arndt. "To, co se o něm vykládá, je všechno buď vymyšlené nebo silně přehnané. Chápu, že jste se nechal vystrašit, ale teď už je všechno jinak, teď jste pod mou ochranou. Nechcete mi ukázat ten dopis, který máte doručit?"

"Ale..." vykoktal nakonec.

!" !

"Sem s ním zvolal Arndt. "Nebudte zbabělec. Dávám vám slovo, že si tím neuškodíte, ani co by se za nehet vešlo!"

Schulze tedy nakonec dopis přinesl, ale polekal se, když Arndt obálku otevřel. Dopis měl stejný obsah jako ten předcházející. To zjistil Arndt jedním pohledem.

178 § 179

♀

teď mi řekněte, komu je ten dopis určen," pravil krátce.

"A

Sedlčskému mistrn Kriigerovi ve Weisskirchu," řekl Schulze po chvíli

vtání.

přdt kývl, vložil dopis do nové obálky a podal jej Schulzemu.

"Dejte ten dopis sedláři Kriigerovi, jako by se nic nestalo. Zřejmě to nebude pn'ní, který doručujete. Váš dopis Wilhelmi, zalepím potom.

Mě ještě čas, beztak se potom vrátíme k vám. Odevzdáte jej kováři Gtrne

rovi, že nedáte přitom na sobě znát, že se něco změnilo."

,"

A co já? Jak se mám chovat já, když po mně bude Přízrak chtít vyúč-

tování k vt nepřijde. Zítra bude všechno vyřízeno. A kdyby přece jen

U

" tvať se, jako že o ničem nevíte."

něco, tmí slovy vtiskl Arndt havíři peníze, krátce se rozloučil a vydal se esním a kresličem do mlýna:

St

s nadl

Když ttn zabouchali na dveře obytného domu, otevřela paní Paulina.

Celá vystřená si na ně posvítila lucernou.

," To si ty, švagře? Proboha, snad se doma nic zlého nestalo?"

," ebdj se, všechno je v pořádku. Dá se mluvit s bratrem?"

N

," Dát ten už je ve mlýnici. Musíme teď vstávat před svítáním."

," avolej ho, potřebujeme s ním něco nutného projednat."

,"Z

Mlýnář přišel, pozdravil a udiveně si je prohlížel. Pak ulpěl jeho

d na bratrovi.

pohle latúuh " řekl s ulehčením. "Už jsem měl o tebe strach. Ale ty se

"t tč spokojeně, se si skoro myslím, že tě potkalo něco příjemného."

tváří t tedy máš pravdu. Podívej!"

Wilhelmi hodil na stůl svou padesátimarkovku s gestem milionáře.

," včefa jsi mi čtyřicet marek půjčil. Tady je máš. Ještě dostanu deset

,"

zpát ádesát marek?" užasl mlýnář. "Kdes přišel k tolika penězům, člo-

"P

věčet"

Tady stojí můj bankéř! Tenhle ten pán mi je daroval!"

twilhelmi bratrovi vše krátce vysvětlil a toho to velice potěšilo.

Zvlátté rnlýnářka zářila, když slyšela, že brzy zatrhnu Přízraku tipec.

Tím by se její muž zbavil té podivné, tajemné smlouvy. Arndt si nechal

ukázat sklep. Dveře otevřeli klíčem od komory. Sklep byl velký, obdél-

níkový prostor, vykopaný vzadu za mlýnem ve skále. Arndta to trochu

zklanltoť Prohlédl sice důkladně každou píd, ale nic nenašel.

"Co hledáte?" zeptal se mlynář.
 "Měl jsem jistý nápad, který se zatím neprokázal. Ale o tom není třeba
 hovořit.
 Pojďme."

180

"A co mi radíte?"
 "Nechte to tak, jak to je. Během dvou nebo tří dnů budeme vědět, na
 čem jsme."
 To bylo jediná rada, kterou mu Arndt dal.
 Když potom s kresličem mlynář opět opustil, neměl ani tušení, jaký
 význam tento sklep pro něho ještě bude mít.

17. "RUCE VZHŮRU!"

Arndt se s Wunderlichem vrátili do fořtovny teprve dlouho po
 půlnoci. Paní Baruška na ně netrpělivě a plná starostí čekala. Odpočinku
 té noci detektiv mnoho neužil, druhý den časně ráno byl opět na nohou.
 Wunderlich chtěl zaběhnout do vesnice pro nějaké saně, ale Arndt o tom
 nechtěl ani slyšet.

"Nechte to být! Bilo by to do očí, a já bych si to nechtěl na poslední
 chvíli nějakou neopatrností zkazit. Půjdu pěšky. Tak tady můžu být
 kolem poledne zase zpátky. Potom si ještě zajdeme do mlýna, a až přijde
 večer, může ten tanec začít. Vymyslel jsem si v noci plán, o kterém si
 chci ve městě promluvit s komisařem. Snad s ním bude souhlasit.
 Červený mlynář je pro Přízrak a jeho pašeráky past."

"Hm," zabručel nadlesní. "Doufejme, že s tím bude mlynář souhlasit.
 Přivez svou kůži na trh."

"Jistě, ale vynese mu to taky odměnu ze strany úřadů. O to se posta-
 ráme."

"A já?"

"Vy byste taky chtěl odměnu?" zasmál se Arndt.

"Přitomost!" utrl se nadlesní. "Chci být při tom, nic víc. A vy jako
 kdybyste se mnou nepočítal."

"To ještě všechno přijde, milý pane Wunderliche. Zatím mám pro vás
 úkol. Potřebuji totiž pořádné množství balíků, žoků, nacpaných pytlů
 a podobných věcí, které by vypadaly jako pašerácké zboží. Ve skuteč-
 nosti tam můžou být hadry, starý papír a taky pár kamenů, aby to mělo
 náležitou váhu. Víte, co mám na mysli?"

"Myslím, že ano." kývl Wunderlich. "Jestli vám dobře rozumím, chce-
 te to poslat Přízraku."

181

♀

"Ano. Pro ty balíky si sem přijde těch deset mužů, o kterých jsem mlu-
 vil ve stodole nahoře u šachty."

"A budou to samí převlečení policisté. Hádám správně?"

"Skvěle," pochválil ho Arndt. "Zbraně si klidně můžou nechat. Bude
 to vypadat, jako když je pro ně docela běžné předávat zboží. Tohle
 všechno domluví s komisařem. Od vás potřebuji jen ty balíky. Půjde
 to?"

"Samozřejmě, pane bratranče. Ještě dnes dopoledne to nachystám
 a pěkně důkladně převážu, aby nikdo nemohl kontrolovat obsah."

Krátce před sedmou byl Arndt v komisařově kanceláři. Úředník
 pozorně vyslechl jeho zprávu o jednání s Přízrakem ve stodole u šachty
 a o všem, co minulé noci zažil Arndt u Wilhelmiho a Schulze a později
 v červeném mlýně. Komisař zprvu nadával na ten zatracený Hohenthal,
 kde Přízraku všichni slouží, a hrozil, že všechny, kdo se na tom podílejí,
 bez pardonů potrestá, detektiv ho však upozornil, že jim nic jiného
 nezbylo, než se podřídit nátlaku, a že ostatně teď už pracují pro úřady,
 a tím si zasluhují dalekosáhlé ohledy a v případě mlynáře Wilhelmiho

dokonce úřední odměnu. V tomto ohledu detektiv nedal pokoj, dokud mu komisař neslíbil, že se na nadřazených místech o odměnu pro něho zasedí. Potom vyložil Arndt úředníkovi své plány tak, jak je před tím nastínil nadlesnímu.

"Balíky, které budou údajně obsahovat moji zásilku, přijdou před sklep mlýna, který bude ovšem zamčený," řekl. "Nahoře by mohlo být vašich deset policistů, které budu vydávat za své nosiče. Nato přivedu z Haingrundu deset mužů, kteří přinesou skutečnou zásilku, o které Přízrak mluvil. A nakonec vlákám do mlýna i Přízrak a jeho deset nosičů, kteří to zboží přijdou převzít."

Tu úředník detektiva přerušil.

"V tomhle byste mohl narazit! Co když Přízrak nebude chtít jen tak beze všeho poslechnout vaše pokyny?"

"Ale bude, protože mu řeknu, že Haingrund není momentálně bezpečný, že se tam motají financové. O to, aby to bylo pravda a přitom aby nedošlo k srážce s pašeráky, se budete muset postarat vy, pane komisaři."

"Dobře, udělám to. Pohraniční stráž nechá stopy ve sněhu. To bude stačit. teď ale jde o něco jiného. Přízrak vás pokládá za cizího obchodníka. Tím návrhem, aby se celá banda ukryla v červeném mlýně, nutně vzbudíte v Přízraku podezření, protože přece nesmíte vědět, že je mlýnář Wilhelmi v jeho žoldu!"

"To máte pravdu, jenže já Přízraku namluvím, že jsem s mlýnářem

182

navázal kontakt sám. Můžete to klidně nechat na mně, uvidíte, že to provedu dobře."

"

To předpokládám, ale co dál? Těch deset strážníků, které propašujete do mlýna, přece nemůže stačit na nějakých dvacet ozbrojených pašeráků!"

"To jistě ne. Budeme potřebovat ještě asi tak patnáct dalších četníků a financů, které byste měl tajně k mlýnu přivést, pane komisaři, hned jak budou pašeráci uvnitř. Budete se s nimi muset předem někde poblíž ukrýt, a pak v pravý okamžik uzavřít past."

"Správně, tak to uděláme." Komisař si spokojeně zamnul ruce. "Díky, pane kolego! Připravil jste to skvěle. Doufejme, že to všechno taky přesně vyjde. Říkal jste, že se pašeráci začnou v Haingrundu shromažďovat kolem druhé hodiny v noci. Když tam já se svou pomocnou skupinou budu kolem půlnoci, mělo by to stačit."

Dál už se domlouvali jen o tom, že se komisař se svou skupinou ukryje ve stráni nad mlýnem. Krátce po půlnoci tam dorazí Wunderlich se svou partou "nosičů" a zůstane tam s nimi jako jejich vůdce. Potom se Arndt hned vrátil do fořtovny. Wunderlich mu s pýchou ukázal balíky, žoky a pytle, které nachystal. Všechno bylo přesně podle přání, a tak se mohl detektiv vydat do červeného mlýna.

Mlýn i toho dne klapal naplno. Otevřel mu sám mlýnář Wilhelmi a jeho údiv, když Arndta spatřil, nebyl o nic menší než radost z té nečekané návštěvy.

"Chcete mi pomoci dopadnout Přízrak?" začal bez okolků Arndt, když se pozdravil nejen s mlýnářem, ale i s jeho ženou.

"My? vám? Co bychom v tom mohli udělat?" zeptal se mlýnář.

"Vlákám pašeráky do vašeho mlýna a tady je pozatýkám."

"Ale to bude strašně nebezpečné!" bědovala mlýnářka. "Přízrak se nám začne za to mstít!"

"Toho se bát nemusíte. Až tahle akce skončí, bude po Přízraku."

"Poslyšte, a co kdybyste nám vysvětlil, co vlastně hodláte udělat?" vzpamatoval se mlýnář z prvního leknutí.

"Samozřejmě, že vám to vysvětlím, hlavně proto jsem vlastně přišel "

řekl Arndt a ve stručnosti jim vyložil, jak si to představuje. Nezapomněl se zmínit o odměně, která podle komisařova příslibu nemine toho, kdo k tomu účelu dá k dispozici svůj dům.

"Kolik by ta odměna mohla dělat?" zeptal se mlýnář opatrně, a když viděl, že se Arndt směje, dodal: "Musíte si uvědomit, že přijdu o ty peníze, které mi Přízrak vyplatil za propůjčení sklepa. Takže na tom budu škodný."

183

♀

"rekl detektiv. "Ale máte přece pohledávky
"To je jistě pravda, tibilí. A pak se postaráme o to, aby váš mlýn u Seidelmannu za semletí p
dostal i další zakázky. Šk b de jiš ě par so óvek mareku abych okud jde o tu fmanční odměnu, to nesliboval
pllíš moc." , Co tomu říkáš, Paulino?"

"Takže pár stovek! Hm t
Mlýnářka si povzdychlla.líbí! Od začátku jsem ti říkala, ž
e si nemáš
"Ani trochu se mi to estli se toho dábla zbavíš, spadne mi velký
s Ařízrakem nic začínat, t a l

"`

tmen ze srdce. tpravení! ` řekl nakonec Arndt. "Nemusíte si
a "Od půlnoci budete pdtv přijdu já se svými deseti policisty. To vám
tlat žádné starosti. Nej u, Tt tedy hodně štěstí při rozhodující honbě
zaručuje nezbytnou ochran
za Přízrakem!"

Minula půlnoc. Ittngtnd zůstal zdánlivě tichý a opuštěný. Tu
a tam však bylo ve s4ehu vidět čerstvé stopy. Když Arndt ho pnu před
stanovenou dobou se svýtl Policisty dorazil zastihl tam řadu ostav se

lřvaly se za keři v boční úžlabině. Nepochybně
Zavazadly na zádech. Uařované zboží z české strany, které měl Přízrak
to byli ti, co přinesli p

teprve převzít. d owádal, že se svými policisty Haingrund zase
Arndt původně předt mlýna. Volil tu okliku z fořtovny sem na místo
opustí a bude spěchat e pohodlnější cesta a že chtěl zanechat stopy, které
srazu jen proto, že toltř vést na pašeráky. Představoval si, že řekne: My
bude moct popřípad s

sme, že to tu není bezpečné. Proto se moji lidé
jsme tu byli, ale zjistili l doporučuji také!
ukryli ve mlýně a vamt ibytečná opatrnost vyplatila. Skutečný Přízrakův
teď se tahle zdánl místě. Proto se Arndt rozhodl využít nečekané-
obchodní přítel byl tch deset nosičů, pokud možno i s jejich náčelníkem,
ho zvratu událostí a t. Zařet. Zatčení samozřejmě provedou jeho poli-

y e nechá, a sám se neprodleně vydá zpátky,
vlákat do ml na a tamřič aby vlá-
cisté, které pak ve ty to jest Přízrak a jeho deset pašeráků.
kal do pastí ty hlavní,vt lidí v dobrém úkrytu čekat, a sám se opatrně
teď tedy nechal s úžlabí. Věděl, že při tom riskuje život. Chlapi,

o
vypravil do toho bočníbyli pravděpodobně dobře ozbrojeni. Kdyby ho,
kteří se tam skrývalit ktei.t, z nich zpozoroval a předčasně vystřelil, aniž
neznámého člověka, nčmohlo by to pro něho skončit tragicky. řel tedy
by se zeptal na heslo,

pomalů a neustále se rozhlížel, jestli někde nezahlédne jejich hlídku.
Byla tam. Naštěstí ten člověk jen zvedl pušku, ale nevystřelil, nýbrž

zvolal: "Stůj! Kdo tam?"

"

Přítel," odpověděl Arndt.

Heslo?"

!

"třta " tu pohl d t ?"

"Můžete jít. Ale napřed dotaz: Co e ává e "

"Člověka, který se se mnou a s Přízrakem má na tomhle místě a v tuhle dobu sejít kvůli jisté zásilce."
Za strážným, který hlídal přístup do úžlabí, se vynořila další postava.

"., P ýP

"To jsem já, hlásil se ten člověk ,Náš s olečn říteými o vás říkal.

Jsem do všeho zasvěcený. Kde máte své lidi se zavazadl

, Támhle na kraji lesa," odpověděl Arndt a pohladil si vousy, které si schválně pro tuto cestu nalepil. Vypadal přesně tak jako tehdy, když ve stodole vedle šachty rozmloval s Přízrakem.

"To je dobře, že už jsme tady a můžeme vás varovat " odpověděl druhý. "Přiveďte své lidi sem! Přes všechnu opatrnost to tu dnes nevypadá právě bezpečně. My jsme sice prošli celým Haingrundem nepozorovaně, ale našli jsme ve sněhu stopy, které mohou pocházet jen od fmanců. Vypadají čerstvé. A jeden z mých `nosičů dokonce zahlédl člověka v uniformě. Naštěstí nás nezpозoroval.

"Taky jsem si toho všiml," prohlásil Amdt. "Varuji vás nezůstávejte v téhle úžlabině! Mám dojem, že se sem financové stahují. Déle jak hodinu tady v bezpečí nebudeme."

"Zatraceně, co tedy uděláme? Do Přízrakova příchodu to může ještě hodinu trvat!"

,tTo jistě, před druhou hodinou se neukáže." "

"Nezbývá nám nic jiného, než se opatrně vrátit.

"Proč byste se vraceli? Zatím o vás nevědí. Já jsem se taky zajistil pro všechny případy. Pojdte se mnou! Vím o úkrytu, kde nás žádný flnanc nebude hledat. Je to v Červeném mlýně. Spojil jsem se pro všechny případy s mlynářem, s nímž se už z dřívějšíka znám. Mám toho člověka z ist ch důvodů v hrsti, musí mi vyhovět. On by nám ostatně pomohl i t k, spolupracuje totiž, jak se mi přiznal, i s Přízrakem. Zkrátka a dobře, ehó mlýn je nám k dispozici jako skryš. Řekněte svým lidem, ať vezmou své rance, nesmíme ztrácet čas. Odvedu vás nejdřív ke svým nosičům, a pak do bezpečí ve mlýně."

"O mlynáře nejde, ale co Přízrak? Co bude s ním ` váhal druhý ještě.

"

"Bude tady na nás čekat. i s jeho pašeráky prive-
Nebude. Já tam našeho obchodního partnera

"

185

184

♀

du taky. Nejdřív musíme dostat zboží pod střechu. To je teď hlavní. Co se bude dít dál, s tím musíme počkat a nejdřív to prohovorit s Přízrakem."

Druhý vydal krátký rozkaz svým lidem. A pak se všichni vydali

s detektivem k lesu.

Když muži v černých maskách spatřili přestrojené policisty, které samozřejmě považovali za kolegy, zjevně se uklidnili. Věřili, že mají co dělat se stejnými, jako jsou sami.

Vydali se lesem přímo k mlýnu. Když vešli do dvora, nikoho tam nenašli. Arndt zapálil lucernu a vedl je chodbou před zamčené dveře do sklepa. Vešel první a ostatní ho hned následovali. Tam jim dal znamení, aby byli opatrní a každý z nich aby tiše odložil své zavazadlo.

"Mlým klope," zašeptal mu Přízrakův obchodní společník. "Mlynář je tedy ještě vzhůru?"

"Je. Pracují na dvě směny, protože mají spěšné zakázky.

"Nedalo by se tu sehnat něco teplého do žaludku? Už jsme tři hodiny na cestě. To není v téhle lezavé zimě žádná maličkost!"

"Taky mě to napadlo, protože mně je taky zima. Podívám se, co se dá dělat, a podle možnosti objedná pro každého kávu."

Řadami mužů proběhlo spokojené zamručení. Posadili se před dveřmi do sklepa na své žoky. A Arndt odešel, údajně proto, aby jim objednal kávu. Dosáhl toho, co chtěl, a mohl teď provést rozhodující zákrok proti této první pašerácké skupině. Prostor před sklepem opustil proto, aby nedošlo ke krveprolití. Musel tedy svým policistům dát dost času na to, aby provedli, co s nimi předem dohodl. Jeho "nosiči" složili své pušky v jednom rohu. Nato udělali ti drzí totéž v druhém rohu. Dále bylo dohodnuto, že se policisté rozdělí na dvě skupiny. Jedna zůstala u pušek a byla připravená se jich okamžitě zase chopit a obsadit vchod do sklepního prostoru. Drnhá skupina se měla dostat mezi pašeráky a jejich pušky, a pak vytáhnout revolvery a odzbrojit své soupeře, kdyby se snad chtěli chopit zbraní a bránit se.

Na dvoře čekal mlynář. Poznal přestrojeného detektiva podle předem domluveného znamení.

"Všechno klope?" zeptal se polohlasně.

"Předběžně jsme zajistili první skupinu. teď mi dejte pro všechny případy klíč od komory, kterým se dá sklep otevírat!"

"Tady ho máte."

"Dobře. Více nepotřebuju nic. Držte se pro všechny případy vzadu! Kdyby náhodou padlo pár výstřelů, nedejte se tím rušit. Nijak zlé to v žádném případě nebude. Máme převahu."

Mlynář spěšně odešel. Arndt se vrátil zpátky do prostoru, kde pašerá-

186

†

ci čekali. "Haló!" zavolal. "Poslouchejte, lidi!" To bylo smluvené heslo pro jeho policisty.

V té chvíli se rozsvítily lampičky, které měli jeho lidé na prsou. "Ted se zahřejete, jak jsem vám slíbil!" pokrčoval Arndt. "Kdo se hne, dostane dávku olova mezi žebra! Ruce vzhůru!"

Část policistů se chopila pušek, druhá vytáhla revolvery. Rozlehl se jediný mnohohlasý výkřik překvapení. Pašeráci žasli; hleděli do hrozcích ústí pušek a revolverů, a stáli jako přimrazení. Arndt jim důkolika slovy vysvětlil, že padli do léčky a že jsou obklíčeni nikoli svými kumpány, nýbrž policisty.

"Želízkať" zavolal potom na své lidi. "Spoutejte je! Kdo se bude brá-
elie."

"

nit, toho zastř

Hrozba zapůsobila. Pašeráci se nechali spoutat takřka bez odporu. "Strhněte řetězy masky!" nařídil Arndt svým lidem, pak nechal

řetězy vyvést do prázdné sýpky, kde byly dobře střeženy, vydal ještě několik příkazů a luštěl zpátky do Haingrundu.

Když dorazil do údolí, ukazovaly jeho hodinky za deset minut dvě. Stoupl si za saom a čekal. Jeho pohled klouzal po zasněženém Haingrundu až k okraji rztčícího zimního lesa na protější straně. Velebné ticho kolem bylo jen časť času narušeno nárazem větru který šelestil v suchých listech korun pfastarých dubů. Jiného by na Arndtově místě možná při těch zvucích zamfázilo, detektiv všať zůstal klidný a chladnokrevný.

Konečně zaslechl praskání lámaných větvíček a skřípot sněhu.
Přicházel muž s maskou na tváři - Přízrak!

Arndt zvolal tlumeným hlasem:
"Stůj! Hešlo?"

"

Praha!"

Detektiv vystoupil ze tmy a podal příchozímu ruku.

"Řesně! Kde máte své lidi?"

"Jsem tu p

"Jdou mi v patách. Kde vězí vaši nosiči se zbožím? A kde je - ten druhý?"

"Budte rád, že jsem tu byl o hodinu dřív!" řekl Arndt. "Jinak by to možná bývalo špatně dopadlo! Obhlédl jsem Haingrund. Obcházejí tu finanční." "

"Ozvalo se s úlekem. "To by mohlo ohrozit celý podnik

"Zatracen "

"Já už jsem udělal některá opatření, řekl Arndt. "Moji lidé jsou v bezpečí a ti druzí taky, i se zásilkami. Ti z druhé strany přišli o něco dřív. Aby je nepřekvapili finanční, domluvil jsem se s vaším obchodním partnerem a společně jsme je odvedli do bezpečí."

"

"Kde jsou

188

"

v červeném mlýně."

"Jak jste přišel na ten mlýn?" změřil si Přízrak Arndta.

"Ten návrh, abychom se uchýlili do mlýna, vyšel od vašeho partnera."

"Jo tak!" Přízrak se zjevně uklidnil. "Zmínil jsem se mu o tom, že jsem s mlýnářem uzavřel dohodu ohledně jeho sklepa."

"To myslíte tu komoru vykopanou ve skále?" řekl Arndt. "Tam si naši lidé odložili zavazadla."

"

Dovnitř? Jak je to možné? Klíč mám přece já a nosím jej s sebou."

"Zavazadla jsou v předsiní. Zadní komoru jsme otevřít nemohli."

Arndt se zaposlouchal.

"Neslyšel jste nic?" zeptal se. "Já se bojím, že když se tu budeme dlouho domlouvat, uvázneme v pasti. Vezměte svoje lidi a pojďte do mlýna! Nechci se nechat chytit jako letošní zajíc."

"

Máte pravdu," souhlasil Přízrak. "Moji chlapi sem půjdou rovnou od dubu, a když to vezmeme lesem, nemůžeme žádného z nich minout."

Přízrak šel první, Arndt ho následoval. Brzy nato potkali muže, který se heslem prokázal jako zasvěcený. Pak jich přišlo několik najednou a netrvalo dlouho a Přízrak mohl hlásit, že jsou všichni jeho lidé pohromadě. .

"Řekněte jim, ať jdou za mnou," pošeptal Arndt Přízraku.

Náčelník pašeráků krátce promluvil k své tlupě. A všichni vykročili za detektivem. Brzy dorazili do mlýna. Vešli na dvůr. Arndt jako poslední přivřel vrata. Přízrak, který stál vedle něho, soudil, že by se mělo zamknout zevnitř, aby je nikdo nemohl překvapit.

"Proč to?" zeptal se Arndt, který nechtěl na tento návrh přistoupit, aby nezahradil cestu hlavní skupině policistů vedených komisařem a nadle-

sním. "Mlynář mi řekl, že se tu nikdy nezavírá, takže jen vzbudíme podezření, když zavřeme."

Přízrak neřekl nic, bylo však zřejmé, že se mu na tom něco nezamlouvá. Rozhodně strčil ruku do kapsy a od té chvíle se od Arndta nevzdálil ani na krok:

Arndt tyhle věci jako zkušený detektiv větril předem a rozhodl se, že ho předejde. Rozsvítil svou lampičku, otevřel dveře a ukázal do sklepení.

"

Pojdme nejdřív tam!" ukázal rukou. "Tam jsou vaše i moje zavazadla."

Pašeráci vešli dovnitř, jen Přízrak s Arndtem zůstali venku.

"Nechcete se přesvědčit, jestli je vaše zásilka v pořádku?" zeptal se Arndt s úmyslem poslat druhého dovnitř a zavřít za ním dveře.

189

♀

Není třeba, od toho mám mezi svými lidmi dozorce. A vůbec, kde je ten,- ten můj obchodní partner? A kde jsou jeho a vaši nosiči?"

V té chvíli došlo k nemilému překvapení, dokonce dvojímu. Příchod Přízraku a jeho pašerácké bandy se odehrál sice poměrně tiše, ne však docela beze zvuku. Lidé se domnívali, že ve mlýně, jehož majitelem je jejich spojenec, si nemusí nijak zvlášť dávat pozor. Proto se

vuky do esly do

některé z n místnosti, v níž byla první zatčená skupina i se svým předákem.

Tento člověk se přes svou situaci nevzdal myšlenky na odpor.

Zaposlouchal se do ticha. Zaslechl lidské hlasy a zvuky kroků ve sněhu

;

a v zápětí na to i skřipání dveří ve vchodu do sklepa. Ten nenáviděný člověk, který ho vlákal do pastí, přivedl teď zřejmě i Přízrak se saskými pašeráky, aby je taky zneškodnil.

Proto vykřikl z plných plic: „Pozor! Zrada!“

Hned nato zarachotil výstřel. Jeden z policistů, kteří tam byli na stráž, na vanzájícího vystřelil.

í Přízrak venku na dvoře sebou trhl. Podíval se po vratech, jimiž právě v té chvíli vbíhali policisté a příslušníci flnanční stráže pod vedením komisaře a nadlesního wunderlicha.

Prohnáný Přízrak pochopil, na čem je. Vytrhl z kapsy revolver a zamířil na detektiva. Arndt však byl ve střehu, odskočil stranou, takže ho kulka minula, a potom vyrazil levičkou Přízraku zbraň z ruky. Zároveň nohou přibouchl dveře do sklepení, otočil klíčem, který od počátku vězel v zámku, a vytáhl jej.

í V téže chvíli však Přízrak přeskočil zed a zmizel v zahradě za mlýnem. Komisař se vrhl za ním a Amdt za oběma, s planoucí lucernou na hrudi.

Zahradní zídka nebyla vysoká a nadto v ní na jednom místě zela široká trhlina. Přízrak o ní zřejmě věděl, protože se rozběhl přímo tam a vyklouzl ven. Komisař byl od něho sotva čtyři kroky, skočil za ním, ale venku zůstal udiveně stát.

"U sta hromů!" zaklel.

Amdt byl okamžitě u něho.

"Co se stalo?"

"Ten pacholek zmizel!"

,

„Kam?“

„

"To ví sám das“

11.:

"Nemohl se přece udělat neviditelným, `bručel Arndt.
, Daleko taky být nemůže. Byl jsem mu v patách."
Arndt se krátce zamyslel. Stál totiž přesně na tom místě, kde mu

190

Přízrak už jednou zmizel z očí. Přes usilovné hledání až dosud nepřišel na to, jak se to mohlo stát. -

"Musel..." a v té chvíli se detektiv přerušil. "Moment! Slyšíte to? Víte, co to je?"

"Zní to jako vzdálené zemětřesení."

"Ne. Ten rachot pochází od vozíku, který jede po kolejích. Podívejte se, támhle je dole ve zdi díra. Tohle místo já znám. Ta díra musela být ještě před okamžikem dobře zakryta."

"Nejspíš ano! Tamtudy ten chlap asi zmizel!"

V té chvíli spěchalo přes zahradu několik celníků a policistů, a s nimi i mlynář wilhelmi.

"Co je to za díru?" zeptal se ho Arndt.

"Polozasutý vchod do jedné štolý."

"Je ta díra hluboká?"

"To vám přesně neřeknu, nikdy jsem se tam nespustil, protože je tam hrozný vzduch a taky tam mohly být závaly. Poslední dobou už ji vůbec nebylo vidět. Proč se ptáte?"

"Přízrak zřejmě do téhle jámy skočil a zmizel."

"No nazdar! Tak to nakonec přece dopadne tak, jak se moje Paulina bála!"

Arndt se obrátil k strážmistrovi se slovy: "Tady máte klíč od předsíňe sklepení, kde je druhá pašerácká skupina. Postarejte se o to, af jsou všichni spoutáni, aby jg, nenapadlo obsah těch balíků, z nichž polovina je cenná, zničit."

Sám pak pristoupil k jámě.

"Co chcete dělat?" zeptal se komisař.

"

"Chci se spustit do štolý."

"To je příliš riskantní."

"Ne, tam nesmíte!" zvolal mlynář. "Tam přijdete o hlavu!"

"Služba je služba, pánové! A kromě toho to nebude tak zlé. Co dokázal Přízrak, předpokládám, že taky dokážu. Jistě tu starou štolu zná. Takže musím za ním, než zmizí docela!"

"A co budeme dělat my?" obrátil se strážmistr ke komisaři.

"To co ten detektiv nařídil. Pozatýkáte se svými lidmi pašeráky a dáte pozor, aby vám žádný neuklouzl. A já půjdu za kolegu. Mám pocit, že jsem ten Přízrak z přílišné horlivosti nechal uklouznout, a rád bych ho, lumpa, měl zase v rukou."

S těmito slovy skočil komisař do jámy.

191

♀

18. ZÁVOD SE S MRTF

Trvalo několik okamžiků, než se komisař dole ve tmě zorientoval. Potom objevil Amdta, který stál několik kroků od něho a cosi ve světle lampy prohlížel.

"Co je to?" zeptal se komisař.

"Prázdný hunt. Původně tu zřejmě stály dva, a Přízrak jednoho použil, aby se odsud co nejrychleji dostal."

"Proto tedy ten podzemní rachot!"

"Ano, huntý jsou na Icolejích a štola, jak to vypadá, má tímhle směrem trochu sklon. Na dnžhou stranu se dívat nemusíme, vždyť Přízrak jel nepochybně dolů, protože tamjede hunt sám od sebe, a zřejmě stále větší

rychlostí!"

"Takže má Přízrak před námi značný náskok."

Bohužel ano. Musíme hned za ním."

Amdt rychle odklopil přední stěnu korby, kterou tvořila výsuvná deska, a sedl si do malého vozíku tak, aby mohl brzdit nohama, kdyby se hunt nebezpečně rychle rozjel. Kromě toho našel v korbě ještě dubovou tyč, které už bylo zřejmě několikrát jako brzdy použito.

Komisař si dřepł za něho.

"Sedíte pevně?"

"

Sedím."

"Tak jedeme."

Amdt odkopl kámen t který vězel pod kolem, a hunt se dal do pohybu. Napřed pomalu, pak stále rychleji; nakonec se řítíl rychlostí cválajícího koně.

Oba muži měli nad sebou nízké, trouchnivější šalování, napravo i nalevo čemé stěny, po nichž neustále stékala voda, a před sebou temnotu, kterou světlo lampy pronikalo jen na několik kroků. V úzké štolě rachotila kola po kolejích tak silně, že nebylo možné domlouvat se slovy. Amdta napadlo, že se řítí do zkázy, Co když má Přízrak tady v podzemí nějaké skryté spojení? Co když položí svým odvážným pronásledovatelům do cesty nějakou překážku? V té zející tmě vpředu na ně možná číhá smrt!

Pronásledovaný však cestu dobře znal. Už jí mnohokrát použil. Proto tam byly neustále připraveny dva hunt. Štola nekončila totiž pod dírou v zídce kolem zahrady mlýnáře wilhelmiho, jak si teď Arndt uvědomil, ale vedla pod sklepem Červeného mlýna až skoro k české hranici, kde v polozaspypané jeskyni vycházela na povrch.

Přízrak objevil zbytky dávno zapomenutého rudného dolu, celou trasu očistil od kamenů a sutě, položil koleje, opatřil hunt a nakonec uzavřel tu smlouvu s mlýnářem od Červeného mlýna o jeho sklepě. Ten sklep totiž od štoly dělila jen tak tenká vrstva, že bylo nebezpečí že kdyby podzemní chodba fungovala, mohli by si toho obyvatelé Červeného mlýna všimnout. Proto bylo třeba ten sklep zasypat.

Tak to vypadalo v podzemí, kudy pronásledovaný zmizel. Cítil se zcela bezpečně, jak se na svém vozidle hnal temnou chodbou, jen náhodou se ohlédl, když měl první dlouhý úsek za sebou.

Ulekl se. Nesvítlí támhle vzadu světélko? Nebo je to jen hra jeho rozrušených smyslů? Slyšet nemohl nic, protože trachot jeho vlastního povozu všechny ostatní zvuky pohltil. Pak se podíval pozeměji. Ano, bylo to světlo! Hýbalo se, zachvívalo, kolébalo se za strany na stranu, chvílemi mizelo a zase se objevovalo. Pronásledují mě, blesklo mu myslí, a hned nato ho napadla i druhá myšlenka: Ale musí se zřítit do záhuby!

I on měl s sebou klacek na brzdění; zapřel jej do jednoho z předních kol a hunt se za chvíli zastavil. Znovu se podíval dozadu.

"Tam jsi," zavrčel. "Počkej, ty hajzle, udeřila tvoje poslední hodinka!"

Vyběhl přibíhajícími několika kroky vstříc, strhl několik tyčí z šalování štoly a hodil je přes koleje. Pak se opět stáhl do tmy, kde stál jeho těžní vozík, který jen brzdny kolík zadržoval, aby se po nakloněné dráze opět nerozjel. Zločincova pravice, z níž byl před chvílí jeden revolver vyražen, vytáhla druhou zbraň.

Pronásledovatelé se už řítíli. Dunění kol rostlo v úzké štolě v pekelný rámus. Lucema poskočila na každém místě, kde byly koleje sešroubovány. Potom náraz, rachot, výkřik, a hned na to čtyři výstřely z Frízrakova revolveru, jejichž zahřmění se v chodbě tisíckrát odrazilo, jako kdyby vypálila celá baterie.

Ozvěna výstřelů ještě hřměla štolou, když Přízrak vytáhl brzdny kolík a naskočil do svého vozidla.

, Do pekel s vámi!" zvolal náčelník pašeráků a dábelky se zachechtal.

A v příštím okamžiku se hunt s uprchlým zločincem řítíl dále tmou.

Těžní vozík, v němž seděli pronásledovatelé, náhle narazil na nepředvídanou překážku, vykojčil, a oba pasažéry vyhodil ven. Amdt měl

ještě tolik duchapřítomnosti, že levičkou zakryl lampu, aby se nerozbi-la. Proto teď krvácel na ruce. Kromě toho ho bolely údy, jak se při nára-zu uhodil.

Slyšel zaburácení výstřelů, z nichž naštěstí ani jeden nezasáhl, slyšel

192 † 193

‡

Přízrakův výkřik a hned na to rachot odjíždějícího huntu. Se skřípěním zubů přiznal, že jim pronásledovaný opět unikl.

V témž okamžiku stál už zase na nohou a svítil kolem sebe. Tak spat-řil komisaře, který ležel na zemi, pravičkou se držel za hlavu, jako kdyby se právě probudil, a namáhavě se zvedal.

"Jste zraněný?" zeptal se ho detektiv.

"Trochu, na čele. Nic to není." Otíral si odřeninu kapesníkem. Pak se postavil. "Nebudeme se starat o škrábance! Ovážu si to kapesníkem a můžeme pronásledovat dál! Ten lotr nám nesmí uniknout!"

Arndt byl rád, že má v takové chvíli s sebou zkušeného člověka. Jiný by mu jen překážel. Našel tyče na trati a odstranil je. Potom s komisařo-vou pomocí posadil vozík znovu na koleje.

"Vozík poškozený není," konstatoval. "Ještě štěstí že se hunty dělají tak pevně. Nesmíme se zdržet! Jedeme dál!"

Mezitím Přízrak získal zase značný náskok; blížil se k svému cíli. Zločinec v duchu jásal, neboť byl přesvědčen, že pronásledovatelé při nárazu utrpěli těžké škody; a jeho kulky to mohly dokončit.

Nyní byla dráha rovná, hunt pomalu zastavoval. Muž vyskočil a zůstal vedle vozíku chvíli stát, aby si oddechl. Zanedlouho však pátravě zvedl hlavu. Měl pocit, jako kdyby se z podzemní chodby opět ozýval rachot. Ohlédl se a viděl, jak se zpoza ohybu štolý vynořuje světélko.

"Hrom a peklo!" zaklel polohlasně. "Jsou mi ti neřádi snad už zase v patách?"

Tentokrát se ho zmocnil strach. Nebudou-li rychle donuceni k návra-tu, objeví co nevidět i jeho největší tajemství - druhý východ ze štolý. Ještě jednou se ohlédl. Rachot zesílil, světlo bylo stále blíž a blíž. Ted už nebyla jiná možnost, než nechat vybuchnout minu, kterou tu pro kraj-ní případ položil. Když se strop zřítí a zasype chodbu, ať mu někdo dokáže, že tady byl! A jestli ti neřádi, kteří ho pronásledují, ušli havárii a jeho kulkám, padajícím závalu neujdou, ten je rozdrťí nebo zaživa pohrbí!

Rychle hmatal dál, až našel místo, kde na boční stěně ukryli dlouhou zápalnou šňůru. Byla spojena s náloží, která podle jeho mínění právě tak stačila na to, aby způsobila zřícení posledního úseku štolý a vytvořila nepřekročitelnou stěnu mezi podzemní chodbou a žebrikem vedoucím vzhůru.

Arndt a komisař neměli ponětí o hrozícím nebezpečí, jemuž se řítili vstříc. Dávali však pozor, neboť si všimli, že vozík zpomaluje.

"Tady začíná být chodba rovná," křikl Arndt komisaři do ucha.

"Musíme - stop, co to tam stojí? Pozor, držte se pevně!"

194

Opět narazili, tentokrát do huntu, který tam pronásledovaný nechal stát. Ale protože už jeli docela pomalu, skoro si toho ani nevšimli.

"Rychle vystupte! A kryjte se za vozíkem!" přikázal Arndt. "Ten chla-pík by mohl opět střílet!"

Přitom rychle uskočil zpět a zakryl lampu, aby nepříteli neskytl cíl. Komisař se přikradl k němu.

"Uprchlík tady hunt opustil," pošeptal mu Arndt. "Budte opatrný!"

"Myslíte, že se tu Přízrak někde skrývá a číhá na nás?"

"Možné to je. Proto jsem doporučoval, abychom se především kryli.

Ale teď spíš myslím, že pokračoval v útěku pěšky. Jinak by už po nás stří-lel. Z huntu tady vylézt musel, protože už to dál nejelo. V takovém pří-padě bychom se tu neměli dlouho zdržovat a měli bychom se rozběhnout za ním."

Oba se narovnali. Arndt nechal lucernu trochu svítit. Naslouchali a hleděli do temné štolý, kráčeli pomalu kupředu. Náhle popadl Arndt komisaře za ruku a stáhl ho zpátky.

"Vidíte támhle to světlo? Ten plamínek? Pryč odtud!" vykřikl. "To je

"

e,
hořící zápalná šrtůra! Tady dojde k výbuchu! Rychl jinak jsme ztraceni!"

teď běželi o život, znovu proběhli kolem dvou huntů a prchali dál tím směrem, odkud přijeli. Klopýtali o koleje. Vráželi do hrbolatých mokrých stěn. Zatínali zuby a pobízeli se krátkými větami.

Pak prorazila vzduch hromová rána. Bylo to, jako kdyby země měla puknout. Celé podzemí se otrásl a dalo do pohybu. Kolem prchajících se lámala výdřeva. Řítily se kamenné bloky. Tlaková vlna srazila oba muže k zemi.

"Jsme zavaleni!" sípal komisař.

Klid!" řekl Arndt. "Jen neztrácejte hlavu! Můžeme přece dýchat

" !

a mluvit. Cítím dokonce lehký průvan. Na mně leží aspoň metrák
Můžete se pohybovat?"

"Trochu."

"To pro začátek stačí. Pustte mou ruku, tak! Pokusím se osvobodit."

Arndt se opřel rukama a koleny o zem a vši silou se pokusil nadzvednout trámy výdřevy, které se na něho zřítily a nesly na sobě masu zeminy. Břemeno se však nepohnulo. Detektiva zalila hrůza. Takhle má skončit jeho život a úsilí o spravedlnost?

Jeho vůle se vzbourila proti té představě. Udělal ještě jeden pokus, aby se osvobodil. Jeho svaly se napjaly k prasknutí a jeho žíly pukaly. Jedno z prken výdřevy se trochu prohnulo; Arndt se znovu opřel a ozval se šramot, jako když se sype hlína, potom rachot valících se kamenů.

195

♀

Vzal za trouchnivé dřevo, a to se dalo bez zvláštní námahy odsunout. Za chvíli klečeii oba vedle sebe a odsouvali z cesty poslední zbytek závalu.

"Díky Bohu!" řekl Arndt a zhluboka si oddechl. "Zdá se, že jsme byli zrovna na samém konci. Kdybychom neutíkali tak rychle, byli bychom pochováni zaživa. A teď dále nazpět!"

"Ano " vydechl komisař.

"Doufám, že se nám to podaří. Vybuchlo tó pravděpodobně někde u huntů. To znamená, že tam to je nejhorší. Záchranu tedy nejspíš najdeme, když se vrátíme."

"A co si teď o celé věci myslíte?"

"To není nijak zvlášť těžké," soudil Arndt. "Přízrak zapálil šřiůru a úmyslně způsobil zával. Zřejmě tedy byl na pronásledování v podzemí připravený, a teď předpokládá, že jsme pohřbeni hluboko pod závalem. Doufám jen, že nám neunikl navzdýcky."

Prodíral; se kamením a hlinou, kterou byla podlaha chodby ještě hodně velký kus pokrytá.

"Br!" řelťl komisař, který šel za Arndtem. "Cítíte něco?"

"To vypadá na důlní plyn. Kdoví jaké neštěstí tenhle zával způsobil. Musím zhasnout lampu."

"

Ale pak budeme ve tmě a plyn nás dohoní."

"Mohl by se od mé lampy vznítit a bylo by tu další neštěstí! Pojdte rychle odtud, i kdybychom si měli ruce u kolena do krve rozedřít! Tady jde o život!"

Zápach byl stále silnější a pronikavější. Oba muži se dostávali kupředu jen s největším vypětím sil. Náhle se komisař zastavil.

"Už netpohu dál!" vykřikl.

"Musíte, jestli je vám život milý!"

Odpověď bylo jen zasténání.

"Koukejte se sebrat!" zařval na něho Arndt. "Tady už je to lepší! Zaplať Bůh, už cítím pod nohama koleje!"

Sáhl za sebe a zvedl svého společníka.

"Tak, tady už se zase můžeme postavit!"

Napolo omámený komisař jen mechanicky hýbal nohama a závod se smrtí pokračoval. Arndt popadl komisaře za opasek a tlačil ho před

sebou, až hyl konečně vzduch lepší. Na chvíli se zastavili, ale pak si Arndt všiml, že se škodlivé plyny zase začínají koncentrovat... Zoufalý závod začal nanovo. Mohli být zhruba na tom místě, kde prve vykojeli, když se před nimi ukázal matný záblesk.
"Světlo!" zasípěl komisař.

196

♀

Z velké dálky, ale přece zřetelně se ozval hluboký bas a zároveň se ukázala lucerna.

"Arndte! Bratranče Arndte!"
"To je nadlesní!" zaradoval se detektiv.
Radost a znovu probuzená naděje dodaly komisaři nové síly, a oba společně vykročili kupředu.
"Bratranče Arndte!" ozývalo se stále jasněji. "Bratranče Arndte! Přisahám při svatém Hubertovi, že jestli jím někdo jen vlas na hlavě zkřivil, zakroutím celému světu krkem!"
O minutu později si ti dva, kteří se navzájem nazývali bratrance, leželi a náručí. Arndt vztáhl k nadlesnímu sice obě ruce najednou, ale starý páo se s tím nespokojil. Popadl detektiva, o kterého zakusil tolik strachu, a přitiskl si ho k hrudi. A při tom se oči starého wunderlicha podezřele zaleskly.
Několik policistů a vojáků finanční stráže, tísňících se za nadlesním, se mezitím ujalo komisaře, který tou radostí z nenadálé záchrany podivuhodně ožil.
"Tje to ven ještě daleko?" byla potom Arndtova první otázka.
"Vůbec ne," zasmál se wunderlich. "Támhle je východ z téhle myší díty! Jenom pár minut odsud."
"Tak to si pospěšme! Ale zhasněte ty lampy, za námi jde důlní plyn!"
"Důlní plyn? Svaté nebe, tomu tedy říkám vyváznout!" vykřikl nadlesní.
Rozběhli se, a už po krátké chvíli došli k otvoru, k němuž teď vedl žebřík. Všichni vylezli ven, aniž by se zajímali o to, kam ta štola dál vede.
"Ale, u všech čertů," vyhrkl nadlesní, "kde jste nechali Přízrak?"
"To si povíme potom!" mávl rukou Arndt. "Nejdřív něco jiného: Kde jsou pašeráci?"
"Ve mlýně. Spoutáni a v okovech. Utéct nemůžou, patnáct chlapů je hlírlá."
"A ostatní?"
"Ostatní běželi k šachtě."
"Co se tam stalo?"
"Nikdo přesně neví. Najednou se ozvala rána, zem se zachvěla, a z těžní věže vyšlehl vysoký plamen. Jistě se zřítil celý důl Boží poženění."
"To působil zával tak daleko?"
"Chudáci horníci, kteří byli pod zemí!" řekl komisař.
Detektiv mlčel. Dómníval se, že bude muset především pronásledovat

Přízrak. teď však, když se dozvěděl o strašlivých účincích výbuchu, měl za to, že si ten zločinec nejspíš způsobil zhoubu vlastní rukou.

19. NITKY SE SBÍHAJÍ

Arndt, wunderlich a komisař šli nejdříve do mlýna, aby se společně podívali na pochytané pašeráky, neboť detektivovy plány se v důsledku posledních událostí změnily.

Když šli mlýnskou zahradou, pronesl nadlesní poznámku, kterou měl na jazyku už od chvíle jejich šťastného setkání. "

"Pane bratranče," začal, "ted zažijete velké překvapení.

"Opravdu?" stavěl se detektiv udiveně, přestože tušil, co přijde.

"Jaképak

"Sundali jsme chyceným pašerákům masky a pořádně jsme si ty chlapíky prohlédli. To budete koukat, koho jsme mezi nimi našli."

, koho?"

,

,

, Dva staré známé."

"Dva?" zeptal se Arndt, a tentokrát opravdu nevěděl. "Já jsem myslel, že jen jednoho." éet nezkažte mi legraci! k

"Tak vy už to víte? Pane bratran do je tedy ten, o kterém mluvíte?"

"Přízrakův obchodní partner, který se svými deseti nosiči přinesl zboží z Čech. To je vážený obchodník pan Michalowski."

"Vy jste ho poznal přes masku, třebaže jste ho nikdy neviděl? To není možné! Já jsem si uvědomil, že je to on, teprve když jsem zahlédl prsten, který má i teď na ruce. Vzpomněl jsem si na popis, co nám dal hostinský od 'Vola', a taky na tu postavu, za kterou jsme šel až k Modré hvězdě. Řekl jsem mu rovnou do očí, že je Michalowski, a on to přiznal. Zřejmě k tomu měl své důvody."

Arndt, který netušil, co se mezitím ve mlýně událo, poslední Wunderlichovu poznámku přeslechl.

,Už dlouho sem věděl, jakou roli ten člověk hraje. Já jsem totiž už před jistou dobou přišel nato, kdo je Přízrak... nebo lépe řečeno Přízraky."

Zde se Arndt odmlčel. Právě vcházeli do mlýna a mlynář wilhelmi jim šel vstříc.

199

19g

♀

"Chytili jste Přízrak?" zněl jeho první dotaz.

"Přízrak je zneškodněn - navždy," prohlásil Arndt. Myslel přitom na strašný zával, jehož děsivým účinkům nemohl uprchlík ve štolě uniknout. Rychle přelétl v duchu situaci a kývl na jednoho ze strážných na dvoře. Dal mu potají pokyn, aby neprodleně běžel k vile Seidelmannových a zatkl každého, muže či ženu, kdo by se pokusil opustit dům.

Pak šel za mlynářem do síně a nechal si otevřít komoru, kde byli všichni zajatci. wilhelmi se držel v pozadí. Lucernu, kterou měl v ruce, předal komisaři. a k tomu hořela Arndtova lampa.

Když vešli, naskytl se jim podivný obraz. Vedle sebe leželo deset nosičů Michalowského a deset Přízrakových pašeráků, všichni pevně spoutáni. Michalowski sám ležel na slámě v koutě. Byl smrtelně bledý a sotva dýchal. Kabát, košili a kalhoty měl rozepjaté a přes levé rameno obvaz, který sahál až na hrud a prosakovala jím krev.

"Varovně vykřikl, když byla přivedena ta druhá pašerácká parta," řekl jeden z policistů, kteří tam hlídali. "vystřelil jsem na něho. Zranění je bohužel těžké. Nemohl jsem dobře mířit."

Komisař kývl. Arndt se však podíval směrem který mu naznačil nadlesní. V druhém rohu, nalevo od vchodu ležel jako poslední v první řadě zajatců muž v haleně a s holíčkami na nohou a upíral na detektiva oči planoucí nenávistí.

"To je podnáčelník té pašerácké bandy! Není to překvapení?"

"Ovšem," příkývl klidně a nevzrušeně Arndt. "Proto jste mluvil o dvou starých známých a proto Přízrak říkal, že má mezi svými lidmi dozorce! Kupec Martin Seidelmann osobně!"

Přistoupil k zajatému.

"Úloha, kterou jste tady v Hohenthalu hrál, je u konce, pane Seidelmanne. Už nebudete vykořisťovat a zotročovat ubohé tkalce.

Přízrak už přestal být pánem a utiskovatelem celého kraje."

"Nechte mě být, vy fízle!" zasyčel Seidelmann.

"To potěšení vám brzy udělám. Jen se obávám, že se teď vámi budou zabývat jiní, kteří si s vámi vážně promluví z úřední povinnosti. Mým

úkolem bylo vás a vaše spoluviníky demaskovat. Vy, váš syn a váš bratr jste se dopustili tolika hloupostí, že nebylo tak těžké vás prohlédnout. Jen si vzpomeňte na Angeliku, na Hauserovy, na kresliče Wilhelmiho, na Michalowského a jeho kousek s těmi údajně veledůležitými papíry a s černými krajkami, a na náš rozhovor ve stodole nahoře u šachty...
 "Tak to jste byl vy?" zalomcoval Seidelmann okovy.
 "Správně," usmál se Arndt.

200

Toto vysvětlení bylo stejně nutné, jako byla Seidelmannova otázka oprávněná, neboť Arndt si brýle i falešný plnovous sřlal hned, když začalo pronásledování ve štole.
 , Vy prevíte!" vybuchl Seidelmann. "Vy pokrytče!"

"Jen nadávejte! To vám není nic platné. teď přijde zúčtování. Vy splatíte své dluhy životem, protože nejste jen podvodník a pašerák, ale také vrah. Když tehdy ten statečný důstojník finanční stráže padl za oběť pašerákům, bylo to vaše dílo!"

"Důkazy, důkazy!" zařval Seidelmann.

"Důkazy mám. To se ukáže před soudem. My víme vše."

"Nic nevíte! Zeptejte se mého syna! Ten vám dá správnou odpověď na vaše hanebnosti!"

"Chtěl jsem se ho zeptat, ale on nám unikl v masce Přízraku, o niž se s vámi podle potřeby dělil, do staré štoly, která, jak teď vím, vede k vašemu domu," svraštil Arndt čelo.

"Unikl!" Seidelmannův hlas se zachvěl při těch slovech. "Slyšel jsem ten výbuch. Díkybohu, můj syn vám tedy unikl!"

"Slyšeli jste to, pánové?" obrátil se Arndt ke svým průvodcům. "Jste svědkové, že se pan Seidelmann, třebaže bezděčně, přiznal."

"Přiznal nebo nepřiznal," triumfoval zatčený. "Můj syn vám unikl! Ted je všechno dobré."

, Tam dole se všechno zřítilo. Dá se tedy s jistotou předpokládat, že

i váš syn je pochován pod hromadami suti a balvanů. Bude tedy těžko moci složit falešné svědectví ve prospěch svého zločinného otce," řekl Arndt.

Z obličeje Martina Seidelmann zmizel i poslední zbytek barvy. Jeho rty se pohnuly.

, Boží soud," zamumlal Seidelmann. "Ano, ano, ten výbuch! Já jsem

ho varoval. Když jsme tu nálož kladli; nebyl u toho žádný odborník.

"Kdo ji tam položil?" zeptal se rychle komisař.

"František, můj bratr August a já."

"Jinak u toho nikdo nebyl?"

"Ještě Laube. A taky Spengler."

"Kdo je to Spengler?"

"Vždyť ho znáte. Táhleten."

Seidelmann, který dělal dojem zcela zlomeného člověka, ukázal hlavou na hromadu slámy, na niž ležel Michalowski.

"

Už tomu rozumím," řekl Arndt spíše svým společníkům než Seidelmannovi. "Michalowski je přijaté jméno. Ve skutečnosti se ten člověk jmenuje Spengler." Pak se opět obrátil k Seidelmannovi.

201

"Radím vám, abyste šel do sebe a připravil se na důkladné přiznání. Třeba vám to ulehčí situaci."

Seidelmann vrhl na svého obviřovatele podivný pohled. Odrážel se

v něm poslední zbytek zlomeného odporu.

"Pro mě za mě," povzdechl si, "Když už je toho tolik ztraceno, mohu se i přiznat."

"Tak nám tedy především povězte, proč jste chtěl zasypat sklep
čtrveného mlýna?"

"Protože od něj až k hranicím vede štola. Chtěli jsme v budoucnu
dopravovat zboží tou chodbou. A ze sklepa by nás mohl někdo slyšet."

"Vidím, že mluvíte pravdu, a postarám se teď především, abych zjis-
til, co se stalo s vaším synem."

"Ano," naléhal, "zjistěte to!"

Arndt jen přikývl. Všichni opustili místnost a vyšli do šíně.

"Já teď zajdu nejdřív na šachtu," prohlásil Arndt "tam se pokusíme
zjistit, jak to tam vypadá. Naším dalším cílem je Seidelmannův dům.
Odtamtud musí vést chodba na druhý konec štoly, v níž nám mladý
Seidelmann utekl. Pravděpodobně je tam nějaká chodba, která to spoju-
je s dolem, a tou se výbuch rozšířil. Vezmeme s sebou nějaké horníky ze
šachty. S jistotou předpokládám, že najdeme Františka Seidelmanna
zasypaného někde u východu ze štoly. Rozhodně nevyvázl. Přesto však
jsem dal pro všechny případy jednomu policistovi před chvílí na dvoře
příkaz, aby střežil Seidelmannův dům a zatkl každého, kdo by se jej
pokusil opustit."

Podal ruku na rozloučenou mlýnáři. Ten byl skutečností, že obchodník
člartin Seidelmann a jeho syn byli odhaleni jako Přízrak, tak otřesený, že
nepromluvil ani slovo. Komisař pokynul třem svým lidem, aby ho násle-
dovali. Také wunderlich se k nim připojil.

"Kdy by si to pomyslel!" začal cestou wunderlich. "Tak on to byl
Seidelmann! teď chápu vaši poznámku o dvou Přízracích - otec a syn se
v té úloze střídali. A co důchodní?"

"Ten byl třetí v té společnosti."

Blížili se k dolu a zmlkli pod dojmem toho, co je tu čekalo. Pozemek
dolu skýtal hrůzný pohled. Všichni obyvatelé vesnice přispěchali, nanej-
týš s výjimkou docela malých dětí a starců, kteří už nemohli utíkat.
Komín se zřítíl a byla z něj jen hromada cihel. Také těžní věž a obytné
místnosti s kanceláři silně utrpěly. Místo sněhu ležel všude jen rum a
saze. Havíři z druhé směny sfárali, aby se podívali, koho z jejich kama-
rádů lze ještě zachránit. Štajgrí byli dole a vrchní štajgr řídil práce z povr-
chu.

202

"Vy tedy přesně víte," ptal se ho právě jeden z policistů, kteří přišli ze
mlýna, "že na dnes nebyl žádný odstřel nařízen?"

"To vím naprosto jistě. Ani na dnes, ani na žádný z následujících dní."

"Ale někdo třeba mohl..."

"To je naprosto vyloučeno! všechny výbušniny mám pod dohledem"

"Byl tedy příčinou výbuchu důlní plyn?"

"Ne. To byl odstřel."

"Ale sám jste řekl, že nic takového nebylo nařízeno."

"Ovšem že ne! A přece k výbuchu došlo, a nebyl to střelný prach, ale
dynamit. Tohle nášinec pozná."

"V takovém případě ovšem nechápu..."

Arndt ten rozhovor vyslechl.

"Pokud jde o tohle," vmísil se do něj, "myslím, že vím, jak to bylo."
odmlčel se, neboť v té chvíli vynesli z hlubin první oběti výbuchu - spá-
lené, roztrhané, mnohé takřka k nepoznání. Ženy žalostně vykřikovaly
a zástup jím odpovídal štkáním a kvílením. Vrchní štajgr dal nejbližší
okolí šachty ohradit a zatlačit dav, aby se aspoň částečně dal udržovat
pořádek.

"Musíme zajistit ještě hlídače Laubeho," řekl komisaři. "Je to jejich
důvěrník a spoluvinník. Pak se vydáme do Seidelmannova domu!"

Hlídače doma nenašli. Komisař tedy svým lidem nařídil, aby ho
vypátrali a okamžitě zatkli. Mezitím Arndt oslovil paní Laubovou.

"Váš muž je podezřelý, že spolupracoval s Přízrakovým pomocníkem.
Vy jste pravděpodobně spoluvinná. Jsem tedy nucen dát vás zatknout."

"Zatknout? Mě? Já jsem vedla spořádaný život a svého muže jsem
dost často varovala!"

"

Varovala? Před čím?"

"Před tím... před tím zvonkem," přiznala se žena koktavě.

"Ukažte mi ten zvonek!"

Odvedla je, komisař mezitím také přišel, ke skříní ve zdi, na jejíž zadní stěně visel zvonek a vedle něj táhlo; nebyly však navzájem spojeny.

"Kam vede to táhlo? A odkud jde ten drát, který ten zvonek uvádí do pohybu?"

"Nevím."

"To je velká chyba, paní," vmísil se do toho komisař. "Budeme vás muset zavřít na tak dlouho, dokud to nebudete vědět."

"Ale já za nic nemůžu," vykoktala.

"To si zjistíme."

203

♀

"Já jsem slyšela, že žena nemusí proti svému muži vypovídat a nemusí před soudem vypovídat ani proti sobě."

"V tomhle případě je tomu trochu jinak," poučil ji Arndt. "Tady nejde jen o pašeráctví, ale taky o vraždu a o zabití. A mezi ženou, která nechce přitížit svému muži, a spoluvinicí je, jak jistě uznáte, podstatný rozdíl. Radím vám, abyste byla upřímná. Máte děti?"

"třtyři."

"Myslete na ty děti, aby s otcem, který půjde do vězení, nepřišly také o matku! Mluvte pravdu! Já nechci být tvrdý, připouštím že nejste bezprostředně vinna. Ale kam tenhle drát vede, to přece víte?"

"Vím," přiznala. "Vede do kanceláře pana Seidelmannna."

, Pan Seidelmann a váš muž si tak dávali znamení?"

"Ano."

"Za jakým účelem?"

"Když chtěl pan Seidelmann někoho přivést, vždycky napřed zazvonil, a můj muž zvonil, když za ním přišli nějakí cizí lidé, kteří chtěli mluvit s panem Seidelmannem."

"Řekněte rovnou s Přízrakem. Dobrá. Kdo to byli, ti lidé?"

"Já jsem je neznala. Do světnice taky chodili jen zřídka."

"Co chtěli?"

"Nevím. teď si myslím, že to byli asi pašeráci. Ale nesměla jsem se o tom muži ani zmínit, to byl vždycky hned oheň na střeše."

"Výborně. Věřím vám, proto vás nedám zavřít. Ale zůstaňte doma!

Třeba budeme potřebovat s vámi ještě mluvit. Kdybyste se pokusila utéct, nevyplatilo by se vám to!"

Opustili dům, aby se konečně mohli vydat do Hohenthalu k Seidelmannovým. Komisař si vyžádal na vrchním štajgrovi několik dělníků, kteří je s lopatami a krumpáči doprovázeli.

20. OSUD TRESTÁ A USMÍRUJE

Celá vesnice byla na nohou, a tak nebylo divu, že se u Seidelmannů ještě svítilo. Arndt narazil před domem na policistu, kterého tam poslal.

,Tak co?"

, .

"Nikdo nešel dovnitř ani ven."

"Dobře."

Paní Seidelmannová zůstala doma. Byla pochopitelně velice rozruše-

ná, protože ten výbuch otrásl domem v základech, a zjevně se polekala, když k ní přišli ti tři páni v doprovodu tří policistů a několika dělníků.

"Znáte tento odznak?" otázal se komisař a ukázal jí svou služební známku. "Jsem úředník kriminální policie a přicházím v úřední záležitosti. Kde je váš muž?"

"Odešel," řekla tónem děcka odrikávajícího naučenou úlohu.

„A váš syn?"

"
Taky není doma."

"
A kde vězí?"

"To nevím."

"Žena přece obvykle ví, kde je její manžel a syn. S panem Augustem Seidelmannem také nemůžu mluvit?"

"Bohužel ne. Odešel z domova teprve před nedávnem. Slyšelijsme ten strašný výbuch, celý dům se otrásl. A můj švagr si řekl, že se v dole muselo něco strašného stát, a šel se tam podívat."

"Hm. Zavedte nás, prosím, do obchodních místností vašeho muže!"

Vzala klíče a šla první. Muži ji následovali, přičemž komisař nenápadně přikázal jednomu ze svých policistů, aby část mužstva nahoře na šachtě poslal hledat důchodního Seidelmanna a co nejdrive ho zatkl. V přední místnosti, kde se jednalo s tkalci, se dlouho nezdrželi. Tam se nic najít nedalo. Arndt myslel především na soukromý kontoár, do kterého tehdy viděl se střechy kůlny. Zde visel obraz, který zakrýval výklenek ve zdi, Seidelmannovu tajnou skrýš. Jinak byl v místnosti jen psací stůl, několik židlí, dvě police a skříň.

"Co je tady?" ukázal Arndt na skříňku ve zdi.

"Nějaké láhve a skleničky," odpověděla paní Seidelmannová krátce.

"
Nic jiného?"

„Ne. Co jiného by tam ještě mohlo vejít?"

"Já vám to tedy řeknu: zvonek. K čemu slouží?"

"To já nevím," řekla nejistě. "Musel tam už být; když jsme se sem nastěhovali."

"Tenhle dům jste přece stavěli vy, jak mi bylo ve vsi řečeno. Jak by tu ten zvonek tedy mohl před tím být? Otevřete tu skříňku!"

"Nemám od ní klíč."

"Škoda. Ale nemáme čas volat zámečníka."

Arndt požádal wunderlicha o tesák a vylomil jím dveře skříňky. Na její zadní stěně objevili zvonek a táhlo, stejné jako v místnosti hlídače Laubeho.

204 † 205

♀

"To odpovídá," řekl komisař. „Táhlo uvádí do pohybu zvonek u hlídače, a jeho táhlo zas tenhle. Zkoušet to nebudeme. Ale muselo být velice nesnadné položit ty dráty pod zemí tak, aby si toho nikdo nepovolaný nevšímal."

"Nebyly položeny, itýbrž nataženy," řekl Arndt, jemuž byla komisařova otázka určena Pokládat takové vedení pod zem by skutečně bylo nápadné. Ale oni je prostě natáhli - tunelem, který už existoval."

"Tunelem, který už existoval? Tím pravděpodobně míníte, že i odsud vede nějaká opuštěná postranní štola k šachtě a tedy k hlídači Laubemu."

S rávně," přikývl Arndt. Významně přitom na komisaře pohlédl, a pak se obrátil k paní Seidelmannové. "Je tu nějaká podzemní chodba?"

, Ne."

"Zapíráte?"

Paní Seidelmannová zrudla, ale mlčela. Proto považoval Arndt za nutné ji vážně varovat.

"Vy si pravděpodobně neuvědomujete, v jaké situaci jste. Rodina Seidelmannova bude z velmi závažných důvodů obviněna z těžkých zločinů. Pokud jste se podílela na tom, čeho se dopouštěl váš muž váš švagr a váš syn, stihne trest také vás. Rozvažte si své odpovědi! teď chci slyšet, co je za touto místností myslím za tou zdí, na které visí ta skříňka."

"Schody do sklepa," řekla žena a hlas se jí zachvěl.

"Vida. Jak je vidět, byl můj odhad správný. teď však by, pane komisari, bylo dobré, kdybychom tu měli ty krajky, které jste našel u Eduarda Hausera."

Úředník se zasmál.

"Myslíte, že jsem s tím nepočítal? Mám je s sebou, a vzorek té niti také."

"Znamenitě!" řekl Arndt. "Paní Seidelmannová, je tu někde nějaká tajná skříň?"

"Já o žádné nevím. "

, Tak si budeme opět muset pomoci sami. Arndt si stoupl na židli,

šřel známý obraz a z otvoru ve zdi vyřel krabici. Žena, která dosud stála zdánlivě neúčastně stranou, se zjevně lekla. "Podívejte se, řekl Arndt,

"tady je klubko černé niti! Jak chytré a přece jak hloupé!" Arndt slezl ze židle a komisař niti porovnal - na klubku byla opravdu ta, kterou byly šity spěšné stehy na Hauserově kabátě.

"Teď ještě ty krajky!" naléhal úředník s pochopitelnou netrpělivostí. Už natahoval ruku, aby zvedl víko krabice, když tu byla ta ruka odstrčena stranou. ! Nejdřív bych se vás rád na něco zeptal,"

"Promiřte, pane komisari
ozval se Arndt.

206

"Prosím."

"Byl bych rád, kdybyste mi věnoval několik minut v mé vlastní záležitosti. Ale to není určeno všem uším. Smím vás poprosit, abyste se se mnou obtěžoval do vedlejšího pokoje?"

Komisař přikývl a bez váhání Arndta následoval, přičemž policistům pokynul, aby nespouštěli paní Seidelmannovou ani na okamžik z očí.

Arndtův hlas se lehce chvěl vzrušením, když začal.

"Onehdy, když jsem u vás byl, jsem jednu podrobnost zamlčel, podrobnost, která pro úřady pravděpodobně velký význam nemá, pro mne však je mimořádně důležitá. Jak jsem před několik dny Seidelmannovy sledoval, všiml jsem si, že v té skříni není jen smotek krajek, nýbrž ještě jiný předmět: zlatý náramek. Je spjat s jednou nešťastnou událostí mého dětství. Kvůli tomuto šperku se moje matka octla bez viny ve vězení, a tam v pláči a zoufalství zemřela."

Arndt se odmlčel, a komisař projevil tolik jemnocitu, že to mlčení nepřerušil.

"Když jsem se rozhodl stát se detektivem," pokračoval Arndt po chvíli, "vedla mne k tomu především touha očistit památku mé matky od té těžké poskvrny. A snad si dovedete představit moje city, když jsem ten náramek, důkaz matčiny nevin, spatřil najednou v Seidelmannových rukou."

"Vy jste ten šperk už někdy před tím viděl?"

"Neviděl, ale znal jsem jeho přesný popis. Je jediný svého druhu a nedá se s žádným jiným splést."

"Jak je to dlouho, co se to přihodilo?"

"Jednadvacet let."

"To bylo na začátku mého zdejšího působení, a mlhavě si na jeden

takový případ vzpomínám. Jenom jméno Arndt mi připadá neznámé."

"To je možné. Přijal jsem jméno Arndt po svých adoptivních rodičích. Podle původu jsem Hauser."

Komisař překvapeně vzhledl. Také nadlesní, který byl tomu rozhovoru přítomen, žasl.

"

Hauser?" zeptal se komisař. Ano, už si vzpomínám. Vyprávějte mi o tom podrobněji!"

Arndt ochotně komisařovu přání vyhověl, a když všichni tři po čtvrt-hodině opět vstoupili do místnosti, kde na stole ještě stála ta krabice, leskly se komisařovy oči hlubokým pohnutím.

Mlčky přistoupil ke stolu, otevřel krabici a vyřlal náramek, avšak tak, aby jej paní Seidelmannová neviděla. Chvilí si jej prohlížel, přičemž

207

♀

několikrát jako na potvrzení kývl hlavou, a pak se náhle k paní Seidelmannové obrátil.

"Komu patří tenhle náramek?"

Oči paní Seidelmannové se doširoka otevřely. Úžasem ze sebe nevyrazila ani slabiku. A tento úžas vypadal upřímný, nestrojený.

"?" P

"Nuže, komu patří ten náramek o a koval svou otázku komisař.

"Mně," řekla tentokrát žena pomalu. "Muž mi jej před mnoha léty daroval. Ale ne, to přece nemůže být on, tamten mi hned den nato ukradl! Kde by se tu tak najednou..."

"Přesvědčte se pořádně!"

Podal jí náramek do ruky pozorně na ni hleděl.

"Je to ten můj," odpověděla s jistotou. "Musí tu ležet už hrozně dlouho."

"Aniž by se na něj přišlo? Ani vy jste ho nikdy neviděla, ani při generálním úklidu?"

"Ne, neviděla. Měla jsem přísně zakázáno na ten obraz na stěně sahat. Můj manžel je v těchto věcech velice přísný. Opravdu jsem netušila, že ten náramek je tady."

"Víte, kdo vám jej tenkrát ukradl?"

"Jedna posluhovačka. Dostala se kvůli tomu do vězení."

"A jak to skutečně bylo, opravdu nevíte?"

"Jak to skutečně bylo?" opakovala otázku udiveně.

"Já vám to tedy vysvětlím. Tento šperk ve skutečnosti nikdy ukraden nebyl. Váš muž jej schválně schoval, aby mohl tu posluhovačku obvinít. Byla to od něho podlá pomsta, protože uhýbala jeho nástrahám."

"To nemůže být pravda!"

"Je to tak. Znáte toho člověka, co stojí vedle mne? To je syn té ubohé ženy, kterou váš bezohledný muž dohnal k smrti. Jemu vděčíme, že pravda konečně vyšla najevo. Ostatně, jak to vypadá, jsou takové pomluvy ve vaší rodině běžné. Váš syn před několika dny vznesl proti jednomu bezúhonnému zdejšímu obyvateli falešné obvinění, aby ho dostal za mříže. Důkaz, že ten mladý muž byl nevinný, mám tady. Pane kolego, buďte tak laskav a porovnejte se mnou krajky."

Ukázalo se, že vzor odpovídá a oba kusy se k sobě přesně hodí.

"Slavíte dnes jeden triumf za druhým," řekl komisař a stiskl Arndtovi ruku. "Je to přesně tak, jak jste říkal! František Seidelmann krajky zašil chudáku Hauserovi do kabátu, a pak ho poslal přes hranice jenom proto, aby se ibavil soka u slečny Hofmannové."

"To ž udělal můj František?" vykřikla žena. "Ne, to nemůže být pravda! Jistě prokáže svou nevinu!"

"To by byl těžko mohl," zabručel nadlesní, který zatím události

v Seidelmannově domě sledovat se zarytým mlčením. "Především proto, že je usvědčen, a za druhé proto, že ho, doufejme, už čert..."

Komisař ho pokynem ruky umlčel. A on pochopil, proč. Paní Seidelmannová se neměla předčasně dozvědět o smutném osudu svého

syna. Nastalo tísnivé mlčení, dokud komisař opět nepromluvil.

"Považuji za nejsprávnější, abychom kupce Seidelmana vyslechli zde, na místě a v přítomnosti jeho ženy, a to jak ve věci těch krajk a náramku, tak... tak i ve všech ostatních věcech, na které se ještě přijde. Co o tom soudíte, pane kolego? Nejlépe bude, když sem nechám Seidelmana přivést."

"Pokud to lze provést bez nebezpečí, jsem pro," odpověděl Arndt.

"Pošlu jednoho z těch dvou mužů, které mám ještě k dispozici, do mlýna a určím čtyři muže jako doprovod. Tak nebude moci zatčený uprchnout."

, Ani být cestou osvobozen?"

"Kdo by to udělal? Pašeráci jsou přece pozatýkáni."

"Ano, ale otázkou je, jestli všichni. Ale budiž. Nemůžu vám nic předpisovat, pane komisaři."

"Dobře. Nechám tedy Seidelmana přivést."

Komisař dal jednomu s policistů příslušné rozkazy a schoval krajky, nit i náramek.

Mezitím se Arndt podíval na psací stůl, listoval různými papíry, které tam ležely a náhle se zarazil. Padlo mu do rukou několik návrhů vzorů s jakousi cedulkou. Vzory byly podepsány "Wilhelmi" a na cedulce byl příkaz tkalcům, aby tyto vzory rozpracovali.

"Tady máte důkaz," řekl Arndt. "Že Wilhelmi pracoval výhradně na základě vlastní invence a že vzory, které odevzdal, byly dobré. Seidelmana ani nenapadlo, aby je odložil jako nepoužitelné. Celé to jeho tvrzení byla lež. Wilhelmi je ospravedlněn. Potěší ho, až to uslyší. A teď se porozhlédneme dál!"

Tentokrát šel dolů do sklepa. Jako osvětlení mu posloužila jeho lampička a lucerna pana nadlesního, neboť komisař svou lampu dal jednomu ze svých mužů.

Arndt jako první sestoupil po schodech, přičemž si pozorně prohlížel stěny. Po několika krocích se zastavil.

"Podívejte, tady ty dva dráty vycházejí ze zdi a vedou dolů do sklepa. Stačí, když půjdeme podle nich, a přijdeme do štol."

Došli do sklepa, odkud je dráty přivedly ke dveřím, jimiž Seidelmann zřejmě vycházel, kdykoliv Laubeho zazvonění přivolávalo Přízrak k rozhovoru.

208 † 209

†

Arndt se obrátil k paní Seidelmannové. "Kam vedou tyhle dveře?"

"Nevím. Nikdy jsem od nich neměla klíč, a manžel mi zakázal se na tyhle věci ptát anebo po nich tajně pátrat."

, Budeme tedy muset užít krumpáče."

Jeden z dělníků do dveří udeřil. Před muži se otevřela temná štola.

"Vida, tady máme to, co jsme hledali!" řekl Arndt. "Opravdu jste v téhle chodbě nikdy nebyla, paní Seidelmannová?"

"Nikdy."

"

Takže nemáte tušení, co by mohlo být v téhle bedně?"

, Ne."

"Dobře. Tak se tedy podíváme!"

Arndt otevřel bednu a vytáhl co v ní bylo.

"To se na to podívejme!" řekl nadlesní, který se tam protlačil. "To je úplná zlodějská a pašerácká výbava! Kdo by něco takového u Seidelmannů hledal!"

Paní Seidelmannová se odvrátila. Nechtěla to vidět.

"Paruky a falešné vousy," pokračoval wunderlich. "Černé masky, prostěradla - pojďte se, pane bratranče, podívat dál!"

Všechna prostěradla byla označena M.T., a když Arndt vyndal z bedny i všechno ostatní, wunderlich zajásal.

"Ano, tohle je ono! Odsud je ten cíp, který jsme našli v lese! A M.T. je Margareta Thonigová, dívčí jméno paní Seidelmannové! To je jasný důkaz: jeden ze Seidelmannů zastřelil finance!"

Tu se paní beze slova zhroutila. Nastala minuta ticha.

"Omdlela," řekl Arndt, který se k ní sehnul. "Pane komisari, doporučuji, abychom u ní nechali vašeho posledního policistu. My ostatní se teď podíváme do štol, pokud se tam ovšem pro důlní plyn dostaneme.

Pojdme, pánové!"

Zjistili, že se tam jít dá; vzduch nebyl kupodivu tak špatný a obě lampy hořely klidně a jasně zářily.

"Vypadá to, že plyny stoupaly na opačnou stranu," soudil komisař.

"Nepochybně," odpověděl Arndt.

"Ale jistě to není."

"Ale je. Řekl bych, že za chvíli - moment! Neslyšíte nic?"

!

"To zní jako meluzína," řekl wunderlich. "

"Bane," odporoval Arndt, "to je sténání člověka v posledním tažení!"

"Hergot, tak to jsou tam zasypaní havíři!"

"Sotva. Tak blízko uhebný důl není. Proboha! Já jsem myslel že je mrtev! Ale on to je - to může být jen František Seidelmann - Přízrak! Rychle k němu!"

Spěchali dál.

"Pomoc, pomoc!" ozvalo se. Muž který to volal, musil být v krajní

nouzi nebo trpět nesnesitelná muka. Pak ten zoufalý krik bolesti přešel v srdceryvné úpění

Arndt, který šel kus před ostatními, se musel zastavit; nemohl dál, protože štola byla zavalena. Tak jej ostatní došli. Arndt posvítil na zem a vykřikl hrůzou.

„Pane na nebesích! Je zasypaný! Rychle sem pojdte s krumpáčem a s lopatou!" vykřikl detektiv.

Trvalo půl hodiny, než se podarilo tělo osvobodit, a už tu bylo opět další nebezpečí.

"Pozor!" varoval jeden z dělníků. "Hornina se drolí! Rychle zpátky!"

Popadli omámeného a všichni rychle ustoupili do bezpečí. Tam položili zasypaného na zem a posvítili mu do tváře.

"Je opuchlý a celý černý!" řekl nadlesní.

"Ano, vypadá hrozně," souhlasil Arndt. "Přesto však Přízrak poznávám, už podle šatů; je to František Seidelmann. Na útěku si strhl masku, kterou měl na obličej. Ještě dýchá, ale už dlouho žít nebude. Má rozdrčenou dolní část těla."

"A tohle chtěl způsobit vám!" zamumlal nadlesní. "Jo; tak to na světě chodí. Starý Pánbůh ještě žije a soudí spravedlivě!"

Odvrátil se. Potom mu Arndt položil ruku na rameno.

"Budte tak hodný a jděte napřed, pane bratranče. Řekněte tomu policistovi, aby se s paní Seidelmannovou vrátil do písárny. Musíme dopravit raněného do domu a já bych ji rád ušetřil pohledu na utrpení jejího syna."

"Hm! To máte pravdu," odpověděl nadlesní a pak odešel.

František Seidelmann vyrazil náhle tak strašlivý výkrik, že se jim zastavila krev v žilách. Rychle se na něho podívali; ležel klidně a bez hnutí, ale oči měl otevřené. V nich ze zračila nesmírná hrůza. Jeho zuby skřípěly. Patrně už mohl ze sebe vydat jen tento poslední výkrik - a došly mu síly. Ás pozná vás?

"Je při vědomí," řekl komisař tiše. "Jestlipak ne?"

Arndt poklekl k raněnému.

?`

"Víte, kde se nalézáte?"

František pohnul zčernalými rty, nevydal však ze sebe hlásku. "

"Odpovězte kývnutím nebo zavrtáním hlavy! Slyšíte, co říkám?"

Kývnutí.

"Vzpomínáte si na to, co se stalo?"

Opět kývnutí.

. 211

210

‡

"Zbývají vám poslední okamžiky života! Neodcházejte z tohoto světa jako zatvrzelý hříšník! Víme, že Přízrak jste byl vy a váš otec. Odpovězte mi jen na jednu otázku: Zašil jste Eduardu Hauserovi krajky pod podšívku, abyste na něho uvalil podezření?"

Umírající znovu kývl.

Arndt si s komisařem rychle vyměnil několik slov, a pak poslal jednoho z dělníků, aby paní Seidelmannovou krátce a šetrně informoval o osudu jejího syna.

Nato se detektiv opět obrátil k odhalenému Přízraku.

"Jak je to s vaší matkou? Jak dalece byla do vašeho řádění zasvěcena?"

Opět se ústa těžce raněného pokusila formulovat slova. "Ne-vin-ná!" vypravil ze sebe posléze namáhavě.

"Rozumíte, co vám říkám?" ujal se v této chvíli komisař řádného výsledku.

František Seidelmann kývl.

'Byl jste Přízrak?" zněla další otázka.

"

Ano."

"

Vy a váš otec?"

"

Ano."

"A váš strýc, August Seidelmann, byl do všeho zasvěcený?"

Kývnutí.

"Zastřelil váš otec nedaleko fořtovny úředníka finanční stráže?"

"To já," ozvalo se tiše, ale s určitostí.

"Sám sebe viníte? Třeba chcete jen ulehčit otci? Uvědomte si, že jste na pokraji hrobu, a přiznejte pravdu. Byl pachatelem váš otec?"

František Seidelmann zavřel oči a mlčel.

" P J

"Dobře okračoval komisař. "Vím, na čem sem. Mezi věcmi vašeho otce byl nalezen náramek, zlatý náramek v podobě dvou propletených hadů. Vzpomínáte si na něj?"

Otázaný opět přikývl.

"Před léty byla jedna posluhovačka ve vašem domě obviněna, že tento šperk ukradla. Je pravda, že to bylo falešné obvinění?"

"

Ano."

Arndt vyslechl toto přiznání s nepopsatelnými pocity. Byl by se nejraději rozplakal a v téže chvíli radostně zvolal: "Maminko...!"

V tom okamžiku se hlava umírajícího zvrátila nazad, a jeho víčka se opět zavřela. Na jeho rtech se objevily rudé skvrny, které přešly v prudké krvácení. Potom se tělo napřímilo, ozvalo se poslední zachroptění a bylo po všem.

212

"Je mrtev," řekl komisař po krátkém mlčení. "Byl to zločinec, ale jeho

přiznání napravilo mnohé z toho, co v životě zavinil. Kéž je mu Bůh milosrdným soudcem."

"Amen," dodal nadlesní, který se právě vrátil, a z úcty před majestátem smrti smekl klobouk.

I ostatní setrvali v mlčení, dokud kroky, blížící se štolou, neupoutali jejich pozornost. Arndt namířil svou lucernu proti přicházejícímu. Byl to jeden z policistů, kteří zůstali ve mlýně.

"Co je?" zeptal se komisař.

"Pan komisař nařídil, abychom přivedli obchodníka Martina Seidelmannu. Jednali jsme podle toho, přestože jsme měli pochybnosti. Před mlýnem se totiž shromáždil vzrušený dav, který vedl výhrůžné řeči proti Seidelmannům. Byli to lidé z vesnice, které přivolał rachot výbuchu, většinou zřejmě chudí tkalci. Když jsme se zatčeným vyšli, dav couvl, ale pak nás následoval a obklopil nás. Ozvaly se hlasy, že je třeba toho darebáka na místě pověsit. My jsme je vyzvali ke klidu, ale nepomohlo to. Tasili jsme tedy. V první chvíli se zdálo, že to zapůsobilo, ale vzápětí padl výstřel. Zatčený zasténal a zhroutil se. Kulka z revolveru ho zřejmě zasáhla přímo do srdce. Byl na místě mrtev. Okamžitě jsme několik lidí zatkli, ale u žádného z nich jsme nenašli střelnou zbraň."

Přítomní se podívali jeden na druhého.

"Patří mu to," prohlásil Arndt tvrdě.

"Tak rychlou smrt si ten darebák nezasloužil," zavrčel nadlesní.

Komisař však policistovi pokynul, aby odstoupil.

"To je v pořádku. Já to vyšetřím." Pak se obrátil k svým průvodcům.

"Pojďte, odneseme mrtvého do domu. teď ho může matka spatřit, neboť ji obhájil a ušetřil žaláře."

21. LEPŠÍ LIDÉ, LEPŠÍ ČASY

Když se druhý den ráno otevřely dveře vězeňských cel a jejich osazenstvo dostávalo svou ranní polévku, podivil se Eduard Hauser, když mu dozorce položil důvěrně ruku na rameno.

"Vy si svou polévku dneska sníte u mne."

, Jak to?"

,

213

†

"To se brzy dozvíte. Pojďte."

Když za chvíli vstoupil do úřednickova bytu, uklouzl mu výkřik radostného překvapení.

"Andělko, ty jsi tady?"

"Jsi to ty, Eduarde?"

Angelika byla v místnosti sama, a protože dozorce zůstal venku, nikdo je nerušil. Andělka se vrhla Eduardovi kolem krku.

"Co já jsem o tebe vystála strachu!"

"A já o tebe!"

"Srdečné blahopřání!" přerušil je nadlesní, který právě vstoupil.

"Blahopřání?" zeptal se Eduard.

Hleděli na něho a nechápali nic.

Nadlesní s širokým úsměvem ukázal za sebe.

"To vám řekne tenhle pán. Ten je tu od toho."

Myslel tím komisaře, který rovněž vešel do místnosti.

"Mám radost, že vám mohu sdělit dobrou zprávu," začal úředník.

"Prokázala se vaše nevina. Zjistilo se, že František Seidelmann, který vás obvinil z pašeráctví, se tenkrát tajně vkradl do vaší světnice a ty krajky do vašeho kabátu zašil."

"Ten..." Angeličiny oči plály hněvem.

"Toho už nechte na pokoji," řekl komisař vážně. "Ten už si svůj trest

tpykal."

"Jak to, odpýkal?"

"Ano. Je mrtev."

, Proboha!" vyhrkli oba mladí lidé.

,"To, jo," ozval se do toho hluboký bas starého wunderlicha, "s naším Pánembohem nejsou žerty!"

"Myslím," řekl komisař, "že vám to tady pan nadlesní všechno poví lčpe než já. Já vás tedy nebudu zbytečně zdržovat. Jste oba propuštěni. Tady máte propouštěcí papíry."

"I'ropuštění?" vykoktala Andělka. "Ale jak to?"

"Mladý pan Hauser proto, že je nevmen a slečna proto že soudce vzal v úvahu její citový stav a posuzoval její případ shovívavě."

Komisař podal oběma ruku a pokynul hlavou směrem k starému wunderlichovi.

"Co se dalšího týče, vyhradil si pan nadlesní, že vás o tom bude informovat sám. A já jsem přesvědčený, že je ten nejpovolanější. Jak vidíte, je už celý netrpělivý - a venku čekají saně."

Velké změny však se odehrály v Hohenthalu a byly z největší části dílem jediného muže. Arndt se vzdal svého povolání detektiva poté, co svůj životní úkol, totiž očistit čest své matky a svou rodnou vesnici zbavit Prizraku, pokládal za splněný. Touha, která ho po celá léta provázela na jeho honbě za zločinci, totiž stát se pomocníkem a přítelem utiskovaných lidí, v něm však zůstávala živá a projevila se teď jiným způsobem.

"Ted víte, že jsme příbuzní," začal jednoho dne v kruhu rodiny Hauserových, kteří v něm ctili svého ochránce. , Ve skutečnosti jsem váš bratranec, a ne starého wunderlicha. Pojďte, sedneme si spolu a poradíme se o budoucnosti!"

Hauserovi se nedali dvakrát pobízet. Sesedli se kolem stolu v malé

tkalcově světničce, a "pan bratranec" se ual slova.

?

"Tak co, Eduarde, už ses domluvil se sousedem Hofmannem "

"Ano, domluvilijsme se," odpověděl Eduard, a jeho zářící oči prozrazovaly, jak ta domluva dopadla. , Otec Hofmann je jako vyměněný. Slíbil mi rukou dání, že Andělka bude moje žena. Ale se svatbou budeme muset počkat dokud nebudu s to svou ženu uživit."

, S tím souhlasím," řekl Arndt. "Na sřiatek máte času dost. Ale zasnou-

bení oslavit můžete. A já mám k té příležitosti pro vás dárek. Úřady konfiskovaly celý majetek Seidelmannových. Dům i obchod měly být prodány v dražbě. Tomu jsem předešel a za levný peníz jsem celou firinu s pozemkem koupil. Sám s tím však nemůž nic dělat, nevyznám se v tkalcovství. Co bys tomu řekl; Eduarde, mohl bys firmu řídit mým jménem? Až se zapracuješ, předám ti o svatbě obchod i dům do vlastnictví. Potom budeš zámožný člověk."

Po tomto velkomyslném návrhu zavládlo zpočátku zaražené mlčení. Jako by se nemohli vzpamatovat z obratu, který tak náhle měl v životě chudého tkalce nastat. Potom však propukla bouře nadšení a skončilo to zasnubami plnými štěstí a radosti, které korunovala dohoda mezi Arndtem a Hauserovými.

Otec Hauser se měl stát šynovým poradcem v záležitostech tkalcovského řemesla; Eduard se měl zapracovat do vedení obchodu, aby o svatebním dni mohl celou firmu převzít. Byl bez sebe štěstím - a Andělka s ním.

Jednu podmínku však si Arndt vyhradil která dělala čest jeho lid-skosti. Stanovil malou doživotní rentu vdově Seidelmannové. Nesla možná menší nebo větší část viny na řádění mužských členů své rodiny, neměla však zemřít v bídě a nouzi.

"Soud ji musel osvobodit," vysvětlil Arndt. "Takže ji nebudeme soudit ani my.- Ve skutečnosti už byla potrestána dost."

Skutečně přišla o všechno - o muže, o syna, o dobré jméno, o majetek. Také její švagr, důchodní Seidelmann, už nebyl mezi živými. Den po tom velkém zvratu ho finančníci našli v lese oběšeného. Stal se obětí vlastních piklů, stejně jako otec i syn Seidelmannovi a jako Spengler-Michalowski, který v nemocnici podlehl svým zraněním. Trestající spravedlnosti unikl jen hlídač Laube. Zřejmě se mu podařilo utéci za hranice. Víckrát o něm nikdo neslyšel. Jeho žena s dětmi zmizela z kraje také, karn - to nedovedl nikdo říci.

I bez toho se soud zabývali činností Přízraku a jeho kumpánů pořádně dlouho.

Proti oběma bratřím wilhelmiovým nebylo pro "účinnou lítost", kterou ve smyslu zákona projeví, soudní řízení vůbec zahájeno. Mlynář dokonce dostal slíbenou odměnu. Za to se museli zodpovídat všichni místní pašeráci, kteří se na temných piklech Přízrakových podíleli mezi nimi i hunfák Schulze. Byli vesměs osvobozeni, protože se jim podařilo prokázat, že se toho dopustili pod silným nátlakem. A opět to byl Arndt, kdo se za ně přimluvil a dosáhl posléze pro ně omilostnění. Za to všechno byl Arndtovi celý Hohenthal vděčný.

Po tom důlním neštěstí usoudil baron von Wildstein, že mu nestojí za to polozbořený důl velkým nákladem znovu uvádět do provozu - Arndt ho však navštívil a nabídl mu, že celý podnik, takjak leží běží, za slušnou částku odkoupí, a tak celý důl přešel do Arndtova majetku.

Důl byl pak znovu otevřen, opraven a odvodněn, a za rok nafárali horníci znovu pod zem. Komíny kouřily, hlušina se hromadila na haldách a černé zlato vyjíždělo v těžních klecích na denní světlo.

Jediný rok stačil, aby se naplnila wunderlichova slova. Bylo radost bydlet v té horské vesničce! Všude dost práce, všude veselí, spokojené tváře a všude lidé, hovořící s láskou o Arndtovi a Eduardu Hauserovi.

OBSAH

1.	Chudý kraj	...	5
		...	21
2.	Zcíhadná návštěva.....	" "	
3.	Tkalcovská vesnice ...	...	36
		;	54
4.	Pokušitel.....	...	62
5.	Modré brýle.....	†...	70
6.	Poselství tajným písmem ...	...	80
7.	Odvážný kousek.....	†...	89
8.	Turek		" " .104
9.	Nic nens taktemne utkané.....	...	112
10.	Nastavená past	,,	124
11.	V noci v Haingrundu.....	† †††††† †† †	"135
12.	Hlas minulosti		
13.	Nadlesní wunderlťch na soulacce.....	" " " " "	148
14.	Dělej napřed to nejnesnadnější!.....	...	157
15.	V červeném mlýně.....	...	163
16.	Mezi večerem a ránem	...	181
17.	"Rucevzhůrur"...	...	192
18.	Zcívod se smrti	†...	199
19.	Nitky se sbíhají....	† †† †††††† † ††	"204

20. Osud trestá a usmiřuje..... 213
 21. 1.epři lidé,1epři řasy 213

216

♀

vř
 řřZra

Z německého originálu Das Buschgespenst,
 sebrané spisy,svazek 64,
 vydaného nakladatelstvím Karl-May-Verlag,
 Bamberg 1954,
 přeložil Václav řerný
 Ilustrace na obálce a v textu Gustav Krum
 vydalo Nakladatelství Olympia, a. s., Praha,
 roku 1995
 jako svou 2760. publikaci
 1. vydání, 216 stran
 Odpovědná redaktorka Heda Bartíková
 Technická redaktorka Jitka řimková
 Tem. sk.14174
 Vytiskla tiskárna Naše vojsko, s. p., Praha
 27.-011-95

:"o;ř i
 / ř
 i.ř /lřřřřřř.
 řř ; vrřř ř .

ř *
 ř Lř
 1

YMPIA NABIZI
 OL

Karel May
 CIZINEC PŘIČHÁZÍ
 Hlavním hrdinou netradiční "mayovky" je tajuplný cizinec, který se jedno-
 ho dne objeví v místě, kde došlo k tragickým událostem - dvěma vřaidám
 a požáru zámku Helfenstein... a čím dál tím více se stává protivníkem
 neznámého "hejtmana", který je postrachem kraje. Gerhard Burg, obvi-
 něný ze zlořtin při převozu do vězení uprchne a pátrání po něm je
 bezvýsledné. Postupně se děj vyvíjí ve prospěch nevinně potrestaného.
 Ilustroval Gustav Krum. (1. vydání
 215 stran, cena váz 89 Kč